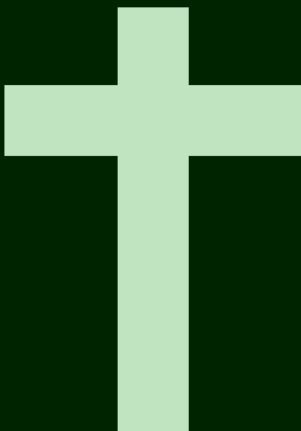


Ajigha NT Portion



Ajiya: Ajigha NT Portion (New Testament)

Ajigha NT Portion

Ajiya: Ajigha NT Portion (New Testament)

copyright © 2025 The Seed Company

Language: (Ajiya)

Contributor: Mission For Scripture Translation And Language Development

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 20 May 2025 from source files dated 3 May 2025
43235689-f749-53bc-b3bc-8504ea33daa6

Contents

IMatta 1
IMarkus 50
ILuka 83
IYahaya136

ILA IDIDUMA KA AVQ IMATTA

*Ute IYesu
(ILuk 3.23-38)*

¹ Awq iwqo iMusa ute iYesu iKristi, anq iDauda, anga ute Ibrahim.

² Ibrahim jee Ishaku,
Ishaku jee iYakubu,
iYakubu jee iYahuza kina anayuru nga,

³ iYahuza ate iFeresa kina iZera ayuru bo nga shi iTama,
iFeresa nga shi ate iHesruna,
iHesruna nga shi ate Aram,

⁴ Aram nga shi ate Amminadab,
Amminadab nga shi ate iNashon,
iNashon nga shi ate iSalmon,

⁵ iSalmon nga shi ate iBo'aza, ayuru jee nga anga shi iRahab,
iBowaz nga shi ate Obida, ayuru nga anga shi iRut,
Obida nga shi ate iYesse,

⁶ iYesse nga shi ate agom iDauda,
iDauda nga shi ate iSulemanu ayuru nga anga sa shi ayiri Uriya,

⁷ iSulemanu nga shi ate iRehobowam,
iRehobowam nga shi ate Abiya,
Abiya nga shi ate Asa,

⁸ Asa nga shi ate iYehoshafat,
iYehoshafat nga shi ate iYoram,
iYoram nga shi ate Azariya,

⁹ Azariya nga shi ate iYotam,
iYotam nga shi ate Ahaz,
Ahaz nga shi ate iHezekiya,

¹⁰ iHezekiya nga shi ate iManassa,
iManassa nga shi ate Amon,
Amon nga shi ate iYosiya,

¹¹ iYosiya nga shi ate iYekoniya kina anayuru nga akyua mani ayeri bu
ki kya bu aBabila wu.

¹² Aya kya bo aBabila ni,
iYekoniya va jee iSheyaltiyel,
iSheyaltiyel nga shi ate iZarubabel,

¹³ iZarubabel nga shi ate Abihudu,
Abihudu nga shi ate Eliyakim,
Eliyakim nga shi ate Azuro,

¹⁴ Azuro nga shi ate iSaduku,
iSaduku nga shi ate Akimu,
Akimu nga shi ate Aliyudu,

¹⁵ Aliyudu nga shi ate Eliyazara,
Eliyazara nga shi ate iMatana,
iMatana nga shi ate iYakubu,

¹⁶ iYakubu nga shi ate iYusufu agheme iMaryamu aghomani ajee iYesu
mani ayoro nga si iKristi.

¹⁷ Ko kpaa kọ ute Ibrahim ki ta ka iDawuda, ite usho na inari yọ, kọ kpaa ka iDauda ki ta kọ uyeri bọ ki kyaa aBabila ite usho ni inari yọ, kọ kpaa ki uyeri bọ ka aBabila ki ta ka iKristi ite usho ni inari yọ.

*Ujee iYesu iKristi
(ILuk 2.1-7)*

¹⁸ Umani ujee iYesu iKristi sa shi, ayuru nga iMaryamu akọ cira nga ki ma iYusufu, ata kọ takwyue ni avasa nu nga na afo anga aghing Onong.

¹⁹ Ni agheme nga iYusufu, aghomani aka ju ima ushi na kikyaa, ata wang ọsa nga ighong ba, na ava wang usheri nga ya naiker.

²⁰ Ashi kide uwang uju kindo ni, ba irishu, atuma Onong va yeni erékwyue nga kide amogo, ki teri si, "iYusufu, anọ iDauda, ma kong erẹbata ukpaa iMaryamu sa ayiri ngo ba, ki inumani ishi kide afo nga ni iba kukushi aghing Onong ko.

²¹ Aki jee anọ, ni ingo ki ma nga uca si iYesu, ka aki foo ajiya kọ vulu bọ."

²² Uma ri ba kọ ma hwura umumani Ate aYaya teri ka anyu Atina nga,

²³ "Uwe ni, anayiri mani aye nga agheme ba ki kpaa afo ka jee anọ anagheme, na aki yoro nga si Immanuwel." (Uwu shi si, Onong shi ni yi).

²⁴ iYusufu ya shira kọ mor ni, ava ju kong mani Atuma Onong teri nga ni, A kpaa ayiri nga,

²⁵ ara ye erenoma nga ba ki ta ko jee anọ. Ava ma nga uca si iYesu.

2

Oba Akyeng ki shii Iripiya

¹ Ajee iYesu ki ifong aBaitalami ka aYahudiya, ka akyua agom iHiridus, na ace agho uye eyere ba ki shii iriapiya ki ba Urushelima

² na aba wulu si, "Abi wo ni anọ mani ajee ki tee agom aYahudawa shi wo? Iyi nu eyere nga mani ikunu ka iriapiya, ni iyi ba ki ma joọ nga."

³ Agom iHiridus ya kong kindo ni, ikwyi nga va bra yọ, kindo wo nọ ushe ajiya Urushelima.

⁴ Aba curu nadidu agha kakong afirist kina aghomee umee iMusa ki wulu bọ, "Abi wo ni aki jee aghofo wo?"

⁵ "Ki ifong aBaitalami ki erẹbong aYahudiya," Aba yira nga. "Ka umani agho pii kọ oto Onong wọ wudu.

⁶ 'Ni ingo aBaitalami kide erẹbong aYahudiya, ki ba si ingo shi aghocee nọ oji ka erẹgom aYahuza ba, ka kide ngo yọ ni akwyite mani aki kyeng na ajiya Israila ki kunu wo.'

⁷ Ni iHiridus ba yoro akyeng oba ki shii iriapiya kọ uyuyi ka kong ka anyu bọ agolo mani eyere nyeni wo.

⁸ Aba tuma bọ ka aBaitalami kina udi uwaga atong "Okya kọ uya wang oka mani anọ shi wo nabiboro, insi inu peni ngaa ni, inu ba ki inu ba teri mi, ki ime ya kọ joọ nga."

⁹ Aya kpee okong upii agom ni, ava wolu. Eyere umani anu ki shii iriapiya ra ni shi kite bọ, ni ibo so yii yọ ki ta kọ umani iya tara kọ oka mani anọ shi wo.

¹⁰ Aya nu eyere ni, ava kong ikwyifu nagigang.

¹¹ Aya ghila ona ni, aba ya nu anọ kina ayuru nga iMaryamu, aba ta aghong ki joọ nga. Aba wuli uma bọ, utii uyeri, kina ima uta ugha ovong, kina anye ovong ki ma nga.

¹² Na ava vuu bọ erẹbong bọ ka uce utra, ka Onong teri bọ ka amogo si ama vuu ukushi iHiridus ba.

Uti ki kyaa aMasar

¹³ Aya kọ uya ukadu ni, atuma Onong ba kunu kide amogo kushi iYusufu ki teri si, "IHiridus ki wang anọ ka pii wọ. Sisang, kpaa anọ kina ayuru nga kọ ti kọ kya nọ aMasar, kọ ya ci kọ ukadu si ime teri ngo si ingo sher."

¹⁴ IYusufu va sisang, ki kpa anọ kina ayuru nga, ki kya bu aMasar kina ating,

¹⁵ kiya ci ki ta kọ ukpo iHiridus. Aju kindọ ka ahura imumani Ate teri ka anu atina nga, "I yoro anọ mi wu ka aMasar."

IHiridus sa si apili Anano Ofisi kọ

¹⁶ IHiridus ya kpele si akyeng ra tee ni nga abo ni, ava sang anang. Ava sa si aya pili anọ aniragheme aBaitalami kina irihoo anyi apai ki ta ka ataa ka akuya mani akpili kukushi akyeng eyere kunu.

¹⁷ Owe wu sa ni imumani agho pii kọ oto Onong Irimiya teri hwura,

¹⁸ "A kong ice ewe yue ka aRama, ewe yue ukukas kina ayiri. IRahila nga su nira ayiri kaya anọ nga. Ara kong udoru ba, ka aku kpuru bu."

Aghojee iYesu vuu bo aNazaret

¹⁹ Utumu ukpo iHiridus, atuma Ate kunu iYusufu kide amọ ka aMasar

²⁰ ki teri si, "Sisang, kpaa anọ kina ayuru nga ku kya nu erebong Israila, ka aghomani awang pii anọ so shi bo nọ okyuọ ba."

²¹ IYusufu va sisang ki kpa anọ kina ayuru nga ki vuu bo erebong Israila.

²² Ni iYusufu ya kong si Akilayus tee agom ka utumu ukpo ate nga iHiridus ka aYahudiya, ava kong erebata okyaa. Ako waa iYusufu nga atong ka amọ ava geni ki kyaa erebong aGalili,

²³ kiya vra ona nga ki ice ifong si aNazaret, ka ahwura upii agho pii kọ oto Onong si, "Aki yoro nga si agha aNazaret."

3

Umee IYahaya Aghila Iminimini

(IMar 1.1-8; ILuk 3.1-9; IYah 1.19-28)

¹ Ka akuya ra ni iYahaya aghila iminimini ba okọ taa ashi ka aYahudiya na aterii upii Onong.

² "Inu lokpaa," aterii si, "Ka eregom ayaya ishi ayayo!"

³ IYahaya nga shi ajiya mani Ishaya agho pii kọ oto Onong pii si, "Ace agho so taa akpa kide okọ taa ashi, 'Kyeri utra Ate ayaya; nawa nga itra ka kyeng!'"

⁴ Uma iYahaya ni aju kina idang orahimi; aloru abugu nga kina edang, imila nga ni agiya yo kina eretong.

⁵ Ajiya Urushelima, kina anga aYahudiya, kina anga ahwo ereyema Urdun, aba ukushi nga.

⁶ A teri avulu bo, ava ju bo iminimini bu na amusum ereyema Urdun.

⁷ IYahaya ya nu ikir aFarisiyawa kina aSadukiya, aba si ama ju bo iminimini, aba teri bo si, "Inu iyoo na kang! inga teri nu si oki ti anang mani Onong ki tuma?"

⁸ Uju uma mani uki nyeni olokpaa nu.

⁹ Uma kpaa ka inu teri si Ibrahim nga shi ate nu ba. Iso teri nọ Onong ki bra ukpa atighi ri ka tee anọ nga!

¹⁰ Akperi nga sha ka a keri ashe ka akang; oshẹ mani ura ma wu ikolo ba ni aki kpa wu ka taa kide ugha.

¹¹ Iju nu iminimini kina amusum ki nyeni si inu lõkpaa, aghõmani aki ba ko utumu mi ni aki sumu nu kina aghing Qõnõng kina ugha. Aceri mi; ira maa mi ni ikpa akpõ nga ba.

¹² Qõfõ uper nga shi ka avõ nga, aki per ikir imila. Aki curu alkama nga ka sa ka afõ, ni erewõ ni aki ta ugha wõ õnga mani õki kpõri wõ ba."

Iminimini IYesu

(IMar 1.9-11; ILuk 3.21-22)

¹³ Akyua ra ni iYesu ba ka aGalili ki ba ukushi iYahaya ka võng Urdun ka ju nga iminimini.

¹⁴ Ni iYahaya sheri ka tee ikwyi nga. "Ime shi mani uju mi iminimini," iYahaya teri, "Uwe ni ingõ ba ukushimi ki iba ju nu iminimini!"

¹⁵ Ni iYesu ba yira nga si, "Tara ni ushi kindi ka akyua ri. Kindi wõ ni iyi ki ju uma õdõdõma mani Qõnõng wang kõ." iYahaya va yira.

¹⁶ Aya ju iYesu iminimini ni, aba kunu kidẽ amusum. Ayeremõ va yemi nga, ava nu aghing Qõnõng na asõ shulu kina ikhimi ni na uta uyeri kaya nga.

¹⁷ Ni ereyue va teri ka ayaya, "Anõ mi wẽ, aghõmani ikwyi mi ka tõmõ wõ."

4

Isheẽ Mra IYesu

(IMar 1.12-13; ILuk 4.1-13)

¹ Aghing kyeng ni iYesu ki kyaa ni nga kõ ka õta shi ki Isheẽ mra nga.

² IYesu la awii ishi nari ating na atinõng na asõ kpene anyu, na ba kõng idafo.

³ Ni Isheẽ va ba ukushi nga ki teri nga si, "Insi ingõ shi Anõ Qõnõng ni, teri atii ri ka tee ubiredi."

⁴ Ni iYesu va yira nga si, "Upii Qõnõng si, 'Ba õla imila yõ kiyuyu na ajiya ki lang kõ ba, si nu upii mani ukunu ukushi Qõnõng.'"

⁵ Ni Isheẽ va kpaa iYesu ki kyaa ni nga Urshalima, ifõng upipar, akyo nga ka yaya õna Qõnõng,

⁶ ki teri nga si, Insi ingõ shi Anõ Qõnõng ni, funu erẽbõng, ka upii Qõnõng si, 'Qõnõng ki teri atuma nga kaya ngo; aki go nõ ni ivõ bõ, ki ifra nõ ki kõng yõ õlo kaya atii ba.'"

⁷ IYesu va yira nga si, "Upii Qõnõng teri si, 'Ma mra Ate Qõnõng nõ ba.'"

⁸ Ni Isheẽ va kpaa nga ki kyaa ayaya õpang utitugu ki nyeni nga nadidu erẽgõ asing kina ujõ bõ.

⁹ "Nadidu ni iki ma nõ," Isheẽ teri nga si, "Insi uta aghong ki jõõ mi ni."

¹⁰ IYesu va teri nga si, "Sang nõ, Isheẽ! Upii Qõnõng si, jõõ Ate Qõnõng nõ ni yii nga kayu nga!"

¹¹ Ni Isheẽ ba ya iYesu; atuma Qõnõng ba ki ma sheẽ nga wõ.

IYesu kpene Utina nga ka aGalili

(IMar 1.14-15; 15; ILuk 4.14; 15)

¹² IYesu kõng si iYahaya na asa nga kõ ubõõ iting ni, ava sang nga ki kyaa aGalili.

¹³ Aya aNazaret, aya ci ka aKafarnahum, ifõng uhwo erẽyema aGalili, ka erẽbõng aZabaluna kina aNaftali.

¹⁴ Aju kindi ka a hwura upii Ishaya aghõ pii kõ õtõ Qõnõng teri,

¹⁵ "Erẽbõng aZabaluna kina erẽbõng aNaftali, kõ utra erẽyema ka uda ugha Urdun, aGalili erẽbõng aghõmani ashi bõ aYahudawa ba!"

¹⁶ Ajiya mani ashi kide iting ki nu uyeri oghoghẹ. Aghomani ashi ki ereḡom agho kpuru uyeri ki taa bo.”

¹⁷ Ko kpaa ka kyua ra ni iYesu lite no ɛri upii Onong, “Inu loḡpaa, ka ereḡom ayaya to ayayo!”

IYesu Kyo Yorɔ Atina Nga
(IMar 1.16-20; ILuk 5.1-11)

¹⁸ IYesu so kyeng ka anyu ereyema aGalili, ava nu anayuru apai na aso sa isha bo, iSaminu mani ayoro nga si iBitrus kina anayuru nga Andarawus aso feri isha bo.

¹⁹ IYesu va ɛri bo si, “Inu yii mi, iki meɛ nu uhuri ajiya.”

²⁰ Kide akyua, aba ya isha bo ya ki yii nga.

²¹ Ava kyeng ki ya nu ace anayuru apai, iYakubu kina iYahaya, ano iZabadi. Ashi kide ogboḡo kina ate bo iZabadi, aso kyeri isha bo. IYesu va yoro bo,

²² kide akyua ra, aya ogboḡo bo kina ate bo ki yii iYesu.

IYesu Leni na Adumu
(ILuk 6.17-19)

²³ IYesu ghila ide ofong aGalili, na meɛ kide oko takwyue aYahudawa, na ɛri ila ididuma uka ereḡom Onong, na leni ni idumu kina adumu.

²⁴ Ila nga kpa kwabi ki ereḡom aSuriya, ava ba nga kina adumu, aso kong erenoma ni idumu ighi-gho, kina agho shi no Ushẹ, ni itehu, ni ushumu avo, iYesu leni ni bo.

²⁵ Ikir yii nga ko kpaa ka aGalili kina ufong osho, ko kpaa ka Urushelima, aYahudiya, kina ushi bulu ereyema Urdun.

5

Upii Onong kaya opang

¹ IYesu ya nu ikir baiya ni, ava kila nga aya opang, ki cica, atina nga curu ki gheme nga,

² nava tee aghomeɛ bo si.

Anyu Adaduma
(ILuk 6.20-23)

³ “Anyu adaduma ka aghomani aye utaa bo onga aghing upipar;
Ka ereḡom ayaya ni inga bo wo!

⁴ “Anyu adaduma ka aghomani ashi kide ikwyi ibibi;
Onong ki sa bo amusum ashuu!

⁵ “Anyu adaduma ka agho otong;
Aki peni asing!

⁶ “Anyu adaduma ka aghomani ikwyi bo shi
Ko ju uma mani Onong wang,
Onong ki ma bo uwang ikwyi bo!

⁷ “Anyu adaduma ka aghomani ashi na ahwoo ajiya;
Onong ki kong ahwoo bo!

⁸ “Anyu adaduma ka aghomani ashi na ikwyi upipar;
Aki nu Onong!

⁹ “Anyu adaduma ka aghomani awang uci okyuo;
Onong ki yoro bo si ano nga!

¹⁰ “Anyu adaduma ka aghomani aso kong
Oḡo kaya ju aipang;
Ereḡom ayaya ni inga bo wo!

¹¹ “Anyu adaduma ka inu aghomani acira nọ ki ma nọ ọlọ kiva tẹri atẹri kaya akwyi nu ka inu yii mi.

¹² Inu kọng ikwyifu kina utomọ ikwyi, ka akyo nu oka nọ ka ayaya. Kini kọ ni agho pii kọ ọtọ Onong mani aba kite kọng ọlọ kọ.

Ato kina Uyeri

(IMar 9.50; ILuk 14.34-35)

¹³ “Inu bọ shi ato asing. Insi ato taa ididugo wọ ni, ba utra mani aki vuu na ididugo wọ ba. Ba ice ima ra aki bra uju ba sa nawu ka ajiya tinga.

¹⁴ “Inu bọ shi uyeri asing. Ifong mani avra kaya opang kara shoru wọ ba.

¹⁵ Ba aghomani aki ta ugha agbilimọ ka fuga ya ni ikọọ ba; sa na kyo ka ya ima uting, ka ma uyeri ki ko nga nu kide ona.

¹⁶ Kindi wọ ni uyeri ngọ ta ka ajiya nu, ka nu uma udodoma mani uju ka jọọ Ate ayaya.

Umẹẹ kaya Umẹẹ IMusa

¹⁷ “Inu baa kpaa si ime ba ki ba cira umẹẹ iMusa wọ kina umẹẹ agho pii kọ ọtọ Onong ba. Ita bami ki ma ucira wọ ba, sa ni isa ka umẹẹ bọ tee aipang.

¹⁸ Aipang ni ime sọ tẹri nu, kọ ni ayaya kina asing ki sang wọ ni, ba ighang iyeng ko ezeze inga umẹẹ iMusa na ki cira wu ba sa akwike hwura.

¹⁹ Ni nadidu aghomani ara yii umẹẹ ko ni ima ezeze umẹẹ iMusa ka va mẹẹ ace agho ka ju ba ni, aki tee agho ji kide ẹregom ayaya. Ka da vọ ni, aghomani ayii umẹẹ kiva mẹẹ ace agho ka ju ni, aki shi ni ẹregoro ka ẹregom ayaya.

²⁰ Iso tẹri nu, si, uta ko ghila ẹregom ayaya ni si aipang nu cẹri anga aghomẹẹ umẹẹ iMusa kina aFarisiyawa uju uma mani Onong wang.

Umẹẹ kaya Anang

²¹ “Inu kọ kọng si atẹri ajiya ada kyua, ‘Inu ba pii okyuo ba; aghomani aju ni aki ju nga ashuwa

²² Ni aikyuari ni ime tẹri nu, insi ushi kide anang kina anayuru ngọ ni aki ju ashuwa, insi ingo yoro anayuru ngọ si ‘Imu taa imumani aki ju wọ!’ aki kyaa ni ngọ oka ashuwa, insi ingo yoro anayuru abo uta ice ima, oki ya ghila ngọ ugha.

²³ Insi uwang ma Onong ighima kaya agoo ni usa shuni si anayuru ngọ go ngọ ki kwyi ni,

²⁴ Sheri uma ya kọ ya agoo, kya ko ya wang uci okyuo na anayuru ngọ, ni ingo tọ vuu kọ uba ma uma.

²⁵ “Insi ace agho yoro ngọ kọ oka ashuwa ni, inu kpẹlẹ ace na akyua sọ shi wọ, kini uta fuma uka ashuwa. Insi uku fuma uka ni aki ma agha ashuwa, aghomani aki ma agha la teng, ka ta ngọ ko ubọọ iting.

²⁶ Ukadu wu ni uki ci wu, aipang ni ime sọ tẹri nu, so ma imumani atẹri si uma nadidu.

Umẹẹ kaya Unyeri na Ayiri Kọ Aghimi Agho

²⁷ “Inu kọ kọng na tẹri si, ‘ma nyeri na ayiri kọ aghimi agho ba.’

²⁸ Na aikuari ni tẹri nu, nadidu aghomani akyogo ayiri na wang peni nga ni ako nyeri ni nga kide ikwyi.

²⁹ Insi ica isighi avo ilang sa ukpaa ni, woyu ko nawu! Uceri nu ta uka ẹrenoma uyeng ngọ kini mani nadidu ẹrenoma ngọ ghila ugha.

³⁰ Insi avo ila ngọ sa ukpaa ni, kyua kọ naa wọ! Uceri nu taa avo ayeng ni mani ẹrenoma ngọ ghila ugha.

*Umee kaya Upighi Ubogha**(IMat 19:9; IMar 10.11-12; ILuk 16.18)*³¹ “Asa va teri si, ‘Aghomani akla ayiri nga ni aso wo ka ma nga.’³² Ni aikuari ni teri nu, insi aghimi kla ayiri nga ni basi ko nyeri na ace aghimi ba ni, ashi na avulu usa nga uvulu insi akya uce ubogha ni; aghimi mani aya bogha ni aju avulu.*Umee kaya Isuu*³³ “Inu ko kong na teri agha ada akyua si, ‘Uma wura usuu nu ba, ni hura uta anyu imumani uteri uki ju Ate ayaya.’³⁴ Ni aikuari ni teri nu, ma suu kina ayaya ba insi uta anyu, ka uka erengom Onong wu;³⁵ ko asing, ka uka wuru ifra nga wu; ko Urushelima, ka ukushi ifong agom aghaghe.³⁶ Ma suu kina erekwe ngo ba, ka uki bra ngo tee ifilikwyi iyeng ki tee ififu ko isisu ba.³⁷ Teri si ‘A’ ko ‘Kayi’; ushe uma ka hala ukushi Ishsee wu.*Umee kaya ju Imumani Aju ngo**(ILuk 6.29-30)*³⁸ “Inu ko kong na teri si, ‘Insi agyo ngo ki ica ni, ica yu nu ki to gyo, insi ayir yu ni, ayir nu ki to gyo.’³⁹ Na aikuari ni teri nu, ma ju ajiya imumani aju ngo ba. Insi ace agho gyo ngo ka utuma ila ni, ma nga onga ipuruma ka kimi gyo.⁴⁰ Insi ace agho kya ashuwa ngo ka yira ngo igbang ko ni, ma nga ima fuga ngo.⁴¹ Insi agho shi ni erkyuo teri ngo ukyeng imil iyeng ni, usok kyeng upai.⁴² Insi ace agho wang ice ma ukushi ngo ni, ma nga; insi ace agho wang ota ice ma ni, ma nga.*Yoo Agho Toro Ngo**(ILuk 6.27-28; ILuk 6.32-36)*⁴³ “Inu ko kong na teri si, ‘Yoo agho yoo ngo, toro agho toro ngo.’⁴⁴ Ni aikuari ni teri nu si, yoo agho toro ngo nu shor Onong kaya agho ma ngo olo,⁴⁵ ki ingo tee ano Ate ayaya. Aka sa onong uta kaya agha ababi na adaduma ima ayeng, ki ma avuga ka aghomani aka ju ima ididuma kina agho ka ju ima ibibi.⁴⁶ Aki ju na nyi Onong ki ma ngo oka ngo insi yoo agho yoo ngo wu ni? Ko agho yira agonu ka ju kindo!⁴⁷ Insi ingo ka pii kina aghikyo ngo ko ni, ikembo inu ju ki ceni ace agho ko? Ko aghomani ashi bo aYahudawa ba ka ju kindo!⁴⁸ Kindo ni inu tee agho kyeng na ki kya, kini mani Ate ayaya shi na kikya.**6***Umee kaya Uma*¹ “Ma ju uma ododoma ngo kayaye ka ajiya nu ima no so ju ba. Insi uju uma ri kayaye ni, ba ngo nu oka kushi Ate ayaya ba.² “Insi uma agho taa ice ma, ma yemi kayaye, kini agho ju ongo unu ica kide oko takwyue aYahudawa kina aya itra. Aka ju ka ajiya jojo bo. Imeso teri nu aipang, ako peni oka bu nadidu wudu.³ Insi uma agho taa ice ma ni, ju ko tra mani agho avo ila ngo ki no ba.⁴ Ni uki shi ko uyuyi. Ni Ate ngo, mani aka nu kuyuyi, ki ma ngo oka ngo.

Umẹẹ kaya Upii nọ Ọnọng
(ILuk 11.2-4)

⁵ “Insi upii nọ Ọnọng, ma ju kini agho ju unu ica ba! Aka sisang upii nu Ọnọng kide oko takwyue aYahudawa kina itra, ka ajiya nu bo. Imẹ sọ teri nu aipang, ako ma bo oka bo nadidu.

⁶ Insi uki pii nọ Ọnọng ni, kya nu ide bo, fuga anyu bo ya, nu pii na Ate nu mani aka nu bo nga ba, Ate aghomani aka nu ima ju nu kuyuyi, aki ma ngo oka ngo.

⁷ “Insi uki pii nọ Ọnọng ni, ma teri ighang ta erẹkwe nagigang ba, kini mani agho ju ipaa ka ju, A kpa si ọnọng bo ki kọng bo ka upii bo nagigang.

⁸ Ma ju kini bo. Ate nu ye imumani inu wang nu so nu to yemi anyu ba.

⁹ Ni, mani, ubu ka pii nọ Ọnọng we, ‘Ate yi ka ayaya, Ta ni ajo uca ngo;

¹⁰ ta ni erẹgom ngo ba; ta ni imuwang ngo na ju ka asing ri kini mani ishi ka ayaya.

¹¹ Mayi aidi imila mani iyi wang.

¹² Cira uvulu yi ko, kini mani iyi kpa aghomani avulu ni yi.

¹³ Ma kyaa ni yi oka mani aki mra yi ọnga shi umoo, ni kyo yi oka mani agho shi na aghing ababi shi bo ya ba.’

¹⁴ “Insi ingo yira ọlọkpaa ajiya umani a vulu ngo ni, Ate ngo ka ayaya ki ko yira ọlọkpaa.

¹⁵ Insi uta yira ọlọkpaa ajiya ba ni, ni Ate ngo ki cira ngo uvulu mani uju ngo ko ba.

Umẹẹ kaya Ugo Anyu

¹⁶ “Insi inu sọ kpene anyu, ma shigi ibate kini agho ju ọnga agho ju unu ica ka ba. Aka shigi ibate ka ajiya nu ni abo sọ kpene anyu. Imẹ sọ teri nu aipang, ako yira oka bo nadidu.

¹⁷ Insi inu sọ kpene anyu ni, hwuru ubate nu ni coo anye ka erẹkwe nu,

¹⁸ ka ajiya ma ye si inu sọ kpene anyu ba sa Ate kayu nga, aghomani aka nu bu nga ba, ki ye. Ate ngo, agho ka nu uma mani uju kuyuyi, ki ma ngo oka ngo.

Upeni ka Ayaya
(ILuk 12.33-34)

¹⁹ “Ma kyo upeni ngo ka asing ri ba, oka mani iriyi kina iriler ka bra wu, ayi ka giya ki yi.

²⁰ Ni, ucuru ace nu upeni ka ayaya, uka mani iriyi kina iriler ki bra wu ba, uka mani ba ayi mani aki giya kayi ba.

²¹ Ka ikwyi ngo ki sa shi uka mani upeni ngo shi wu.

Uyeri Irinuma
(ILuk 11.34-36)

²² “Ica yo shi uyeri erenoma. Insi ica ngo shi ikyu o ni, erenoma ngo nadidu ki shi yeri;

²³ insi ica ngo ishi yu ikyo ba ni, erenoma ngo ki shi kide iting. Insi uyeri mani ushi kide ngo ni iting yu ni, ikwyi ngo ki shi kide iting nagigang!

Onong ko Upeni
(ILuk 16.13; 12.22-31)

²⁴ “Ingo ki shi ngo agira ate ona apai ba; ingo ki toro ngo ace nu yoo ace; ingo ki yii ace nu tili ace. Ingo ki yii Onong kina ofe ba.

²⁵ “Oko sa ni teri ngo si, ma sa ikwyi kini imumani ingo ki la ko nu sa ko ci akuyo ba, ko imumani ingo ki somo ki erenoma ngo ba. Ka udu mani, okuyo ra ceta wu imila ba? Erenoma ra ceta wu imumani oki sumu ba?

²⁶ Nu unung ka ayaya, aka ra pila bu igho ba, acuru bo imila aka sa ka afo ba; Ate nu ka ayaya ka ma bo! Inu ra ceta nu unung ni egegore ba?

²⁷ Inga kide nu ki bra ukhimi awii ayeng kide awii nga ka so duma wu nu umari?

²⁸ "Ni ikembo sa ni inu so duma wu nu uma osomo? Nu mani ufuru aghumu ka fonu, aka ju bu utina ba ko na akeri uma osomo ba.

²⁹ Ni teri nu ko agom iSulemanu ma nu upeni nga ashii ni ima osomo ididuma kina ufuru iyeng ba.

³⁰ Onong nga ka fuga obong ide aghumu ima sumu obong mani ushi kaidi ni ikyua nu huga bu, na ta ugha ko. Aki bra osomo nu uma ba? Inu agho uma aipang na zee!

³¹ "Uma dama wu ba, 'Abi wu ni imila mi ki ba wu? ko imu sa mi? Ko imu sumu mi?

³² (Uma mani agho ju ipaa ba ka dama wu nu bu.) Ate nu ka ayaya ye si inu wang uma ri.

³³ Ni, inu wang uma mani ushi onga egegore Onong ni imumani awang ni nu, aki ma nu ushe nu uma nadidu.

³⁴ Inu ma sa ikwyi ni kyua ba; ishi kini onga nga usa ikwyi. Ushi wu mani akhimi ace awii onga nga usa ikwyi ba ka shi ni onga nga usa ikwyi.

7

Ba Ju Ace Agho Ashuwa ba (ILuk 6.37-38; ILuk 6.41-42)

¹ Ba ju ace agho ashuwa ba, ka aba ju ngo ba,

² ka ashuwa mani oka ju ajiya ni, ako ni aki ju nu. Ima umara mani inu mara wu ni, iyo na aki mara nu ko.

³ Ikembo sa ni, oka nu anibong mani shi kide ica anayuru ngo ni oka ra nu ngo ukumu osho mani ushi kide ica ngo ba?

⁴ Ya ni ingo ki teri anayuru ngo si 'Tara, ni wo ngo anibong mani shi kide ica ngo,' ingo shi kina ukumu osho ughoghe kide ica ngo?

⁵ Inu agho ju unu ica! Kpaa ukumu osho mani ushi kide ica ngo, oso ta nu nabiboro anibong shi kide ica anayuru ngo.

⁶ "Ba ma ava imumani shi na pipar ba aki tee ni ngo. Ba feni ikyong ididuma nu ka alade ba ka aki tinga ka giya ko.

Inu Wulu, Inu Wang, Inu Hora (ILuk 11.9-13)

⁷ "Wulu, ni inu ki yira; wang, inu ki peni; hura, na anyu bo ki yemi.

⁸ Nadidu aghomani awulu ki yira, aghomani awang ki peni, anyu bo ki yemi aghomani ahura.

⁹ Ace agho ngo mani ashii ate ki ma ano nga utii insi awulu ubiredi?

¹⁰ Ta oki ma nga iyo insi awulu ngo itagbo?

¹¹ Kini akakiya nu, uye ma ano nu ima ididuma. Na sa teri si, Ate ayaya ki ma uma udodoma ka aghomani awulu nga!

¹² "Ju ajiya uma mani uwang si aju ngo, udiwu nyeni umee iMusa kina onga agho pii ko oto Onong.

Anyu Bo Ujii Na Aghaghe (ILuk 13.24)

¹³ "Ghila ka anyu bo azaze, ka anyu kyaa ide ugha shi ayayang utra shi na gbee, ajiya nagigang ka kyeng ya.

¹⁴ Ni anyu kyaa okyuo shi na jii ukyeng utra lo, ajiya uwang wu shi na jii.

Ushi kini Ikolo nga

(ILuk 6.43-44)

¹⁵ “Inu ci na zizal ka agho pii ko oto Onong ateri; aki ba nu kini atem bo ni ka sing, kide ni ava aghumu bo.

¹⁶ Inu ki ye bo ka igho umumani aka ju. Akara kara ma yo ikolo inabi ka erenoma nga ba, ko ni uwe ma yo ikolo ka erenoma akara ba.

¹⁷ Ko iligba ushi ododoma ka ma ikolo ididuma, osho ububi ka to ma ikolo ibibi.

¹⁸ Ushi ododoma ki ma wu ikolo ibibi ba, ni osho ububi ki ma wu ikolo ididuma ba.

¹⁹ Osho mani oka ma wo ikolo ididuma ba aki kpa wo ka ta kide ugha.

²⁰ Kindo, inu ki ye agho pii ko oto Onong ateri ko uma uju bo.

IYesu ta ye nu ba

(ILuk 13.25-27)

²¹ “Ba nadidu aghomani ayoro mi si, ‘Ate ona, Ate ona’ ki ghila eredom ayaya ba, sa aghomani aju uma mani Ate ayaya wang bo sa ju.

²² Insi awii ashuya ya ba ni, ajiya nagigang ki teri mi si, ‘Ate ona, Ate ona! Kide no uca ngo iyi teri upii Onong, kide no uca ngo iyi wuli idir ushe kiva ju idir uma uwuli ical!’

²³ Ni ime ki teri bo si, ‘Ime ta ye nu nga ba. Sang nu ukushi mi, inu ajiya akakiya!’

Agha Amira kina abo uvra

(ILuk 6.47-49)

²⁴ “Ni, aghomani a kong ighang upii mi ki yii yu ni ashi kini agha amara mani avra ona nga kaya opang.

²⁵ Aviya nira ya, avong tiya, uwuru ti ni erakyuo ko ona. Ni ura pulu wu ba, ka avra kaya opang.

²⁶ “Nadidu aghomani a kong ighang upii mi na ra yii ba ni ashi kini abo ajiya mani avra ona nga kaya ikikee.

²⁷ Aviya nira ya, avong ti ya, uwuru ti ni erakyuo ko ona, uva pulu wu. Upulu wo na gbrop!”

Eregoro IYesu

²⁸ IYesu ya kpee uteri uma ri ni, ikir majiya wo ica ki igho umee nga.

²⁹ Ashii kini aghomee umee iMusa ba; ni, amee kini eregoro.

8

IYesu Leni na Ajiya ushi no Ubili

(IMar 1.40-45; ILuk 5.12-16)

¹ IYesu ya shulu kaya opang ni, ikir baiya yii nga.

² Ni, ace agho shi no ubili ba ukushi nga, ki ta agho kite nga, na teri si, “Ate, insi ingo yira ni, ingo ki bra usa mi ki ime ba na pipar.”

³ IYesu ba nawa avo ki piya nga, ki teri si, “Ime yira, ba na pipar.” Ba ubura akyua udumu ubili leni.

⁴ IYesu ba teri nga si, “Nu! ba teri ace agho ba, nu kya, ko ya yeni erekwe ngo ukushi ifrist ka aya ma uma konon umani umee iMusa yeni ni, ka ajiya kpele si a leni ni nga.”

Uma Aipang ace Agara Aghina Akpo

(ILuk 7.1-10)

⁵ IYesu ya ghila aKafarnahum, ace agha aghaghe aghina akpo peni nga ki shor nga,

6 “Agho ɔna, agira mi yeɛ ka aca no udumu shomo ika, aso kongo erenoma nagigang.”

7 IYesu va teri nga si, “Ime ki ba ki ma leni ni nga.”

8 Ni agha aghaghe aghina akpo nga va yira iYesu si, “Ate ɔna, Ime ta ma mi ni ingo ba ɔna mi ba, toɔ ko teri upii, agira mi ki leni.”

9 Ka ime ni avo kina eregoro ace agho wu ni ime shi wu, kina aghina akpo kide ivo mi, ime wang teri adi agho si, ‘Kikyang’, Aso kyaa, ace aghoni ime teri nga si, ‘Ba,’ Aso ba, ime teri agira mi si, ‘Aju ima,’ Aso ju.”

10 IYesu kongo kindo ni, ava wo ica ava teri aghoyii nga si, “Aipang, ime so teri nu, ime sono ko peni mi igho uma aipang ka Israila kindii ba.”

11 Ime so teri nu, ajiya na pam ki ba ko kpaa ko ushii uta onong ki ta ko ushii ukpaa onong ka acica ola imila kina Ibrahim, ni Ishaku, kina iYakubu ka erenom ayaya,

12 aghomani ashi ano erenom ni aki feni bo kide iting. Kukadu wu ni aki ci kono ghula ayir.”

13 IYesu va teri agha aghaghe aghina akpo si, “Wor, uki ba kono uma aipang ngo ni.” Agira nga va ba okyuo kide ana kyua.

*IYesu Leni na Ajiya na pam
(IMar 1.29-34; ILuk 4.38-41)*

14 IYesu ya ghila ɔna iBitrus ni, ava nu akari iBitrus na ayeɛ, erenoma nga furu wu.

15 A piya avo nga, ufuru Erenoma kpee wu, ava sisang ki ma bo imila.

16 Kono ughɛ ni, aba nga kina ajiya na pam agho shi no usheɛ, ava wuli aghing ababi ko upii. Kiva leni na adumu nadidu.

17 Uma ri ba ka ahwura upii Ishaya agho pii ko oto Onong si, “A kpaa uta okyuo kina idumu bayo.”

*Agho Wang Uyii IYesu
(ILuk 9.57-62)*

18 IYesu ya nu ajiya na pam ukushi nga ni, aba teri atina nga si abo ba buu udaa ugeɛ igho.

19 Ni aghomeɛ umeɛ iMusa ba ukushi nga ki teri nga si, “Aghomeɛ, ime ki yii ngo kwabi ni ingo kyaa.”

20 IYesu va teri nga si, “Ava aghumu shi kina afong, anurunu ayaya shi kina asoɔ, uwe ni Ano Ajiya shi kono uka nye ba.”

21 Ace agho kide atina nga va teri nga si, “Agho ɔna, tara ni ime ya naa ate mi wu.”

22 IYesu va teri nga si, “Yii mi, ya agho kpuru ka nira agho kpuru bo ko.”

*IYesu Ger Uwuru
(IMar 4.35-41; ILuk 8.22-25)*

23 IYesu ya ghila ide ogbolo ni, atina va yii nga.

24 Ashi kide ukpeng ni, uyu avuwa no uwuru na erekyuo sang kide igho, amusumu ko ghila ide ogbolo bo ni uwang ghila wu ide na amusum, iYesu so umoɔ.

25 Aba kyaa kiya sang nga, ki teri si, “Foo ayo, ate ɔna; ayo ki kpuru bo.”

26 Aba teri bo si, “Ikembo sa ni inu hwiri erebata, inu agho uma aipang na jee” Ava sisang ki ger uwuru kina igho, uka va komo na kikir.

27 Ajiya nga va wo ica, na teri si, “Iligba igho ajiya ye, ni uwuru kina igho kongo upii nga?”

*IYesu Leni na Agha Apai Ushɛɛ
(IMar 5.1-20; ILuk 8.26-39)*

²⁸ Aya fuma udaa ugeɛ ɛrɛbɔ aGarasinawa ni, agha apai aghɔ shi nɔ ushɛɛ ba peni nga, akunu kidɛ na alɔr, igigra bɔ sa ni ajiya ka bra bɔ ukyeng kɔ utra ba.

²⁹ Ba irishu, aba gyo akpa, asi, "Ikɛmbɔ duma ngo ni ayɔ, Anɔ Ɔnɔng? Ingo ba kɔ ba ma ayɔ ɔlɔ na kyua kɔ ju wu ba?"

³⁰ Kina anikang na ji idir alade sɔ cee.

³¹ Usɛɛ nga va shɔr nga, si, "Insi ingo woo ayɔ ni, sa ayɔ kidɛ idir alade ri."

³² Ava tɛri bɔ si, "Inu kya nu." Aba kunu kiya ghila bɔ idɛ idir alade, ni, idir alade va ti ki shulu idɛ ighɔ ki kpuru bɔ kidɛ na amusum.

³³ Aghɔcee alade va ti bɔ, ki ghila idɛ ifɔng kiya tɛri kwikɛ imumani iba kina ajiya ushi nɔ ushɛɛ.

³⁴ Ajiya ifɔng nadidu va kunu ki ma peni iYesu, aya nu nga ni, aba shɔr nga si aya bɔ ifɔng bɔ.

9

IYesu kpa Uvulu ki Lɛni na Aghɔ Shɔmɔ Avɔ

(IMar 2.1-12; ILuk 5.17-26)

¹ IYesu ghila idɛ ɔgbɔlɔ ki buu kyaa udaa ugeɛ ighɔ ka kyaa ifɔng nga,

² ukadu ni, ace ajiya ba nga kina aghɔmani akɔ shɔmɔ nga, ayɛɛ kaya icuru. IYesu ya nu uma aipang bɔ ni, aba tɛri aghɔ shɔmɔ ika si, "Kpɛnɛ ikwyi ngo, anɔ mi; A cira uvulu ngo kɔ."

³ Ukadu ni, ace aghɔmɛɛ tɛri ace bɔ si, "Ajiya ri kpaa ɛrɛkwyuɛ nga kini Ɔnɔng nga ni!"

⁴ Ni iYesu ye imumani ishi kidɛ ikwyi bɔ, aba tɛri bɔ si, "Ikɛmbɔ sa ni inu sɔ shuni nɔ uma ububi kidɛ ikwyi nu?"

⁵ Uligba wu cɛɛ nɔ uyuyo, na tɛri si, 'A cira uvulu ngo kɔ,' ta atɛri si, 'Sisang kɔ kyeng'?

⁶ Ka inu ye si Anɔ Ajiya shi ni ɛrɛɔrɔ ka asing ri ka a cira uvulu kɔ." Aba sa tɛri aghɔ shɔmɔ ika si, "Sisang, kpaa icuru ngo kɔ kya ngo aca."

⁷ Ava sisang ki kpa icuru nga ki kyaa aca.

⁸ Ikir baiya ya nu kindɔ ni, aba kɔng ɛrɛbata, aba jɔɔ Ɔnɔng, aghɔmani ama ajiya idi ɛrɛɔrɔ.

IYesu Yɔrɔ IMatiyu

(IMar 2.13-17; ILuk 5.27-32)

⁹ IYesu ya ukadu ki kyaa ite, aba nu ace ajiya ayɔrɔ nga si iMatiyu na ci kidɛ bɔɔ yira agonu, aba tɛri nga si, "Yii mi." Aba sisang ki yii nga.

¹⁰ Akyua umani iYesu sɔ la imila ka aca iMatiyu, ukadu ni aghɔ yira agonu kina aghɔ vulu napam ba na asɔ la imila kini iYesu kina aghɔyii nga.

¹¹ AFarisiyawa ya nu kindɔ ni, aba tɛri atina nga si, "Ikɛmbɔ sa ni aghɔmɛɛ nu sɔ la imila kina aghɔ yira agonu kina aghɔ vulu?"

¹² Aya kɔng kindɔ ni, aba tɛri si, "Agha akyuɔ ka wang bɔ aghɔ kang ba, sa aghɔmani ashi adumu.

¹³ Kya kɔ ya wang imumani udi sɔ yeni, 'Imɛ wang ahwoo, ba uma ɛrɛkwɛ ba.' Ka imɛ ba mi kaya agha aipang ba, sa aghɔ vulu."

Aghulu IYesu kaya Kpɛnɛ Anyu

(IMar 2.18-22; ILuk 5.33-39)

¹⁴ Aghɔyii iYahaya ba ukushi nga, ki tɛri nga si, "Ikɛmbɔ sa ni ayɔ kina aFarisiyawa ka kpɛnɛ anyu, na anga ngo atina ka kpɛnɛ bɔ anyu ba?"

¹⁵ IYesu va yira bọ si, “Ayikyo aghimi asasa ki ju ikwyi ibibi ka awii usra agya uloru ubuwa na aghimi ashi kini bọ? Awii ki ba angọ umani aki kpaa aghimi asasa wu kukushi bọ, ukadu wu ni aki kpene anyu kọ.

¹⁶ Ba aghomani aki ta igbang ititang kina ugyauto ososa ba, ka uta ki gaya wu, ugaya ughoghe.

¹⁷ Ba aghomani aki sa amusum ikolọ na ashi asasa ki ubom ututang. Insi asa ya ni iki siga wu, amusum ikolọ na shi ki naa bọ ni ubom bira bọ. Amusumu ikolọ na shi asasa si ubom ososa, nadidu ki ci iduma.”

*IYesu Leni na Ayiri mani ashi Adumu ki Shang Anayiri mani Akpoo
(IMar 5.21-43; ILuk 8.40-56)*

¹⁸ IYesu shi kide uteri uma ri ni, na ace akwyite okọ takwyue aYahudawa ba ukushi nga ki ta agho kite nga, na teri si, “Anọ mi anayiri kọ kpoo, ba ko ma tiya nga avọ ngo, ka sisang.”

¹⁹ IYesu va sisang ki yii nga, kina atina nga.

²⁰ Ace ayiri mani akọ lọ nọ ushiri ayi anyi osho na pai ba kọ tumu nga ki piya anyu igbang nga,

²¹ ateri erẹkwe nga si, “Insi ime piya igbang nga ni, ime ki peni okyuo.”

²² IYesu tee, anu nga ni aba teri si, “Kpene ikwyi ngo, anọ mi! uma aipang ngo ma ngo okyuo.” Kide anakyua ni ayiri ba okyuo.

²³ IYesu ya kyaa ona akwyite ona Onong ni ava nu agho pọ igberi kina ajiya na aso duma oka wu,

²⁴ ava teri bọ si, “Usang nu, ka anayiri ta kọ kpoo nga ba, aso moo wu.” Aba sira nga unga ujeri amara.

²⁵ Aya kla ajiya nga ni, ava ghila ide ki kpene nga ka avọ, anọ va sisang.

²⁶ Ila ima uju nga kpaa ki erẹbọ nadidu.

IYesu Leni na Afoo Apai

²⁷ IYesu ya ukadu ni, ace afoo apai yii nga, aci ni erewyue ighighe, “Kong ahwoo yi, Anọ iDauda.”

²⁸ Aya ghila aca ni, afoo ba ukushi nga, iYesu va teri bọ si, “Inu ma aipang si ime ki bra uju udi?” Aba yira nga si, “Ee, ate ona.”

²⁹ Ava piya ica bọ ki teri si, “Kono uma aipang nu ni oba nọ kindo.”

³⁰ Ica bọ va yemi. IYesu waa bọ atong, “Inu ba teri ace agho ba.”

³¹ Aba kunu bọ kiya yemi ila iYesu ka udu ugee erẹbọ.

³² Aso kunu bọ ni, ace ajiya ba iYesu kina agho shi nọ ushee ungo umani osa ni aka pii nga ba.

³³ Aya woo ushee nga wu ni, ajiya nga va tee agho upii. Ikir baijiya wo ica, na teri si, “Aso nọ kọ ju bọ igho ima ri kide Isralla ba.”

³⁴ AFarisiyawa teri si, “Awuli Ushee kina erėkyuo agom nọ ushee.”

Agho Tina Shi na Jii

³⁵ IYesu ghimi ofong kina anorifong oka nadidu, na mee kide uka takwyue aYahudawa na teri ila ididuma oka eregom Onong na leni kina ko iligba igho udumu kina uta okyuo.

³⁶ Aya nu ajiya na acuru ni, aba kong ahwoo bọ, ka akọ kong olo ba agho she bọ kọ ba, kini atem bọ ba aghocee ni.

³⁷ Aba teri atina nga si, “Ucuru shi nagigang, ni agho utina shi na jii,

³⁸ Inu ushor ate ona ucuru, ka tuma na agho utina ka aba ucuru.”

10

IYesu Hwiya Atina nga Usho na Apai (IMar 3.13-19; ILuk 6.12-16)

¹ IYesu yoro atina nga usho na apai ki ma bo erakyuo wuli ushe ka va leni ni idumu kina aghomani ashi bo akyuo ba.

² Uca atina bo shi, Ko kpaa ki, iSiman, aghomani ayuru nga si iBitrus, kina Andarawus anayuru nga, kina iYakubu ano iZabadi, kina iYahaya anayuru nga;

³ kina iFilibus, kina iBartolomi, kina iToma, kina iMatiyu agho yira agonu, iYakubu ano iHalfa, kina iTadiyos,

⁴ kina iSiman agha aKan'ana, kina iYahuda Iskariyoti aghomani agbora iYesu.

IYesu Tuma Atina nga Usho na Apai (IMar 6.7-13; ILuk 9.1-6)

⁵ Usho na apai ri ni iYesu tuma bo, ki waa bo atong si, "Inu ba ghila ice ifong kide ufong aghomani ashi bo aYahudawa ba, ba ghila ifong agha aSamariya ba,

⁶ kindo ni, inu tee kya nu oka ni atem vulu bo kide ajiya Israila.

⁷ Ukyeng nu sa teri upii Onong si, 'Oka eredom ayaya ya ba.'

⁸ Leni na adumu, ahang agho kpuru, hwuru aghono ubili, uwuli ajiya ushe. A mi ma nu basi ogha ba, inu ma ni uma ba uyira icima.

⁹ Inu ma kpaa utii uyeri ko uguza ko ufe kide ipa nu ba,

¹⁰ ba ipa ko ukyeng nu, ba ko ugba upai ko akpo, ko ashi, ka agho tina shi umani ama nga imila nga.

¹¹ Insi inu ghila ifong ko anifong ni, inu wang aghomani akyeng na biboro ko ukadu ni inu ci kini nga sa inu ya sang no.

¹² Insi inu ghila ona ni, inu teri si ayo ba na ikwyifu.

¹³ Insi ona maa ko ni, ikwyifu shuu kaya akwyi bo, insi ata maa bo ko ba ni, ikwyifu vuwa yo ukushi nu.

¹⁴ Agho mani ayira nu nga ma ni, da toro bo kong upii nu ni inu pura aco ifra nu ko insi inu kunu ko ona ko ifong.

¹⁵ Aipang ime do taa nu, ado ce ce no kong ahwoo erabo aSodom kina aGomora di ce ce bo ka awii uteri ashuwa.

Olo Mani Uta ba (IMar 13.9-13; ILuk 12.11-12; 21.12-19)

¹⁶ "Uwe ni, ime do tuma nu lile atem kide ma ava aghumu, kindo ni inu ba na amara lile iyoo, nu daa va shi na aipang lile ikhimi.

¹⁷ Inu kyeng na zizal na ajiya, na ado kpaa nu na kya ko pii aca ashuwa na ca nu kide oko takwyue aYahudawa,

¹⁸ aki kyaa ni nu kite agho ko erabo kina agom kaya mi, ka inu teri aipang kite bo kina aghomani ashi bo aYahudawa ba.

¹⁹ Akyua mani a kpena nu ni inu ba duma kini imumani inu do taa ma, na ado ma nu ima utaa ka akyua.

²⁰ Ka inu bo do shi agho pii ma, Aghing Ate nu nga do shi aghomee no.

²¹ Anayuru do ma anayuru bo ka apii nga, Ate do ma ano, ano do yeni Ate bo utaa hwiri atong ka asa ka a pili bo ko.

²² Kwinga do toro nu nga kaya no uca mi, aghomani amor ki ta ka amaa ni, ado le.

²³ Insi aso tili ni inu ko ububi ki ice ifong ni, inu ti kya nu ka ice. Imo do taa nu aipang, inu do kpee nu uki keli ifong Israila ma ni, Ano Ajiya do vuwa.

²⁴ "Aghoyii ka cee nga aghomee nga ba, agira ka cee nga ate ona nga ba.

²⁵ Uma umani aghoyii lile aghomee nga, agira lile ate ona nga. Insi a yolo ate ona si uBalzabul ni, ikembo na ado taa na ajiya ona?"

Aghomani ado Kong Erejata nga

(ILuk 12.2-7)

²⁶ Inu ma kong erejata bo ma, ki ba imumani a yuru ya ni aki fumu bo ba, ni ba imumani ado ju ko oshisho ni ado ye bo ma.

²⁷ Imumani ime taa nu kide itii ni, inu do taa yo kide uyeri, imumani ateri nu ko otong ni, inu do teri yo ka ayaya ona.

²⁸ Inu ma kong erejata aghomani ado pii erenoma na aki pii nga aghing ko ba, inu te erejata aghomani ado pulu erenoma kina aghing ngo ka feni kide ona ugha.

²⁹ Aka gbura bo anuruderi a pai kaya onei uyeng ba? Agha yeng do kpaa nga ki erebo ma basi ate nu ye ma.

³⁰ Ko ni ufung erekwe nu ni, ako pila bo.

³¹ Kindo ni, inu ma kong erejata ma. Ni inu cee anuruderi na pam.

Mani Uyii IYesu ki Ba ni Ukau Bajiya

(ILuk 12.8-9)

³² Agho mani a yeni Ajiya si ashi anga me ni, ime ki ko yeni nga kite Ate mi aghomani ashi ka ayaya.

³³ Ni aghomani a shila uye mi ki ite bajiya ni, ime do ko shila uye nga ko ite Ate mi ka ayaya.

³⁴ Inu ma kyoo ni ime ba ni ikwyifu ka asing ma. ikwyifu yo ba ni me ma, ime ba ni ikuma okoro.

³⁵ Ime ba osa Ate irisho kina ano nga, ano anaghem, anayiri kina a yuru nga, ayiri kina akari nga.

³⁶ Agho ona ajiya bo do tee asho nga.

³⁷ Aghomani a yoo ate nga ko ayuru nga, ki cee mi ko ni, agho maa nga umani ataa si a anga me ba, aghomani a yoo ano ko ano nga anayiri ki cee mi ko ni, agho maa nga umani ataa si a anga me ba.

³⁸ Aghomani akpaa nga ukumu ushi nga di yii mi ma ni, agho maa nga mani ataa si anga me ba.

³⁹ Aghomani a wang foo okyuo nga ni, agho do taa wo, aghomani a ataa okyuo nga ni a do peni wo kaya mi.

Utina Upeni Oka ngo

(IMar 9.41)

⁴⁰ Aghomani ayira nu ni agho yira mi, aghomani a yira mi ni agho yira aghomani a tuma mi.

⁴¹ Aghomani a yira agho pii ko oto Onong ni ado yira oka nga kukushi agho pii ko oto Onong, aghomani a yira agho shi na pipar ni si ashi na pipar ni agho do yira oka nga kukushi agho pipar.

⁴² In kini ace agho ma agha yeng kide anano li iso na musumu kaya mi si asa aghoyii mi ni, ime do taa nu aipang agho do taa nga oka nga ma.

11

IYesu kini IYahaya Aghono Iminimini

(ILuk 7.18-35)

¹ IYesu ya kpɛɛ uma atina nga ushɔ na apai upii ni, aba sang nga kɔ ukadu ki ya mɛɛ na tɛri upii Onɔng ka ufɔng bɔ.

² Akyua ra ni iYahaya shi kidɛ ubɔɔ iting. Aya kɔɔ uma umani ukristi sɔ ju ni, aba tuma atina nga kukushi nga

³ ki ya ju nga si, "Ingɔ shi aghɔmani aki ba, ta ayɔ kɔ ica na ace aghɔ ni?"

⁴ IYesu ba yira bɔ si, "Inu kya kɔ ya tɛri iYahaya imumani inu nu ki ba kɔɔ,

⁵ afoo peni ukyoo uka, aghɔmani aka kyeng bɔ ba kyeng, a hwuru aghɔnɔ ubili na ba na pipar, agbatɔng kɔɔ atɔng, ni aghɔ ukpo sang, ni aghina amir kɔɔ ɪla ididuma.

⁶ Anyu adaduma ni aghɔmani ata kɔɔ nga ɛrɛbata uma aipang kaya mi ba."

⁷ Aya sang bɔ ni, iYesu ba dɛɛ aghɔ upii ni iikir baiya kaya iYahaya, "Ikɛmbɔ ni inu kyaa unu ka aghumu? Ɔbɔng ɔbgɔlgɔgbang umani uwuu sɔ ca bɔ?"

⁸ Ikɛmbɔ ni inu kyaa unu? Ajiya umani asɔmɔ uma ɔdɔdɔma? Aghɔ shi kidɛ ugɛɛ agɔm bɔ ka sɔmɔ uma ɔdɔdɔma.

⁹ Ikɛmbɔ ni inu kyaa unu? Atina Onɔng? Ɛɛ, imɛ tɛri nɔ, acɛɛ aghɔ pii kɔ ɔtɔ Onɔng.

¹⁰ Aghɔmani awɔɔ kaya nga wɛ si, 'Uwɛ ni, imɛ tuma atuma mi ka la ngɔ ite wɔ, aghɔmani aki keri ngɔ utra ni ingɔ tɔ ba.'

¹¹ "Aipang, imɛ si, ayiri sɔ nɔ kɔ jee bɔ ace anɔ aghɔ mani acɛɛ iYahaya aghɔ uju iminimini nɔ ɔghɔghɛ ba. Kindɔ ni, aghɔ cɛɛ nɔ ɔzɔzi ki ɛrɛgɔm Onɔng ayaya cɛɛ nga.

¹² Kɔ kpaa ka akyua iYahaya aghɔ uju iminimini ki ba ta ka akyua ri ni, ɛrɛgɔm Onɔng ayaya kɔ la ite ni agha sing wang yira na akyuo.

¹³ Ka aghɔ pii kɔ ɔtɔ Onɔng kina umɛɛ iMusa kɔ tɛri upii kaya ɛrɛgɔm ni iYahaya kɔ ba nga ba,

¹⁴ ni insi inu yira upii ni, anga shi Iliya umani aki ba ra.

¹⁵ Ta ni aghɔ shi na atɔng kɔng, kɔng.

¹⁶ "Ni ikɛmbɔ ni imɛ ki mra ajiya akyua ri kɔ? Ushi kini anɔ bɔ shi ka uka gheli na gbura ni na sɔ yɔrɔ ayikyo bɔ si,

¹⁷ 'Ayɔ peni igbɛɛ ni inu ta ya nɔ ba! Ayɔ taa nɔ atɛ ukpo, inu ta ci nɔ ba!'

¹⁸ "Ka iYahaya ba ni aka bira ngɔ la na sa nagigang ba, 'ni asi ashi na ushɛɛ.'

¹⁹ Anɔ ajiya ba na sɔ la na sa, ni asi, 'Nu nga! aghɔ bira ula kɔnɔ usa, aghikyo aghɔ yira agonu kina aghɔ uvulu!' Kindɔ ni, aka kpɛɛ uye ukyuu Onɔng ka uma uju nga."

Olo Kaya Ufɔng mani Ara la bɔ Ukpaa ba (ILuk 10.13-15)

²⁰ A dɛɛ kɔ ger ufɔng umani aju uma usa uwo ica wɔ nagigang, ka ata ju bɔ ɔlɔkpaa ba.

²¹ Ɔlɔ ngo, aKorasinu!, ɔlɔ ngo, aBetsaida! Awasi uma usa uwo ica ri ni aju ka aTaya kina aSidon ni, ata kɔ ɔlɔkpaa aiwuu ka sɔmɔ agɛɛ nɔ uma kina uto ki ɛrɛnɔma bɔ.

²² Ni imɛ sɔ tɛri nɔ, aki cɛɛ nɔ kɔɔ ahwo aTaya kina aSidon kaya nɔ ka awii ashuwa.

²³ Ingɔ ni aKafarnahum, ingɔ kpaa si aki jɔɔ ngɔ ka aya fuma ayaya? Kayi, aki waa ngɔ ka akyu bɔ uka ci aghɔ ukpo wɔ. Awasi uma usa uwo ica ri ni aju bɔ ka aSodom ni, uta kɔ shi wɔ kaidii.

²⁴ Ni imɛ sɔ ba tɛri nɔ si, awii ashuwa ni aki cɛɛ nɔ kɔɔ ahwo ɛrɛbɔ aSodom kaya ngɔ."

Inu Ba Wuru kukushi Mi
(ILuk 10.21-22)

²⁵ Akyua ra ni iYesu teri si, "Imẹ sa ngo iza, Ate, Ate aYaya kina ashi, nọ umani ingo shọ uma ri ka agho uye ukyuu kina agho shi nọ ukpili, ni ingo sa yeni anọ azazi.

²⁶ Kindii wu Ate, imumani ishi ngo ididuma yidii ni ingo ju.

²⁷ Ate mi ma mi uma nadidu, ni ba aghomani aye Anọ sa Ate, ni ba aghomani aye Ate sa Anọ, kina aghomani Anọ yoo ni, aka yeni nga.

²⁸ Inu ba ukushi mi aghomani ako kiya na aba ko akpara otosọ, ni ime ki ma nu uwuru.

²⁹ Inu kpaa akpara mi, inu mee kukushi mi, ka ime ni agho suu ni erẹkwe nga, agho taa erẹkwe ehwehwo, ka inu ki ko peni uwuu ka ikwyi nọ.

³⁰ Ka uju mi erẹgera lo wo ba, akpara mi shi na hau.

12

IYesu Nga Shi Ate Awii Uwuru AYahudawa
(IMar 2.23-28; ILuk 6.1-5)

¹ Akyua ra ni, iYesu wor ko oka ija alkama ka Awii uwuru aYahudawa. Atina nga ko idafọ, na aba de ko ko akwyi alkama na la.

² AFarisiyawa ya nu kindo ni, aba teri nga si, "Nu, atina ngo su ju imumani ume iMusa kiya wo ka Awii uwuru aYahudawa."

³ Aba ju bo si, "Inu ta ko pila nọ imumani iDauda ju ka akyua na ako idafọ, kina aghomani ashi kini nga,

⁴ umani aghila ide ona Onong ki ya la ubiredi na akyo si, ba aghomani aki la ba, inga kina ayikyo ukyeng nga, si ifrist ka yu nga.

⁵ Ta inu ko pila nọ ume iMusa, umani afrist kide ona onong ka ju uma ijirija ka Awii uwuru aYahudawa ni uta shi wu uvulu kukushi bo ba?

⁶ Ime so teri nu, imumani icee ona onong ye ko kee.

⁷ Inu ta ko ye imumani udii so yeni ni, 'Ahwoo ko ni iwang, ba uma erẹkwyue ba,' inu ta ko nu nọ agho taa uvulu nu vulu ba.

⁸ Ka Anọ Ajiya nga shi Ate Awii uwuru aYahudawa."

Agho Uwe Avo
(IMar 3.1-6; ILuk 6.6-11)

⁹ IYesu ba ya ukadu ki kyaa oko takwyue aYahudawa bo.

¹⁰ Ace ajiya shi ya ko ukadu agho uwe ni avo. Aba ghulu nga si, "Ushi odoma mani ama okyuo ka Awii uwuru aYahudawa?" Ibo wang umani apeni nga nọ uvulu.

¹¹ Aba ju bo si, "Inga kide nọ nga shi na atem ni akpaa kide uhwo ka Awii uwuru aYahudawa ni ata ki woo nga ngaa ba?

¹² Utina ajiya ta ce wu unga atem nagigang ba? Kindo ni, oso ododoma na ju ima ididuma ka Awii uwuru aYahudawa."

¹³ Aba teri ajiya nga si, "Nawa avong." Aba nawa, ka akyua ra ni avo nga ba okyuo kini adaa avo ni.

¹⁴ Ni aFarisiyawa ba kunu bo ki ya pii umani aki pii iYesu ko.

IYesu Nga shi aghomani Onong Hwiya

¹⁵ IYesu ya kpere kindii ni, aba sang nga ko ukadu. Ajiya na pam ba yii nga, na aba ma bo okyuo nadidu bo.

¹⁶ Aba waa atong bo si aba teri agho ila nga ba.

¹⁷ Aju udii ka ahwura upii na ater ka anyu agho pii ko oto Onong Ishaya si,

18 “Agira ni ime hwiya we, aghomani ime yoo ni ime ka koo uhwai nga nagigang. Ime ki sa nga na aghing mi, aki teri aghomani ashi bo aYahudawa ba ashuwa aipang.

19 Aki la nga inang ba, ko na pii ni erkeyuo ba, aki ba koo bo erewyue nga ka utra ba.

20 Aki wra nga ushi iriguu umani uya sang wra wo ba, ugha ogbelempo ni uya sang ukpo wo ni, aki pii nga ko ba, aso sa aipang ka lite;

21 aghomani ashi bo aYahudawa ba ki sa ikwyi kide no uca nga.”

IYesu kina UBalzabul

(IMar 3.20-30; ILuk 11.14-23)

22 Aba nga na afoo umani aka pii nga ba agho shi no ushee, ni aba ma nga okyuo na ajiya nga pii ki ba nu.

23 Ni ajiya nadidu ba wo ica na asi, “Ano iDauda we ri ba?”

24 Ni aFarisiyawa ya koo kindii ni aba ju si, “Akyuo uBalzabul agom no ushee ko ni ajiya ri si wuli ushee ko.”

25 IYesu ye uma ushi kide ikwyi, na aba ju bo si, “Nadidu eregom ni ikau uka upai no so irisho kina ace ni, ita ki tara wu ba. Ba ifong no ona umani ajiya nga kau uka upai no so ju irisho kina ace ni iki tara.

26 Insi ishee woo ishee, aso koro kina erewe nga wudu. Nagyi ko ni eregom nga ki tara wu?

27 Insi ime ka wuli ushee na eregoro uBalzabul ni, aghoyii no ni? eregoro inga wo na so wuli wo? Aghoyii nu bo ki wa nu ashuwa kaya uma ri.

28 Insi eregoro Aghing Onong ko ni ime wuli ushee ko ni, eregom Onong ba nu wudu.

29 Ta nagyi wo ni agho ki ghila ona agha erkeyuo kaya yeri uma nga, inbasi azonon lor agha erkeyuo ba? Na to biya yeri uma ona ba.

30 Nadidu aghomani ashi kini me ba ni, ashi asho mi, ni aghomani a curu nga kini me ba ni, aso furu wu.

31 Kindii ni ime so teri no, aki cira uvulu nu ko kwiligma igho kina ajiya umani apii ububi, aghomani apii ububi kaya Aghing Onong ni, aki yira bo olokpaa nga ba.

32 Ni aghomani apii ububi kaya Ano Ajiya ni, aki yira olokpaa nga, aghomani apii ububi kaya Aghing Onong ni, aki yira bo olokpaa nga ba, ko akyua ri ko akyua uki ba.”

Ushi kini Ikolon nga

(ILuk 6.43-45)

33 “Ushi ododoma ka ma ikolon ididuma, osho ububi ka ma ikolon ibibi ka aka kpele osho ki ikolon nga.

34 Inu iyoo na kang! Nagyi wo ni inu ki biya uteri upii ododoma ni inu si shi agha akakiya? Ima ushi kide ikwyi yo ni anyu ka teri.

35 Ajiya adaduma ni, oka ukyo uma ododoma wo na aka woo ima ididuma wo. Ajiya akakiya ni, uka ukyo uma akakiya wo ni aka woo akakiya wo.

36 Imo so teri no, nadidu uma ijirija na ajiya pii ni, aki pila bo ka awii ashuwa,

37 ka uma uteri ngo bo na aki wa ashuwa ngo wo, ni uma uteri ngo bo na aki ma ngo uvulu ngo wo.”

Uwang Amaa

(IMar 8.11-12; ILuk 11.29-32)

38 Ni ace aghomee umee iMusa kina aFarisiyawa ba yira nga si, “Aghomee, ayon wang nu amaa kukushi ngo.”

³⁹ Aba yira bọ si, “Agha akakiya kina agho ju uma erenoma ka wang nu amaa, ni ba amaa umani aki ma inbasi anga agho pii ko oto Onong iYunusa ba ni.

⁴⁰ Kono umani iYunusa la awii atai kina atii atai kide afo itagbo ighighe ni, kindii wu ni Ano Ajiya ki la awii atai wo kina atii atai kide ikwyi asing ri.

⁴¹ Ajiya Anineba ki sang ka awii ashuwa kina agha akyakyua ra ka ama bo uvulu, ka alokpaa no upii Onong iYunusa, kindii ni, imumani ce iYunusa shi ko kee.

⁴² Ayiri agom, iSheba ki sang ka awii ashuwa kina agha akyakyua ra ka ama agha alkyuari uvulu, ka aba ka ushee aya ka aba ko umee uye ukwuu iSulemanu, kindii ni, imumani ce iSulemanu shi ko kee.

⁴³ “Insi aghing ababi kunu kide ajiya ni, aka wor kyaa uka umani ba amusumu ya ba ka aya wuru, insi apeni nga ba ni,

⁴⁴ aki ju si, ‘Ime ki vuwa mi ona ni ime kunu wo.’ Insi aya ba ni, aki ba peni ona ni ka agho ya ba, ako yer wo ki ker wo,

⁴⁵ aki ba vuwa ka aya ba na aghing atinsara umani acee nga na akakiya, ni aki ghila ka aci ko ukadu, ni ushii ajiya nga ki ce unga akyua no ububi. Kindii wu ni uki shii wu ka ajiya kakiya akyua ri.”

Ayuru Iyesu na Anayuru Nga
(IMar 3.31-35; ILuk 8.19-21)

⁴⁶ Aso pii kina ajiya nga ni, ayuru nga kina anayuru nga va ba tara ko seshi, awang pii kini nga.

⁴⁷ Ace agho ba teri nga si, “Ayuru ngo kina anayuru shi ko seshi, awang pii kini ngo.”

⁴⁸ Aba yira ajiya na ateri nga si, “Inga shi ayuru mi, inga bo shi anayuru mi?”

⁴⁹ Aba nawa avo ka atina nga ki ju si, “Ayuru mi we kina anayuru mi!

⁵⁰ Nadidu aghomani aju imumani ate mi ka aYaya sa uju ni, anga shi anayuru mi, kina afro mi, kina ayuru mi.”

13

Ighang Upii Agho Wuu
(IMat 4.1-9; ILuk 8.4-8)

¹ Ka awii ra ni iYesu kunu nga kide ona ki cica ka anyu oghong.

² Ikir baiya ba curu ki ghimi nga, ki sa na ghila nga ide ogbolo ki cica. Ikir baiya nga ba tara ka anyu oghong.

³ Aba teri bo uma na pam ni ighang upii, si, “Agho wuu kyaa ko pila.

⁴ Aso ta igho ni, ice kpaa ko utra, ni anurunu ba ki ba la yo ko.

⁵ Ice igho kpaa ko oka atii ni ba erebo ya nagigang, iva muu kaisa ka erebo shiwu ikyuu ba,

⁶ onong ya ta ni, aba ghau yo ki hwiya yo ka akang bo shi yo akyuu ba.

⁷ Ice kpaa ka oka umani akara shiya, akara ba fonu ki la erekyuo bo.

⁸ Ice igho kpaa ka erebo ididuma ki sa ikii ajilaji, ishishi itin, ishishi itai ki eri imumani apila.

⁹ Ta ni agho shi na ato ko.”

Imumani Ighang Upii so Nyeni
(IMar 4.10-12; ILuk 8.9-10)

¹⁰ Atina iYesu va ba ki ba ghulu nga si, “Ikembu sa ni inga so pii ni bo ni ighang upii?”

¹¹ Aba yira bọ si, “Inu ni, ama nọ uye ẹghẹghẹmẹ inga ẹrẹgọm aYaya, ibọ ni, ata ma bọ wọ ba.

¹² Ka aghọ shi ni ima ni, aka khimi nga kọ, ka apeni na pam, ni aghọmani ashị ni yọ ba ni, aki kara anọ imumani ashị ni yọ kọ.

¹³ Imumani isa ni ime sọ pii ni bọ ni ighang upii yẹ. “ ‘Aka kọọ, na aka kpele bọ ba, aka kyoo, na aka nu bọ ba na akpili bọ ba.’

¹⁴ Kindii ni, amọ aghaghe aghọ pii kọ ọtọ Onong Ishaya hwura kaya akwyue bọ si, “ ‘Inu ki ka kọọ, ni inu ta ki kpele nọ ba, inu ki ka kyoo, ni inu ta ki kpele nọ ba.

¹⁵ Ka ajiya nga shi na ikwyi umom, ni atọ bọ ka ta akọọ yọ ba, akọ yuru ica bọ ya, iba kindii ba ni, ata kọ nu ni ica bọ, ka aba kọọ na atọ bọ, ka aba kpele kide ikwyi bọ, ka vuu ba ukushi mi ki ime ma bọ okyuo.’

¹⁶ Ica nu shi na anyu adaduma ki ika nu, kina atọ nu, ka aka kọọ.

¹⁷ Aipang ni isọ teri nu, aghọ pii kọ ọtọ Onong kina agha uju aipang na pam wang nu imumani inu sọ kyoo, ni ata nu bọ ba, ka aba kọọ imumani inu hwiri, ni ata kọọ bọ ba.”

*Imumani Ighang Upii Aghọ Wuu sọ Nyeni
(IMar 4.13-20; ILuk 8.11-15)*

¹⁸ “Inu kọ imumani ighang upii aghọ wuu sọ nyeni

¹⁹ Insi ajiya kọọ ila ẹrẹgọm na ata kpele nga ba ni, Isheẹ ka ba ki ba kara imumani apila kide ikwyi nga. Ighọ na apila kọ utra yẹ.

²⁰ Ighọ ni ikpaa ka oka atii ni, iyọ kọọ upii ki yira kide akyua ni ikwyifu,

²¹ ni ishi yọ ni akang ba, ika mọr kide anọ akyua, insi umeni kina ọlọ ba kaya upii ni, kaisa aka waa nọ utumu.

²² Ighọ ni apila kide akara ni, iyọ shi aghọ ni akọọ upii, ni uduma asing kono uyoo upeni tulu nga ki kla nga ofono wọ ka ama ikọlọ.

²³ Ighọ mani ikpaa ka ẹrẹbọ ididuma ni, anga shi aghọmani akọọ upii ki kpele wu. A ju utina wu ki ma ikọlọ, ice ajilaji, ice ishi-shitin, ice ishi-shitai.”

Ighang Upii Ọbọ kide Ija Alkama

²⁴ Aba ma bọ ice ighang upii si, “Aki mra ẹrẹgọm ayaya na ajiya umani apila ighọ ididuma kide ija nga,

²⁵ akyua ni ajiya sọ moo ni asho nga ba ki ba pila ọbọ kide ija alkama na asa sang nga.

²⁶ Imila ya sang na pipar ni, ọbọ ba kọ sang.

²⁷ Ni agira ate ona ba ki ba teri nga si, ‘Aghọ ona, ba ighọ ididuma yọ ni ingo pila kide ija ngo ba?’ A ju na nyi ni ọbọ mii ya kide?’

²⁸ Aba ju bọ si, ‘Aghọ ju irisho ni ime nga ju udi!’ Agira nga ba ju si, “Ingo wang si ayọ ya yee ọbọ kọ?

²⁹ Ni aba ju si, ‘Kayi, ki inu bọ wang uwuru ọbọ ni inu ki wuru kina alkama.

³⁰ Ya bọ ya ka afono nadidu ka afuma akyua ucuru, akyua ucuru ni, ime ki teri aghọ ucuru ka acuru ọbọ ka alolu bọ, ka ta ugha wu, ni asa curu alkama ka asa kide na afọ mi.’”

*Ighang Upii Ikir Ikpo
(IMar 4.30-32; ILuk 13.18-19)*

³¹ Aba ma bọ ice ighang upii si, “Ẹrẹgọm ayaya shi kini ikir ikpo umani ace ajiya pila kide ija nga.

³² Iyọ cee nọ ozozi kide ighọ nadidu, insi ifonu ni, ika cee uma umani apila kide ija ki ba ọshe ọghoghe, ni anurunu ayaya ka ta asọọ bọ ya kaya aga nga.”

³³ Aba tɛri bɔ ice ighang upii. “Ereḡom ayaya shi kini uyisti umani ace ayiri ki zoḡ na ima umra uḡo alkama iritai ki ta kɔ umani uḡo kpɛnɛ uyisti ni.”

³⁴ Nadidu uma ri ni, iYesu tɛri ikir baijiya ni ighang upii; Ata tɛri bɔ ice ima ba ighang upii ba.

³⁵ Udii ni, ka ahwura upii ni aghɔ pii kɔ ɔto Onong tɛri wɔ, “Imɛ ki yemi anyu mi ni ighang upii; Imɛ ki tɛri imumani ashɔ wɔ kɔ kpaa ka akyua na akeri asing kɔ.”

A Nyeni Ighang Upii nɔ Obɔ kide Ija Alkama

³⁶ IYesu ba sang nga kide ikir baijiya ki kyaa aca. Ni atina nga ba ukushi nga, ni asi, “Tɛri ayɔ imumani ighang upii obɔ kide ija sɔ nyeni.”

³⁷ Aba yira bɔ si, “Aghɔmani apila ighɔ ididuma nga shi Anɔ Ajiya.

³⁸ Ija kɔ shi asing, ni ighɔ ididuma yɔ shi ereḡom Onong. Obɔ bɔ shi anɔ isheɛ,

³⁹ ni ashɔ mani apila nga shi isheɛ. Ucuru imila wɔ sɔ usang asing, aghɔ ucuru bɔ shi atuma Onong.

⁴⁰ Kɔnɔ umani aka curu obɔ ki ta ugha wɔ ni, kindii wɔ ni uki shi wɔ kɔ usang asing.

⁴¹ Anɔ Ajiya ki tuma atuma Onong, ni aki curu nadidu uma umani uka sa uvulu, kina aghɔ ju uma ububi, ka a woo bɔ kini obong bɔ ni ki ereḡom nga,

⁴² ka fɛni bɔ kide ugha ɔlɔ nagigang. Kɔ ukadu wu ni aki ci na ghula ayiri.

⁴³ Ni agha aipang ki ma uyeri kini onong utaa ni kide ereḡom Ate bɔ. Taani aghɔ shi na atɔ kɔkɔ.

Ighang Upii kaya Upeni Mani Ashɔ

⁴⁴ “Ereḡom Ayaya shi kini upeni na ashɔ kide ija ni, unga umani ace ajiya peni ki ba khimi ushɔ wɔ. Ni ikwyifu na aba ya gbara uma umani ashi ni bɔ nadidu ki ya gheɛ ija wɔ.”

⁴⁵ “Kakyakyua ri, ereḡom ayaya shi kini aghɔ gheli na agbara kina aghɔ wang atii adaduma ni.

⁴⁶ Aya peni utii udɔdɔma uye ni, aba ya gbara nadidu imumani ashi ni yɔ ki ya gheɛ wɔ.”

Ighang Upii Isha Ohwiri Itagbo

⁴⁷ “Kakyakyua ri, ereḡom ayaya shi kini isha ohwiri itagbo na a fɛni kide oghong ki hwiri kwiligba ighɔ itagbo ni.

⁴⁸ Iya tii ni, ajiya waa ki shii kaya asing ki hwiya ididuma ki sa kide ɔkɔ na ashi naa ibibi wɔ.

⁴⁹ Kindii wu ni uki shi wu kɔ usang asing. Atuma Onong ki kunu ka aba kau agha akakiya kide agha aipang.

⁵⁰ Ni asa fɛni agha akakiya kide ugha ɔlɔ nagigang umani aki ci na ghula ayiri.

IYesu Tɛri Ighang Upii kaya Akɔru Ona

⁵¹ “Inu kpɛlɛ Uma ri nadidu?” Aba yira nga si, “Fɛ.”

⁵² Aba ju bɔ si, “Nadidu aghɔmɛɛ umɛɛ iMusa umani apeni umɛɛ kaya ereḡom ayaya ni, ashi kini akɔrɔ ona nga ni, aghɔ umani aba na upeni ɔsɔsa nga kina ɔtɔtang nga ka uka ukyuru uma nga.”

A Torɔ bɔ IYesu ka ANazaret (IMar 6.1-6; ILuk 4.16-30)

⁵³ IYesu ya kpɛɛ nadidu ighang upii ni, aba sang nga kɔ ukadu.

⁵⁴ Na aya ba ifong bọ ni aba mēē bọ kide ọkọ takwyuē aYahudawa, aba wo ica, na tēri si, “Abi wu ni ajiya ri peni uye ukyuu ri wọ kina akyuọ uju uma usa uwo ica?”

⁵⁵ Anọ ikafinta ra nga ba? Ayuru nga ngaa ni aka yọrọ si iMaryamu ba? Anayuru nga bọ shi iYakubu, kina iYusufu, kina iSiman, kina iYahuda ba?

⁵⁶ Afọọ nga nadidu bọ shi kina ayọ ri ba? Abi wọ ni ajiya ri peni nadidu uma ri kọ?”

⁵⁷ Aba kọọ anaa ni ngaa. IYesu ba ju bọ si, “Aka tọrọ bọ aghọ pii kọ ọtọ Onọng ba inbasi ki ifong nga kina aca nga ba ni.”

⁵⁸ Ata ba ju nga uma usa uwo ica kọ ukadu ba ka ata ma bọ aipang ba.

14

Ukpo IYahaya Agho ju Iminimini (IMar 6.14-29; ILuk 9.7-9)

¹ Akyua ra ni iHiridus Antifas kọọ ila iYesu,

² na aba tēri agira nga si, “Yahaya aghọ uju iminimini wē ri. Akọ sang kọ ukpo; uwu sa ni ashi na akyuọ ju uma usa uwo ica ri.”

³ Ka iHiridus kọ kpēnē iYahaya ki lor, ki sọmọ nga kọ ubọọ itii kaya iHiridiya, ayiri anayuru nga iFilibus

⁴ ka iYahaya ka tēri nga si, “Umēē iMusa ta ma wu ni ingo vo nga ba.”

⁵ Akyua ni, iHiridus wang kọ pii iYahaya kọ, ni asọ tē ẹrẹbata baijiya, ka a kpaa nga si aghọ pii kọ ọtọ Onọng nga.

⁶ Ni awii na ajee iHiridus ya ba ni, anọ anayiri iHiridiya ya bọ ni ate nga iHiridus kọọ uhwai nagigang,

⁷ na aba ta anyu kini ngaa, ki ba suu si aki ma nadidu imumani ashọ.

⁸ Ayuru nga ngaa sa nga kọ, asi, “Ma mi ẹrẹkwē iYahaya aghọ uju iminimini kide ipē ka aikyuari.”

⁹ Agom ba duma, usuu nga kina akyeng ra sa ni asa si ama nga.

¹⁰ Atuma na aya kyua iYahaya ẹrẹkwē wọ kide ubọọ itii,

¹¹ na aba ni ẹrẹkwē kide ipē ki ba ma anayiri, ni aya ma ayuru nga.

¹² Aghoyii nga ba kpaa ọkọ ki ya naa kọ, ni aba kyaa kiya tēri iYesu.

IYesu Cee Ajiya Araji Usho Ato (IMar 6.30-44; ILuk 9.10-17; IYah 6.1-14)

¹³ IYesu ya kọọ kindii ni, aba sang ki ghila nga ide ogbọlọ kọ uyuyi ki kyaa ọka umani ace aghọ shiya ba. Ni ikir baijiya ya kọọ kindọ ni, aba ki yii nga ni ifra kọ kpaa kọ ufong.

¹⁴ Aya kunu kide ogbọlọ ni aba nu ikir baijiya, aba kọọ ahwoo bọ, ni aba ma adumu kide bọ ọkyuọ.

¹⁵ Ọka ya ba ughe ni, aghoyii nga ba ki ju si, “Ba aghọ ya kọ kēē ba, ni ọka wē ni uya sang ba ughe; shira ikir baijiya nga ka akyaa bọ anọrọfong ushi kọ ukadu kaya gheli akwyi bọ imila.”

¹⁶ IYesu ba ju bọ si, “Ba sa bọ ka kyaa uce ka ba, inu ka kyakwyuē nọ ma bọ ice ima ka ala.”

¹⁷ Aba yira nga si, “Ayọ shina ubiredi uto kina itagbo ipai.”

¹⁸ Aba ju si, “Inu ba mi ni yọ.”

¹⁹ Aba sa ikir baijiya nga si, acica kaya nọ ọbọ, aba kpaa ubiredi uto kina itagbo ipai, aba zēē ibate nga ka ayaya ki sa Onọng izaa. Asa wura ubiredi nga ki ma atina nga, atina nga ba ma ikir baijiya nga.

²⁰ Aba la nadidu bọ ki shuu. Aba curu awo na ashē ki sa ọkọọ ushọ nọ upai.

²¹ Ajiya umani ala ni afuma aghimi araji usọ atọ, bam na ayiri kina anọ.

IFesu Kyeng Kaya na Amusum
(IMar 6.45-52; IYah 6.15-21)

²² Akyua ra ni atina nga ya ghila bọ idẹ ọgbọlọ ki lite nga ki kyaa bọ udaa ugeẹ, na asa laa nga kọ shira ikir bajiya nga.

²³ Aya kpẹẹ shira ikir bajiya ni, aba kila nga aya ọpang kayu nga kaya pii nọ Onọng. Ashi kayu nga kọ ukadu ki fuma ughe.

²⁴ Akyua ra ni ọgbọlọ nga shi ka abiyatẹ ighọ kina ẹrẹbọ, ugya sọ ca wọ, ka uwuu sọ ju irisho kini wọ.

²⁵ Kini ikwikweting ni ava ba ukushi bọ na asọ kyeng kaya na amusum.

²⁶ Ni atina nga ya nu nga na akyeng kaya na amusum ni, aba kọọ ẹrẹbata, ki ju si, "Ahwu nga!" Aba taa kpa ni ẹrẹbata.

²⁷ Kide akyua ni iYesu pii ni bọ, si, "Inu ba duma ba! Imẹẹ. Ba kọọ ẹrẹbata ba."

²⁸ IBitrus ba yira si, "Ate, insi ingọ ni, sa mi ki imẹ ba ukushi ngọ kaya na amusum."

²⁹ IYesu ba ju si, "Ba." IBitrus ba kunu kide ọgbọlọ nga na asọ kyeng kaya na amusum na aki ba ukushi iYesu.

³⁰ Ni aya nu uwuu nọ usang ni ẹrẹkyuọ ni, aba kọọ ẹrẹbata wọ na asa dẹẹ kọ ghila idẹ. Aba gyo akpa si, "Ate, foo mi!"

³¹ Kide akyua ni iYesu nawa avọ nga ki kpẹnẹ nga, ki ju nga si, "Ingọ agha uma aipang na jẹẹ, ikẹmbọ sa ni ingọ shina ikwyi ipai?"

³² Aya fuma idẹ ọgbọlọ ni, uwuu ba tara.

³³ Aghọ shi kide ọgbọlọ ba ta agho kite iYesu, ki ju si, "Aipang ni ingọ na Anọ Onọng nga."

³⁴ Aya buu udaa ugeẹ ni, aba kya bọ ẹrẹbọ aJanisarat.

³⁵ Ni ajiya ukadu ya kpẹlẹ nga ni, aba tuma na ajiya ishi ọka nadidu ka aba nga na adumu.

³⁶ Aba shọr nga ka ibọ piya anyu igbang nga. Nadidu aghọ umani apiya ni apeni ọkyuọ.

15

Uma Umani Ọka Sa Irighe ki Ica Onọng
(IMat 7.1-13)

¹ AFarisiyawa kina aghomẹẹ umẹẹ iMusa ba ukushi iYesu ka Urushelima ki ba ghulu nga,

² "Ikẹmbọ sa ni atina ngọ wura italẹ inga anirakpẹẹ? Aka hwuru bọ ivo bọ na atọ la imila ba."

³ IYesu ba yira bọ si, "Ikẹmbọ sa ni inu ka wura imumani Onọng tẹri kaya italẹ nọ?"

⁴ Ka Onọng si, 'Nu ọkpọtọrọ ate ngọ kina ayuu ngọ.' Ni, 'Aghomani acira ate nga kina ayuru nga ni, aki kpoo iyiya.'

⁵ Ni inu ka tẹri si, 'Imumani aki ma ate nọ kina ayuru nọ ni, inu ka ma Onọng.'

⁶ Ata maa na ate nga ba.' Kindọ ni inu ta manọ upii Onọng ba kaya italẹ nọ.

⁷ "Inu, aghọ ju unu ica! Kindii wu ni Ishaya ghila amọ aghaghe kaya nu wo, si,

⁸ "Ajiya ri ni ibelẹ bọ yọ na ka jọọ mi kọ, ni ikwyi bọ shi atọọ kini imẹ,

⁹ ijirija wọ na asọ jọọ mi wọ, aka mẹẹ umẹẹ bajiya kọ taa upii Onọng.'" "

¹⁰ IYesu va yọrọ ajiya nga kukushi nga ki tẹri bọ si, "Inu kọng ki inu kpẹlẹ,

¹¹ Ba imumani ika ghila anyu ajiya yō ka sa nga irighe ba, si imumani ikunu ka anyu nga yō ka sa nga 'irighe' ”

¹² Atina nga va ba ki ghulu nga si, “Ingo ye si aFarisiyawa kōọ anaa kō nō upii ri?”

¹³ IYesu va yira ki ju si, “Nadidu upila mani ba ate mi ka aYaya nga pila ba ni, aki yēē kō ka akang.

¹⁴ Ya bō ya; afoo bō aghō uyenī afoo itra. Insi afoo kpēē ace afoo ka ashi ni, nadidu bō ni, aki kpaa kide uhwo.”

¹⁵ Ni iBitrus ba ju nga si, “Nyenī ayō idi ighang upii.”

¹⁶ IYesu ba ju nga si, “Ki ta ka aikyua ri ni inu ta kō kpēē nō ba?”

¹⁷ Inu ta nu nō ni nadidu imumani ighila idē anyu ka wor kyaa yō idē afo ki va kunu yō kide ērēnōma ba?

¹⁸ Ni imumani ikunu kide anyu ba kide ikwyi wō, iyō ka sa ajiya irighe.

¹⁹ Ki idē ikwyi yō ni uwang uju akakiya, kina upili ajiya, uwang ayiri kō aghimi baijiya, uju uma ērēnōma, uyi, uma upii atēri kaya ace aghō kōnō ubra uca aghō.

²⁰ Umumani uka sa ajiya irighe budibi. Ula ni avō umani ahwuru bō ba ka sa wō aghō irighe ba.”

Uma Aipang Ayiri AKan'ana (IMar 7:24-30)

²¹ IYesu va sang nga kukadu ki kyaa ishii aTaya kina aSidon.

²² Ashi kukadu ni, ace ayiri agha aKan'ana ba ukushi nga na asō ci, “Kōng ahwoo mi, Ate, Anō iDauda; ushēē ghila anō mi anayiri na asō kōng ọlō nagigang.”

²³ IYesu ta pēni ni ngaa ba. Ni atina nga ba ki ba sōrō nga si, “Kla nga! Ka asō ci na duma ayō kō.”

²⁴ Aba yira si, “A tōrō tuma mi si iya wang atēm na avulu bō kide ọna Israila kō.”

²⁵ Ni ava ba ki ba ta agho kite nga, si, “Ate, sē mi kō.”

²⁶ Na ava yira si, “Ushi wō nō uyeri na akpaa imila anō ka ama ava ba.”

²⁷ Ayiri ba ju si, “Ēē, Ate, ava ma ka la awo umani akpara ki ērēbō ka imila ate ọna.”

²⁸ IYesu ba yira nga si, “Ayiri, uma aipang ngō shina ērēkyuō! Taani uba kōnō uwang ngō ni.” Anō nga anayiri ba akyuō ka akyua ra.

IYesu Lēni na Ajiya na Pam

²⁹ IYesu sang nga kukadu ki ko nga abēni ērēyēma aGalili. Aba kila nga aya ọpang kiya cica.

³⁰ Ikir baijiya va ba ukushi nga, aba nga na agunu, afoo, aghō uwēni ifra, agbatōng na abēbē, kina aghō shēē, ki ba kyo bō kite nga, aba ma bō ọkyuō,

³¹ ki ta kō umani ikir baijiya nga wo ica nō umani agbatōng sō pii, aghō uwēni ifra ni, ika bō ba na ērēkyuō, agunu kyeng, afoo sō kyoo uka. Ni aba jōọ Ọnōng Israila.

Ucee Ajiya Araji Uso Anari (IMar 8:1-10)

³² IYesu ba yōrō atina nga ki ju bō si, “Imē hwiri ahwoo baijiya ri ka akō la awii atai kini imē, ata kō la bō ighima ba. Imē wang mi nu vuu kini bō ni idafo bō ba, ka abō ta na ya kpaa kō utra.”

³³ Atina nga ba ju nga si, “Ọkō ta ajiya ri, abi wu ni ayō ki peni ubiredi umani ayō ki cee ajiya ri wō?”

³⁴ Ni iYesu ba ju bọ si, “Ubiredi umi wu ni inu sọnọ wu?” Asi, “Utinsara, kina anọ itagbo na zẹ.”

³⁵ Aba sa ajiya nga na acica ki ẹrẹbọ,

³⁶ aba kpaa ubiredi utinsara kina itagbo, aya kpẹẹ usa Ọnọng iza ni, aba wra ki ma atina nga, atina nga ba ma ajiya.

³⁷ Kwinga la ki suu, atina nga ba tira awo mani ashe ki sa kọ ọkọọ utinsara ki tii wọ.

³⁸ Aghomani ala ni ashi aghimi araji usọ anari ki tọ kpaa ayiri kina ananọ.

³⁹ Aya shira ajiya nga ni, aba ghila idẹ ogbọlọ ki kyaa isheẹ aMagadan.

16

Uwang Amaa

(IMar 8.11-13; ILuk 12.54-56)

¹ AFarisiyawa kina aSadukiyawa ba ukushi iYesu ka aba mra nga, aju nga si anyeni bọ amaa ka ayaya.

² Aba yira bọ si, “Insi uka ba ughe ni, inu ka ju si, “Uka ki shi uduma, ka ayeremọo shi na kyong.”

³ Ni ikyuatii ni, “Aviya ki kpaa kaidii, ka ayeremọo shina kyong kono uyuu.” Inu ka kpẹlẹ ushii ayeremọo, ni inu ta ki bora nọ ukpẹlẹ amaa akyua ba.

⁴ Agha akakiya kini agho yee na ayiri kọ aghimi mani ashi angọ ba bọ ka wang amaa, ba amaa na aki nyeni nu iba si anga iYunusa ba ni.” Aba ya bọ ya ki sang nga.

Uyisti AFarisiyawa kina aSadukiyawa

(IMar 8.14-21)

⁵ Atina iYesu ya fuma udaa ugeẹ oghong ni, aba kpẹlẹ si ibọ yuu ubiredi wọ.

⁶ IYesu ba ju bọ si, “Inu sa ica nu ci nazizal ki inu ye na uyisti aFarisiyawa kina aSadukiyawa.”

⁷ Aba tee agho pii kina acee bọ, si, “ta mani ayọ ta ba yi nọ uce ubiredi wọ ba.”

⁸ Ni iYesu, ye imumani asọ pii ni, iYesu va tẹri bọ si, “Inu agho uma aipang na zẹ, ikẹmbọ sa ni inu sọ pii kina acee nu kọ ta ubiredi?”

⁹ Inu kọ kpẹlẹ nu ba? Inu ta shuni nu mani ime cee ajiya araji usọ atọ kini ubiredi utọ ba, kono umani ọkọọ ume tii na acuru?

¹⁰ Kina ubiredi utinsara ka ajiya araji usọ anari, kina ọkọọ ume tii na acuru?

¹¹ Ikẹmbọ sa ni inu ta kpẹlẹ nu si ita pii mi kaya ubiredi ba? Inu sa ica ka uyisti aFarisiyawa kina aSadukiyawa.”

¹² Asa kpẹlẹ si ata tẹri bọ si asa ica na uyisti idẹ ubiredi wọ ba, ni asa ica ka umẹẹ aFarisiyawa kina aSadukiyawa wu.

IBitrus Nyeni si IYesu nga shi UKristi

(IMat 8.27-30; ILuk 9.18-21)

¹³ Akyua ni iYesu ya fuma ishii aKaisariya aFilibi ni, aba ghulu atina nga si, “Inga ni ajiya sọ tẹri si Anọ Ajiya shi?”

¹⁴ Aba ju si, “Ace agho bọ si iYahaya agho uju iminimini, ace agho bọ si, Iliya, ace agho bọ si Irimiya ko agha yeng kidẹ agho pii kọ ọtọ Ọnọng.”

¹⁵ Aba ju bọ si, “Inu ni, inga ni inu si ime ashi?”

¹⁶ IBitrus ba yira si, “Ingọ si uKristi, Anọ Ọnọng agha akyuo.”

¹⁷ IYesu ba yira nga si, “Ingọ ni agha anyu adaduma ngaa iSiman anọ iYunana! Ki ba ajiya na ayi nga nyeni ngọ udi ba, ate mi ka ayaya nga nyeni ngọ.

¹⁸ Imê sô va têri ngo, ingo si iBitrus, ka ya upa ri wô ni imê ki vura ôna mi kô, ni akyuô ukpo ki shi wu na akyuô kaya nga ba.

¹⁹ Imê ki ma ngo aca êrêgom ayaya, nadidu imumani inu lor ka ya asing ni, kindii wu ni alor kô ka ayaya, nadidu imumani ashii ka ya asing ri ni, aki shii yô ka ayaya."

²⁰ Aba waa atina nga atong nagigang si aba têri aghô si anga si uKristi ba.

IYesu Têri Ighô Ukpo Nga
(IMar 8.38; 9.1; ILuk 9.22-27)

²¹ Kô kpaa ka akyua ra ni, iYesu tee aghô nyeni atina nga si iyiya ni inga ki kyaa Urushelima, ka aya kôo ôlo kukushi akwite kina afirist akakong kina aghomêe umêe iMusa, ka aba pii nga kô, awii itai ni, aki sisang.

²² iBitrus ba kpaa nga ki kyaa uhwo wô ki ya gêr nga si, "Onong kpaa kô, Ate! Udii ki ba ngo nga ba."

²³ Ni aba tee ki têri iBitrus si, "Sang ngo kukushi mi, Isheê! Ingo ni ima usa ukpaa yô kukushi mi. Ingo ka ghulu ikwiyi ngo kina ajiya nga ni, basi Onong ba."

²⁴ IYesu ba têri atina nga si, "Nadidu aghômani awang yii mi ni, sa azono toro nga irikwiyi nga ka kpaa ugara ushi nga ka yii mi.

²⁵ Ka aghômani awang foo ôkyuô nga ki taa wô, ni aghômani ataa ôkyuô nga kaya mi ni, aki peni wô.

²⁶ Ikembô sô uduma umani ajiya ki peni ashi nadidu kô taa ôkyuô nga? Ta ikembô ni ajiya ki ma kô ta ôkyuô nga?

²⁷ Ka Anô ajiya ki ba kina atuma nga kidê ujôo Ate nga, ukadu wu ni aki piya kwinga utina mani aju kô.

²⁸ Aipang ni iso têri nu, ace aghô bô ting ya kô kêe ni ata ki kpo bô nga ba sa anu uba Anô ajiya kidê êrêgom nga."

17

Utee Ushi IYesu
(IMar 9.2-13; ILuk 9.28-36)

¹ Awii atin ya wor bô ni iYesu va kpaa iBitrus kina iYakubu kina iYahaya, anayuru nga, ki kyaa ni bô kaya opang utitugu kayu bô.

² Ushi nga ba tee kite bô, ibate nga sô ma uyeri kini onong taa ni, ugbang uko nga ba kô ufufuu na tas.

³ Kidê akyua ni iMusa kina Iliya kunu kite bô na asô pii kini iYesu.

⁴ iBitrus ba têri iYesu si, "Ate, ôsô uduma nô umani ayo shi kukadii, insi ingo yira ni, imê ki ta uzôo utai. Iye inga ngô, iye inga iMusa, iye ni, inga Iliya."

⁵ Ashi kidê upii ni ace amô na pipar ba yuru bô ya, ni aba kôo ice êrêwyue kidê amô si, "Anô mi wê angô umani imê yoo, ika kôo uhwai nga nagigang; inu kong ngaa!"

⁶ Atina ya kôo kindii ni, aba kpaa ki fuga ubate bô ki êrêbô ni êrêbata.

⁷ IYesu va ba ki ba piya bô si, "Sisang, ba kôo êrêbata ba."

⁸ Aya zêe ubate bô ka yaya ni, ata nu bô ace aghô ba si iYesu kayu nga.

⁹ Asô shulu kaya opang ni, iYesu ba waa bô atô si, "Ba têri ace aghô imumani inu nu ba, sa Anô Ajiya sang kô ukpo."

¹⁰ Atina ba ghulu nga si, "Ikembô sa ni aghomêe iMusa si sa Iliya kyô ba?"

¹¹ IYesu ba yira si, "Iyiya ni sa Iliya ba, aki ba ker kwikê.

¹² Ni imê sô têri nu si Iliya kô ba, ni ata kpêlê bô nga ba, aju nga ima uwang bô. Kindô wu ni Anô Ajiya ki kôo ôlo wu ki ivô bô."

13 Atina sa kpẹlẹ si asọ pii ni bọ kaya iYahaya agho uju iminimini.

*IFesu Ma Anọ shi nọ Usheẹ okyuo
(IMar 9.14-29; ILuk 9.37-43a)*

14 Aya fuma uka ikir baijiya ni, ace ajiya va ba ukushi nga ki ba ta agho kite nga,

15 ki ju si, "Ate, kọ ahwoo anọ mi, asọ kpira itahwu na aka kọọ ọlọ nagigang. Akyua nagigang ni aka kpra kide ugha kina amusum.

16 Imẹ ba ni nga kukushi atina ngo ni ata bora bọ uma nga okyuo ba."

17 IFesu ba yira si, "Inu ajiya akyakyua ri, agho umani aka ma bọ aipang ba kina agha akakiya, agba akyua wu ni imẹ ki ci kini inu wu? Agba akyua ni imẹ ki mọr ni inu? Ba ni anọ kukushi mi."

18 IFesu ba ger usheẹ nga, aba kunu ki erenoma nga, anọ va ba akyuo kide akyua.

19 Atina iFesu va ba ukushi nga ku yuyi, ki ba teri nga si, "Ikembọ sa ni ayo ta biya bọ uwoo usheẹ ba?"

20 Aba ju bọ si, "Uma aipang nọ shi na zẹ. Aipang, imẹ sọ teri nọ, insi inu shi na uma aipang na zẹ kini ikir ikpo ni, inu ki teri upang ri si, 'Yini kọ kẹ kọ kya ngo ukaa,' ni uki yini, ba imumani inu ki biya nu ju ba.

21 Idi igho ri ka kunu yo ba sa apii nọ Onong kina ukpenẹ anyu."

*IFesu Khimi Upii kaya Ukpo Nga
(IMar 9.30-32; ILuk 9.43b-45)*

22 Aghoyii IFesu ya curu ka aGalili ni, aba ju bọ si, "Aya sọ ma Anọ Ajiya kide ivo baijiya,

23 aki pii nga kọ, awii itai ni, aki sisang." Ni aghoyii nga ba duma nagigang.

Ubiya Agonu ka Ona Onong

24 Aya ba aKafarnahum ni, agho yira agonu ona Onong ba peni iBitrus ki ju si, "Aghomẹe nu ka biya agonu ona Onong?"

25 Aba ju si, "Ee." IBitrus ya ba ide ona ni, iFesu ba kyo pii ni nga, si, "Ikembọ shi unu ngo, iSiman? Kukushi inga wu ni agom asing ka yira agonu wu? Kukushi anọ bọ ta ace agho bọ?"

26 Aya ju si, "Ace agho bọ," ni, iFesu ba teri bọ si, "Unyeni si, anọ bọ ka biya bọ ba.

27 Kindii ni, ka ajiya ri ba kọ anaa wọ ba ni, kya ngo erẹyema kọ ya feni ima uhwiri itagbo, kọ fumu anyu itagbo nọ ingo kyo kpene, insi ingo fumu anyu ni, ingo ki nu ufe mani oki maa ubiya, kpaa ufe kọ ya biya agonu mi kini ngo."

18

*Inga Ceri nọ Ughoghe ki Eregom Onong?
(IMar 9.33-37; ILuk 9.46-48)*

1 Ka kyua ra ni Atina Onong ba ukushi IFesu na sọ wulu nga si, "Inga nga gina nọ ughoghe kide erẹgom ayaya?

2 Avasa yoro ace anano, ki kyo nga ka biyating bọ,

3 Ateri bọ si, "Iyiya ni iso teri nọ, sọ nu tee ki ba kina anano bọ ni, inu ki ghila nọ erẹgom ayaya ba.

4 Kindo ni, agho mani akpaa irikwyi nga na kikyia kini anano ri ni, anga ceri kono ughoghe ki erẹgom ayaya.

5 Agho mani ayira Anano kini adi kide nọ ca mi ni, agho yira mi."

Uma Usra Ukpaa

(IMar 9.42-48; ILuk 17.1-2)

⁶ Kindo ni aghomani asa agha yeng kide anori na yira mi ukpa afra ni, oki gina aghomani ata aning ko umogho nga kini utii uhwo, ka feni nga kide oghong ukyukyugu.

⁷ Olo nu agha aya asing konon umumani oki sa nu ukpa! Iyiya yo ni uma usa ukpa ki ba, Olo nu aghomani anga ki sa ukpaa.

⁸ Insi avong ko afrang ki sa ngo ukpaa ni, uso waa ko nau. Oki gina ngo no mani ughila okyuo kina afra ta avo ayeng, ta ushi agunu konon mani afeni ngo kide ugha mani oka kpou ba kini ivo ipai ta ifra ipai.

⁹ Ipeni ica ngo ki sa ngo ukpaa ni, noso wo yo ko na ko. Oki gina ngo no mani upeni okyuo taa amaa kini ica iyeng, no mani afeni ko ona ugha ni ica ipai."

Aghing Upii Atem umani a Vulu ko

(ILuk 15.3-7)

¹⁰ Unu sa amaa ko, unu ma jer ace agho kide anano ri ba, ka iso teri no, Atuma nga ka yaya akyo aghu ibete Ate mi mani ashi ka yaya.

¹¹ Ka ano ajiya ba ka ma foru agho mani avulu bo.

¹² Ikembo nunu kide ikwyi, ipeni aghocee ashi kina atem aji, ayeng kide bo vasa vulu, akiya ushe ishui laroshon na laroshon kayi itili asha larla aso ya wang ayeng mani avulu ba?."

¹³ Ipeni apeni nga ni, aipang ni so ter no, ikwyi fuu mani aju kaya erewe nga ni, ogina ngo ishui laroshon na laroshon mani ata vulu ba.

¹⁴ kindi wu ni, bo uwang Ate yi agho mani ashi ka yaya ba na agheyeng kide anano ri na vulu wu ba."

Ipeni Anayurung ju ngo avulu ni

(ILuk 17.3)

¹⁵ In peni anayuru ngo vulu ngo ni, kya oko shi nga ko ya nye ni nga si avulu, ngo kini inga ka pai no. In peni akong ngo ni, ova vughu ni ngau du.

¹⁶ Ipeni atoron ni, uso va kya ukushi nga kina ajiya ayeng ta agha apai ka ma aipang no upii ka anyu agha apai ta agha atai.

¹⁷ Ipeni anayuru ngo toron kong bo ni, oso teri Ajiya onong, insi atoron kong ni aso kyoghu nga kina agho mani aghomani ashi bo aYahudawa ba ni, ko agho yira agonu.

¹⁸ "Iyiya ni so ter no, du inga mo mani unu lor kaya sing ni, alor yo ka yaya. Du inumani unu shighi kaya asing ri ni, a shighi yo ka yaya.

¹⁹ Iso teri nu aipang si, ipeni agha pai kide no yira si abo ki shon icima ni, Ate mi mani ashi ka yaya aki ju nu.

²⁰ Ki du oko mani agha apai ta agha atai acuru ko ki dubo uca mi, ishi kini bo.

Atuma mani akara yira olo kpaa ba

²¹ Ashi kide udu ni iBitrus vasa ba ki ter IYesu si, "Ate ayaya, iri me ko na anayuru bo vulu mi ko ni so ya nga ya? Iri ti ni sara?"

²² IYesu vasa ter nga si, "Ba iri ti ni sara wu ba, iri ti ni sara si ishuitini sara.

²³ Kindo ni, aki mara erewom ayaya kini ace agom mani awang pila upeni nga mani ushi kide vo agira nga.

²⁴ Agom ya lite no pila ni, avasa ba nga kina ace ajiya mani ayii nga uta azurfa aso mani agho ki bra ubiya ba naidu okyo gho nga.

²⁵ Ara bra vughu nu ufe ba ni, Agom vasa ju si agbira ngau kina ayiri nga kina anọ nga kini imu mani ashi kini yọ ka ma nga ufe.

²⁶ Agira nga vasa ta agho kite nga ki te si, 'Aju nga akuri, inga ki ma nga akwike.'

²⁷ Agom vasa kọng ahwo agira nga, avasa sheri nga, aya nga uta ya.

²⁸ "Na agira nga ni kọ kunu nga kọ kadu ni, avasa ta ẹrẹkwyuẹ na ace aghikyo utina nga mani ayii nga uta adinari naji ni, avasa kpẹnẹ kọ umoghọ ki ter nga si, 'Ma mi ufe mi.'

²⁹ Aghikyo utina nga kpikpo ki shor nga si aju nga ahwoo, inga nga ki ma nga.'

³⁰ Ni agira nga vasa toro, avasa ya hwuru nga kọ ubo iting, sa ma nga uta nga.

³¹ Aghikyo utina nga ya kọng imumani ibani ni, ara kọng bọ oduduma ba. Avasa ya teri Agom ya naidu imomani iba.

³² Agom vasa yoro agira nga ki teri si, 'Ingo agira igho ibibi yọ. Iya ngo uta ya ki Oshor mi.

³³ Ono ki kọng ngo ahwo aghikyo utina ngo kono mani ikong ahwo ngo ba?'

³⁴ Agom kọng anang naigang, aju si ama nga olo sa biya uta nadidu.

³⁵ Kindi wu ni Ate mani ashi ka ayaya ni aki ju akwinga kọ mani atoro ukpaa avulu anayuru nga kọ kini ikwyi yeng."

19

Umẹ IYesu kaya Upii Ubiya (IMar 10.1-12)

¹ IYesu ya kper teri udubi umani, avasa ya ifong aGalili ki ghila ishii aYahudiya, ki uge ẹreyema Urdun.

² Ajiya nagigang vasa yii nga, avasa leni na adumu kọ kadu.

³ Ukadu ni, ace aFarisiyawa vasa ba ukushi nga ka mra nga, aghulu si, "Oshi na kikya ni Ajiya sheri ayiri nga ka kwaligba igho avulu?"

⁴ Avasa yira bọ si, "Unu sono pila nu kide upii Onong si, agho mani aju yi kọ kpa ka kyua 'aju bu aghimi kini ayiri' avasa teri si,

⁵ 'Kindo ni, Ajiya kiya ate nga kina ayuru nga ka de ayiri nga, ka pai bọ ni aki tee agha yeng ra.'

⁶ Aki so tee bọ agha pai ba, sa tee kini agha yeng ra bọ. Kindo ni, ima mani Onong dara koka uyeng ni ajiya ma bara ba."

⁷ Avasa teri nga si, "Ikembo sa ni agho mee iMusa si aghimi ma ayiri nga awo upii ubiya, ka va kla ayiri?"

⁸ IYesu vasa teri bọ si, iMusa teri nu si ukla ayiri nu kindu ki Ikwyi ugboho yọ ni ushi ni yọ. Kọ kpaa ka kyua ni bọ shi wu du ba.

⁹ Imẹ so teri nọ, nadidu agho mani asher ayiri nga ni, insi ara Peni bọ nga kina avulu nyeri na aghimi ace agho ba ni, insi avo ace ayiri ni aju avulu ayeng ra."

¹⁰ Atina nga vasa teri nga si, "Insi ushi wu du kukushi aghimi kina ayiri nga ni, uci ba uvo ayiri ẹri."

¹¹ Avasa teri bọ si, "Ba kwyi nga-nga ki bora kpaa upii ri ba, sa agho mani Onong ma bọ udu.

¹² Ace agho shiwu ni a jee bọ na ki bora bọ voru ayiri ba. Ace agho ni Ajiya bọ ju bu ududu. Ace agho ni abo yira si aki voru bu ayiri ba ka yoghu upii ẹrẹgom ayaya. Nadidu aghomani abora ukpa upii ri na kpa."

IYesu Sa Ananoŋ Ofisi Anyu Adaduma

(IMat 10.13-16; ILuk 18.15-17)

¹³ Ukadu ni avasa ba IYesu na ananoŋ ofisi ka sa bo anyu adaduma, kiva shor Onongo kaya akwyi bo, ni aghoyii nga vasa ger aghomani aba na ano ko.

¹⁴ IYesu vasa teri bo si, "Inu ya ananoŋ ka ba ukushi mi. Uma kla bo ba, ki eregom ayaya ni inga igho bo ko."

¹⁵ Avasa sa bo anyu adaduma, avasa wolu.

Anofonoŋ no Upeni

(IMat 10.17-31; ILuk 18.18-30)

¹⁶ Ashi ko kadu ni ace agho vasa ba ukushi IYesu ki ghulu si, "Agho meŋ, igha ima ididuma yo ni ime ki ju ki peni okyuo taa amaa?"

¹⁷ IYesu vasa teri nga si, "Ikembo sa ni ingo wulu mi imumani ishi ididuma. Insi uwang peni okyuo taa amaa, iso ju uma teri mi."

¹⁸ Avasa ghulu IYesu si, "Iligba itali yo?" IYesu vasa teri si, "Ba pii ajiya ba, ba wang ayiri ajiya ba, ba yi akpara ajiya ba, baa gyo ateri kaya erekwyue ajiya ba,

¹⁹ Kong ate ngo kina ayuru ngo atong. Oso yoo aghikyo ucing konŋo mani yoo irikwyi ngo ni."

²⁰ Anofonoŋ vasa teri nga si, "Ime ko ju umari nadidu, ikembo shi ko lara mi ko?"

²¹ IYesu vasa teri si, "Insi uwang tee agho taa avulu ni, uso ya gbra nadidu upeni nngo wo, ko ma aghila amir, oki peni oka ngo ka yaya. Ni oso ta ba ko ma yii mi."

²² Anofonoŋ ya kong kindo ni, vasa wolu kinŋo bora ikwiyi, ka shi no upeni nagigang.

²³ IYesu vasa teri Atina nga si, "Iyiya ni iso teri no, Oki shi no lo mani agholo upeni ghila eregom ayaya.

²⁴ Iso va teri no, uki shi uyuyo ni orahimi ghila anyu anyura no mani a agholo upeni ghila eregom Onongo."

²⁵ Atina nga ya kong kindo ni, avasa kong erabata, ki ju si, "Inga na aki foo nga?"

²⁶ IYesu vasa kyoo bu na vasa teri si, "Ka ajiya ni udi ki ju wu ba, ni ukushi Onongo ni ko iligba ima ongo yu yo."

²⁷ iBitrus vasa teri si, "Uwe ni iyi ya akwikye ya ki yii ngo, ikembo shi ya ni iyi ki peni?"

²⁸ IYesu vasa teri bo si, "Aipang ni ime so teri no, asing ki ba ni, akyua mani ano ajiya ki cica ki igo ujoŋo nga, inu agho mani inu yii mi ni, inu ki cica ki igo eregom sho ni iri pai, ko ju ite sho no upai ra ngo Israila ashuwa.

²⁹ Ni aghomani aya erena ta anayuru agheme, ta anayuru ayiri, ta ate, ta ayuru, ta ano, ta uja, ka joŋo uca mi, aki peni ka gina kindo sa aji, ka va peni okyuo ogbang ongo taa amaa.

³⁰ Ka ajiya nagigang agho mani ashiki kite, aki tee agho tumu, agho tumu ki tee aghi ite.

20

Ighang Upii Agho Tina ko Ute Inabi

¹ Eregom ayaya shi kina agho ona nga mani akunu ka tee ting, ka ya wang agho utina kaya ju nga utina ki ija nga inga ikolo na shi inabi.

² Aya teri ize no ufe konŋo mani aka ma agho ju utina ka awii ni, avasa ya kyoo bu ki ija nga.

³ Qshi a kyua laroshə avasa kunu, ki nu ace aghə na sɔ ci ijirija ka nyu ɔkɔ ju ize,

⁴ Avasa tɛri bɔ si, 'Inu kya ija mi, iki manɔ ima mani ishi ikikya.' avasa wolu.

⁵ Avasa va kunu kina atinɔŋ, kɔŋ ɔsii a kyua atai, avasa kpa aghə utina.

⁶ Kɔta aikyuari a kyua atɔŋ ava kunu ki nu ace aghə na ci bɔ ju icima, avasa tɛri bɔ si, 'Ikɛmbɔ sa nɔ ci ijirija kɔ ghɔwa ni?

⁷ Avasa tɛri nga si, 'Ace aghə ta mayi utina ju ba.'

⁸ "Avasa tɛri bɔ si, 'Unu ma kya ija mi kɔ ya ju utina.'

⁹ "Qghe ya ju ni, aghə ute vasa tɛri aghə shɛ ngau si ɔsi ica nɔ utina ija, 'Yɔrɔ aghə utina kɔ ma bɔ ufɛ bɔ, kpa ka aghə tumu kɔ ba ngɔ ite kɔ.'

¹⁰ Aghɔmani aba akyua atɔŋ ɔghe vasa ba, kɔ inga bɔ yira ima mani iju na ma nga kɔ wiya ni.

¹¹ Ni, aghə mani akyɔ ba ni ahuri kini aki mani ka gina ushe kɔ ni, kɔ inga bɔ yira kini mani akpa nga utina ni.

¹² Aya yira ni, avasa dee kɔ tɛri aghə ɔna anɔrɔma,

¹³ Na sɔ tɛri si, 'Aghə mani ba kɔ tutumu, utina akyua ayeng kɔ na ju, nɔ ma bɔ iki-kya kini yi, iyi aghə mani awiya kɔ ju utina kini ɔla ɔnɔŋ.'

¹⁴ "Avasa yira agha yeng kidɛ bɔ si, 'Ayikyo mi, ira lami akpara ngɔ ba. Iyi ta ju yi si iki ma ngɔ ufɛ ka wii ba?

¹⁵ Yira ima mani ishi nga ngɔ nɔsɔ wolu. Imɛ yoo ma aghə mani aba kɔ tutumu iki-kya kina ima mani ima ngɔ.

¹⁶ Ishi mi ni akyuɔ ju imumani iwang ju nɔ ufɛ mi ba? Tɔ ingɔ hwiri anang kɔ niu mani ika ma ajiya uma nagigang?

¹⁷ "Kindi wo ni aghi utɔ tumu ki tɛ aghə ite, aghə ite ki tɛ aghə tumu."

IYesu va Tɛri Ighə Ukpo Nga

¹⁸ IYesu ya sɔ kya Urushelima ni, avasa yuru atina nga kɔ uho ki tɛri bɔ si,

¹⁹ "Owe ni, iyi ki kya yi Urushelima. Aki ma anɔ Ajiya ki vɔ ifrist ighighe kina aghɔmɛɛ iMusa, aki va wa nga ashuwa ukpo

²⁰ akyua rau aki ma nga ki vɔ aghɔmani ashi bɔ aYahudawa ba, kaa kali nga, kaa ka nga, kaa agra nga ka yɔ ukumu ɔshɛ, awii itai ni aki sang nga ka akyuɔ."

Qshɔr Ayuru IYakubu Kini IYahaya

(IMar 10.35-45)

²¹ Akyua rau ni Ayuru anɔ iZabadi vasa ba ukushi IYesu kina anɔ nga ki ba ta agho kite nga, ki shɔr nga icima.

²² Avasa tɛri nga si, "Ikɛmbɔ nɔ wang?" avasa tɛri nga si, "Ngɔ sa anɔ mi ri apai ka cica, ayeng kavɔ ilang, ayeng kavɔ iprɔma ngɔ, ki ɛrɛgɔm ngɔ."

²³ "Uyeng ima mani ɔsɔ ghulu ba," IYesu tɛri bɔ. "Inu ki bɔra sa kɔ asɔŋ mani imɛ ki sa kɔ? Ava yira si, "Iyi ki bɔra."

²⁴ IYesu tɛri bɔ si, "Inu ki sa kɔ asɔŋ mi, ni ucica kavɔ ila mi ni kɔ iprɔma mi ni ba imɛ ki ma ba. Ate ayaya kyo ukadu ka aghə mani ahwiya."

²⁵ Ushe atina ɔshɔ ya kɔŋ kindɔ ni, avasa kɔŋ anang anayuru apai.

²⁶ IYesu vasa yɔrɔ bɔ nadidu bɔ ki tɛri si, "Inu ye mani agɔm mani ashi bɔ aYahudawa ba ka nyeni ɛrɛgɔm kukushi ajiya bɔ ni, agha kakɔŋ bɔ ka nyeni ɛrɛgɔrɔ kukushi bɔ.

²⁷ Ɔki shi wu kindɔ ukushi nu ba. Udu ni aghə mani tee agha ghaghe kidɛ nɔ ni, iyiya yɔ ni atee agira kidɛ bɔ.

²⁸ Ni aghə mani awang tee akwite kidɛ nɔ ni, iyi ya ni aki shi agira nɔ

²⁸ Kindo Anọ Ajiya aki ba ka ma ju nga irigira ba, si nga ki ju Ajiya irigira, Ka va ma ọkyuo nga kaya ajiya napam."

Afoo Apai Peni Kyoo Oka
(IMar 10.46-52; ILuk 18.35-43)

²⁹ IYesu kina atina nga ki ya aYeriko ni, ajiya nagigang vasa yighi nga.

³⁰ Ace afo apai na ci ka nyu tira, Aya kongo ni IYesu wolu ni, avasa shang erewyue ki teri si, Ate ona, Anọ iDauda! kongo ahwoo yi!"

³¹ Ajiya vasa ger bo avasa komo nai kiri. avasa shang erewyue na teri si, "Ate ona, Anọ iDauda! Kongo aho yi!"

³² IYesu vasa titara ki yuru bo, ikembo no wang si ju nu?"

³³ Avasa teri si Ate, iyi peni ukyoo uka."

³⁴ IYesu va kongo ahwo bo, IYesu vasa piya ica bo. Ana kyua ra ni avasa tee agho kyoo, avasa yii nga.

21

IYesu Ghila Urushelima Kaya Izaki
(IMar 11.1-11; ILuk 19.28-40; IYah 12.12-19)

¹ Aya ba ayayo kono Urushelima ka aBetafaji ka ya izize ashi uZaitun ni, iYesu ba tuma atina nga apai,

² ater bo si, "Inu kya anọ ifong na ashi kite nu, ko kyaa nu ni, uki ya nu na alor izaki kina anọ nga. Shii bo ko ba ma mi ko ukawe.

³ Insi agho ghulu ni, inu teri nga si Ate nga wang bo, aki vuu ni bo ko na song.

⁴ Udii ba ko hwura upii agho pii ko oto Onong si,

⁵ "Inu teri anirayiri aSihiyona, 'Nu, agom nu we na aki ba ukushi nu, no usuu irikwyi kaya izaki, kaya anọ izaki wu na akyeng ko.'"

⁶ Atina wor ki ya ju imumani iYesu sa bo uju.

⁷ Aba nga na izaki kina anọ, aba yaa ugbang bo kaya, iYesu va kiya ki cica.

⁸ Ajiya na pam yaa ugbang bo ko utra, ace agho bo ni aker afa aga ashe ki yaa ko utra.

⁹ Ajiya upam na kyeng kite nga kina aghomani aso yii nga ko utumu sang erewyue na aso ju si, "Ufoo kukushi Anọ iDauda! Agha anyu adaduma nga aghomani aba kide no uca Ate aYaya! Ufoo kukushi aghoce no ujoo!"

¹⁰ Aya ghila Urushelima ni, nadidu ajiya ifong zo bo, na aso ghulu si, "Inga wudii ri?"

¹¹ Ikir bajiya ba yira si, "IYesu nga, agho pii ko oto Onong ka aNazaret anga aGalili."

IYesu ko Ona Onong
(IMar 11.15-19; ILuk 19.45-48; IYah 2.13-22)

¹² IYesu ya ghila ide ona Onong aba ya kla agho gheli na agbara kide. Aba yiri uma umani agho tee ufe kina ugo uci agho gbara ukhimi.

¹³ A teri bo si, "Awoo si, 'Ona mi ki shi ona upii no Onong, ni inu ko tee ni wu oka solu ayi.'"

¹⁴ Afoo kina aghomani aka bra bo ukyeng ba va ba ukushi nga ko ona Onong na ava ma bo okyuo.

¹⁵ Ni afirist akakong kina aghomee umee iMusa ya nu uma ododoma umani aju ni anọ kide ona Onong su ca akpa si, "Ufoo kukushi Anọ iDauda," Ni ava ko anang ko.

¹⁶ “Ingo kọọ imumani anọ ri sọ teri?” Aghulu nga. IYesu va yira si “Eẹ, inu ta kọ pila nu kide upii Onọng ba si, ‘Ka anyu ba ananọ kina apali ba anọ ni ingo sa ubre kunu wu?’ ”

¹⁷ Aba sang nga ki ya bọ ki kyaa ide ifong aBetani, ki ya nye kukadu.

Oshi Uwe umani oka ma wọ Ikọlọ ba

(IMar 11.12-14; 11.20-24)

¹⁸ Kini kikyuating na asọ vuu ni aba kọọ idafọ.

¹⁹ Aya nu uce oshi uwe kọ uhwo utra ni, aba kyaa na ata peni nga ima ya ba bam na ayaa. Aba ju wu si, “Ba sọ ma ikọlọ ba ki ta kọ sang asing!” Kide anakyua ni oshi hwiya kọ.

²⁰ Atina nga ya nu kindii ni, aba wo ica. Asi, “Na nyi wu ni oshi uwe ri hwiya kọ kide akyua?”

²¹ IYesu ba yira si, “Ime sọ teri nu aipang, insi inu ka ma aipang ni, inu ka woo nu ikwyi wọ ba ni, basi imumani ime ju oshi ri yoo ni inu ki bira uju ki yọ yu ba, ‘Ni inu va bira uju opang ri si kya kọ ya kpaa kide ẹrẹyema,’ Ni uki ju kindọ.

²² Insi inu ma aipang ni, inu ki yira kọ iligba imumani inu shọr Onọng.”

Ajiya ghulu kaya Eregoro IYesu

(IMar 11.27-33; ILuk 20.1-8)

²³ IYesu ya ghila ide ona Onọng, na ashi kide umeẹ ni, afirist akakong kina anirakpee baiya va ba ukushi nga ki ba ju si, “Iligba eregoro wu ni ingo sọ ju uma ri kọ, inga ma ngo eregoro ri?”

²⁴ Ni iYesu ba yira si, “Ime ki kọ ghulu nu uce ughulu uye. Insi inu yira mi ni, ime ki teri nu ta iligba eregoro wu ni ime sọ ju uma ri kọ.

²⁵ Abi wọ ni iminimini iYahaya kunu wọ? Ikunu ka ayaya wọ ta ukushi ajiya wọ?” Apii kina ace bọ ki teri si, “Insi ayo ju si, ‘Ka ayaya wọ ni,’ aki ju si, ‘Ikembọ sa ni inu ta ma nu aipang ni nga ba?’

²⁶ Insi ayo ju si, ‘Kukushi ajiya ni,’ ayo sọ tẹ ẹrẹbata ba ajiya, ka kpaa si iYahaya na agho pii kọ oṭo Onọng nga.”

²⁷ Aba yira iYesu si, “Iyi ta ye yi ba.” Ni ava ju si, “Ime ki kọ teri nu nga ta igba eregoro wu ni ime sọ ju uma ri kọ ba.”

Ighang Upii kaya Aniraghiimi Apai

²⁸ “Ikembọ ni inu nu? Ace ajiya shiwu na ashi na aniraghiimi apai. Akyaa ukushi aghaye ki ju nga si, ‘Anọ mi, kya kọ ya ju utina kide ija.’

²⁹ Anọ ba yira nga si, ‘Ita ki kya mi ba,’ na song ni aba tee ikwyi nga ki wor.

³⁰ Ni ate ba kyaa ukushi aghi ipai ki ya teri nga imumani ateri adaa agho. Aba yira si, ‘Iki kyaa ate mi,’ ni ava kyaa ba.

³¹ “Kide bọ ka pai bọ ni inga ju imumani ate wang?” Aba yira si, “Agho iye.” IYesu ba yira si, “Iso teri nu aipang, agho yira agonu kina ayiri uwang aghimi ki ghila eregom Onọng ka aya nu.

³² Ka iYahaya ba ukushi nu ka aba nyeni nu utra aipang, ni inu ta yira nọ nga ba, agho yira agonu kina ayiri uwang aghimi ma aipang ni nga. Kọ utumu udu ni inu ta la nọ ukpaa ki ma aipang ni nga ba.

Ighang Upii Agho Yira Uta Ija

(IMar 12.1-12; ILuk 20.9-19)

³³ Kong ice ighang upii, Ace ajiya pila ija nga, aghimi kọ na irivii ki tumu uka meẹ amusumu ikọlọ na ashi kina uka ubọọ usa. Aba ma ace ajiya uta ija na asisang ukyeng.

³⁴ Akyua ucuru ya ba ni, aba tuma agira nga kukushi aghomani ayira ija nga ka aya yira nga uka nga ki imila.

³⁵ Aghotina ba kpenē agira nga; aca aghaye ki pii aghaye na asi taa aghaye na atil.

³⁶ Ni aba tuma ace agira angō umani aceē adaa akyua, ni aghotina ba ju bō ima iye ra.

³⁷ Kō tutumu ni, aba tuma anō nga kukushi bō, Asi, 'Aki kōng anō nga.'

³⁸ Ni aya nu nga ni, aba tēri ace bō si, 'Anō umani aki la uma nga wē. Ayō ba pii nga kō ka uma tee unga bayō!'

³⁹ Aba kpenē nga ki fēni ka utumu ija nga ki pii nga kō.

⁴⁰ "Insi aghō ija ya ba ni, ikembō na aki ju aghotina ra?"

⁴¹ Aba yira nga si, "Aki pili agha akakiya ra, ka ama ace aghō bō ija nga, aghomani aki ka ma nga uka nga ki imila."

⁴² IYesu tēri bō si, "Inu ta kō pila nu upii Onōng ba, 'Utii umani aghō viya tōō bō si ushi bō odōdōma ba ni, obo tee cēē nō utina. Udii ni Ate ayaya nga ju, ima uwo ica yō kukushi mayo.'"

⁴³ "Kindō ni isō tēri nu si aki yira eṛēgōm Onōng wō kukushi nu, ka ama ajiya umani aki ju uma odōdōma unga eṛēgōm.

⁴⁴ Aghomani a kpaa kaya utii ri ni, aki kpoo, aghomani utii kpaa kaya nga ni, aki pulu nga ka awawo.

⁴⁵ Afirist akakōng kina aFarisiyawa ya kōō ighang upii ni, aba kpili si asō pii kaya akwyi bō

⁴⁶ Aba wang utra umani aki kpini nga, ni asō tē eṛēbata ikir baijiya ka ajiya kpaa si inga ni, aghō pii kō tōō Onōng nga.

22

Ighang Upii Usra Agya Ubiya (ILuk 14.15-24)

¹ IYesu va pii ni bō ni ighang upii si,

² "Amra eṛēgōm ayaya na ace agōm umani aju anō nga agya ubiya.

³ A tuma agira nga si aya yōrō aghomani asa yōrō bō agya, ni ajiya nga ta ba bō ba.

⁴ Ava tuma ace agira si, 'Tēri aghomani ayōrō si, imē kō ker imila, awaa inaa ni mara, akō kyo kwikē. Inu tō ba usra agya.'

⁵ Ni ata duma bō kō ba, ava wor ila bō, ace aghō wor kyaa ija nga, ace aghō wor kyaa oka gheli na gbara.

⁶ Ace aghō bō va kpenē agira nga ki ca bō ki pii bō kō.

⁷ Agōm va kōō anaa kō, ava tuma na aghōnakpō nga na aya pili aghō pili ajiya wō ki ta ugha ni ifōng bō.

⁸ "Ava tēri agira nga si, 'Akō kpēē ukyo uma usra agya, ni aghomani ayōrō ta maa bō ba.

⁹ Kindō ni inu kya nō itra ki inu ya tēri nadidu aghomani inu peni ka aba usra agya.'

¹⁰ Agira ra va kyaa itra ki ya curu nadidu aghomani apeni, agha adaduma kina agha ababi, ki ta kō umani oka usra agya tii na akyeng.

¹¹ "Agōm ya ba ma nu akyeng ni, ava nu ace ajiya umani ata sōmō nga uma agya ba.

¹² Aba ghulu ajiya si, 'Na nyi wō ni ingō ghila ukawē wō ba uma agya,' 'Ayikyo?' Ajiya ta biya nga upeni ba.

¹³ Agōm ba ju agira si, 'Inu lor nga ivō kina ifra, ka inu fēni nga ka sing kidē itii, oka umani aki ci na aghula ayiri.'

14 “Ka ayorɔ ajiya na pam, ni aghɔ ni ahwiya shi na zɛɛ.”

Ughulu kaya Ujira Agonu kukushi iKaisar

(IMar 12.13-17; ILuk 20.20-26)

15 Ashiya kindɔ ni aFarisiyawa kyaa ki ya pii kina ace bɔ umani aki kpɛɛ iYesu kidɛ upii nga.

16 Aba tuma aghoyii bɔ kina ajiya iHiridus, asi, “Aghomɛɛ, ayo ye si ingo ni agha aipang nga, ingo ka va mɛɛ utra Onɔng kidɛ aipang, ka ajiya nadidu ni agha aye ra bɔ kukushi ngo, ingo ka ba nyeni ngo uyo ɛrɛkwɛ ka ajiya ba.

17 Tɛri ayo, unu ngo shi na nyi? Ɔsɔ ɔdɔma ni ayo ja agonu kukushi iKaisar agom aghaghɛ ta ayo ba ja ba?”

18 Ni iYesu, ye akakiya ushi kidɛ ikwyi bɔ, aba tɛri si, “Inu aghɔ ju unu ica, ikɛmbɔ sa ni inu wang mra mi?”

19 Nyeni mi ufɛ umani aka ja agonu wɔ,” Aba ba nga na udinari,

20 aba ju bɔ si, “Iwuu inga yɛ? Kina uca inga bɛ?”

21 Aba yira ki tɛri si, “Onga iKaisar.” iYesu ba ju bɔ si, “Inu ma iKaisar imumani ishi inga iKaisar, ni inu ma Onɔng imumani ishi inga Onɔng.”

22 Aya kɔɔ kindii ni, aba kpɛɛ anyu bɔ na asa wo ica, aba ya nga na asa wor.

Ughulu kaya Ubiya ka Awii Usang Ashi

(IMar 12.18-27; ILuk 20.27-40)

23 Ka awii ra ni, ace aSadukiyawa ba ukushi iYesu. Abɔ ka tɛri si ba usang ashi. Aghulu nga si,

24 “Aghomɛɛ, iMusa si, ‘Insi ajiya kpoo na ashi na anɔ ba ni, anayuru nga ki vo ayiri ka ajeli anayuru anɔ.’

25 Ni ace anayuru atinsara shi kɔ kidɛ bayɔ. Agha iye vo ayiri, akpoo na ako jee nga ba, asa shee anayuru nga ayiri.

26 Kindii wɔ ni uba wɔ na agha ipai, kina agha itai, ki ya ta ka agha itinsara.

27 Aya kpɛɛ ni, ayiri va kpoo.

28 Kɔ usang ashi ni, ayiri ki tee anga inga kidɛ bɔ ka nadidu bɔ kɔ vo nga?”

29 iYesu ba yira bɔ si, “Uma ikwyi nu shi bɔ na kikya ba, ka inu ta ye nu nɔ upii Onɔng na awɔɔ ba, inu ta ba ye nu ɛrɛkyuɔ Onɔng ba.

30 Kɔ usang ashi ni, aghimi ki voru bɔ ayiri ba, ayiri ni, aki ma bu bɔ ubiya ba, aki ba kina atuma Onɔng bɔ ni ka yaya.

31 Kɔ usang ashi ni, inu ta kɔ pila nɔ imumani Onɔng tɛri nu ba? Awɔɔ si,

32 ‘Imɛ sɔ Onɔng Ibrahim, Onɔng Ishaku kina Onɔng iYakubu.’ Ashi Onɔng aghɔ kpuru ba, anga akyuɔ nga.”

33 Ajiya ya kɔɔ kindii ni, asa wo ica nɔ umɛɛ nga.

Imumani Onɔng Teri Ingo cɛɛ nɔ Ughoghɛ

(IMar 12.28-34; ILuk 10.25-28)

34 aFarisiyawa ya kɔɔ ni iYesu fuga aSadukiyawa anyu ya ni, ava ba curu.

35 Ace aghomɛɛ umɛɛ iMusa kidɛ bɔ, ba ghulu iYesu ka amra nga.

36 Asi, “Aghomɛɛ, aligba ima tɛri Onɔng yɔ cɛɛ nɔ ughoghɛ kidɛ uma tɛri nga?”

37 iYesu yira nga si, “ ‘Yoo ate Onɔng ngo kina ikwyi ngo nadidu, kina ɔkyuɔ ngo nadidu, kina iyeɛ ngo nadidu.’

38 Udiu wɔ shi ima tɛri Onɔng iye, angɔ cɛɛ nɔ ughoghɛ.

39 Anga ipai shi kindɔ, ‘Yoo agha ayayo ngo kini ɛrɛkwɛ ngo ni.’

40 Nadidu umɛɛ iMusa kina aghɔ pii kɔ ɔtɔ Onɔng shina uma tɛri Onɔng apai ri.”

Ano Inga ngaa shi iKristi?
(IMar 12.35-37; iLuk 20.41-44)

⁴¹ AFarisiyawa ya curu ko uka uye ni, iYesu ba ghulu bo si,
⁴² “Ikembo ni inu nu kaya iKristi? Ashi ano inga?” Aba ju si, “Ano iDauda nga.”

⁴³ IYesu ba ju bo si, “Na nyi wo ni iDauda na aso pii na akyuo Aghing so yoro nga si, ‘Ate’? Ka iDauda si,

⁴⁴ “ ‘Ate si Ate mi, “Cica ko ukawe ka avo ila mi sa ime sa asho ngo kide ifra ngo,”

⁴⁵ Insi iDauda so yoro iKristi si ‘Ate,’ ni, na nyi wu ni iKristi tee ano nga wo?”

⁴⁶ Ba aghomani a bra uyira nga ba. Ko kpaa ka awii ra ni ba aghomani aso ju ikwiyi ki ghulu nga uce upii ba.

23

IYesu Waa Atong Kaya Aghomee iMusa kina aFarisiyawa
(IMar 12.38-39; iLuk 11.43-46; 20.45-47)

¹ Ni iYesu ba teri ikir baiya kina aghoyii nga si,

² “Aghomee umee iMusa kina aFarisiyawa bo na ama bo akyuo mee umee iMusa.

³ Kindii ni inu ju imumani amee nu, ka inu yii yo nadidu, inu ba ju konon umani ibo ka ju ba, ka aka ju bo imumani ibo ka mee ba.

⁴ Aka lor ajiya akpara okpotoro, anga ushi na awiya ukpaa, ki tiya bo kaya avo ni aka duma bo no uta bo avo wu ba ko anivo.

⁵ * Aka ju kwiye ka ajiya nu, aka lor upii Onong ka ubate bo kina ivo bo, aka lor irining igbiligbang ka anyu no ughang bo.

⁶ Aka yoo oko ci ododoma ko oko usra agya kina oko ci ododoma ka oko takwuyee aYahudawa;

⁷ ayoo umani aka bili bo na eregoro ka uka gheli na gbara, aka wang si ajiya yoro bo si, ‘Aghomee.’

⁸ Aki yoro ngo nga si, ‘Aghomee ba,’ ka inu ni aghomee ayeng nga ni ushi ni nga, ka inu ni anayuru aye ra bo.

⁹ Ni inu ba yoro ace agho kaya ashiri si, ‘Ate ba,’ ka Ate nu ni aye nga ka yaya.

¹⁰ Aba va yoro no si, ‘aghomee,’ ba ka aghomee nu ni ayeng nga, uKristi.

¹¹ Agho cee no ughoghe kide nu ki shi agira no.

¹² Ka aghomani azeere erekwe nga ni, aki suu ni nga, aghomani asuu ni erekwe nga ni, aki zee nga.

¹³ Olo nu, inu aghomee umee iMusa kina aFarisiyawa! Inu agho ju unu ica! Inu yuru anyu uboo eregom a yaya ya ka ubate baiya. Inu ka akyakwiyi nu ta ghila nu ba, inu ta ba ya nu agho wang ghila ka ghila ba.

¹⁴ Olo nu aghomee umee iMusa kina aFarisiyawa, agho ju unu ica! Inu ka la uma bayiri umani agheme bo ko kpuru bo, inu va pii no Onong ko ogbogbang ka anu nu. Kindo ni, aki ju nu ashwa ucee no ububi.[†]

¹⁵ Olo nu, aghomee umee iMusa kina aFarisiyawa, agho ju unu ica! Inu ka buu udaa ugee ereyema, inu ka kya nu ice erebo ka atatoo ka inu ya wang agho lokpaa aye. Insi inu peni ni, inu ka tee ni nga agho ide ugha no onga cee ongo nu so erepai.

* **23:5** Agha Israila ka khimi igbang no ugba bo ko kpaa ka anyu ka ushi amaa umani abo kyo akwiyi bo ko uju utina Onong. (IMat 6.1) † **23:14** Ice iwoko ka akyua ra shi yo na ago ri ba.

¹⁶ Olo nu, afoo nyeni afoo utra! Inu ka teri si, 'Insi acee agho suu na ona Onong ni, uyeni wo ighima ba; ni insi acee agho suu na uti uyeri ide ona Onong ni, iyiya yo ni aju imumani asuu ko.

¹⁷ Inu abo afoo! Uligba wo cee no ughoghe, atii uyeri ta ona Onong umani uhwuru atii uyeri?

¹⁸ Inu ka ba teri si, 'Insi acee agho suu na oka uyeri agoo ni, unyeni wo ighima ba, ni insi acee agho suu ni imumani ama ka agoo ni, iyiya yo na aju imumani asuu wo kaya.'

¹⁹ Inu afoo! Uligba wo cee no ughoghe, uma wo ta agoo umani aka hwuru uma ni?

²⁰ Kindo ni, nadidu aghomani asuu kaya agoo ni, asuu ni wo kina uma ni ushi kaya nadidu.

²¹ Ni aghomani asuu kaya ona Onong ni, asuu ni wo kina Onong umani aci kide wo.

²² Ni aghomani asuu ni ayaya ni, asuu ni igoo eregom Onong kina aghomani aci kaya.

²³ "Olo nu, aghomee umee iMusa kina aFarisiyawa, agho ju unu ica! Uwe ni, uka ma Onong ima iye kide usho, okyulo, aya kina uma erenang. Inu ta duma no na uju uma ododom kide umee iMusa ba, aipang, ahwoo kina uju uma uyira. Uma ri bo si onga umani inu so ju, basi ashee uce ya ba.

²⁴ Inu afoo unyeni utra, inu ka wo anaijii ki ima osa nu, ni inu si ngono Orahimi!.

²⁵ Olo nu, aghomee umee iMusa kina aFarisiyawa, agho ju unu ica! Inu ka hwuru utumu iso kina ipe, ide ni, ishi na uma uderi ajiya kina uyoo erewe.

²⁶ Afoo aFarisiyawa, zono hwuru ide iso kina ipe, utumu ki ko ba na pipar.

²⁷ Olo nu, aghomee umee iMusa kina aFarisiyawa agho ju unu ica! Inu shi kini alor umani a coo bo anyi afafuu ni, ashi adaduma unu ko seshi, ide ni, agboho aghokpuru kina ko iligba igho irighe shiya.

²⁸ Kindii wo ni inu shi wo, ko seshi ni, ajiya ka nu no kini agha aipang bo ni, ide no ni agha akakiya bo, agho ju unu ica kina uma ububi.

²⁹ Olo nu, aghomee umee iMusa kina aFarisiyawa, agho ju unu ica! Ka inu ka vra alor adaduma anga agho pii ko oto Onong, ki va ju alor agha aipang ufono.

³⁰ Inu ka ju si, 'Ayo ta ko shi wo ka akyua anirakpee ba bayo ni, ayo ta ko ta yi bo avo wo ka ashii ayi agho pii ko oto Onong ba.'

³¹ Kindii wo ni inu nyeni si inu bo shi ano aghomani apili agho pii ko oto Onong.

³² Inu ya pra ju imumani anirakpee nu ju!

³³ Inu iyoo, inu iyoo na kang! Nagyi wo ni inu ki te anang ide ugha?

³⁴ Kindii ni ime so tuma nu na agho pii ko oto Onong kina agho uye ukyuu kina aghomee. Inu ki pili ace agho bo, ace agho bo ni, inu so gra bo, inu so ca ace agho bo ko oko takwyue aYahudawa nu, inu so yii bo ufong no ufong ni inu so sa bo olo.

³⁵ Ni kaya nu ni, nadidu ayi agha aipang umani apili ki suu kaya akwyi no ka asing ri, ko kpaa ka Abila ki ta ka ayii iZakariya ano iBerekiya, aghomani inu pii ka abiyate ona Onong kina agoo.

³⁶ Aipang, ime so teri nu, nadidu uma ri ki ba kaya ajiya akyua ri."

³⁷ "Urushelima, Urushelima! Agho upili agho pii ko oto Onong, agho fee aghomani atuma kukushi nu na atii! Erewe wo ni ime ka wang ucuru nu kide ivo mi kina umani anuu ka curu ano nga ka asoo nga, inu too nu.

³⁸ Uwe ka akyakyua ri ni, aya nu ona nu ide avo!

³⁹ Ka imẹ sọ ẹ̀rì nu, inu ta ki sọ nu mi nga ba, sa awii umani inu ẹ̀rì si, “Agha anyu adaduma ngaa, aghomani aba kide nọ uca Ate.”

24

IYesu Pii Kaya Upulu Ona Onong

(IMar 13.1-2; ILuk 21.5-6)

¹ IYesu ya kunu kide ona Onong na akyeng ni, atina nga va yeni nga ivila ona Onong.

² Ava ghulu bọ si, “Inu nu ivila ri nadidu? Aipang ni imẹ sọ ẹ̀rì nu, aki ya bọ utii uyeng ya kaya uce ba. Aki pulu yọ kọ nadidu.”

Okọ Ukong Olo

(IMar 13.3-13; ILuk 21.7-19)

³ IYesu ci kaya ugbana ni ishi nọ uzaitun ni atina nga va ba ukushi nga ka yayu bọ ki ẹ̀rì si, “Ẹ̀rì yi, aligba awii kọ ni udu di ki ba kọ? Ni ikẹmbọ shi amaa mani iki nu kọ ki ba ngo kina usang asing?”

⁴ IYesu va yira bọ si, “Inu sa amaa kọ, ka ace agho ba ghẹmẹ nọ ba.

⁵ Ka ajiya nagigang ki ba kide nọ uca mi, aki ẹ̀rì si, ‘Imẹ ni anga iKristi ngaa’, ka va ghẹmẹ ajiya nagigang.

⁶ Aki kọng ila ikoro kini irishu uma otiteri. Inu ba kọng ẹ̀rebata ba, kọ udidu uma ki to ba, ka amaa sọno baa ba.

⁷ Ifong ki koro kini Ifong, ẹ̀rẹgom ki koro kini ẹ̀rẹgom. Aki ju idafọ kini uzuru ẹ̀rẹbong ki ikini ika.

⁸ Udii shi kini okong ẹ̀rẹnoma ayiri sọ jẹ kọ ni.

⁹ Kindo ni aso to ma nọ olo, ka va pili nọ. Ajiya sing nadidu ki toro nọ kide nọ uca mi.

¹⁰ Akyua rau ni Ajiya nagigang ki kpaa nọ utumu kọ pii Onong, aki gbra ace ka va toro bọ ace.

¹¹ Atina Onong ateri ki sang na pam ka aghẹmẹ ajiya na pam.

¹² Uju akakiya nagigang, uyoo umani ajiya nagigang ju ace ki kpaa nọ utumu.

¹³ Aghomani a bra umor ni aki peni ufoo.

¹⁴ Aki va ma ila ididuma inga ẹ̀rẹgom Onong ka sa amaa kọ shi ma ajiya, na amaa asing sọ ta ba.

Olo Ububi

(IMar 13.14-23; ILuk 21.20-24)

¹⁵ “Inu ki nu ima ibibi ingo sa ukpaa, ongo mani agho pii kọ oto Onong iDaniyel ẹ̀rì ni, ating kọ okọ uyer. Taa ni agho pila iwọọ kpẹẹ.

¹⁶ Ni, aghomani ashi kide isighi aYahudiya ti bọ ka kya bọ ide apang.

¹⁷ Aghomani ashi ka aya okọ ufiya ba shulu si inga ki ya kpaa ima mani ishi kide aca ba.

¹⁸ Aghomani ashi ka aghumu ni aba vuu sa anga ki ya kpaa ima ufiya ba.

¹⁹ Olo ayiri ushi na afo, kina agho kọ anọ kaidu akyua!

²⁰ Inu shor Onong kọ uti konọ ma ba nọ ka akyua iriwe kọ awii uwuru aYahudawa ba.

²¹ Ka akyua ra ni aki kọng olo nagigang, ighomani asono ju bu ba kọ kpaa kọ ju asing ki ta ka di akyua ri, aki sọ ju bọ igho ba.

²² Ada wasi awa awii najii ba ni, ace agho ta lang ngaa ba, ni aghomani ahwiya sani aki wo ace na awii kọ

²³ “Akyua ra kọ ni, aghomani ateri nọ si, ‘Inu nu, aghofoo we! ta awa ni, inu ma yira ba.

²⁴ Ka atina ɔnɔŋ ateri ki kunu, ka ju uma ɔkɔkɔŋ kɔŋɔ uma sa uwo ica ka zoɔ ajiya kɔ, kina aghɔmani ahwiya insi uju ni.

²⁵ Ni, iso teri nɔ kide akyua.

²⁶ Kindɔ ni insi ateri nɔ si, 'Awudu ka aghumu,' Inu ba kunu ba. Insi ateri nɔ si, 'Ashi kide ubɔɔ na ashɔr,' inu ma yira ba.

²⁷ Kɔŋɔ umani inyigha ka ta uyer ki iriɔɔ ki ma ta ka awura ni, kindɔ ni ɔba Anɔ Ajiya ki shi kɔ.

²⁸ "Okɔ mani ɔkɔŋ shi kɔ ni ɔka wɔ na aghavung ka curu kɔ.

Uvuu Anɔ Ajiya

(IMar 13.24-27; ILuk 21.25-28)

²⁹ "Kai du akyua ni, ko utumu awii ɔlɔ ra ni,

" 'Okɔ vasa kpɔi iting,

Ɔpir uta ta wɔ uyer ba.

Eyere ki kpɔra ka yaya,

Ayeremɔ ki zuru."

³⁰ "Aidu akyua ra kɔ ni amaa ba Anɔ Ajiya ki ta nyeni kɔ ka ayeremɔ. Naidu ite asing ri ki ci. Aki nu Anɔ Ajiya na kyeng ba kide amɔ kini erɛgɔrɔ na akyo nɔ uɔɔ ɔgigang.

³¹ Aki tɔma kina atuma nga ka peni eretɔma ngo shini ishimi nagigang, ka ma curu aghɔmani ahwiya ki ishii ukunu ɔnɔŋ kɔŋɔ ukpaa ɔnɔŋ kina ushii ata nɔ ushi aya, kɔ kpaa ka ayeremɔ kiya ta ka udaa."

Umee kɔ Ɔshe uweng

(IMar 13.28-31; ILuk 21.29-33)

³² Inu mee ice ima kukushi ɔshe uweng. Insi ɔvong nga soju fɔŋɔ ni, ɔka kunu kini afa asasa, inu kpele si erɛkperɛ yasɔ ba wudu.

³³ Kindɔ wu ni insi inu nu ima umani ime teri nɔ ni, inu ye si akyua ya sɔ ba ayayo, ashi ka anyu ubɔɔ.

³⁴ Iyiya ni sɔ teri nɔ, ajiya aya sing ri ki kpuru bɔ ba, sɔ uma ri nadidu ba.

³⁵ Ayaya kina asing ki kperɔ wɔ, upii mi ki kperɔ wɔ ko na zɛɛ ba."

Ba aghɔ ye awii uki ba IYesu ba

(IMar 13.32-37; ILuk 17.26-30; ILuk 17.34-36)

³⁶ Ba aghɔ ye awii ta akyua ni ima ri ki ba kɔ, kina atuma Ɔnɔŋ ka ayaya mani ta anɔ Ɔnɔŋ, Ate nga ka yayu nga.

³⁷ Kɔŋɔ mani aju ka awii iNuhu ni, kindɔ ni ɔki ba wɔ kɔ uki vuu Anɔ Ajiya.

³⁸ Kɔ kpaa ka kyua ra ni ugya na amusum ɔghoghe, asɔ la, na sa, agheme sɔ voru ayiri, na amee ayiri ki ibila, ki ta ka awii umani iNuhu ghila nga ɔgbolo.

³⁹ Ata kɔ tɔ ye ima mani ishi kide ni, ugya ɔghoghe ɔkɔ kpa bɔ nadidu bɔ. Kindɔ ni uvuu Anɔ Ajiya ki shi kɔ.

⁴⁰ Akyua ra ni, agha pai ki shi ka aghumu, aki kpaa agha yeng kɔ na ya agha yeng ya.

⁴¹ Ayiri apai ki shi kɔ hwɔ kɔ utii uhwɔ, aki kpaa agha yeng kɔ, na aya agha yeng ya.

⁴² "Kindɔ ni inu ci nɔ ye, kɔ nu ye nu awii mani Ɔnɔŋ ki vuu kɔ ba.

⁴³ Inu ye si, aghɔ ɔna ta ye si agba akyua kɔ na ayi ki ba na ating, ara bra umɔr ba, aki ya ka ghila ɔna nga ba.

⁴⁴ Kindɔ ni unu ci nɔ ye, akyua mani ɔta ye nu ba ni, akɔ ni Anɔ Ajiya ki ba wɔ."

Inga shi Agira ushi na aipang ko angɔ taa aipang?

⁴⁵ “Inga shi agira aipang, agho shini ukpele, angō mani agho ɔna nga sa nga ukyoo ɔna nga, ki va ma ushe agira nga imila bo kide akyua le?”

⁴⁶ Agha anyu adaduma agira mani agho ɔna nga ki ba ka ma peni nga na so ju utina nga.

⁴⁷ Iyiya ni iso teri no, aki ma adidu agira ka kyoo uma nadidu.

⁴⁸ kindo agho ki ju agira ni agho ibibi yo, aki va teri erewe nga, ‘aghō ɔna mi ki ta ba kai shang ba,’

⁴⁹ oka wudu ni, a vasa tee agho ca aghikyo utina nga, aso la na sa kina agho vura.

⁵⁰ ipeni aju kindo ni, agho ɔna nga ki ba ka awii umani agira ye ba, ka kyua mani aye ba,

⁵¹ Agho ɔna ki ca nga nagigang, ka va wa nga ashuwa kina agho uju unu ica. Okado wu ni aki ci kono owola ayiri.

25

Ighang upii Anirayiri Usho

¹ “Aidu akyua ra ko ni aki mra erem ayaya kina anirayiri usho aghomani akpaa uma uta ugha bo na akya bo oko yira agheme asasa ni.

² Atong kide bo ni abo bo, atong ni agho uye ukyuu bo.

³ Akyua umani abo ra ya kpaa uma uta ugha bo ni ara go bo anye ka ma sang ni akimi ko ba.

⁴ Agho uye ukyuu ni ago iribom na anye kina uma uta ugha bo.

⁵ Agheme asasa ta ba kaishang ba, nadidu bo ni ava kong ki ililu, omoo va kpaa bo wo.

⁶ “Ating nagigang ni, ava kong uyoro na so teri si, ‘Agheme asasa wudu! Inu kunu ko yira nga.’

⁷ Anirayiri usho va sisang ki keri uma uta ugha bo.

⁸ Abo ra va teri agho uye ukyuu ra si, ‘Inu ma yi anye nu ko najii, uma uta ugha yi so kpo bo.’

⁹ Agho uye ukyuu va teri bo si, Kayi, aki maa bo yi kina inu ba. Inu kya oko shi agho gbra ko ya ghe anga nu.’

¹⁰ Aya walu ki kyabo oko ugha anye ni, ata ko vuu ni agheme asasa ko ba. Anirayiri umani aci na zizal na asha ni ava ghila oka ulor ubiya kini inga, ava yuru anyu ubo ya.

¹¹ “Ko tumu ni, ushe anirayiri va ba, ava teri si, ‘Agha aghaghe, Agha aghaghe, fomoo yi anyu uboo!’

¹² Agheme asasa va yira bo si, ‘Aipang ni so teri nu si, ita ye nu ba.

¹³ “Kindo ni, inu ci no ye si, inu ye nu awii ko ta aligba akyua ko ni ba.”

Umeg kaya uju Aipang

(ILuk 19.11-27)

¹⁴ Erem ayaya shi kini ajiya umani aki sang ukyeng nga ni, ava yoro agira nga, ka ma upeni nga ki ivo bo.

¹⁵ Ama agha yeng ipa no ufe itong, ada agho ni ipai, ava ma ada agho uye, kwinga na kikya ni erekyuo nga. Ukadu wo ni ava wolu.

¹⁶ Aghomani ayira ipa no ufe itong ra ni, kaishang na akya kiya tili no ufe, ki peni ipa itong kaya.

¹⁷ Kindi ni aghomani ayira ipa ipai ra, apeni ipai kaya.

¹⁸ Aghomani ayira ipa iye, ni aya tumu ufong ki erobo ki sho ufe agho ɔna nga ko.

¹⁹ “Aya kpaa akyua ni, agho ona agira nga va vuu ka aya keri imumani aju no ufe.

²⁰ Aghomani ayira ipa no ufe itong va ba ite ki ba kina ice ipa no ufe itong ava teri si, ‘Agho ona, ingo ma mi ipa no ufe itong. Uwe ni ime peni itong kaya.’

²¹ ‘Agho ona va teri si, ‘Asho no utina, agira adaduma, agho ju aipang! uju aipang ki ma uji. Ime ki ma ngo utina umani ogina udi.’ Ba ko uma ju ikwyifu kini ime agho ona ngo.

²² ‘Aghomani ayira ipa no ufe ipai va ba, ki ba teri si, ‘Agho ona, ingo ma mi ipa no ufe ipai. Uwe ni ime peni ipai kaya.’

²³ Agho ona nga va teri si, ‘Asho no utina, agira adaduma agho ju aipang! Ingo ju aipang ki ima uji. Ime ki ma ngo utina umani ogina udi. Ba ko uma ju ikwyifu kini ime agho ona ngo.’

²⁴ ‘Oka wudu ni aghomani ayira ipa no ufe iye ra ni, ava ba ite ki teri si, ‘Agho ona, ime ye si ungo shini igigira, ingo ka curu ko oko umani ingo ra pila ngo ko ba kina ucuru ka oko umani inga ra ta ngo igho ba.

²⁵ Owō sa ni ime kong erēbata ni ime ya tumu erēbo kiya sho ipa no ufe ngo ko. Yira idu ngo.’

²⁶ Agho ona va yira nga si, ‘Ingo agira igho ibibi aghina agbara! Ita ingo ye si ika curu ko oko umani ira pila mi ba, ika va curu ko oko umani ira ta mi igho wo ba.

²⁷ Ingo ra ko sa ufe mi ko oko kyuru ufe, insi iya vuu ni iso yira udu mi kina eretiya!

²⁸ Kindo ni inu yira ipa no ufe iye kukushi nga ko uma agho shina usho ra.

²⁹ kindo ni nadidu agho shina ima ni, aki khimi nga ko, ka va peni nagigang, aghomani ashi ni ima ba ni, ko na jii mani ashi ni yo ni, aki yira wo kukushi nga.

³⁰ Inu so feni agira ijirija ra kide iting. Ukadu wo ni aki ci kina owola ayiri.

Ashuwa usang Asing

³¹ “Akyua umani Ano Ajiya ki ba kina ujoō nga kina atuma nga nadidu, akyua ra ko ni aki cicaa ki igō erēgom ayaya nga.

³² Aki curu ajiya asing ri kite nga, aki kau bo ka yila yeng, kina mani agho cee ka kau atem kina anoma.

³³ Aki sa atem ka vo ila nga, anoma koma ka avo iproma nga.

³⁴ Akyua ra ko ni agom ki teri agho shi kavō ila nga si, ‘Inu ba, inu aghomani ate mi ta no anyu adaduma! Inu yira erēgom mani ate mi kyo si inga nu ku ko kpaa ka akyua na akeri asing ko.

³⁵ Ka akyua mani ime hwiri idafō ni ingo ma mi imila. Ikong idafō na amusum ni uma mi ni sa. Ishi akyeng ni, ingo yira mi.

³⁶ Ishi mi ni igbang ba no umami igbang. Ishi mi akyuo ba, no okong ni ime. Ishi ko uboō iting, oba ki ma bili mi.

³⁷ Akyua ra ko ni agho shina aipang aki yira nga si, ‘Ate yi, aligba awii ni iyi nu ngo ko no kong idafō ni ima ngo imila? ta ingo kong idafō na amusum ni ima ngo amusum sa?

³⁸ Na aligba awii ko ni iyi nu ngo so oshi akyeng ni iyi yira ngo? ta ingo shi ni igbang ba ni ima ngo igbang?

³⁹ Ta aligba awii ko no shina akyuo ba to shi ko uboō iting ni ya bili ngo ko?

⁴⁰ Agom ki yira bo ka teri si, ‘Iyiya ni so teri no si, konō umani uju ajiya ayeng kide anayuru mi mani ashi najii ni, ime nu ju mi.’

⁴¹ “Aki tɛri agho shi ka avo iproma nga si, inu sang no kukushi mi agho iijirja, inu ghila no ide ugha umani oki kpo wo nga ba ko ta ka amaa asing, Ono umani akyo isheɛ kina atuma nga.

⁴² Ka akyua mani ihwiri idafɔ ni, ba aghomani ba. Ikong sa amusum, unu ta ma mi amusumu osa ba.

⁴³ Ishi akyeng, inu ta yira mi nga ba. Imɛ shi mi ni igbang ba, ingo ta ma mi nga igbang ba. Imɛ shi adumu, ni va shi ko ubo iting no ta ba nu mi nga ba.’

⁴⁴ Akyua ra ko ni abo ki tɛri si, ‘Ate agba awii ko ni yi nu ngo ko ni uhwiri idafɔ, ko idafɔ na amusum, ko irikyeng, ta ingo shi ngo ni igbang ba, ta ingo shi adumu, ta ingo shi ko ubo iting, ni iyi ta sho nu nga ko ba?’

⁴⁵ Akyua ra ko ni aki yira bo si, ‘Aipang ni iso tɛri no si, konɔ umani inu ra ju nu agha ayeng ki da agha ajaji ri ba ni, inu ra ju mi ba wudu.’

⁴⁶ Aidu agho ki ghila bo okong olo ongo taa amaa, agha aipang so peni okyuo taa amaa.”

26

Aghite Domɔ Upii IYesu

(IMar 14.12; ILuk 22.12; IYah 11.45-53)

¹ IYesu ya kpɛɛ utɛri uma ri nadidu ni, ava tɛri aghoyii nga si,

² “Konɔ umani inu ye ni, awii usra agya ubulu ko she awii apai, aki ma Anɔ Ajija ka gra nga ko ukumu oshɛ.”

³ Ni afirist akakong kina aghite baija curu kidɛ ona ifrist ucɛɛ no oghoghe, agho umani aka yoro si iKayafa.

⁴ Asa domɔ si ibo kpɛɛ nga ko uyuyi ka pii nga ko.

⁵ Ava tɛri si “Ba kidɛ na awii usra agya ri ba, ka ajija ba tolu kina ace bo ba.”

ACoo IYesu na Anyɛ ovong ka ABetani

(IMar 14.2-9; IYah 12.1-8)

⁶ Ka akyua umani iYesu shi ka aBetani kidɛ ona iSaminu aghono ubili ni,

⁷ ace ayiri sa ba ukushi nga kina anibom ɛɛtong ajaji kina anyɛ ovong ushi ni izɛ nagigang, ki shii nga ko ki ɛɛkwyue, ka ca mani a do la imila.

⁸ Aghoyii nga ya nu kindo ni, ava sa kong anang ki tɛri ace bo si, “Udii ni, ubra wo.

⁹ Ata ko gbara anyɛ ovong ni izɛ nagigang ki ma aghina amir ufe.”

¹⁰ IYesu va kpɛɛ, asa tɛri bo si, “Ikembɔ sa ni inu so doma kina ayiri ri? Ima ididuma yo ni aju mi.

¹¹ Inu shi kina aghina amir ko agba akyua, imɛ ka shi mi kini inu ko agba akyua ba.

¹² Ushii anyɛ ovong umani ayiri ri shi ki ɛɛnoma mi ri ni, akeri mi ona mi wo.

¹³ “Aipang imɛ so tɛri nu, oka mani upii Onong ri kya kidɛ asing ri ni aso shuni na ayiri ri.”

IYahuza Yira Uma IYesu

(IMar 14.10-11; ILuk 22.3-6)

¹⁴ Ni agho aye kidɛ agho usho na apai, umani aka yoro si iYahuza Iskariyoti kyaa ukushi afirist akakong

¹⁵ ki tɛri bo si, “Ikembɔ ni inu so ma mi insi imɛ ma nu nga ni? Asa pila atii ayer ishitai ki ma nga.

¹⁶ Ko sang ka akyua ra ko ni aso wang utra umani aso ma nga.

IYesu la imila amaa kina Aghoyii nga

(IMar 14.12-21; ILuk 22.7-13; ILuk 7.21-23; IYah 13.21-30)

¹⁷ Kide awii iye usra agya ubulu umani ishi yō nō uyisti ba ya ba ni, aghoyii iYesu kyaa ukushi nga ki ghulu nga ni, “Abi wō ni ayo so kyeri oka la imila usra agya ubulu ko?”

¹⁸ Ava yira si, “Inu ghila ide ifong inu kyaa ukushi ace ghō inu tēri nga si,” “Aghomēē tēri si akyua nga kō ba ayayo, awang la imila usra agya ubulu kina aghoyii nga kide ɔna ngō.”

¹⁹ Aghoyii nga sa ju kōnō mani a tēri bō ni, asa kyeri usra agya ubulu.

²⁰ Ughē ya ba ni, iYesu sa cica ula imila kina aghoyii nga ɔshō na pai

²¹ Ashi kide ula imila ni ava tēri si, “Aipang ni imē sō tēri nō aghaye kide nō ki ma mi.”

²² Ava kōng ikwyi ibibi nagigang ki lite nō tēri nga ka yayi bō ni, “Imēē Ate?”

²³ IYesu sa yira si, “Aghōmani asō ta avō nga kide isō kini mē ri nga ki ma mi.

²⁴ Anō Ajiya sō woru kōnō umani awōō ila nga ni. Ọlō kukushi aghōmani ama Anō ajiya! ɔda kō cēē umani ajee bō nga ba.”

²⁵ Ni iYahuza umani ama nga va tēri si, “Aghomēē, imēē? “IYesu va tēri nga si, “Uwē ni ingo tēri.”

Ọla ujibi na iYesu

(IMar 14.22-26; ILuk 22.15-20)

²⁶ Ashi kide ula imila ni, iYesu va kpaa ubiredi ki sa izaa kukushi Ọnōng, asa zuru ki ma aghoyii nga ki tēri si “Inu yira kō ula, ẹrēnoma mi kō.”

²⁷ Asa va kpaa ima ɔsa ki va sa izaa, ki va ma bō si “Inu sa nadidu nu.”

²⁸ Uwē ni ayi mi mani aloo ki kyo umani asō na kō na ajiya peni ukpaa avulu bō.

²⁹ Imē so tēri nō, imē sō va sa mi kide na amusumu ikolō na ashe ri ba, sa awii umani aghō sō sa isisa kide ẹrēgōm Ate.”

³⁰ Aya ta atē ubrē Ọnōng ni, aba kunu ki woru kya bō izizē uzaitun.

IBitrus ki la inang uye IYesu

(IMar 14.27-31; ILuk 22.31-34; IYah 13.36-38)

³¹ Ni iYesu va tēri bō si, “Na adi ating ri ni inu sō sra kaya mi kōnō umani awōō ni, “Imē sō gyo aghōcee, Atem sō furu bō.

³² Insi imē sisang ni, imē sō shi ite uworu kya mi ifong aGalili.”

³³ IBitrus va yira nga si, “Insi asang bō nadidu bō kaya ngō ni, imē ki sang mi nga ba.

³⁴ IYesu yira nga si, “Aipang imē sō tēri ngō akor ta kō ta ẹrēwyuē na ating ri ni ingo so sra uye mi ẹrētal.”

³⁵ IBitrus va yira nga si, “Insi asō pii mi ni ngō wō ni, na apii mi, imē ki sra mi uye ngō ba.” Aghoyii nga nadidu tēri kindo.

IYesu pii nō Ọnōng ka aGetsemani

(IMar 14.32-42; ILuk 22.39-46)

³⁶ IYesu va sang kya nga ka uce oka aka yoro si aGetsemani, ava tēri aghoyii nga si, “Inu cica kō ukēē, ni imē kyaa ki ya pii nō Ọnōng.”

³⁷ Akpaa iBitrus kina anō iZabadi apai kina inga, asa dēē kō duma kina ikwyi ibibi.

³⁸ Ava tēri bō si, “Ikwyi mi sō lō nagigang kini isō kpo mi ni. Inu tara kō ukēē ka inu kra mi,”

39 Aya woru na zẹẹ ni, aba kpaa ki ẹrẹbọ kina ibate ki pii nọ Ọnọng si, “Ate mi, insi uki ju ni, kpaa mi idi isọ ọlọ ri kọ. Basi uyoo mi ba, uyoo ngọ wọ ni asọ ju.”

40 Aya vuu kyaa nga ukushi aghoyii nga ni, aya peni bọ na asọ moo. Aba ghulu iBitrus si inu ta bra nọ ukra mi ba kide ana akyua na aye ba?”

41 Inu kra ka inu upii nọ Ọnọng ka inu ba kpaa kide umra ba. Aghing wang ni ẹrẹnoma shi wọ ni ẹrẹkyuọ ba.

42 Ava vuu kyaa nga kọ unga ipai ki ya pii nọ Ọnọng si, “Ate mi, insi idi isọ ọlọ ki woru wọ ba sa ime sa wọ ni, taa ni aju kono uwang ngọ ni.”

43 Aya ba vuu ki ba peni bọ na asọ moo, ka omọ sọ lẹ bọ nagigang.

44 Ava vuu kyaa ki ya bọ ya ki ya va pii nọ Ọnọng unga itai, ki va ẹri bọ ima iyiye ra.

45 Aya vuu kyaa ukushi aghoyii nga ni asa ẹri bọ si “Inu sọ shi kọ moo ni inu uwuru? Inu nu akyua ya foma umani asọ ma Anọ Ajiya kide ivọ agho uvulu.

46 Inu sisang ka ayọ ba kyai. Agho ki ma mi wẹ na aki ba!”

Akpẹnẹ IYesu

(IMar 14.43-50; ILuk 22.47-53; IYah 18.3-12)

47 Asọ shi kọ upii ni, iYahuza aghaye kide ushọ na pai, ghila kina ajiya na pam kina ukuma okoro kina ashe. Afirist akakong kina aghite bọ tuma bọ.

48 Agho umani ama nga kọ ma bọ amaa si, “Aghomani ime keni nga ni, agho ngaa, inu kpẹnẹ ngaa.”

49 Kọ ukyya ni, aba wor kyaa ukushi iYesu ki ya ju si, Isọ bili ngọ, aghomẹ!” Aba keni nga.

50 IYesu ẹri nga si, “Ayikyo, ju imumani ingo ba uju.” Ajiya va ba ki ba kpẹnẹ iYesu.

51 Aghaye kide agho shi kina iYesu nawa avo ki woo ikuma okoro nga, ki kpa otong agira ifrist ighighe wọ.

52 IYesu va ẹri nga si “Vuu ni ikuma ngo, “Aghomani awoo ikuma ni ikuma kọ ki pii nga.

53 Inu kyoo kini ni ime ta ki bra mi ushoro Ate mi na ashe mi kọ ba, kide ana akyua na jii ni ata tuma na atuma nga napam ba?

54 Asọ hwura iwọọ umani awọọ kide awọ na nyi unga umani uteri si uki ba kindi?”

55 Kide akyua ni iYesu ẹri ajiya si, “Inu kunu kina ukuma kina ashe inu wang kpẹnẹ mi kina agho upili ajiya ni? Kọ agba awii ime shi kide ona Onog kọ umee, inu ta kpẹnẹ mi nga ba.

56 Ni udii ba kọ uhwura imumani awọọ kide awọ agho pii kọ oto Onog.” Aya kọ kindi ni, aghoyii nga va ya nga ki te bọ.

IYesu kite agho ẹri Ashuwa

(IMar 14.53-65; ILuk 22.54-55; IYah 18.13-14; IYah 18.19-24)

57 Aghomani akpẹnẹ iYesu kya bọ kina nga kukushi iKayafa ifrist uceẹ nọ oghoghe, oka umani aghomẹ umee iMusa kina aghite curu wọ.

58 iBitrus va ki yii nga ka atatọ, ki ghila ide ona ifrist uceẹ nọ oghoghe. Asa ghila ki cica kina agho sha irisha, awang nu imumani isọ ba.

59 Afirist akakong kina agho uteri ashuwa apai wang kpẹnẹ iYesu nọ uvulu na ato peni imumani asọ pii nga wọ.

60 Ata peni bọ ba ni, ace agho ta ater va kunu. Aya kpẹnẹ ni ace agha apai ba kunu.

61 Asi, “Adii ajiya ri si inga ki bra upulu ona Onog kọ ka avra kide awii atai.”

⁶² Ifirist uceɛ nɔ ɔghɔghɛ sa sisang ki tɛri iYɛsu si “Inɔ ki gɛɛ nɔ ba? Upii umani asɔ tɛri ka aya ri ni?”

⁶³ Ni iYɛsu shu nga na kikir. Ifirist uceɛ nɔ ɔghɔghɛ ba tɛri nga si, “Imɛ dra ngo nɔ Onɔng aghɔ akyuɔ, tɛri ayo ta ingo shi iKristi, Anɔ Onɔng.”

⁶⁴ IYɛsu yira si ingo tɛri, imɛ sɔ tɛri nu kite ni Anɔ ajiya sɔ cicaa ka avo ila aghɔ shi na ɛrɛkyuɔ, aki ba ka ayɛrɛmɔɔ.”

⁶⁵ Ni ifirist uceɛ nɔ ɔghɔghɛ sa gaa igba nga ki tɛri si, “Asɔ pii agbagbara nɔ Onɔng! Agba amaa nga ni awang. Inu kɔng umani asɔ pii agbagbara nɔ Onɔng.

⁶⁶ Ikɛmbɔ ni inu nu? “Asa yira si amaa ukpo!”

⁶⁷ Asa taa nga akpe ki ibate, ki ca nga, ace aghɔ bɔ sa sra nga avo.

⁶⁸ Ki tɛri nga si “Tɛri ayo, inga gyo ngo aghɔfoo.”

IBitrus La Inang uye IYɛsu

(IMar 14.66-72; ILuk 22.56-62; IYah 18.15-19; IYah 18.25-27)

⁶⁹ Akyua ni iBitrus sa ya cicaa ka ayayɛ ɔna ni, ace agira anayiri ba ukushi nga ki tɛri nga si. “Inɔ kɔ shi kidɛ aghɔyii iYɛsu agha aGalili.”

⁷⁰ Asa va la inang kɔ kite bɔ si. “Imɛ ta ye mi imumani inu sɔ tɛri ba.”

⁷¹ Aya kunu anyu ugeɛ ni ace agira anayiri va sa nu nga ki tɛri ajiya oka si, “Adii aghɔ ri shi kina iYɛsu anga aNazaret!”

⁷² Asa va sra kina usuu si “Imɛ ta ye mi nga ba!”

⁷³ Anakyua na zɛɛ ni aghɔ umani atara kina iBitrus va tɛri si “Aipang, ingo shi aghaye kidɛ bɔ, ighɔ upii ngo yeni ngo.”

⁷⁴ Asa kpɛɛ usra ɛrɛkwyuɛ nga anyu ababi kina usuu si, “Imɛ ta ye mi nga ba!” kidɛ ana akyua ni akɔr va ta ɛrɛwyuɛ.

⁷⁵ IBitrus va shuni upii iYɛsu umani asa tɛri nga, “Akɔr ta kɔ ta ɛrɛwyuɛ ni ingo sɔ la inang uye mi ɛrɛtai.” Asa kunu nga ki ya ta akpa uci nagigang.

27

IYahuda ta Ajee

(IMar 15.1; ILuk 23.1-2; IYah 18.28-32)

¹ Ikyua ya yɛɛ ni, nadidu afirist akakɔng kina aghite baijiya va tɛri ace bɔ si abɔ ba pii iYɛsu wɔ.

² Ava lor nga, ki wolu ni nga, ki ma nga kukushi iBilatus aghɔ kɔ ɛrɛbɔ.

³ IYahuda umani agbra iYɛsu nu ni awa iYɛsu ashuwa ukpo ni, ikwyi nga va bra yo, ava vuu ukushi afirist akakɔng, kina aghite, ki ma bɔ ufɛ aguza ishi itai ra.

⁴ Ava tɛri si, “Imɛ ju avulu nɔ umani imɛ ma ayi aghɔ utaa avulu ka apii nga kɔ.” Aba yira nga si, “Ikɛmbɔ sɔ unga yi? Udii ni, ɔɔɔma ngo kɔ.”

⁵ Ava naa ufɛ aguza ra kɔ kidɛ ɔna Onɔng, akunu ki ya ta ajee ki kpoo.

⁶ Kindɔ ni afirist akakɔng va yɛri ufɛ kɔ ki tɛri si, “Ushi wɔ ikikya na akyo ufɛ kɔ okɔ ukyuru ufɛ ɔna Onɔng ba, kɔ ufɛ na ayi bɔ.”

⁷ Ava pii ki kyo si, aghɛɛ oka nira ajiya umani abiba, insi akpuru bɔ ni, oka wɔ shi ayayɛ aghɔ uvra uwoo.

⁸ Kindɔ ki ta kaidii ni ayɔrɔ oka si, ayayɛ na ayi.

⁹ Kindɔ ni ahwura imumani aghɔ pii kɔ ɔtɔ Onɔng Irimiya tɛri si, “Akpa ufɛ aguza ishi itai, ufɛ umani ajiya Israila yira si ama ki ɛrɛkwyuɛ nga wudu.

¹⁰ Ava ghɛɛ ayayɛ aghɔ uvra uwoo nɔ ufɛ, kɔnɔ umani Ate tɛri mi ni.”

IYɛsu kite iBilatus

(IMar 15.2-5; ILuk 23.3-5; IYah 18.33-38)

¹¹ IYesu titara kite agho ko erɛbo, ava ghulu nga si, "Ingoo shi Agom aYahudawa?" IYesu va teri nga si,

"Ingoo teri kindo."

¹² Afirist akakong kina aghite keli nga, ata teri nga ice ima ba.

¹³ IBilatus va ghulu nga si, "Ingoo ta kong ngo uma umani aso teri kaya erɛkwyue ngo ba?"

¹⁴ Ni iYesu ta teri nga ice ima ba, ki ta ko umani agho uko erɛbo wo ica nagigang.

Awa IYesu Ashuwa ukpo

(IMar 15.6-15; ILuk 23.13-25; IYah 18.39; IYah 19.16)

¹⁵ Ko agba akyua usra agya ubulu ni, agho ko erɛbo ka sa ni awo ajiya ayeng agho shina na avulu umani awang.

¹⁶ Akyua ni ace agho umom shi ko uboo iting na ayoro nga si iBarabas.

¹⁷ AYahudawa ya curu ni, iBilatus va teri bo si, "Ingaa no wang si isher nu? iBarabas ta iYesu mani ayoro iKristi ni?"

¹⁸ Ka aye si irisho ko sa na agbra iYesu ko.

¹⁹ Akyua umani iBilatus ci koka uboo uteri ashuwa ni, ayiri nga va tuma sa ateru nga si, "Woo avo ngo wo ko upii agho taa avulu ra, ka aidi ni ikong olo nagigang ka amo kaya erɛkwyue nga."

²⁰ Ni, afirist akakong va ser ajiya si ashoro ka asher iBarabas, na so pii iYesu ko.

²¹ Agho ko erɛbo va kimi uteri bo si, "Ingaa kide agha pai ri no wang si isher nu?" Ava teri si, "iBarabas."

²² IBilatus va teri bo si, "Ni ikembo ni iki ju ni iYesu umani ayoro si iKristi?" Nadidu bo va ju si, "Agra nga!"

²³ IBilatus va ju si ki ike? Iligba ima ibibi yo na ju?" ni ajiya va shang ayue bo ki teri si, "Agra nga!"

²⁴ IBilatus ya nu ni aki bra nga uju ima ba ni, na ajiya nga wang sang ikwyl baiya ni, ava vo amusumu ki hwuru ivo nga ko kite ba ajiya, ki teri si, "Ime ni, ba imine mi na ayi agho taa avulu ri. Udi ni imine no yoo."

²⁵ Ajiya nadidu va yira ki teri si, "Taa ni ayi nga ki lara kaya akwyue yi, iyi kina ano yi!"

²⁶ Ukadu ni ava sher bo iBarabas ko umani azono sa na ju iYesu aiwili, ava ma nga si agra nga.

Aghina akpo Kali IYesu

(IMar 15.16-20; IYah 19.2-3)

²⁷ Ukadu ni aghina akpo agho ko erɛbo va kyaa ni iYesu ka ide ugunu nga, acuru ikir aghina akpo ki erɛbo,

²⁸ Ava wuli nga uma ko, ava fiya nga ice igbang isiseng.

²⁹ Ava tii ifarkwyue erogom inga akara, ki somo nga ki erɛkwyue, ki sa nga uko ashi kavoo ila nga, ava ta aghong kite nga na so kali nga na teri si, "Okwu ngo tere ko, Agom aYahudawa!"

³⁰ Ava taa nga na akpe, ava yira ashi ki ca nga ko ki erɛkwyue.

³¹ Aya kper ukali nga ni, ava woo nga igbang isiseng ko, ki somo nga inga ngaa, ni asi woru ni nga kaya gra nga ka ya ukumu osho.

Agra IYesu kaya Ukumu osho

(IMar 15.21-32; ILuk 23.26-43; IYah 19.17-27)

³² Aso kyeng wudu ni, ava ta erɛkwyue na ace ajiya aSayirin, ayoro nga si iSiman, ava meni nga sa akpaa ukumu osho.

³³ Aya foma oko umani ayoro si aGolgota ni, oko umani aka va ayoro si oka agboho erɛkwyue.

³⁴ Ava ma nga amusumu ikolô na ashe kini ice ma okokasi si asa, aya gheli ni ava toô nga usa.

³⁵ Aya gra nga ni, ava kau ugba nga kô uwuru itoo.

³⁶ Aya kper ni ava cica na sô sha nga.

³⁷ Ka aya erekwyue nga ni awôô avulu nga si, ANGA SHI IYESU, AGOM AYAHUDAWA.

³⁸ Agra ace ayi aghô dara itra agha apai kini inga, adaa kavô ila adaa kavô ipromô nga.

³⁹ Ajiya mani awolu ni asô jer nga amira na sha zuru akwyue bô,

⁴⁰ Na sha teri si, "Ingo aghô umani ingô teri si ingô ki pulu Ona onong, kô vra ki da awii atai ni, foo erekwyue ngô ni! Insi ingô ni Anô Onong nga ni, shulu kaya ukumu oshê ni!"

⁴¹ Kindô ni afirist akakong, kina aghomêe umêe iMusa, kina akwyite sha sra nga, na teri si,

⁴² Afoo ace aghô bô, ata bra nga ufoo erekwyue nga ba, inga ni Agom Israila nga, tara na shulu ka ya ukumu oshê, akyua ra kô ni iyi ki ma aipang ni ngaa wô.

⁴³ Atorô nô Onong. Tara na Onong kara nga ka kyuaryuari, ipeni awang ni, ka aterî si inga ni anô Onong ngaa."

⁴⁴ Kindô ni aghô dara itra mani agra bô kô, abô tô ter nga upii ububi.

Ukpo iYesu

(IMar 15.33-41; ILuk 23.44-49; IYah 19.28-30)

⁴⁵ Kô kpaa na atinong, iting yuru erebong ya naidu, ki ta ka karfe atai angô oghê.

⁴⁶ Akarfe atai ni iYesu va shang erekwyue naigang ki teri si, "Eloi, Eloi, lama sabaktani?" si, "Onong mi, Onong mi, Ikembô sa nô ôta mi utumu?"

⁴⁷ Akyua umani ace aghô uting kô kadu ya kong kindô ni, ava teri si, "Ajiya ri sô yorô Iliya kô."

⁴⁸ Kaishang ace aghô va titi ki ya kpaa asôso, ki sô ka amusum ukpokpam ki ikolô na ashe, ki somô kashi, ki nawa nga sa asa.

⁴⁹ Ni ushe aghô bô va teri si, "Inu ya yaa ki inu, ta Iliya ki ba ka ba foo nga ni."

⁵⁰ IYesu va ci naigang, ava shee aghing nga.

⁵¹ Ugyauto umani ushi kô ona Onong giya wo ika ipai, kô kpaa kaya ki ba wô ata. Erebong zuru, atii va sara yô.

⁵² Ava yeri alor, anoma aghô shi ayer naigang mani akô kpuru bô sang ka akyuô.

⁵³ Asang ka alor bô, iYesu ya sisang ka lor ni, ava ghila bô ifong aghô upipar, ajiya napam nu bô.

⁵⁴ Akyua umani agha aghaghe aghina akpô aRoma kina oshê aghomani ashi kô ona iYesu na nu zur erebong kini imumani ibani, ava kong erebata nagigang, ava teri si, "Aipang na ajiya ri ni Anô Onong nga!"

⁵⁵ Ace ayiri shiwu napam mani ayii iYesu kô kpaa ka aGalili asô she nga ni itina. Ati tara ka atôô na sô kyoo imumani isô ba.

⁵⁶ Kide bô ni iMaryamu iMagadaliya, kina iMaryamu ayuru iYakubu kina iYusufu, kina ayuru anô iZabadi.

Onaa IYesu ka Alor

(IMar 15.42-47; ILuk 23.50-56; IYah 19.38-42)

⁵⁷ Ughe ya ju ni, ace agholô upeni, agha ifong Arimatiya, aghonô uca si iYusufu ba, inga ni aghoyii iYesu ngaa.

⁵⁸ Akyaa ukushi iBilatus kiya shor si ama nga okong iYesu. IBilatus va ma anyu si ama nga.

⁵⁹ IYusufu va kpa a okong iYesu ki wuru ko ugyauto alilin ongo upipar.

⁶⁰ Ata nga kide alor asasa nga, angoman atumu kide upang. Ava yini utii oghoghe ka anyu alor, ava woru.

⁶¹ IMaryamu iMagadaliya, kini idaa iMaryamu ci ki ta ibate na alor nga.

Agho usha ka Alor

⁶² Awini ikyua ni, awii uloru ki kyo, afirist akakong kina aFarisiyawa curu kite iBilatus,

⁶³ Na teri si, "Agho ona! Ime shuni kini imumani agho ghemi ajiya ra teri na so shi akyuo, si kide awii atai ni aki sisang ka alor.

⁶⁴ Kindo ni sa ka asha alor nagigang kaya ta awii atai, ka aghoyii iYesu konon maya yi okong ngau ba, na so yi ngau na teri ajiya si, asisang ka alor. oghemi ti te ki gina ongo tumu ubibi."

⁶⁵ IBilatus va teri bo si, "Inu nu aghina akpo, inu kya ko ya sha nga no mani oki bra."

⁶⁶ Ava kya kiya sha alor, ki gyo erekwyue agom ya ko utii alor, ava sa aghina akpo ko okaa.

28

Usisang IYesu ko ukpo

(IMar 16.1-8; ILuk 24.1-12; IYah 20.1-10)

¹ Awii uwuru aYahudawa ya woru ko, awii iLadi, na abidikyua ni, iMaryamu iMagadaliya kyeng na daa iMaryamu, ki kyaa ukra alo.

² Erebo ukaa ba zuru ni erekyuo, atuma Onong kunu ka ayaya, ki yini utii umani a fiya alo ko, ki cicaa ya ka yaa.

³ Ukunu nga shi kina osoma aviya wo ni, uma nga si ufufuu na tas.

⁴ Agho sha eressa sa kong erebata nagigang, na aso titaa, ki kpa ki erebo kina akpuru bo ni.

⁵ Ni atuma Onong teri ayiri si, "Inu ba kong erebata ba, ime ye ni inu so kra iYesu, aghomani agra nga ka ukumu oshere ra.

⁶ Ashi nga ya ba, ako sisang konon umani ateri ni. Inu ba ka inu ba nu okoman ayaa nga ko.

⁷ Inu wemoo uvuu ko uya teri aghoyii nga si, 'Ako sisang kide agho ni ako kpuru bo na ako lite ki kyaa aGalili. Ukadu wo ni inu ki ya nu nga ko.' Uwono ni ime uteri nu."

⁸ Ayiri ba wemoo usang bo ka alo ni erebata kina ikwyifu, ki wor no uti ki ya teri aghoyii nga.

⁹ Ka akyua ra ni iYesu kunu ki peni bo ki teri bo si "Ime so bili nu." Asa yini kya ayayo nga ki kpene afra nga ki jo nga.

¹⁰ Ni iYesu va teri bo si, "Inu ba kong erebata ba. Inu kya ko ya teri anayuru mi si akyu bo aGalili, ukadu wo ni aki nu mi ko.

Ila agho sha eressa alo

¹¹ Ayiri shi ko utra ni, ace agho sha eressa ki wor kya bo ide ifong ka aya teri afirist akakong ta imumani iba.

¹² Afirist akakong takwyue kina aghite ki domo, ava ma aghina akpo ufe napam,

¹³ ki teri bo si, "Inu teri si aghoyii nga bo ba yi nga ko na ating akyua umani ayosoo ko.

¹⁴ Insi ila kyaa atọ aghọ ko ẹrẹbọ ni, ayọ ki pẹni ni nga inu ba ghila nu ọlọ la.

¹⁵ Aghina akpọ ba kpaa ufe ki ju kọnọ umani atẹri bọ ni. Ni ila ri sa kpaa kide aYahudawa ki ta kaidii.

Utina ni iYesu ma Aghoyii nga

(IMar 16.14-18; ILuk 24.36-49; IYah 20.19-23)

¹⁶ Aghoyii nga ọshọ na aye sa wor kya bọ ka aGalili, kọ ọpang umani iYesu tẹri bọ si aya takwyue kọ.

¹⁷ Aya nu nga ni asa jọọ nga, ace aghọ bọ ta yira bọ ba.

¹⁸ IYesu sa yini kyaa ayayo bọ ki tẹri bọ si, “Ama mi ẹrẹgọrọ ayaya kina ashi ri nadidu.

¹⁹ Kindọ ni inu kya kọ uya tẹri ajiya ashi ka ayii mi, usa bọ ka aba aghoyii mi, nu ju bọ iminimini kide nọ uca Ate kini ugna Anọ kini unga Aghing Ọnong.

²⁰ Inu mẹẹ bọ ka aju imumani ime sa nu uju. Imẹ wẹ ni ishi kini inu ko aligba akyua ki ya ta kọ usang ashi.

ILA IDIDUMA KA AVỌ IMARKUS Unyeni

Ila ididuma ka vọ iMarkus ukyo ba no upii si “Ila ididuma kaya iYesu iKristi, Anọ Onọng.” IYesu anyeni nga ko tọ ajiya uju utina ni erẹgọrọ. Erẹgọrọ nga nyeni ko mọẹ nga, ki erẹkyuọ kaya ọshei, kunu ukpa ajiya uvulu bu. IYesu pii ka ya erẹkwẹ nga ko tọ Anọ Ajiya ka ba ka ma erẹkwẹ nga ka fo ajiya ka vulu bu.

IMarkus nyeni ila iYesu na ki kya, itra imogo, ki sa vulo ka uma ju iYesu, ki gina ighang upii kina umẹẹ nga wu. Akperi uce unyeni ila iYahaya agho na aBaptisma kina aBaptisma kina umara iYesu, agho wọọ kishang Á kpá utina uju iYesu ọnga leni na adumu kina umẹẹ nga. Idẹ ukyeng akyua ni, aghoyii nga ava kpẹlẹ nga naiburu, ni agho tọrọ bu nga ba tọrọ bu nga nagigang. Irisop inga maa nyeni umumani iYesu ju ọnga awii atinsara utili nga ka sing, naiburu mani agira nga kaya ukumu shi kina usang nga ka lor.

Ika ipai amaa awọ ni, ingo mani ataa ago ko, nadidu na ayira si ace agho nga wọ ba aghu mani awo awoo iMarkus ba.

Umumani ushi kide

Ireka ila ididuma 1.1-13

Utina iYesu ga aGalili 1.14-9; 50

Ko kpa ka aGalili kiya ta ka aUrshelima 10.1-52

Awii itinsara amaa kide aUrshelima kina uhọ nga wu 11.1-15; 47

Usisang iYesu ka alọr 16.1-8

Ukunu kina ukyeng Ate mani asang ka lor ki kyaa ayaya 16.9-20

IYahaya ghila iminimini akeri utra

(IMat 3.1-12; ILuk 3.1-9; ILuk 3.15-17; IYah 1.19-28)

¹ Udiwu shi ila ididuma na kyo ju kaya erẹkwẹ iYesu iKristi, Anọ Onọng.

² Aju kindo kono mani awọ kide awọ agho pii kọ ọtọ Onọng Ishaya ni si, “Uwẹ ni, iki tuma atuma mi ka aba la ngọ ite kọ, Agho umani aki ker ngọ utra.”

³ Erẹwyuẹ yoro ka aghumu sọ tẹri si,

“Inu ker Ate ọna utra,
Inu nawa itra nga.”

⁴ IYahaya agho uju iminimini vasa yeni erẹkwẹ nga ka ghumu na asọ tẹri upii Onọng na tẹri si ajiya lókpa na ju bọ iminimini ka cira bọ avulu bọ kọ.

⁵ Nadidu ajiya ọsii anọrọfọng aYahudiya, kina ajiya Urushelima asha keng ọkọ shi nga na asha tẹri avulu bọ na asha lókpa. Asa ju bọ iminimini ka Erẹyema Urdun.

⁶ Igbang iYahaya ni aju wu na ufung ọrahimi kọ. Avasa lor abuu nga kini idang. Imila nga ni agiya yọ kini iritong.

⁷ Aterip upii Onọng, na aterip si, “Ace agho ki ba kọ tumu mi agho umani agana mi nọ ughoghe, agho umani ita ma mi ni kpogho ki yemi aning akpo nga ba.

⁸ Imẹ ju nu iminimini na amusumu, inga ni Aghing Onọng nga ni aki ju nu kọ.

Aju iYesu iminimini

(IMat 3.13-17; ILuk 3.21-22)

⁹ Akyua ra ni, iYesu ba ka aNazaret ki ẹrẹbọng aGalili, iYahaya vasa ju nga iminimini ka Ẹrẹyema Urdun.

¹⁰ IYesu sọ kunu kide na amusumu ni, avasa nu ayaya na yemi, Aghing Onong sọ shulu kaya nga kọ tọọ ikhimi.

¹¹ Avasa kọng iriywi ka ayaya ni tẹri si, "Ingo shi Anọ mi angọ umani ime yoo. Ika peni ikwyi tọmọ ni ngo nagigang."

Isheẹ mra iYesu

(IMat 4.1-11; ILuk 4.1-13)

¹² Kaidu akyua ni Aghing Onong vasa kpaa iYesu ki kyaa idẹ aghumu kọ,

¹³ ukadu wu na ci kọ ki ta ka awii ishi nari. Isheẹ sọ mra nga. IYesu shi kini inọma aghumu, kindi wu ni Atuma Onong sha shi ni nga na aju nga utina.

IYesu kyo uju utina nga ka aGalili

(IMat 4.12-17; ILuk 4.14-15)

¹⁴ Aya ta iYahaya kọ ubọọ iting ni, iYesu vasa ghila ifong aGalili na sọ tẹri ila ididuma umani ikunu kukushi Onong.

¹⁵ Asọ tẹri si, "Akyua ya ju! Ẹrẹgọm Onong ya ba ayayo! Ọlọkpaa, kọ uma aipang ni ila ididuma."

IYesu yoro agho hwiri itagbo anari

(IMat 4.18-22; ILuk 5.1-11)

¹⁶ IYesu sọ wolu ka abeni ighong aGalili ni, avasa nu iSiman kina anayuru nga Andrawus, na sọ fẹri isha angọ hwiri itagbo ka ighong nga ka bọ ni agho hwiri itagbo bọ.

¹⁷ IYesu vasa tẹri bọ si, "Inu yii mi, Imẹ ki tee ni nu agho hwiri ajiya kọ ba nọ ukushi mi kọ."

¹⁸ Kaishang ni avasa ya isha bọ ungo hwiri itagbo, ki yii nga.

¹⁹ Aya fuma ite naji ni, avasa nu iYakubu anọ iZabadi, kina anayuru nga iYahaya, ashi kide ọgbọlọ bọ, asọ ker isha angọ hwiri itagbo.

²⁰ Kaishang ni ava yoro bọ, avasa ya ate bọ iZabadi ya kide ọgbọlọ nga kina agho ju utina umani akpaa, avasa yii nga.

IYesu wuli aghing ababi

(ILuk 4.31-37)

²¹ IYesu kina aghoyii nga ya ghila aKafarnahum ni. Awii Uwuru aYahudawa ya ju ni avasa ghila ọkọ takwyue aYahudawa na sọ mẹẹ.

²² Asa wo ica kono umẹẹ nga, ka amẹẹ bọ kini agho shi ni ẹrẹgoro nga ni, ashi kini aghomẹẹ umẹẹ iMusa ni ba.

²³ Ba irishu na ace ajiya ashi kina aghing ababi ashi kide ọkọ takwyue aYahudawa bọ asọ ca kpa na sha tẹri si,

²⁴ "Ikembo nọ wang kini yi, iYesu anga aNazaret? Ingo ba kọ ma pili yi kọ? Iye to ngo shi nga ni, ingo shi agho upipar angọ Onong!"

²⁵ IYesu vasa gẹr usheẹ nga, ki tẹri si, "Komo na kikir! Kunu kide ajiya ri!"

²⁶ Aghing ababi vasa zuru ajiya nga nagigang, ata kpa, avasa kunu kide nga.

²⁷ Ajiya nadidu vasa wo ica, na asha ghulu ace bọ na asha tẹri si, "Ikembo shi kindi ni? Tabijam! Aidi ni umẹẹ ososa wẹ kina ẹrẹgoro! Ajiya ri shi kini ẹrẹgoro umani aki gawa na aghing ababi ka kono nga le!"

²⁸ Kaishang ila vasa kpaa kwabi ki ẹrẹbọng aGalili.

IYesu leni kini akeri IBitrus

(IMat 8.14-15; ILuk 4.38-39)

²⁹ Aya kunu kọ ọkọ takwuyẹ aYahuda ni, avasa ghila ọna iBitrus kina Andrawus kina iYakubu ni iYahaya.

³⁰ Akẹr iBitrus yẹẹ ni ẹrẹnoma nga furu wu ashi akyuọ ba. IYesu ya ghila ni, avasa ẹri nga ila wu.

³¹ Avasa kyaa ukushi nga kiya kpẹnẹ nga avọ ki shang nga. Avasa leni nọ udumu nga, avasa sisang ki ju utina ker bọ imila.

*IYesu leni na ajiya nagigang
(IMat 8.16-17; ILuk 4.40-41)*

³² Kọnọ ọnọghe, nọ ukpaa ọnọng, avasa ba iYesu nadidu adumu, kina ajiya shi nọ ushẹẹ.

³³ Ajiya ifọng nadidu vasa ta ikuu ka anyu ọna.

³⁴ A leni na adumu na pam, kina aghọ shi ni idumu ighi-ghọ, avasa wuli ajiya ushẹẹ na pam. Ata va ma agọlọ nọ ushẹẹ pẹni ba, ka aye ta anga shi inga.

*IYesu kyaa ọkọ pii nọ Ọnọng ọkọ umani ba ace aghọ ya ba
(ILuk 4.42-44)*

³⁵ Kọnọ ọti ikyua, itii su shi kọ, iYesu sisang ki kunu ki kyaa uce uka umani ba ace aghọ ya ba, kiya pii nọ Ọnọng kọka du.

³⁶ ISiman kini aghomani ashi kini nga vasa kunu wang nga.

³⁷ Aya peni nga ni avasa ẹri nga si, "Ajiya nadidu sọ wang ngọ."

³⁸ IYesu vasa yira bọ si, "Ayo ma kẹẹ kọ ufọng shi kite, ki imẹ ya ẹri upii Ọnọng kọ kadu ki inumani iba ni mẹ yidu."

³⁹ Aghẹmẹ ufọng aGalili nadidu na asọ ẹri upii Ọnọng ka ọkọ takwuyẹ aYahudawa bọ, na sha wuli ajiya ushẹẹ kọ.

*IYesu leni kini aghonọ ubili
(IMat 8.1-4; ILuk 5.12-16)*

⁴⁰ Ace aghonọ ubili ba ọkọ shi iYesu, ata aghong na sọ shọr na ẹri si, "Ipeni uyira ushọr mi ni, leni ni imẹ ki ba na pipar."

⁴¹ Ahwoo vasa kpẹnẹ iYesu kọ, avasa nawa avọ nga ki piya nga kọ, ki ẹri nga si, "Imẹ yira, ba na pipar!"

⁴² Ki iripẹ ukadu ni ubili nga vasa kpẹri bọ, avasa ba na pipar.

⁴³ Ki iripẹ ukadu ni iYesu vasa shira nga kiva waa nga atọng si,

⁴⁴ "Ingo ba ya ẹri ace aghọ ba. Nọsọ ya yeni ẹrẹkwẹ ngọ kukushi ifirist, ọsọ ya domo kọnọ umani umẹẹ iMusa ẹri ni, kọ hwuru ẹrẹkwẹ ngọ ka ajiya kpẹlẹ si ọkọ leni."

⁴⁵ Kọ taa udu ni, ajiya nga vasa kunu na sha ẹri upii Ọnọng kwabi. Udu sani iYesu ta bra ughila ice ifọng ka ayayẹ ba, a lite nọ ci ka sing ẹkọ mani ba ace aghọ ya ba. Kindi ni ajiya lite nọ keng ukushi nga ki ẹka na pam.

2

*IYesu leni na aghọ shomọ avọ
(IMat 9.1-8; ILuk 5.17-26)*

¹ Ala nira awii ni, iYesu vasa kimi vuwa nga aKafarnahum, ajiya vasa kọng ila si ashi ka aca.

² Ajiya nagigang vasa curu, ba kọ she ki ta ka anyu bọp. IYesu sọ ẹri bọ upii Ọnọng.

³ Agha nari vasa ba na kpaa ajiya mani avọ nga kọ shomọ wu.

⁴ Na ra bra bọ ghila ni nga ukushi iYesu ba ka ajiya fo nagigang, avasa yemi ọkọ ufiya iripẹ ọkọ mani iYesu shi kọ. Akulu uka ni, avasa shulu kini ajiya nga kini ishọr nga.

Okọ fiya mani a yemi

⁵ IYesu ya nu uma aipang bọ ni avasa ɛrɛ agho shomọ avo si, “Anọ mi, a cira avulu ngo kọ.”

⁶ Kindo ni ace aghomee umee iMusa shi kọ kadu, aso sha ghulu kide ikwyi bọ,

⁷ asha ɛrɛ si, “Ikembọ ba ni ajiya ri sọ pii kindo? Aso pii nọ Onong kagbagbara kindi ni! Ingaa shini udu ẹrẹrọ cira avulu ace agho basi Onong ba ni kayu nga?”

⁸ Kaishang iYesu vasa kpele imumani aso pii kide ikwyi bọ, avasa ɛrɛ bọ si, “Ikembọ ba ni oso pii kide ikwyi nọ kindo?”

⁹ Uligba kọ gina nọ yuyo, na ɛrɛ adumu nga si, ‘A cira avulu ngo kọ,’ Kọta ɛrɛ si, “Sisang kọ kpaa ishor ngo kọ keng?”

¹⁰ kindo ni iwang sọ nu ye si Anọ Ajiya shina ẹrẹrọ cira avulu kaya asing ri.” Avasa ɛrɛ agho shomọ avo si,

¹¹ “Ime ɛrɛ ngo si, sisang, kọ kpaa ishor ngo kọ kyang aca.”

¹² Avasa sisang kaishang, ki kpaa ishor nga, ki kunu nga. Nadidu ajiya nga sọ kyoo nga, na sa wo ica, na jọo Onong na ɛrɛ si, “Iyi sọno nu yi igho ima ushi kindi ba.”

IYesu yoro iLawi

(IMat 9.9-13; ILuk 5.27-32)

¹³ IYesu vasa khimi kunu ku ki kyaa anyu Ighong aGalili. Ajiya nagigang ti kuu ki ghimi nga, avasa mee bọ.

¹⁴ Aso wolu ni, avasa nu iLawi anọ iHafa na ci kọ bọ yira agonu. iYesu vasa ju nga si, “Yii mi.” Avasa sisang ki yii nga.

¹⁵ Ace awii ni, iYesu sọ la imila kọ ona ilawi. Ace agho yira agonu kina ace agho wulu nagigang sọ la imila kina aghoyi nga ka ajiya nagigang kide bọ yii nga.

¹⁶ Ace aghomee umee iMusa na aFarisiyawa bọ, anu na sọ la imila kina agho wulu ra kina agho yira agonu. Avasa wulu atina nga si, “Ikembọ sa na sọ la imila kina agho yira agonu kina aghila avulu?”

¹⁷ Akọ kindi ni, iYesu vasa ɛrɛ bọ si, “Agha akyuo kara wang bọ avaa ba, sa adumu. Ita bami ki ma yoro agho shina aipang ba, sa agho wulu.”

Uwulu upii ka ukpenẹ anyu

(IMat 9.14-17; ILuk 5.33-39)

¹⁸ Kindo ni atina iYahaya aghila iminimini kina anga aFarisiyawa sọ kpenẹ anyu, ace ajiya vasa ba oko shi iYesu na sọ wulu nga si, “Ikembọ ba ni atina iYahaya kina nga aFarisiyawa aka kpenẹ anyu bọ, ni anga ngo ka ju bọ ba?”

¹⁹ IYesu vasa yira bọ si, “Ayikyo aghimi ubiya ka kpenẹ anyu ka kyua mani ashi kini bọ le? Ai, na akyua mani aghimi ubiya shi kini bọ ni, aki kpenẹ bọ anyu ba.

²⁰ Akyua ki ba mani aki kpaa aghimi ubiya kaya bọ. Akyua ra kọ na aki kpenẹ anyu kọ.

²¹ “Ba agho ki ta igbang ititang kina ugyauto asasa. Insi aju kindo ni, uta ososa sọ yuru igbang ititang ya, kọ giya gina kono ubibi.

²² Ba aghomani aki shiri amusumu ikolo na shi asasa kide uwo ototang. Ipeni aju kindo ni amusumu ikolo na shi ki sara uwo kọ ka ava taa uwo kina amusumu ikolo na shi, amusumu ikolo na shi asasa sa uwo ososa.”

IYesu nga shi Ate Awii uwuru aYahudawa

(IMat 12.1-8; ILuk 6.1-5)

²³ Ace Awii uwuru aYahudawa ni iYesu kina atina nga aso walu ki ija alkama. Ashi kide ukeng ni atina nga vasa wura akwyi alkama.

²⁴ AFarisiyawa vasa teri nga si, "Nu imumani atina ngo su ju. Ikembo sani inu nu imumani umee iMusa kla ko si aju ka Awii uwuru aYahudawa?"

²⁵ IYesu vasa yira si, "Inu sono pila imumani iDauda ju ka akyua umani inga kina ayikyo ukeng nga ko idafu?"

²⁶ Akyua Abiyata ifirist ighighe ni, iDauda vasa ghila ide ona Onong, kila ubiredi mani akyo, ungo umani umee iMusa ni, awang bo si ace agho la ba, se ifirist ka yayu nga, kiva ma ayikyo ukeng nga ko!"

²⁷ Avasa teri bo si, "Aju Awii uwuru aYahudawa kaya ajiya ko, basi ajiya nga ni aju kaya awii wuru aYahudawa ba.

²⁸ Kindi ni Anq Ajiya nga shi Ate ona kina Awii uwuru aYahudawa."

3

IYesu leni na aghoni avo nga shomo wu
(IMat 12.9-14; ILuk 6.6-11)

¹ Ace awii ni, iYesu ghila ide oko takwyue aYahudawa, ace ajiya shiya ni avo ila nga ko shomo wu.

² Ace ajiya sa nga ica, ka anu ta iYesu ki leni ni nga ka Awii uwuru aYahudawa ni, kibō peni nga na uvulu.

³ IYesu ba teri ajiya aghomani avo nga shomo wu si, "Sisang koba titara kite baiya."

⁴ IYesu ba ghulu bo si, "Ikembo shi ododoma na ju ka Awii uwuru aYahudawa? Aju ima ididoma ta akakiya? Afoo okyuo ta apii wu ni?" Ni aba komo na kikir.

⁵ Aba kyoo bo nadidu bo na anang, kini ikwyi ibibi no mani aka hwiri bo atong ba, aba ju ajiya shomo avo si, "Nawa avo ngo." Asa nawa, avo nga ba akyuo.

⁶ Afarisiyawa ba kunu bo na aba de ko wang utra kina ajiya iHiridus umani aki pii iYesu ko.

Ikir baiya yii iYesu ki ya fuma ighong aGalili

⁷ IYesu sang nga kina aghoyii nga ki kya bo anyu ighong, ni ikir baiya ka aGalili yii nga. Ajiya na pam ba ka aGalili yii nga kina ajiya aYahudiya,

⁸ kina Urushelima, kina agho ishee Edom, kina agho ubuu ereyema Urdun, kina ajiya ishee aTaya kina aSidon. Nadidu ajiya ri ba ukushi iYesu ka akoo nadidu umumani ashi ko ju.

⁹ Ikir baiya sa ni, ateri aghoyii nga si awang nga anq ogbolo, ka ajiya ba meni nga ko ba.

¹⁰ Aju kindo ka ako ma ajiya na pam leni, ki ta ko mani adumu su yiri kya bo na awang ya piya nga.

¹¹ Nadidu akyua umani aghing ababi nu nga ko ni, aka kpaai kite nga ki ci na teri si, "Ingo ni anq Onong nga."

¹² Ni, aba waa atong bo si, aba yeni ace agho ta anga ni inga ba.

IYesu hwiya Atina nga usho na apai
(IMat 10.1-4; ILuk 6.12-16)

¹³ IYesu ya Kila nga Aya ugbana, ni aba ba yoro aghomani awang, ni aba ba ukushi nga.

¹⁴ Aba hwiya agho usho na apai kide bo, ace agho bo ni ayoro bo si atina nga. Aki ka shi kina nga, aki ka tuma ka aya teri upii Onong,

¹⁵ ka aba shi na eregoro uwuru ushee.

¹⁶ Agho usho na apai na hwiya be, iSiman, aghomani iYesu ma nga uca si iBitrus,

¹⁷ iYakubu anɔ iZabadi kina anayuru nga iYahaya aghomani ama bo uca si iBuwarnajis, anɔ iriviya.

¹⁸ Andarawus, iFilibus, iBartalomi, iMatiyu, iToma, iYakubu anɔ iHalfa, iTadiyos, iSiman, agha aKan'ana,

¹⁹ iYahuda Iskariyoti aghomani agbara iYesu.

IYesu kina uBalzabul

(IMat 12.22-32; iLuk 11.14-23)

²⁰ IYesu ba ghila uce ona, iKir baijiya ba curu ki sa ni inga kina aghoyii nga ta peni bo akyua ula imila ba.

²¹ Agho ona nga ya ko kindi ni, aba kyaa si ibo ya kpenɛ nga, ka ajiya su tɛri si azo nga.

²² Aghomeɛ iMusa na aba ka Urushelima ba ju si, "uBalzabul agom usheɛ nga ghila nga! Akyuo nga wu na asu wuru usheɛ wu."

²³ IYesu ba yoro bo ki pii kina ibo na ighang upii, "Na nyi wu ni isheɛ ki woo isheɛ ko?"

²⁴ Insi ɛɛgom kau ni, ni iso ju irisho na ace ni, ita ki tara wu ba.

²⁵ Kindi wu ni insi ona kau ni, ni iso ju irisho na ace ni, uta ki tara wu ba.

²⁶ Ni insi Isheɛ ghila ki kau ɛɛkwe nga ika ipai ni, aki tara nga ba.

²⁷ Aipang ni, ba aghomani aki ghila ide ona agha ɛɛkyuo kaya kpaa uma nga ba inbasi azonɔ lo agha ɛɛkyuo ba ni, aki to bira uyi ka ona.

²⁸ Imɛ tɛri nu aipang, aki kpaa ajiya ko iligba igho avulu ko kina upii agbagbara mani apii nu Onong.

²⁹ Ni, aghomani apii agbagbara na aghing Onong ni, aki cira bo avulu nga ko ba; A vulu nga shi na amra ba."

³⁰ A tɛri kindi ka abo so tɛri si "Ashi na aghing ababi."

Ayuru iYesu kina anayuru nga

(IMat 12.46-50; iLuk 8.19-21)

³¹ Ayuru iYesu kina anayuru nga ba ukushi nga, a tara ko seshi na asa tuma si ayoro nga.

³² IKir baijiya ci ki ghimi nga, ni aba tɛri nga si, "Ayuru ngo kina anayuru ngo kina afɔ ngo si ka useshi ni awang nu ngo."

³³ Aba ghulu si, "Inga bu bo si ayuru mi kina anayuru mi?"

³⁴ Aba kra aghomani aci ki ghimi nga ki ju si, "Ayuru mi we kina anayuru mi!"

³⁵ Aghomani aju imumani Onong wang, anga si anayuru mi kina afɔ mi kina ayuru mi."

4

Ighang upii agho upila

(IMat 13.1-9; iLuk 8.4-8)

¹ IYesu kpaa umɛɛ ka anyu Ighong aGalili. IKir baijiya na acuru ni asi na pam nagigang ki ta ko umani aghila ide ogoɔ ki cica ki ighong, ni ajiya nga shi ka ya ugbana ka anyu ighong.

² A mɛɛ bo uma na pam ni ighang upii, kide umɛɛ nga ni asi,

³ Inu ko! Agho uwuu kyaa upila igho nga.

⁴ Ashi kide uta igho ni, ice kpaa ka utra, anurunu la yo ko.

⁵ Ice kpaa ka uka mani atii shiya, uka umani ba ɛɛbo nagigang. Amii kaisa ka ɛɛbo ta shiwu ikyuu ba.

⁶ Ɔnɔŋg utaa ya ba uci ni, ɔba for bɔ na ghau bɔ ka ataa shi bɔ na akang ba.

⁷ Idaa ighɔ kpaa kide akara, iya fɔnɔ ni, isa tulu imila, na ataa sa bɔ ikii ba.

⁸ Ice kpaa ki ɛrɛbɔ ididuma. Amii ki fɔnɔ ki sa ikir, ishi-shitai, ishi-shitin kina ara-raji."

⁹ Asa ju si, "Nadidu aghɔ shi na atɔŋg ni, akɔ."

Ima ri ighang upii aghɔ upila yeni

(IMat 13.10-17; ILuk 8.9-10)

¹⁰ Akyua ni iYesu shi kayu nga ni, aghoyii nga kina atina nga usho na pai ghulu nga imumani ighang upii yeni.

¹¹ Aba tɛri bɔ si, "Aku yeni nu ushi ɛrɛɔm Ɔnɔŋg. Aghɔmani ashi bɔ kide nu ba ni, aka tɛri bɔ uma nadidu ni ighang upii.

¹² Uwu sa ni,

'Aki nu ni ataa ki kpɛlɛ bɔ ba,

Aki kɔɔ ni ataa ki kpɛlɛ bɔ ba,

Iba kindi ba ni, ata kɔ vuwa na cira uvulu bɔ kɔ'!"

IYesu yeni ighang upii aghɔ upila

(IMat 13.18-23; ILuk 8.11-15)

¹³ IYesu ba tɛri bɔ si, "Inu ta kpɛlɛ nu ighang upii ri ba? Na nyi wu ni inu ki kpɛlɛ ighang ushɛ wu?

¹⁴ Aghɔ upila pila upii Ɔnɔŋg.

¹⁵ Ace ajiya shi kini ighɔ mani ikpaa kɔ utra ni, uka umani apila upii Ɔnɔŋg kɔ ni. Akyua na akɔɔ ni, Isheɛ ki ba ka aba kpaa upii na akɔɔ wu.

¹⁶ Ace aghɔ bɔ ni, ashi kina ighɔ na apila kide atii ni, akɔɔ upii ni, ayira ni ikwyifu.

¹⁷ Ashi bɔ na akang ba ni, a tara anakyua wu. Asɔ kɔɔ ububi kini umɛni upii ni, kide anakyua ni aka vuwa nɔ utumu.

¹⁸ Ighɔ ni ikpaa kide akara ni, abɔ si aghɔmani akɔɔ upii,

¹⁹ ni uduma asing nu ci kide, kina ahwula uce nɔ uma sa ni upii ta ci wu kide ikwyi ki ju utina ba.

²⁰ Inga ni ikpaa ki ɛrɛbɔ ididuma ni, abɔ si aghɔmani akɔɔ upii, ki yira, ki ju utina wu ki jee kaya, ace aghɔ bɔ ni ishi-shitai, ace aghɔ bɔ ni ishi-shitin, ace aghɔ bɔ ni ara-raji."

Ighang upii agbilimɔ ni ima uting

(ILuk 8.16-18)

²¹ IYesu ju bɔ si, "Inu ka ta ugha ɔgbɛlɛmɔ ki kyo kide ikɔɔ ko ata icuru? Ba inu ka kyo kaya uka ukyo ɔgbɛlɛmɔ ba?

²² Nadidu imumani asɔ ni, aki nu yɔ, nadidu imumani isi kɔ yuyi ni, aki ta yɔ ka yaye.

²³ Nadidu aghɔ shi na atɔ ni, akɔ."

²⁴ Aba ju bɔ si, "Inu ka ghla atɔŋg nɔ kɔɔ na biribɔ! Imumani inu mira kɔ ni, iyɔ na aki mira nu kɔ, ka aba khimi kɔ.

²⁵ Aghɔmani ashi ni ima ni, aki khimi nga kɔ; aghɔmani ashi ni ima ba ni, anɔ imumani ashi ni yɔ ni, aki ya yira wu kukushi nga."

Ighang upii ighɔ umani imii

²⁶ Aba tɛri si, "Umani ɛrɛɔm Ɔnɔŋg shi wɛ. Shi kini ajiya na ata ighɔ ki ɛrɛbɔ ni.

²⁷ Ating kina atɔŋɔ, ko ni amoo, ko ni ata moo nga ba ni, ighɔ ki mii ki fɔnu, ni ata ye nga ba.

²⁸ Eṛeḅo ka ma imila ki kirkwyi wu, aka zono wo ushii, ni ato wo akwyi alkama, eṛekwe ba ma ikir.

²⁹ Imila yo ba ula ni, aki wa ni ikuma waa imila, ka akyua ucuru imila ya ba."

Ighang upii ikii ikpo

(IMat 13.31; ILuk 13.18-19)

³⁰ IYesu ba ju si, "Ayo ki teri si eṛegom Onong shi na nyi, ta iligba ighang upii yo ni ayo ki yeni wu?"

³¹ Ishi kini ikir ikpo ni, inga ni iyo cee no ozozi ikir kide uma umani apila ki erebo.

³² Kindi ni, insi apila ni, aka fonu ki cee uma umani apila kide uwiya, kina aga akako, anurunu ayaya ka shulu ki ta aso ki ci ki iwuu nga.

³³ Ighang upii yo na pam ni iYesu teri bo upii wu, ko mani aki kpele.

³⁴ Ata teri bo ice ima ba ighang upii ba. Ni akyua umani ashi kina aghoyii nga ka ayu bo ni, aka yeni kwike ka yaye.

IYesu dara ugya ereyema

(IMat 8.23-27; ILuk 8.22-25)

³⁵ Awii ra no ugha ni, iYesu teri atina nga si, "Ayo ba kyai ko uda ugee ereyema."

³⁶ Asang bo ki ya ikir baiya ko kaa, asang bo kini inga konon umani ashi kide ogbolo ni. Ace agbolo shiya kini nga.

³⁷ Uyu afiya kina uwuu ni eṛekyu o sang, ni ugya so ghila ide ogbolo nga, ni uya so utii na amusum.

³⁸ IYesu shi ko utumu ogbolo nga ni aso moo, a tiya eṛekwe nga ka ya ima utiya eṛekwe. Atina nga shiya nga ki ju nga si, "Aghomee, ingo ta duma ngo ko ni ayo kpuru yi ba?"

³⁹ Aba sisang ki ger uwuu ki teri ugya si, "Komo! Na kikir!" Uwuu ba kpee wu, uka ba komo nakikir.

⁴⁰ Aba teri atina nga si, "Ikembo sa ni inu so te eṛebata? Ki ta ka kyuari inu ta shi nu no uma aipang ba?"

⁴¹ Aba ko eṛebata nagigang ni aso ghulu ace bo si, "Inga wudi ri? Uwuu kina ugya so ko nga atong!"

5

IYesu leni na aghomani aghing Ababi ghila

(IMat 8.28-34; ILuk 8.26-39)

¹ IYesu kina aghoyii nga ya bulu ushii ighong mani ishi ka elebo aGarasinawa.

² IYesu ya kunu nga ka ogbolo ni, ace ajiya umani aso kina aghing ababi ba shi kunu ka uka na alor ki ma peni nga.

³ Ajiya ri ni, aci ka uka na alor, ba agho umani aki bra lo nga, ko na asara.

⁴ Aku ke loru nga ka na asara ka avo na afra, ni ava kara asara ki wura ima upowo ki ifra nga. Ba aghomani ashi ni eṛekyu o ude mi nga ba.

⁵ Ating na atono kide na alor kina aya apa na aso taa akpa na asa waa elenoma nga na atii.

⁶ Aya nu iYesu ado shi ka atatoo ni, asang no utite ki ya kpaa na agho ka sice nga.

⁷ Ata akpa nagigang, "Ikembo duma ngo na ayo, iYesu, Ano Onong, Agho ucee no Ughoghe? Suu no Onong ni ungo do ma mi nga olo ma!"

⁸ Ki iYesu ko taa nga, "Kunu kide nga ungo aghing ababi!"

⁹ IYesu ba ghulu nga si, "Ikembo so uca ngo?" A ya yila di taa nga,

"Uca mi bọ sọ Napam, ka ayọ shi na pam."

¹⁰ Ala kọ shọr iYesu ama kara bọ kọ uka ẹlẹbọ ma.

¹¹ Atumu alade dogo pee ka ayayo upa.

¹² Aghing ababi shọr iYesu, di taa ni, "Ta ma ayọ kukushi alade li na ayọ ghila kide bọ."

¹³ iYesu yila bọ, aghing ababi kunu di ghila idir alade, idir bọ la aji usho upai, ado kya bọ anyu ighong, di kpaa ya kide di kpuru bọ kide amusum.

¹⁴ Kadu wu agho pee alade sang nọ utite di ya taa kide ifong kina ẹlẹbọ. Ajiya da ba ni ibo ba nu imumani iba.

¹⁵ Aya ba ukushi iYesu ni, ada nu ajiya umani ashi nọ usheẹ na pam na akhii ni nga na igbang kana okyuo nga, ada kong ẹrẹbata.

¹⁶ Agho umani aju ima kaya ica bọ ada taa ajiya umani aba na agho shi nọ usheẹ vasa ta bọ ukikile alade.

¹⁷ Ada deẹ ko shọr iYesu aya bọ ẹlẹbọ bọ.

¹⁸ Aya sang ghila nga kide ogbọlo ni, ajiya umani ada shi nọ usheẹ da shọr ni nga ki yii nga.

¹⁹ iYesu yila nga ma, ada teri nga, "Kya ngo ide ona kọ ya pini ate ona ngo nọ teri bọ ima li umani Onong ju ngo, kina umani akoo ahwo kaya ngo."

²⁰ Ajiya nga da ki kyaa nga di ya tee agho teri upii Onong ka aDikafolis imumani iYesu ju nga. Nadidu ajiya wo ica.

iYesu sang anayiri mani ako kpoo ki ba leni na ayiri mani ashi adumu (IMat 9.18-26; ILuk 8.40-56)

²¹ iYesu ya bulu kide ogbọlo di kyaa nga udaa uviya ighong ni, ikir majiya culu kukushi nga na shi ka ikoryo ighong.

²² Ace agha aghaghe uka takwyue aYahudawa aghono uca si iYayirus ada ba, aya nu nga, ada kpaa ka sici nga,

²³ di sholo nga nagigang ataa ni "Anano mi anayiri wang kpo nga; ime do shor ngo ba ma tiya avo ngo kaya nga umani a pini ufoo le."

²⁴ Ni iYesu da kyaa ni nga.

Ajiya na pam da kiyii nga ado di meni nga.

²⁵ Ace ayiri shi kadu umani ala anyi usho na pai adu shiri ayi.

²⁶ Ako koo olo ka avo aghomee ikang nagigang. Ako kpe na imumani aso ni yo nadidu, nọ umani apeni okyuo, ima pala ubira yo.

²⁷ Aya kong ila iYesu ni, ada ba ka utumu nga kide idir ma ajiya di piya igbang nga,

²⁸ ka a kpaa ka ikwyi nga si, "Ime ma piya igbang nga ni ime ki leni."

²⁹ Kide na akyua ni ushiri ayi nga da tra, akoo kide erenoma nga umani apeni okyuo ka diji olo umani aso kide.

³⁰ Ka adidu akyua ni iYesu kpele kide nga ice erokyuo kunu ka ẹlenoma nga, atee kide ikir majiya di ghulu "Inga piya igbang mi?"

³¹ Aghoyii nga si, "Ingo nu idir majiya ado go meni ngo, ungo do va ghulu inga piya ngo?"

³² Ala ku va ghulu ado go ki kala ukaa awang nu agho umani aju nedo.

³³ Ayiri ye imumani iba kini nga, ada kunu di kpaa ka sici nga ado titaa na ẹrẹbata, ataa nga nadidu aipang.

³⁴ Ada taa nga, "Ano mi, uma aipang ngo ma ngo okyuo; ki kya ngo ni ikwyifu kọ ungo leni kọ olo umani ngo sọ kide."

³⁵ Ashi kọ upii ni, ace ajiya na aghala kọ ona agha aghaghe uka takwyue aYahudawa iYariyus, ataa si "Ano ngo anayiri kọ kpo nga, Ikembọ sa ngo do dama aghomee wu?"

³⁶ Ni iYesu dama nga na imumani ataa ma, ada taa agha aghaghe uka takwyue aYahudawa, "Ama kọọ ẹrẹbata ma; uma aipang."

³⁷ Aya nga ace agho na yii nga ma sai iBitrus, na iYakubu, na iYahaya anayuru iYakubu.

³⁸ Aya ba kọ ọna agha aghaghe uka takwyue aYahudawa ni, iYesu nu ni ajiya adọ go zọọ bọ, na ci na uwaa kpa nagigang.

³⁹ Aya ghina kide ni, ataa bọ, "Ikẹmbọ sa unu dọ ci nu taa akpa nagigang nido? Anọ kọ kpo nga ma, adọ go moo wu."

⁴⁰ Ada tee agho sala nga unga akakiya.

Aya woo ajiya nadidu na akya bọ useshi, a kpaa ate anọ na ayuru anọ na atina nga mani asọ kini nga, aghina uka mani anọ sọ.

⁴¹ A kpene avọ anọ, ataa nga, "Italita kumi!" umani ọdọ go yeni, "Anano anayiri, mi dọ ta ngo sisang."

⁴² Anọ anayiri da sang ka didu akyua da tee agho keng, asọ anyi usho na pai nọ ujee. Ka didu akyua ni awo ica.

⁴³ Ada waa atong bọ ama taa ace agho ma, ada taa bọ ama anọ imila na la.

6

Ayira bọ iYesu ka aNazaret ba

(IMat 13.53-58; ILuk 4.16-30)

¹ Asang kadu ki vuwa kya nga ifong nga, atina nga yii nga.

² Awii uwuru aYahudawa ya ba ni, ada tee aghomee kide okọ takwyue aYahudawa, ajiya na pam umani ahwiri nga wo ica na asu taa si,

"Ka abi kọ aghimi li peni diji uma? Ugba uye ukyuu wu na ama nga na dọ ju uma usa uwo ica?"

³ Awẹ ba anga shi anọ aghoshọ ra ba? Anọ iMaryamu, anayuru iYakubu na iYusufu na iYahuda, kini iSiman? Afọọ nga shi bọ ka ji na ayọ ma?" Aba kọọ anang ni nga.

⁴ IYesu taa bọ, agho pii kọ ọtọ Ọnong ka peni nga okpọtọrọ ka ajiya ọna nga kina anayuru nga ma."

⁵ Ado bra nga ju ima usa uwo ica kadu ma, asa do ciya avọ nga kaya ace adumu na ji ki ma bọ leni.

⁶ Awo ica nọ umani ama bọ aipang ba.

IYesu tuma atina nga

(IMat 10.5-15; ILuk 9.1-6)

IYesu ba ghina nga anorofong adọ mee.

⁷ Aya yolo usho na pai de tuma bọ agha pila pai, ada ma bọ ẹrẹgọrọ kaya aghing ababi.

⁸ Ataa bọ ama kpaa ice ima ma sa ashi ukyeng bọ, ama kpaa imila ma, ko ipa, ko ufe ma.

⁹ Inu somọ akpo, inu ma kpaa ice igbang ma si inga shi ki irinuma nu.

¹⁰ Ọna umani inu ghina ni, inu ci ya sa akyua ni inu ya ifong.

¹¹ Inkini inu ghina ifong ada yila nọ ma ta atoro bọ kọọ nu, inu ya ukadu, nu zuru aco ifra nọ ka uyen i ukpele amaa ka aya bọ."

¹² Akunni di de agho teri upii Ọnong si ajiya lokpaa.

¹³ Aba wuli ushe na pam, ki ba coo adumu na pam anyi, na aba peni uleni.

Ukpo iYahaya aghono abaptisma

(IMat 14.1-12; ILuk 9.7-9)

14 Agom iHiridus ya kong diji ni, uca iYesu kpaa kwabi. Ace agho bo su ju si, "Yahaya agho uju iminimini nga sang ko ukpo, uwu sa ni ashi ni eregoro ju uma usa uwo ica ri."

15 Ace agho bo su ju si, "Atina Onong Iliya nga."

Ace agho bo su ju si, "Kayi, ace agho pii ko oto Onong nga anga adaa akyua."

16 iHiridus ya kong diji ni, asi, "Yahaya aghomani imi ko kyua nga erekwe wu, anga sang ko ukpo!"

17 iHiridus kirekwyue nga sa si a kpene iYahaya ki taa nga ko bo iting. iHiridus ju diji kaya iHiridiya, ayiri anayuru nga iFilibus aghomani iHiridus vo.

18 iYahaya la ko taa iHiridus si, "Umee iMusa yeni si, ushi wu uduma ma ni ingo vo ayiri anayuru ngo ma."

19 iHiridiya ko iYahaya ka ikwyi nga na awang pii nga wu, ni ado peni utra ma,

20 ka iHiridus ka kong erabata iYahaya, aye mani aso agha aipang kina agho upipar nga ado kala okyuo nga. iHiridus ka duma nagigang ka kyua mani iYahaya do pii, nido ni aka koo ododoma hwiri nga.

21 Ko utumu ni, akyua ba. Awii agya ujee iHiridus ni, a sra aghakakong kina agom osii aGalili agya.

22 Ano iHiridiya ya ba ki ma ya ni, ikwyi iHiridus kina aghakakong tomo.

Agom ba taa anayiri si, "Ikembo ni ingo wang? Kwikwe ingo shor ni ime ki ma ngo yo."

23 Ada va suu nga, di taa si, "Imumani ingo sholo ni, ime do ma ngo ko na abiyate erogom mi wu."

24 Akunni di kyaa nga kushi ayuru nga di taa nga si, "Ikembo ni ime do sholo?"

Aba taa nga si, "Erekwyue iYahaya agho uju iminimini."

25 Anayiri da sang kadu di womo di kyaa ukushi agom na di ya sholo, "Ime wang ingo ma mi ka kyuakyuari erekwe iYahaya agho uju iminimini kide ipe.

26 Agom da kong ikwyi ibibi nagigang, umani ako suu kina aghakakong nga ni, ata bra nga toro nga ma.

27 Kide anakyua ni, agom atuma agho sa nga si aya ba ni erekwe iYahaya. Ajiya ba kya ki ya kyua erekwe iYahaya kide uboo iting,

28 ada ba ni erekwe kide ipe. Ama anayiri, inga da ya ma ayuru nga.

29 Atina iYahaya ya kong diji ni, aba di ma kpaa oko nga di ya naa ko kide alor.

IYesu cee ajiya aji usho ato

(IMat 14.13-21; ILuk 9.10-17; IYah 6.1-14)

30 Atina iYesu curu kukushi nga di taa nga imumani ibo ju ki ba mee.

31 Ni ajiya na pam so sa ba na asa sang bo ni ashi bo ni imumani aki la ba, adi taa bo. Inu ba ki ba kya oka umani agho shiya ba ka inu ya wuru."

32 Ada kya bo ide ogbolo ka yayu bo ki kya bo oka umani ajiya shi bo ma.

33 Ugha aghomani anu bo ni, akpili bo na ada te ni ifra bo, ko ufong nadidu di la bo ite wu.

34 IYesu ya shulu oka di nu idir majiya ni, ada koo ahwoo bo, ka aso lile atem umani ashi bo na aghoce ma. Ada dee aghomee bo uma na pam.

35 Adidu akyua ni ugha ko kpaa, atina nga da ba di ma taa nga, "Agho shinga kawu ma, ating we ni ako kpaa.

36 Shila ajiya na ki kya bo ufong na anila ufong naya ghe erekwe bo imila."

³⁷ Ada yira bọ si, “Inu ma bọ ice ima ka ala.”

Ava ghulu nga, “Ayo ya ghe imila inga mani iki la utina awii aji apai ɔnga agho utina na yo maa bọ na la?”

³⁸ Ataa bọ, “Inu so na ubiredi a mii? Inu kya nu ya ker!”

Ada ya peni, ataa, ubiredi atong na itagbo apai.”

³⁹ IYesu ya taa bọ aya cica aga gimɔ ka ya nọ ɔbong.

⁴⁰ Ada cica aga gimɔ ajilaji kini ishɔ itili itong.

⁴¹ A kpaa ubiredi atong na itagbo apai ahang ibace nga ayaya, asa Onong izaada wula ubiredi dima atina nga na ama ajiya. Ada va kau itagbo upai kide bọ nadidu.

⁴² Nadidu bọ da la di suu,

⁴³ ni atina nga da culu oko usho nọ upai unga awo ubiredi na itagbo.

⁴⁴ Aghimi umani ada la shi agha aji osho atong.

IYesu kyeng ka aya amusumu Ighong

(IMat 14.22-27; IYah 6.16-21)

⁴⁵ Kide akyua, iYesu sa atina nga na aghila ide ogbo ka la ite nga ka akya bọ aBetsaida ni inga sa shira ikir bajiya.

⁴⁶ Aya shira bọ ni, ada kya nga aya ugbana ka aya upii nọ Onong.

⁴⁷ Oka ya ba uge na ogbo nga shi ka abiyate ighong ni inga shi ka yayu nga ka ya ugbana.

⁴⁸ Anu atina nga na ado koro nọ ogbo nga ka uwuru sang. Ishii akyua atai anga ating wu na a kyeng ka aya na amusumu ighong ka ya peni bọ. Awang wolu ka ace bọ,

⁴⁹ aya nu nga adogo kyeng ka aya na amusumu ni, a kpaa sa ahwu nga. Aa ca akpa,

⁵⁰ nọ umani anu nga ni ebata kpen bọ kọ.

Kide akyua ni aba peni kini bọ di taa, “Ba duma ba! Imee. Inu ma kọ ebata ma.”

⁵¹ Kadu ni ada kila kide ogbo ni bọ, uwuru da tara. Nadidu bọ wo ica,

⁵² ada kpele bọ ekpele ubiredi ma; ikwyi bọ kọ ba na gbigbong.

IYesu leni na adumu ka aJanisarat

(IMat 14.34-36)

⁵³ Aya kpe ubu udaa ushi ni, aya suu ka erebo aJanisarat, a ya lor ogbo ka sice kadu.

⁵⁴ Aya kunu kide ogbo ajiya da kpele iYesu.

⁵⁵ Ati ki kperi ifong ko ki yeri adumu ni ishɔ kọ ka mani a kong si aso

⁵⁶ Nadidu oka mani akya kide anorofong, ufong kina ebong ava kyuru adumu kọ ka ju ize. Aa shor nga si aya bọ ka piya ifila igbang nga, nadidu aghamani a piya nga ni apeni okyu.

7

Umee itali

(IMat 15.1-9)

¹ Ace Afarisiyawa kina aghomee iMusa na aba kisighi Urushelima ata ikuu kite iYesu.

² Avasa nu ni ace aghoyii iYesu aso la imila bọ ni ivo irigbeli, uwu shi si ara hwuru bọ ivo bọ ba kong umani itali umee nyeni.

³ Ka Afarisiyawa, na ushe aYahudawa, ayii umee mani ayira kukushi akwyite bọ, aka la bọ ba sa hwuru ivo bọ kini mani itali nyeni.

⁴ Insi aya vuwa ka oka ta akwyi agho gheli no gbura aka la bo imila ba sa hwuru ivo bo. Ni aka va yii ace idir umee mani ako yira, kini utra ododoma uhwuru asong, iwoo, usong, kina awuu.

⁵ Ni Afarisiyawa kina aghomee iMusa aghulu iYesu, "Ikembo sa ni aghoyii ngo ashi bo yii umee anirakpee ba, ni so sa la na avo irigbeli?"

⁶ IYesu va yira bo si, "Aipang Ishaya teri imumani iki ba kaya akwyi nu! Inu agho ju unu ica bo, kunu mani awo ni, 'Ajiya ri ni, anyu ko na so jo mi ko, Ni ikwiyi bo shi atatoo kini ime.

⁷ Ijirija wu ni aka jo mi wu, Ka abo ka mee umee baiya Konoo nga me wu ni!"

⁸ "Inu kyo owo Onong no vasa yii umee baiya."

⁹ Ni iYesu va teri bo si, "Inu shi kini itra na mira ingo toro no umee Onong ki inu yii unga nu umee.

¹⁰ Ki iMusa teri si, Jo ate ngo kina ayuru ngo, ni, 'Insi ingo cira ate ngo kina ayuru ngo, iyya aso pii nga wu.'

¹¹ Ni inu ka ya ajiya na aya agho je nga ka kyua mani ashi kini imeni, asi nadidu imumani inu ki peni ukushi mi ni ime ko ma Onong.

¹² Ama bo ayaye anga taa sa ate ko ayuru bo avo wu.

¹³ Kindi wu ni oka pulu upii Onong ko, ki itali mani inu ka mee ano nu. Kindi wu ni uka ju uce nu uma nagigang."

Uma mani oka sa ajiya ni irighe (IMar 15.10-20)

¹⁴ Ni iYesu vasa yoro ikir majiya nga kukushi nga kiva teri bo si, "Okong mi, nadidu nu, nu va kpele na kikyaa.

¹⁵ Ba imumani ika ghila ide ajiya ko kpaa ka sing ni ki sa nga irighe ba. Si, ingo mani ikunu ki ide iyu ki sa nu irighe."

¹⁶ Agho shina atong kong na kong.

¹⁷ Aya sheri ikir majiya kiya ghila nga ide ona ni, atina nga vasa ghulu nga si ater bo uyeri ighang upii ri.

¹⁸ "Inu shi kina ukpele ki ceri ushe majiya wu," IYesu teri bo si. "Inu ma ra kpele nu ba? Inu ta kpele nu si ba imumani ighila ide ajiya ko kpaa ka sing iyu ka sa irighe ba?"

¹⁹ Ki ika ra kyaa yo ide ikwiyi ngo ba si ide afo ngo kiva kunu yo kide erenoma?" Uteri udu ni, iYesu yeni si imila nadidu shi na pipar.

²⁰ Avasa la ite no teri si, "Imumani ikunu kide nyu iyo ka sa ngo irighe.

²¹ Ko kpaa kide ikwiyi ajiya yo ni, uju uma ubibi ka kunu wu, uju uma erenoma, uyi, upili ajiya, ofifong,

²² Aghula, akakiya, udoru, uwang okoo ododoma, upii agbagbara, anang agho, ubira agho uca, usang erekwe kina iribo.

²³ Nadidu uma ubibi ri ni uka kunu kide ikwiyi ki sa no ba ni irighe."

Uma aipang ace ayiri (IMat 15.21-28)

²⁴ Ni IYesu va sang nga ki kyaa isii erenoma aTaya kina aSidon. Aghila uce ona na ara wang ace agho ye sa ashi ku kadu ba, na ara bra ushoru ba.

²⁵ Kide akuya ni ace ayiri, aghomani anano nga anayiri shi kina aghing ababi, kong ila iYesu nava ba ukushi nga ki kpaa kite ifra nga.

²⁶ Ayiri ni aBaheleniya nga, ajee nga ka aBasurofinikiya ka erenoma aSuriya. Aghulu iYesu ka awo ushe mani ushi kide ano nga.

²⁷ Ni IYesu va yira nga si, “Aya ananɔ ka kyo la ka suu. Ushi wu nu uyeri ba na A kpa imila anɔ ka fɛni ava ba.”

²⁸ Ayiri va tɛri nga si “Ate ɔna, ko ava ka tata igɔ ka la imumani ishi inga anɔ wu mani upra ki ɛrɛbɔŋ!”

²⁹ IYesu va tɛri nga si, “Kini mani uyira ri ni, kyang aca, uki ya nu ni ushɛɛ nga ko ya anɔ!”

³⁰ Akya aca kiya nu anɔ nga na ayɛɛ kaya curu, ushɛɛ nga ko ya nga.

IYesu lɛni na agbatɔŋ

³¹ IYesu ya isii aTaya ki wor ka aSidon ki kyaa Ighɔŋ aGalili, ki kyeng ki ɛrɛbɔŋ ufɔŋ aDikafolis.

³² Ukadu wu ni aba nga na ace ajiya agbatɔŋ na akara bra nga upii ba, nava shɔr iYesu sa atiya avɔ nga kaya ajiya nga ka lɛni ni nga.

³³ IYesu kpa nga kayu nga, oka mani ba ajiya, ki sumu anivɔ kidɛ ɔtɔŋ nga, ki ta akpe ki piya irighimi ajiya nga wu.

³⁴ IYesu va sang ɛrɛkwɛ ka ayaya, ki sho ufeni nagigang, ki tɛri ajiya nga si, “Iffata,” Uwu shi, “Yemi!”

³⁵ Kidɛ agolɔ ayeng ajiya nga va bra upii, irigbatɔŋ nga va kpɛ wu, ava bra upii na bibɔrɔ.

³⁶ Ni iYesu va tɛri bɔ si ama tɛri ace aghɔ ba, insi atɛri bɔ si ama tɛri ba ni, aka tɛri upii Onɔŋ.

³⁷ Nadidu aghɔmani a kɔŋ ni awo ica. “Aju umari na bibɔrɔ!” Aso pii. “Asa agbatɔŋ na kɔŋ upii kina izii na pii!”

8

IYesu ma ajiya aji ushɔ anari imila

(IMat 15.32-39)

¹ Awii ra ni, ikir majiya ba oka uyeng. Ashi bɔ ni mara aki la ba, iYesu va yɔrɔ atina nga ki tɛri bɔ si,

² “Imɛ kɔŋ ahwoo ajiya ri, ka ashii ni imɛ awii atai na aikyuari ni ashii bɔ ni ima ri aki la ba.

³ Insi isa bɔ sa akya bɔ aca ba uma bɔ imila ba ni, aki kpaa ko utra, ka ace aghɔ bɔ ba ka atatɔɔ.”

⁴ Aghoyii nga ghulu nga si, “Abi wu kidɛ aghumu ri ace aghɔ ki peni imila mani aki ma ajiya ri?”

⁵ IYesu ghulu bɔ si “Ubiredi umi wu nu ushi ni wu?”

Ava yira si, “Ikɔlɔ itinsara,”

⁶ IYesu tɛri ajiya sa acica ki ɛrɛbɔ. Ava kpaa ikɔlɔ itinsara ki sa iza, ava wura ki ma atina nga ka akau ajiya, atina nga va ju kindu.

⁷ Ashi kina itagbo na zɛɛ. IYesu sa iza kaya bɔ ava tɛri atina nga si ava kau bɔ.

⁸ Ajiya nga la, ki suu, ki shɛ awo ki tii ɔkɔɔ utinsara.

⁹ Ajiya nga la agha aji ushɔ anari. IYesu va shira bɔ.

¹⁰ Kidɛ akya ni iYesu va ghila idɛ ɔgbɔlɔ kina atina nga ki kyaa ifɔŋ aDalmanuta.

Uwang amaa

(IMat 12.38-42; 16.1-4; ILuk 12.54-56)

¹¹ Ace Afarisiyawa ba oka shi iYesu na sɔ la inang kini nga. Awang mra nga, ava shɔr nga si ayeni bɔ amaa ka ayaya mani aki nyeni ɛrɛɔrɔ nga.

¹² Ni iYesu va sho ufeni nagigang nava teri si, "Ikembō sa ni ajiya akyua ri wang amaa? kai, Iso teri nu aipang! Kai ba amaa mani aki yeni agha akyua ri ba!"

¹³ A ya bō, ki ghila nga idē oḡbōlō, bulu udaa ogha.

*Uyisti aFarisiyawa kina iHiridus
(IMat 16.5-12)*

¹⁴ Aghoyii nga yuu ukpa ubiredi ughe wu ni uyeng wu na ago kidē oḡbōlō nga.

¹⁵ IYesu waa bō atong, "Inu sha kara, inu ci na zizal kina uyisti aFarisiyawa nō nga iHiridus."

¹⁶ Ava kpeñe upii na ace bō, "Ateri udi ka iyi shi yi kina ubiredi ba."

¹⁷ IYesu ye imumani asō teri, ava ghulu bō si, "Ikembō sa ni inu so pii ko taa ubiredi? Ko taa ka aikyuari inu ta ye nu ba nu va kpele ba? Ikwyi nu kō kiri yu?"

¹⁸ Inu shini ica nu ka nō nu ba? Inu shini atong, nu kara kōng nu ba? Nu uta shuni nu ba?

¹⁹ Imē ya wura ki ma aghō aji oshō atong abiredi atong, oḡorō umi bō ni inu kpaa awo na titō mani ashe wu?"

Avasa yira nga si, "Oḡorō ushō nō upai."

²⁰ "Ni, abiredi atinsara mani imē wura ki ma aghō aji oshō anari ni? Oḡorō oḡokōng umi bō tii kina awo?"

Avasa teri nga si, "Oḡorō utinsara."

²¹ Avasa teri bō si, "Ni, ki ta ka akyua ri ni inu sōnō kō kpele nō upii mi ba?"

Uleni ni afoo ka aBetsaida

²² Aya fuma aBetsaida ni, ava ba nga na ace afoo, ava shōr nga ka piya nga.

²³ Ava kpeñe avō afoo, ki kya ni nga utumu ifōng. Aya ta nga na akpe ki ica nga, ki tiya nga avō, avasa ghulu nga si, "Ingō bra unu ice ma?"

²⁴ Ni afoo va sang eḡekwe, ki teri si, "Imē kyoo ajiya, ashi kini ashe bō ni imē kyoo bō, asō goru."

²⁵ Avasa ba tiya nga avō ki ica nga. Afoo va wo ica, ava leni, ava nu kwike na bibōrō.

²⁶ Ni iYesu va shira nga na vuwa nga aca, ki teri nga si, "Ko anifōng ni uma ghila ba."

*IBitrus nyeni si iYesu nga shi iKristi
(IMat 16.13-20; ILuk 9.18-21)*

²⁷ IYesu sang, kina atina nga, ki ghila anorōfōng aKaisariya aFilibi. Kō utra ni ava ghulu atina nga, "Inga ni ajiya teri si imē shi?"

²⁸ Avasa teri nga si, "Yahaya aghō uju iminimini, ace aghō bō ni, Iliya, ace aghō bō ni, ace aghō kidē aghō pii kō oḡo Qnōng adaa akyua."

²⁹ Avasa ghulu bō si, "Ni inu ni, inga ni inu ka teri si imē shi?"

IBitrus va yira nga si, "Ingō shi iKristi."

³⁰ Avasa waa atong bō si ama teri ace aghō ila nga ba.

*IYesu teri ighe ukpo nga
(IMat 16.21-28; ILuk 9.22-27)*

³¹ Ava kpeñe umēe bō, si iyiya yō ni Anō Ajiya kōng oḡo atataki, akwyite, kina ifrist ighighe, kina aghomēe umēe iMusa ki tōrō bō nga. Iyiya ni aki pii nga wu, utumu awii atai ni aki sisang ni okyuo.

³² Ateri upii ka ayaye. Ni iBitrus waa nga ushii uyeng, ki sa nō ḡer nga.

³³ Ni iYesu ya tee ki kyo atina nga ni, ava gēr iBitrus ki tēr si, “Kyang atatōq nō ukushi mi, Ishēē! Ingo ka pii kide ikwyi ngō kina ajiya ni ba si Onong ba.”

³⁴ Ava yorō ajiya kina atina nga, ki tēr bō si, “Nadidu aghōmani awang yii mi ni, sa atōrō ērēkwē nga, na a kpaa ukumu ushi nga, ka yii mi.

³⁵ Nadidu aghōmani awang ōkyuō nga ni, sa ataa wu. Nadidu aghōmani ataa ōkyuō nga kaya ērēkwē mi, kaya utēr ila ididuma mi ni, uwang ufoo wu na aju.

³⁶ Ikēmbo na ajiya peni inkansi apeni asing nadidu kō taa ōkyuō nga?

³⁷ Ikēmbo na ajiya ko taa ōkyuō nga?

³⁸ Nadidu aghōmani akōng ighong uye ni mi kina upii mi akyua ri aghō taa upipar kina aghila avulu, Anō Ajiya ma ki kōng ighong uye ni nga, inkansi aya ba ni ujoō Ate nga, kina atuma Onong utaa avulu.”

9

¹ Avasa terbō si, “Iso tēr nō aipang, ace aghō bō shiwu na ting kō ke, na ki kpuru bu ba, sa nu ērēgom Onong ni ba ni ērēgorō.”

Ushi iYesu tee

(IMat 17.1-13; ILuk 9.28-36)

² Aju awii atin ni, iYesu vasa kpa iBitrus, kini iYakubu, kini iYahaya, ki kya ni bō ka yōō ice ikur ighighē ingō shi igbang na shi kayu bu. Ashi kō kadu ni ushi nga vasa tee ki te bu,

³ ōgbang nga vasa ba na kpasi, nōsō taa onong, mani ba aghō uhulu mani aki bra ju kindō ka asing.

⁴ Sa aghō pii kō ōtō Onong Iliya kina aghō pii kō ōtō Onong iMusa na akunu ukushi bō, na sō pii ni iYesu.

⁵ iBitrus vasa tēr iYesu si, Aghōmēē, ushi uduma ushii yi kō kēē, taa ni ta ōzōghō ōtai, iyeng shi inga ngō, iyeng ni nga aghō pii kō ōtō Onong iMusa, iyeng ni nga aghō pii kō ōtō Onong Iliya.”

⁶ Adaa ye nga imumani aki tēr ba ka kōng ērēbata nagigang.

⁷ Ace amō vasa ba ki ma yuru bō ya, avasa kōng ice ērēwyuē kide amō nga, iso tēr si, “A ngaa shi Anō mi, angō mani imē yoo nagigang. Inu kōng nga.

⁸ Ba irishu, atee ni ara nu bō ace aghō ba, si iYesu kaya yu nga kini bō.

⁹ Asō shulu ki tili ni, iYesu vasa waa bō atōng sa ma tēr ace aghō ima mani anu ba, sa Anō Ajiya sisang ka lōr.

¹⁰ Kindō ni avasa ko upii kide bō, na sō pii na ace bō ka ara kpēlē bu ērēkwē upii ba, usang ka lōr ni.

¹¹ Avasa wulu nga si, “Ikēmbo sani aghōmēē iMusa tēr si Iliya kyo ba sō mani iKristi sō ra ba ni?”

¹² IYesu vasa tēr si, aipang nga Iliya ki kyo ba, ka ma kyer akō ike. Ni awōq kide upii onong si, Anō Ajiya ki kōng ōlō nagigang, aki va tōrō bō nga. Ba ushi wudu ba?

¹³ Ni iso tēr nō si, Iliya kō ba, akō ju nga akō ike mani awang ju nga, kōng mani awōq mani uki ba ka ya ērēkwē nga.

IYesu leni na anō ushii na aghing ababi

(IMat 17.14-21; ILuk 9.37-43a)

¹⁴ Aya vuwa bu ukushi ōshe aghoyii nga ni, avasa nu ikir ma ajiya na aghimi bō. Aghōmēē umēē iMusa sō la amuwa ni bō.

¹⁵ Aya nu iYesu ni ikir ma ajiya nga vasa wo ica, avasa sang nō utii kiya bili nga.

16 Avasa wulu si, ikembọ nọ sọ la amuwa kini bọ?"

17 Ace ajiya kide ikir ma ajiya vasa yira nga, ki teri si, "Aghomẹẹ, ime we ni ba ngọ kina anọ mi, shi na ace aghing kila nga upii.

18 Uka mani aghing ababi sang yọ kọ ni, aka ta nga ki ẹrẹbong. Uka sa nga na wuli ofọ ka nyu nga, aka wula ayiri nga, ẹrenoma sa nawa na gbighbong. Ipeni na aghoyii ngọ si awo bọ kọ ni, ata bra bọ ba."

19 IYesu vasa terbọ si, unu ajiya aikyua ri agho ta aipang, kaya ta ka aligba akyua ni iki ci kini nu? Kaya ta ka gba akyua ni ime ki mọr kini inu? Qbami kini anọ."

20 Avasa ba kini anọ. Aghing ababi ya nu iYesu ni, bọ bra akyua avasa gyo anọ, ẹrenoma nga sọ tagha, a kpaa ki ẹrẹbọ na sọ vula, anyu ni asọ wuli ofọ.

21 IYesu vasa wulu ate anọ, "Kọ kpa ka aligba wii ko ni ima ri ba nga kọ?" Ate nọ vasa teri nga si, "Asọ shi ananọ.

22 Udumu nga ka feni nga ki dọ ugha kini ide na amusumu ka pii nga. Insi ofi bra ju icima ni kọng ahwoo yi nọ she yi kọ."

23 IYesu ba teri nga si, "Ikembọ sa ni ọsọ wulu mi iki bra ni? kọ ike ni ima bra yọ ka aghomani ama aipang."

24 Ate anọ vasa shang iri wii ki teri si, "Imẹ ma aipang, shẹ mi ki ime sher utaa aipang ya!"

25 IYesu ya nu ajiya na kyeng ba nọ tii ni, ava ger aghing ababi ki teri si, "Ingo aghing kla Anọri upii kọ, igering si kunu ki ẹrenoma anọri, ma sọ ghila ẹrenoma nga ba."

26 Aghing ababi vasa ta kpaa, kiva zoọ anọ nagigang, avasa kunu. Anọ vasa nyeri kọng okọng wu ni, ajiya nagigang vasa teri si, "Akọ kpoo."

27 Ni iYesu vasa kpene nga kavọ kishang nga, avasa sisang ki titara.

28 IYesu ya ghila ide ca ni, aghoyii nga vasa wulu nga kọ yuyi si, "Ikembọ sa ni iyi ra bra yi uwuli aghing ababi ba?"

29 IYesu vasa yira bọ si, "Adibi aghing ta yo kunu bọ ba sai nọ upii nọ Onong.*"

IYesu va peni kọ kpo nga

(IMat 17.22-23; ILuk 9.43-45)

30 IYesu kini atina nga vasa yọ ka, ki lite nọ kyeng, vasa wulu kide aGalili. IYesu wang si aca agho ye okọ mani ashi wu ba,

31 ka sọ mẹẹ aghoyii nga si, "Aki ma Anọ Ajiya kide vọ ajiya, aki pighi nga kọ. kide awii atai aki sisang."

32 Kindo ni ara kpele bọ ima mani asọ teri bọ ba, ahwiri ẹrẹbata uwulu nga.

Inga gina ni ughoghe?

(IMat 18.1-5; ILuk 9.46-48)

33 Afuma aKafarnahum ni. IYesu ya ghila aca na vasa wulu aghoyii nga si, "Ikembọ nọ sọ linang kọ tra kọ ni?"

34 Avasa komọ na ikir, ka ala inang kọ tra ka aghomani aki shi agha aghaghe kide bọ.

35 IYesu vasa cica, avasa yoro ọsho na pai ki teri bọ si, "Nadidu aghomani awang tee akwyi te ni sa tee agho tumu nadidu, ka va tee agira majiya nadidu."

36 A kpa ana nọ jii ki sa nga na tara ka biyating bọ ki keni nga, ki teri bọ si,

* 9:29 Okpini anyu

³⁷ nadidu ajiya mani ayira anano jii, kide no uca mi ni, imee na yira, aghomani ayira mi ni, ba imee na yira ba, aghomani atuma mi nga na yira."

Aghomani ashi asho yi ba ni anga yi nga
(*ILuk 9.49-50*)

³⁸ Yahaya vasa teri nga si, "Aghomee, iyi nu ace agho na so wuli ushee kide no uca ngo, iyi vasa kila nga ko, ka shi kide yi ba."

³⁹ Yesu vasa teri bo si, unu ma kila nga ko ba. Ki ba agho ki ju uce uma usa uwo ica kide no uca mi, na pii ighang ibibi ka yiri kwyi mi ka kyua ba.

⁴⁰ Aghomani ashi ko ju iri sho ni yi ba ni, anga yi nga.

⁴¹ Iso teri no aipang, nadidu aghomani ama no asong amusumu osa kide no uca mi, ka inu anga iKristi bo, aipang ni so teri no, aki taa oka nga ba"

Uma usa kpa afra
(*IMat 18.6-9; ILuk 17.1-2*)

⁴² Ipeni aca agho sa ukpaa agha yeng kide anano ri mani ama aipang ni me ni, oki gina mani alor nga utighi oghoghe ko omoo ka feni nga kide avong.

⁴³ Ipeni avo ngo ka sa ngo uvulu ni, oso kpa wu ko. Oki gina ngo no mani ingo ghila nu okyuo na avo ayeng, konon mani uya ghila ide ugha kini ivo ngo ki pai, ugha mani uka kpo wu nga ba.

⁴⁴ Uka ni, igbii na aka la bo ka kpuru bo nga ba, ugha ka bra wu kpele bo ba.[†]

⁴⁵ Ipeni afra ngo ka sa ngo uvulu ni, nosok kyua ko. Oki gina no mani oghila ona Onong na afra ayeng no okyuo no mani aki feni ngo kide ugha ni ifra ngo ki pai.

⁴⁶ Uka ni, igbii na aka la bo ka kpuru bo nga ba, ugha ka bra wu kpele bo ba.[‡]

⁴⁷ Ipeni ica ngo ka sa ngo nu uvulu ni, no so wo yo ko. Oki gina ngo no mani oghila ide eregom Onong ni ica iyeng, no mani oghila ide ugha ni ica ipai.

⁴⁸ Uka ni,

Igbii na aka la bo ka kpuru bo nga ba,

Ugha ka bra wu kpele bo ba.[§]

⁴⁹ Aki hwuru akwi nga no ogha, konon mani aka cira udumu kina ato ni.

⁵⁰ "Ato ni ima ididuma yoo, ipeni ato ya odidowu nga ya ni, ikembo no inu ki keru ko? iwang si inu shina ato kukushi nu, ko ci okyuo na acee nu."

10

Umee iYesu kaya upii ubogha
(*IMat 19.1-12; ILuk 16.18*)

¹ IYesu ya ukadu, ki kya erebo aYahudiya, kiya bulu ereyema Urdun. Ajiya nagigang ba ukushi nga, nava sa mee bo konon umani ako gheli ko ni.

² Ace aFarisiyawa ba ukushi iYesu ka mra nga si, "Oso odoma na Ajiya bara ubogha na ayiri nga le?"

³ Avasa yira bo si, "Ikembo ni iMusa teri no?"

⁴ "IMusa ta anyu ki teri si aghimi wo awo pighi ubogha, ka shira ayiri."

⁵ IYesu vasa yira bo si, "Ikwyi ugboho no yo sa ni iMusa woo no ki teri nu udu ko.

⁶ Ko kpaa ko keri asing ni, Onong ju bu aghimi kini ayiri.

[†] 9:44 Ice iwog inga ada akyua shi bo nu wu ba. [‡] 9:46 Ice iwog inga ada akyua shi bo nu wu ba.

[§] 9:48 Ice iwog inga ada akyua shi bo nu wu ba.

⁷ Udu ki sa ni aghimi kiya Ate nga kina ayuru nga, ka ðeri ayiri nga,
⁸ ka pai bọ ki tee eřenoma Iyeng. Aki sọ shibọ agha pai ba, sa agha ayeng.
⁹ Kindọ ni nadidu ima mani Ọnọng dara ki iripe iyeng ni, aghọ kọnọ ma bara ba."

¹⁰ Ashi kide ọna ni, aghoyii nga vasa va wulu iYesu ka yọ du upii.

¹¹ Avasa yira bọ si, "Aghomani a bara ubogha na ayiri nga ki vo ace ayiri ni avulu ingo ọfifong.

¹² Ipeni ayiri nga ya aghimi nga ki puga ace aghimi ni, avulu ọfifong na ju."

IYesu kina anọ ofisi

(IMat 19.13-15; ILuk 18.15-17)

¹³ Ajiya ba kina ananọ ofisi ukushi iYesu ka piya bọ, kindọ aghoyii iYesu vasa ger bọ.

¹⁴ IYesu ya nu kindọ ni, avasa kọng anang, ava tẹri bọ si, "Unu ya ananọ ofisi ka ba ukushi mi, unu ma kla bọ ba, ka eřenom Ọnọng ni inga ighọ bọ kọ.

¹⁵ Ime sọ tẹri nọ aipang si agho mani ata yira eřenom Ọnọng kina umani ananọ jii shi ba ni, aki ghila ide eřenom ba."

¹⁶ Avasa kpaa anọ ki keni bọ, na sọ pra bọ, asọ sira bọ anyu adaduma.

Ana ghimi shino upeni

(IMat 19.16-30; ILuk 18.18-30)

¹⁷ IYesu aya so ya ọka ni, ace ajiya vasa ba nọ otiti, ki kpaa kpogho kite nga, avasa wulu nga si, "Aghomẹẹ adaduma, iki bọ niki ju ki peni ọkyuo mani ushi wu na amra ba?"

¹⁸ IYesu vasa tẹri nga si ikembọ sani uyoro mi si agha adaduma? ki ba agha aipang sọ Ọnọng kayu nga

¹⁹ Ingo ye imumani Ọnọng tẹri, 'Ingo ma pighi aghọ ba. Ingo ma nyeri na ayiri aghọ ba. Ingo mayi ba. Ingo ma lor ateri abugu ba. Kọnọ mala akpara ace aghọ ba. Kọng upighi ate ngọ kina nga ayuru ngọ.'

²⁰ Ana ghimi vasa tẹri nga si, "Aghomẹẹ, nadidu umari ni ikọ ju bu ni sọ shi ananọ."

²¹ IYesu vasa kyoghu nga ọngọ yoo. "Avasa tẹri nga si, imi yeng yọ shẹ ngọ," Avasa tẹri si ya gbira upeni ngọ kọ, kọ ma aghila amiri, ọki shino upeni nagigang ka ayaya. Ọso ba kọma yii mi."

²² A kọng kindọ ni avasa shighi ibetẹ nga kọ, asang nọ bra ikwyi, ki inga na agholọ ufe nga nagigang.

²³ IYesu vasa kyoghu aghoyii nga, vasa tẹri bọ si, "Ọki lo nagigang na agholọ ufe ghila eřenom Ọnọng!"

²⁴ Aghoyii nga vasa woo ica nọ upii nga. IYesu vasa tẹri bọ si, "Inu anọ mi, ọki lo nagigang, na ghila eřenom Ọnọng!"

²⁵ Ọki gina Orahimi nọ yuyo na ghila iwiri anyura, kọnọ mani agholọ ufe ghila eřenom Ọnọng."

²⁶ Aghoyii nga va woo ica na sọ tẹri ace bọ na si, "Ipeni ashi wudu ni inga ki peni ufoo?"

²⁷ IYesu kyoghu bu avasa tẹri si, "Ukushi Ajiya ni, aki bra ba, ni ukushi Ọnọng ni aki bra. Ka kwiligba ima ukushi ọnọng ni, aki bra."

²⁸ Ni IBitrus vasa shang iriywi ki tẹri si, "Iyi bẹ ni, iya akwike ya ki yii ngọ!"

²⁹ IYesu tẹri si, aipang nga ni sọ tẹri nọ, Aghomani aya ọna nga, kọ Anayuru kina afọ nga, kọ Ayuru nga, kọ Ate nga, kọ Anọ nga, kọ irite nga, kọ ayirikwi me kọ ila ididuma,

³⁰ Aki peni ka di asing ri, iki gina kōta ka aji, ni irina, kina Anayuru na afoō, kina Ate, kina Anō, kina Iriteh, ni ōki dara kōnō ōlō. Asing ki ba ni, aki peni ōkyuō mani Ushi wu na amra ba.

³¹ Ajiya nagigang ngō shite, aki tee aghō tumu, na agho tumu kite aghō shite.

IYesu kimi upeni kō ukpo nga
(IMat 20.17-19; ILuk 18.31-34)

³² A kyeng ghila bō Urushelima ni, IYesu shi ki ite, atina nga sō kyeng ni nga, na sa woo ica. Aghōmani ayii nga kō tumu ni, a huri ērēbata. IYesu vasa yōrō aghō ōshō na pai uho kiva tēri bō imumani iki ba ni nga. Aterī si,

³³ "Iyi bē ni iki kya yi Urushelima." Aki ta Anō Ajiya utumu kidi avo ifirist ighighe kina Aghōmēē iMusa. Aki wa nga ashu'a ukpō, ka ma nga kidi avo aghōmani ashi bō aYahudawa ba.

³⁴ Aki kali nga, ka ta nga akpe, ka ca nga na aiwirimi, ka pighi nga. Kide awii atai ni, aki sang ka kyo"

Ushor iYakubu kini iYahaya
(IMat 20.20-28)

³⁵ Ashi kide udu ni, Anō iZabadi, iYakubu kini iYahaya, aba ukushi iYesu, avasa tēri si, "Aghōmēē, iyi wang si uma yi, nadidu imumani iyi shōr ngō"

³⁶ Avasa wulu si, Ikēmbō nō wang si ju nu?"

³⁷ Avasa yira si, "Ta ni agha yeng yi cicaa kavō ila ngō ada ghō kavō iprōma ngō ka awii ujōō ngō."

³⁸ "Inu ye nu imumani uwulu ba," IYesu wulu kindō. "Inu ki bra ōsa ka asōng mani iki sa wu? Ta inu ki bra mani, aju nu abaptisma kina iminimini mani aki ju mi kō?"

³⁹ Avasa yira nga si, "Ibō ki bra."

IYesu vasa tēri bō si, "Inu ki sa kō ko mani iki sa kō, aki ju nu iminimini kina abaptisma mani aki jumi kō.

⁴⁰ Ni ōci kavō ila mi, ni iprōma mi, ba ōnga me kō ba. udu ka ni, inga aghōmani akō kyer bō wu."

⁴¹ Ushe atina ōshō ya kōng kindō ni, avasa teghi aghō huri anang iYakubu kini iYahaya.

⁴² IYesu sa yōrō bō ki tēri bō si "Inu ye si, aghōmani aye bō ni ērēgōm kide ajiya ri na ashi bō aYahudawa ba, Aghakakōng bō ka nyeni bō ērēgōrō.

⁴³ Ni bō mani uki shiwudu kide nō ba. Kindō ni, aghōmani awang tee agha ghaghe kide nō ni, sa tee agira,

⁴⁴ Aghōmani awang tee akyote ni, sa tee agira akō inga.

⁴⁵ Ka Anō Ajiya ra ba ka ma ju nga irigara ba, si ni ka tee aghō ju ajiya utina, ka va ma bō ōkyuō nga ka fo ajiya wu."

IBartimawus afoō peni ōkyo uka
(IMat 20.29-34; ILuk 18.35-43)

⁴⁶ Aya ba aYeriko. Aya sang kunu bō ka aYeriko ni, iYesu kina atina nga, kina ajiya nagigang, ava nu ace afoō aci ka nyu ōtra asō shōlō. Ayōrō nga si IBartimawus, anō iTimawus.

⁴⁷ Aya kōng si IYesu agha aNazaret nga ni, avasa shang iriywi nga, na tēri si "IYesu Anō iDauda kōng ahomi!"

⁴⁸ Aceghō bō vasa gēr ki tēri si akōmu nai kikir. Kindō ni avasa shang ērēwyē nga nagigang na sha tēri si, "Ngō Anō iDauda, kōng ahomi!"

⁴⁹ IYesu vasa titara ki tēri si, "Ōyōr mi nga wu." Aba yōrō afoō ki ju si, "Kpēnē ikwyi nō, sisang kaa ayōrō ngō."

⁵⁰ Ava naa imu fiya nga kọ ka uyeng, ki ka ma! ki sisang ki kya ukushi iYesu.

⁵¹ IYesu va wulu nga si, "Ikembọ nọ wang si iju ngọ?"

Afoo vasa yira si, "Aghomẹẹ, ime wang peni ukyo ọka."

⁵² IYesu va ẹri nga si, "wolu, uma aipang ngọ leni ni ngọ." Ki iripe ukadu ni avasa peni ukyo ọka, avasa yii iYesu, avasa wulu.

11

IYesu ghila nga urushelima

(IMat 21.1-11; ILuk 19.28-40; IYah 12.12-19)

¹ Aya ba ayayo kina Urushelima ni, aba ba aBetafaji kina aBetani, ugbana umani ushi uzaitun shi wu, iYesu ba tuma atina nga apai,

² aba ẹri bọ si, "Inu kyaa anọ ifong na ashi kite nu, inu ba ghila ni, inu ki ya nu anọ izaki na alor, inga umani ba aghọ ni akọ kila wu ba. Inu shii ka inu ba wu kọ kawẹ.

³ Insi ace aghọ ghulu nu si, "Ikembọ sa ni inu su ju kindi?" Inu ẹri nga si, 'Aghọ ọna nga wang wu ni aki vuwa ni kọ kide akyua.' "

⁴ Aba wor ki ya peni anọ izaki kọ seshi anyu utra alor ka anyu ọna. Asu shii wu ni,

⁵ ace ajiya na ateng kọ kaa ba ẹri bọ si, "Ikembo ni inu su ju, inu su shii anọ izaki?"

⁶ Aba yira bọ kono mani iYesu ẹri bọ ni, ajiya nga ba ya na awor ni kọ.

⁷ Aya ba iYesu ni anọ izaki ni, aba yaa nga ugbang bọ ku tumu izaki, ni aba kila ki cicaa ka ayaa.

⁸ Ajiya na pam yaa ugbang bọ kọ utra, ace aghọ bọ ni, ayaa aniraga ashi afa umani aker.

⁹ Aghomani ashi kite nga kina utumu nga taa akpa na ju si,

"Hosanna*!

Anyu adaduma ka aghomani aba kide nọ uca aghọ ọna!"

¹⁰ "Anyu adaduma na ẹregom uki ba inga ate bayo iDauda!

Hosanna ka Onong aghocẹ nọ ughoghẹ!"

¹¹ IYesu ghila Urushelima ki kya ide ọna Onong. A kra uka nadidu, aya nu ni ughe ya ba ni, aba kunu nga kina aghọ usho na pai ra ki kya bọ aBetani.

IYesu ma ushi uwe anyu ababi

(IMat 21.18-19)

¹² Uka ya ye na aya sang ushee aBetani ni, iYesu ba kọọ idafo.

¹³ Anu uce oshẹ uwe ka tatọ ni oshẹ ni ayaa, aba ka ya nu ta ushi shini ikolọ ni. Aya fuma ni aba nu ni ayaa yọ shiya, ka akyua ula uwe kọ ba wu ba.

¹⁴ Aba ẹri uwe si, "Ace aghọ taaki ba la nga ikolọ ngọ ba ka ta kọ sang asing." Atina nga kọọ imumani atẹri.

IYesu ghila ọna Onong

(IMat 21.12-17; ILuk 19.45-48; IYah 2.13-22)

¹⁵ Asu fuma Urushelima ni, iYesu ghila nga kide ọna Onong ki kila aghomani asu gheli na agbira uma kide. A yiri ugoọ uka umani aghọ ser ufe shi wu kina uka ni aghọ gbara ukhimi shi wu,

¹⁶ Ki ba kila na a kpa ice ima ka awor ni yọ kọ ukaa ọna Onong.

¹⁷ Aba mẹẹ bọ si, "Awọọ si, " 'Aki yoro ọna mi si ọna upii nọ Onong ajiya nadidu ba'? Uwẹ inu tee ni wu uka solu ayi akakong.' "

* 11:9 Ujọọ

¹⁸ Afirist akakong kina aghomee umee iMusa ya koo udi upii ni, aba wang utra ni aso pii nga wu, ka aso hwiri erebata nga, ikir baijiya ni icuru nadidu woo ica no umee nga.

¹⁹ Uka ya ba ughē ni, aba kunu bo kide ifong.

Ushii uwe mani uhwiya wu

(IMat 21.20-22)

²⁰ Aso wor ni ikyuating ni, aba nu oshē uwe ra no uhwiya wu ku kpaa ka akang.

²¹ IBitrus ba shuni, aba ju iYesu si, “Aghomee, nu! oshē uwe mani inga ma wu anyu ababi ra ni uhwiya wu!”

²² IYesu ba ju si, “Inu uma aipang ko Onong!”

²³ “Imē tēri nu aipang, insi ace agho ju upang ri si, ‘Wor, ya kpaa kide ereyema,’ insi ama aipang kide ikwyi ni, ki ba yira si ima uteri nga ki ba ni, aki ju kono uteri nga ni.

²⁴ Kindo ni, imē so tēri ngo, nadidu imumani inu shoro ki pii no Onong ni, uma aipang si ingo ki yira yo, ni iki shi inga ngo.

²⁵ Insi ingo tara upii no Onong ni ingo ko ace agho ki ikwyi ni, yira olo kpaa nga, ka Ate nu ka ayaya ko cira uvulu nu ko.

²⁶ Insi inu ta yira no ula ukpaa ba ni, Ate nu ka yaya ki kpaa nu nga nu uvulu ko ba.”

Ayira bo akyuo iYesu ba

(IMat 21.23-27; ILuk 20.1-8)

²⁷ Aya ba fuma Urushelima, ni iYesu so kyeng kide ona Onong, afirist akakong, aghomee umee iMusa kina agho ite ba ukushi nga.

²⁸ “Ereyuo inga nga wu ni ungo su ju umari ko? Inga ma ngo eregoro ri?”

²⁹ IYesu ba yira si, Iki ghulu nu upii uyeng. Inu yira mi, imē ki ko tēri nu ta eregoro nga wu ni imē su ju umari ko.

³⁰ Iminimini iYahaya ni, ka ayaya ko ta unga ajiya ko? Inu tēri mi!”

³¹ Apii kina ace bo ka aya na aba ju si, “Insi ayo ju si ‘Ka ayaya’ ni, aki ghulu ayo si, ‘Ikembō sa ni inu ta uma aipang ba?’

³² Insi ayo ju si unga ‘Ajiya wu’ ni (aso hwiri erebata baijiya ka kwinga ye si iYahaya ni agho pii ko oto Onong nga.)

³³ Aba yira iYesu si, “Ayo ye yi ba.”

IYesu ba ju bu si, Imē ki ko tēri nu nga ta eregoro inga wu ni imē so ju umari ko ba.

12

Ighang upii ka aya agho yira ija inabi

(IMat 21.33-46; ILuk 20.9-19)

¹ IYesu ba pii kini ibo na ighang upii, Asi, “Ace ajiya pila ija inabi nga. Asa viya uwiya ki ghimi wu, na aba tumu uhwo umee inabi nga wu ki ba viya ubo usha. Aba ma ace agho uwuu ija uta na asisang ukyeng.

² Akyua ucuru imila ya ju ni aba tuma ace agira nga ka ija ka aya yira ice ikolo inabi ka aba ma nga.

³ Aba kpene nga ki ca nga, ki ya nga na vuwa nga na avo ahwo.

⁴ Aba tuma ace agira nga kukushi bo; aba kyo ajiya nga ka erekwe ki kong nga olo ki ju nga ububi.

⁵ Aba khimi utuma ace agho wo, aba pii nga wu. Aba tuma ace agho bo; aca ace agho bo ni asa pili ace agho bo wu.

⁶ Ashe na aghaye na atuma, anọ nga, aghomani anga yoo. Aba tuma nga kọ tutumu, si, 'Aki ma anọ ẹregoro.'

⁷ Aghotina ija ba ju ace bọ si, 'Agho ki lara ni ija nga we. Ayọ ba pii nga ka ija tee inga yi.'

⁸ Aba kpene nga ki pii wu, ki feni nga kọ seshi ija.

⁹ Ikembọ ni agho ọna ki ju ajiya nga? Aki ba ka aba pili aghotina ra ka ma ace agho bọ ija.

¹⁰ Inu kọ pila nọ upii Onong ri ba,

'Utii ni agho uviya tọọ bọ ni,
Obo tee unga utina kọ uviya;

¹¹ Agho ọna nga ju udii,

Ima ididuma yọ ka ica ma ajiya?' "

¹² Agha ite aYahudawa wang utira ni aki kpene nga kọ ka aye si akwyi bọ yọ ni ighang upii ri shiwu. Ni asọ tẹ ẹrebata ikir bajiya; aba ya nga ya na sa wor.

Ughulu ka aya uma uKaisar agonu
(IMat 22.15-22; ILuk 20.20-26)

¹³ Ko tumu ni aba tuma ace aFarisiyawa kina ajiya iHiridus kukushi iYesu ka aya peni nga na vulu ko upii nga.

¹⁴ Aba ukushi nga ki ba ju si, "Aghomee, ayọ ye si ingo ni agha aipang nga. Agho ka biya nga utee ngo ba, ka ingo shi ngo nu uyoo ẹrekwyue ba; ingo ka mee utira Onong na aipang. Oso odoma na ayọ ja iKaisar nga agonu ta ushi wu uduma ba?

¹⁵ Ayọ ja ta ayọ ba ja ba?"

IYesu ye ima ushi kide ikwyi bọ. "Ikembọ sa ni inu wang mra mi?" Aba ju bọ si, "Inu ma mi ufe* ka ime kra."

¹⁶ Aba ma nga, na aba wulu bọ si, "Iwu kini uca inga bọ shiya?

Aba yira si, "iKaisar."

¹⁷ IYesu ba ju bọ si, "Ma iKaisar imumani ishi inga iKaisar ni inu ma Onong imumani ishi inga Onong."

Aba woo ica nagigang.

Ughulu ka aya usang aghokpo
(IMat 22.23-33; ILuk 20.27-40)

¹⁸ Ni aSadukiyawa mani asi ba usang ko kpo ba ukushi iYesu ki ghulu nga si,

¹⁹ "Aghomee, iMusa woo ayọ si, insi anayuru ajiya kpoo ki shee ayiri nga ba anọ ba, iyya yọ ni ajiya nga ki vo ayiri aghokpo ka apeni anayuru nga anọ.

²⁰ Ka kyuakyuari ni aju ace anayuru atinsara. Aghite vo ayiri ki kpoo ba anọ.

²¹ Aghi ipai ba vọ ayiri aghokpo, aba kọ kpoo ba anọ. Kindọ wu na aghi itai.

²² Nadidu bọ ka atinsara bọ ni ba agho ni apeni anọ. Kutumu ni, ayiri kpoo.

²³ Awii usang agho kpuru ni, aki shi ayiri inga, ka agha atinsara kọ vo nga?"

²⁴ IYesu yira bọ si, "Inu ta vulu nu ba ka inu ta ye nu upii Onong kina ẹrekyuo nga ba?

²⁵ Akyua usang aghokporu ni, aki ju bọ obiya ba na ama bọ obiya ba. Aki shi kini atuma Onong bọ ni ka ayaya.

* 12:15 Dinari uwu shi ufe akyua bọ

²⁶ Kaya awii usang agho kpuru ni, inu ta ko pila no awo iMusa, ama ila umani ugha la kide aghumu, ni Onong ju nga si, 'Ime si Onong Ibrahim, kina Ishaku kina iYakubu?'

²⁷ Ashi Onong aghokpo ba, anga agha akyuo bu. Inu vulu nagigang!"

Ima uteri ighighe

(IMat 22.34-40; ILuk 10.25-28)

²⁸ Agha yeng kide aghomee umee iMusa ba ki ba koo ni aso linang. Aya kpele si iYesu so yira bo upii na birbo ni, aba ghulu nga si, "Nadidu uma umani Onong sa uju ni, uligba wu cee no ughoghe?"

²⁹ IYesu ba yira nga ki ju si, "Onga ni ucee no ughoghe ni, 'Inu ko, Israila, Ate Onong bayo, Ate ni ayeng nga.

³⁰ Yoo Agho ona Onong ngo kini ikwyi nu nadidu kina okyuo nu nadidu, kini ikwyi ngo nadidu kini erekyuo ngo nadidu!

³¹ Onga ipai cee no ughoghe umani Onong sa uju ko shi, Yoo agha ayayo ngo kini erekwe ngo ni.' Ba onga mani ucee adii ri ba."

³² Ajiya nga ba yira si, "Ingo teri aipang, aghomee umee iMusa. Ingo teri aipang no umani ingo si Onong shi uyeng ba ace agho ba sa anga.

³³ Yoo nga kini ikwyi ngo nadidu kini ukpili ngo nadidu kini erekyuo ngo nadidu, ko ba yoo agha a yayo ngo kini erekwe ngo ni ucee no umani ingo ya ta ugha olokpa kunu uwa ifuu."

³⁴ IYesu ya nu na a yira upii na uye ni, aba ju nga si, Ingo shi ngo atoo kini eregom Onong ba." Ko kpaa ka akyua ra ni, ba aghomani aso ghulu nga ima ba.

Ughulu kaya iKristi

(IMat 22.41-46; ILuk 20.41-44)

³⁵ IYesu so mee kide ona Onong ni, aba ghulu si, "Ikembo sa ni, aghomee umee iMusa si, iKristi ni Anọ iDauda nga?

³⁶ iDauda ki kirkwyi nga pii kide aghing Onong si,

"Ate teri Agho ona mi si,

"Cica ka avo ila mi

Sa ime sa asho ngo

Ka ifra ngo.

³⁷ iDauda ki kirkwyi nga yoro nga si 'Ate ona,' Na nyi wu ni aki ba yoro nga si anọ nga?"

Ikir baija na ashi ko ukaa koo ikwyifu.

IYesu Ta Aghomee iMusa ka Ayaye

(IMat 23.1-36; ILuk 11.37-54; 20.45-47)

³⁸ Ashi kide umee ni, iYesu ba ju si, "Inu ju na birbo na aghomee umee iMusa agho wang soru uma okokong na aso goru. Awang si a bili bo ko ka ju ije

³⁹ ka aba ma bo uka uce okokong ko oko takwyue aYahudawa konọ uka usra agya.

⁴⁰ Aka yira ayiri mani aghimi bo ko kpurubu ona bu na aka ba upii no Onong ogbogbang ka anu bo. Aki ju bo ashuwa nagigang."

Uma aghomani aghimi ko kpoo

(ILuk 21.1-4)

⁴¹ IYesu cee kide ona Onong ko uka uta uma na aso kyoo umani ikir baija su ma uma bo. Aghono upeni na pam ma na pam.

⁴² Ni aghina amir mani aghimi nga ko kpoo ba ki ba ta anini apai ya anga umani ata fuma yo ukobo ba.

⁴³ IYesu ba yorọ atina nga ki ju bọ si, “Imẹ sọ ẹrẹ nọ aipang, aghina amir mani aghimi nga kọ kpoo ri ma ki ẹẹ aghọ bọ nadidu kide uka uta uma.

⁴⁴ Nadidu bọ ma kide nọ upeni bọ; inga ni, kide na amir nga ni ama nadidu imumani ashi ni yọ kọ ẹẹ nga.

13

IYesu pii kaya pulu ọna Onong

(IMat 24.1-2; ILuk 21.5-6)

¹ Ashi kọ kunu ka ọna Onong ni, agha yeng kide atina nga taa nga si, “Aghomẹ! Kala, ighọ apang li kini ighọ ivra li ọdọdọma!”

² IYesu yira nga si “Ingo nu ivra ighighe li? Ba utii ko uyeng umani aki ya kaya uce. Aki pulu kwilgba wu!”

Amaa asing

(IMat 24.3-14; ILuk 21.7-19)

³ IYesu shi ci kaya ugbana ishi uzaitun mani do kyo ọna Onong, iBitrus, na iYakubu, na iYohana, na Andarawus ada ghulu nga kọ yuyi di taa si.

⁴ “Taa ayo, awii mani ima li ki ba kọ? “Ikẹmbọ wu ki shi amaa iyi do nu na yọ kpẹlẹ ni ima li ki ba?”

⁵ IYesu taa bọ, “Inu kala na ki kya nu ma yaya na ace aghọ dolu nu ma.

⁶ Ajiya na pam ki ba nọ uca mi, na taa. ‘Imẹ si Inga,’ adọ dolu ajiya na pam.

⁷ Inkini nu kọ irishu ikorọ kini ila ikorọ ni, inu ma duma ma. Iyiya ni uma li ki ba, ni usang ashi kọ ta kọ ba ma.

⁸ Ajiya ki ju irisho kina ajiya, ẹrẹgọm kina ẹrẹgọm. Aki peni uzẹẹ ẹlẹbọ ka ika na pam, idafo dọ shi. Adọ sang kọọ ọlọ wuji.

⁹ Inu ci nu ye. Aki kyaa na nu ka sice aghọ ẹlẹshuwa ka aca nọ kọ ọkọ takwyuẹ aYahudawa. Aki kyaa ni nu kushi aghọ kakong na agom kaya nọ uca mi, inu kite aghọ ko ẹlẹbọ na agom ka inu ma ila ididuma.

¹⁰ Ni sa inu zono ẹrẹ si ama ila ididuma ka ajiya nadidu.

¹¹ Akyua umani A kpẹnẹ nu ki ba ni nu ka ẹlẹshuwa ni, inu ma duma ni imumani inu dọ taa ma. Taa imumani ama nọ ka akyua la, ka inu bọ dọ pii ma, aghing Onong nga.

¹² Anayuru dọ gbalā anayuru ka aya ta kọ ukpo, ate kina anọ nga. Ananọ ki ju irisho na ate bọ ka aya ta kọ ukpo.

¹³ Nadidu ajiya ki toro nu kaya uca mi, ni aghọ umani bra tra di fuma amara ni aki ufoo bọ.

Ọlọ ububi

(IMat 24.15-28; ILuk 21.20-24)

¹⁴ “Insi inu nu irighe ni ika sa ukpo kọ ọka umani ọshiwu dọ ba, (ta ni aghọ pila kpẹlẹ), ni aghọ shi ka aYahudiya atii bọ ka akya bọ aya apang.

¹⁵ Aghọ umani asọ ka ayaya ọna ama shuu ma ko na ghina kide na awang ice ima ma.

¹⁶ Aghọ umani asọ kaya ibiya ama vura ni nga wang ya kpa igbang.

¹⁷ Ọlọ ka ayiri mani ashi na afo kina aghọ ko anọ ji kide na awii la!

¹⁸ Inu pii nọ Onong ka ima li ma ba na ẹlẹkpẹlẹ ma.

¹⁹ Ka adidu akuya ni adọ ghina ọlọ ububi mani akọ ju wu ma kọ kpaa ka akuya umani Onong kyeli ashi dima ta ka diji akuya. Aki ba ju bu ighọ ma ta ka amaa asing.

²⁰ Kpaa si Ate ɔna kyua nga igbang na awii la ma ni, ba aghɔmani ada kɔ lang ma. Ni kaya aghɔmani ahwiya, owo sa na akyua igbang la wi kɔ ki ufoo bɔ.

²¹ Ka akyua la ni in kini ace aghɔ taa si, “Nu, iKristi wɛ, ko ni awa!” Inu ba ma aipang ba.

²² Ka iYesu ateri kina aghɔ pii kɔ ɔtɔ ɔnɔng ateri dɔ ba da ama ju amaa na uma ɔsa wo ica ka dolu nu kina aghɔ umani ahwiya insi ɔki yini.

²³ Ni inu nu do ci na zizal; Imɛ yɔ titaa nu kwikɛ kidɛ akyua.”

ɔki vuwa Aɔ Ajiya

(IMat 24.29-31; ILuk 21.25-28)

²⁴ Ni kidɛ la awii la ni, bam ni ɔlɔ mani aki kɔng ni,
“ ɔnɔng uta dɔ ba ni iting.

ɔpri dɔ ma wu uyeri ma,

²⁵ Eyerɛ dɔ ka kpala yɔ ka ayaya,
Adɔ zuru uma ɔkɔkɔng umani ɔsɔ ka yaya.’

²⁶ Ka didu akyua ni ajiya dɔ nu Aɔ Ajiya adɔ ki ba kidɛ amɔ, kina ɛrɛkyuo na uɔɔ.

²⁷ Ni aki tuma atuma ɔnɔng da ama culu aghɔ umani Ahwiya ka ushii ɔnari mani uwuu ka sang kɔ, kɔ kpaa ka amara ashii kiya ta amara ayaya.”

Umɛɛ kaya ushi uweng

(IMat 24.32-35; ILuk 21.29-33)

²⁸ Inu mɛɛ igbang upii nu ɔshɛ uwe Insi aga nga dɛ kɔ shuu ni, adogo wo ayaa asasa, inu ye si ɛlɛkpɛlɛ kɔ ya sang ba wudu.

²⁹ Ushi wu du ɔnga mani inu nu ima lɛ do ba, inu ye akɔ ba yayo, ado shi ka anyu bɔɔ.

³⁰ Imɛ dɔ taa nu aipang, ajiya akyua li ki wolu bɔ ma sa ima li ba.

³¹ Ayaya na ɛrɛbɔ ki wolu wu ni upii mi ki wolu wu ma.”

Ba aghɔ ye awii uvuwa iYesu ma

(IMat 24.36-44; ILuk 17.26-30; ILuk 17.34-36)

³² Ni awii la ni, ko akyua la ni, ba aghɔ ye, ko atuma ɔnɔng mani asɔ ka ayaya, ko Aɔ ɔnɔng ma sai Ate kayu Nga.

³³ Inu kala! Inu ci nu ye! Inu ye nu akyua mani aki ba ma.

³⁴ Usɔ lilɛ ajiya umani asang ukyeng di tɛri agira nga na kala nga ɔna, kwinga sɔ nɔ utina nga, adi taa aghɔ sha anyu bɔɔ sa aci na ye.

³⁵ Inu ci nu ye, ka inu ye nu akyua mani ate ɔna ki vuwa ma, ta no ughe, tanaa biyateng ating kɔ, ta nɔ uki ta ɛrɛwyue akɔrɔ wu, ta ni ikyuating yɔ ni.

³⁶ Peni aba ba aghɔ ye ni, ama peni nu ni inu dɔ moo ma.

³⁷ Ima ni imɛ dɔ taa nu ni, mi do ta kwinga wu, uwu ni inu ci nu uye!”

14

Aghakakong aYahudawa pii kina ace bɔ umani aki pii iYesu

(IMat 26.1-5; ILuk 22.1-2; IYah 11.45-53)

¹ Ushe awii apai na aju Agya Ubulu na agya imila mani shi yɔ nɔ uyisti ma, ni ifrist ighighe na aghɔmɛɛ umɛɛ iMusa wang utra kpɛnɛ iYesu kɔ yuyi, ka apii nga wu.

² “Bam na akyua agya ma,” Abɔ dɔ taa, “Ka ajiya ma kpɛnɛ ɔkɔrɔ ma.”

Ashii iYesu na anyi uvong ka aBetani

(IMat 26.6-13; IYah 12.1-8)

³ IYesu sọ ka aBetani ko ọna iSaminu aghoṇọ ubili. Adọ la imila ni, ace ayiri ya ba na ni iwoo anga la anyi uvọṇ ọdọdọma ungo ayaa unardi*, ada tsiga anọ iwoo, di shi anyi kaya ẹrẹkwẹ iYesu.

⁴ Ace aghoṇani ashị kọ okaa ada kọ anang kọ. Ada dọ taa ace bọ, "Ikẹmbọ sa ni adọ biya anyi uvọṇ wu kini?"

⁵ Ada kọ dọ gbala anyi uvọṇ ọdọdọma kọ kaya udinari aji atai, adi ma agho lamiri!" Ada kọṇ anang nga di ger ayiri nagigang.

⁶ IYesu taa, "Inu ya nga ya. Ikẹmbọ sa inu do dama nga? Ima ididuma yọ na aju mi.

⁷ Ko aligba awii ni inu sọ na agho lamiri, nu dọ bra nọ ju bọ ima ididuma ma, ime shimi kini nu ko aligba wii ma.

⁸ Aju imumani aki bra ju. A shii mi na anyi uvọṇ ka ẹrẹnoma sọ mani akyua ukpo mi ya ba.

⁹ Imẹ dọ taa nu aipang, nadidu oka mani aki teri ıla ididuma ka asing, adọ ka taa ima ni ayiri li ju, nọ mani aka shuni ni nga."

IYahuda Iskariyoti yira si inga dọ gbala iYesu ko

(IMat 26.14-16; ILuk 22.3-6)

¹⁰ IYahuda Iskariyoti, agha aye kidẹ agho ushọ na pai la, akyaa kukushi ifirist ighighe inga dọ gbala iYesu ku shi bọ.

¹¹ Aya kọṇ nido ni ada kọ ọdọdọma, ada ta nga anyu si abọ dọ ma nga ufe. Inga la kọ wang utra ubgala bọ nga.

IYesu la imila Agya Ubulu kina atina nga

(IMat 26.17-25; ILuk 22.7-14; 22.21-23; IYah 13.21-30)

¹² Awii iyeng agya ubulu mani ishi yọ nu uyisti ma, awii mani aka wa itimi inga Agya Ubulu, atina iYesu ba ghulu nga si, "Abi kọ nọ wang si iya ker ngọ imila Agya Ubulu kọ?"

¹³ Ada tuma atina nga agha pai, ataa bọ, "Inu ghina kidẹ ifong. Kadu nọ ọki takwyue na ace agho ako iwoo la amusum, nu kiyii nga.

¹⁴ Nadidu ọna mani aghina, nu taa agho ọna, "Aghomeẹ ghulu, ki ọbọṇ mani ime dọ la Agya Ubulu na atina nga?"

¹⁵ Anga ki yenì ni ọbọṇ ughoghe kọ ọbọṇ ayaya, akọ keli yọ. Kadu wu nu dọ keli ayọ imila wu."

¹⁶ Atina sang dẹ ghina bọ kidẹ ifong aya peni kwike kini mani ataa bọ ni, ada kyeli Agya Ubulu.

¹⁷ Uka ya ba ughẹ ni, ada ba kina agha ushọ na pai la.

¹⁸ Ashi kọ la imila ni, iYesu da taa, Imẹ dọ taa nu aipang, ayayi kidẹ nu ado gbala mi, aghoṇani ayọ do la ni nga."

¹⁹ Ada kọṇ ikwyi ibibi, ka yayi adọ taa nga, "Ta imeẹ?"

²⁰ Ada taa bọ, "Agha aye kidẹ ushọ na pai li, aghoṇani ayọ sọ la kidẹ isọ iye.

²¹ Anọ Ajiya kpoo koṇọ umani awọṇ kaya nga ni. Ọlọ kukushi aghoṇani adọ gbala Anọ Ajiya! Ada kọ do jee bọ nga ma."

Ola imila amaa

(IMat 26.26-30; ILuk 22.14-23; 1AKor 11.23-25)

²² Ada shi kọ la imila, iYesu kpaa ubiredi, di sa Ọṇọṇ iza, ada wura wu, di ma bọ ada taa, nu yila, diji ẹrẹnoma mi wu."

²³ Ada kpaa isọ, aya kpee sa Ọṇọṇ iza ni, ama bọ. Nadidu bọ da sa kidẹ.

²⁴ Ada taa bọ, "Diji ayi mi bọ. Anọ dọmọ mani anawu kaya ajiya na pam.

* **14:3** Unardi Udi ni ayaa yọ mani aka keri anye ọvọṇ ko.

²⁵ Imẹ do taa nu aipang, imẹ ki va sa mi amusumu ikọlọ na ashi ma, sa awii umani mi ki sa asasa ka ẹrẹgọm Ọnọng.”

²⁶ Aya kpe ọta atẹ ni, avasa sang ki kyabọ ka yọ ugban aishi uzaitun shi wu.

IBitrus ki nẹrẹ uye iYesu

(IMat 26.31-35; ILuk 22.31-34; IYah 13.36-38)

²⁷ IYesu tẹri bọ si, “Naidu nu ki ti nọ kọ yami yaa, “Ka woo kide awọọ ọnọng si,

‘Iki pili aghọ cẹẹ kọ,

Na atẹm ki furu bu.’

²⁸ Ipeni iya sang ka lor ni, Iki lite nu ki kyami aGalili.”

²⁹ IBitrus vasa tẹri nga si, “Ko na ti bọ naidu bọ, imẹ ki ya ngọ ba.”

³⁰ IYesu vasa tẹri nga, “Aipang, imẹ sọ tẹri ngọ, kaidi ating ri, akọr ta kọ ta iriywi iri pai ni ngọ, ki linang uyemi iri tai.”

³¹ Kindọ ni IBitrus vasa lite nọ vọlọ upii na kyo si, “Ko ni ikpo mi, iki lami inang uyeng ba.” Naidu bu vasa tẹri kindọ.

IYesu pii nu Ọnọng ka aGetsemani

(IMat 26.36-46; ILuk 22.39-46)

³² Ada ya fuma upye uka, ni uca si aGetsemani. IYesu do ta, atina nga “Nu cica kokẹ ni imẹ ya pii nọ Ọnọng.”

³³ Ada kpa iBitrus ni iYakubu, ni iYahaya, akyọ kọng ọlọ kọnọ bira ikwyi nga wu nagigang.

³⁴ Ada ta bọ si, “Ikwyi mi dogo ko ọlọ nagigang, lẹlẹ mi ukpomi ni. Nu tra ka ji, nu ka sha ka ji.”

³⁵ Aya kya ite naji ni, avasa kpa ki ẹrẹbọng, ki pii nọ Ọnọng ki tẹri si, in peni uyira ushọr mi ni, kpa mi udi ọlọ wu.

³⁶ “Ate, † koligba ima ki bra ba, ukọ shi ngọ. Kindọ ni, kpa mi asọng ọlọ ri wu. Ni ba uyo mi ba sa imumani ingo wang.”

³⁷ Avura dima pini bu ado moo, ada ta IBitrus, “IBitrus, ngọ dogo moo? Ngọ do bra ngọ sha elesha ngọ akyua ayayi ma?

³⁸ Inu ci sha elesha nu sa va pii nọ Ọnọng mani nu ma ghina kide umra ma. Ni aghing wang, ni ẹrẹnoma toro wu.”

³⁹ Ada va vura, di pii nọ Ọnọng, asa va vọlọ upii aiwu.

⁴⁰ Ada va vura, dima pini bu adoko moo, ọmọọ ku fuwa bu ica. Ada yebu ima mani aki ta nga ma.

⁴¹ Ava vura ngọ itai, ata bu, unu do shi kọ moo nu wuru? Ọmaa nedo! akyua ya ba, nu aki ma Anọ Ajiya ka vọ ma aghọ vulu.

⁴² Inu sisang na yo ma ke, aghọ gbala mi we ata ba!”

A kpenẹ IYesu

(IMat 26.47-56; ILuk 22.47-53; IYah 18.3-12)

⁴³ IYesu so ko pii ni, iYahuda, agha aye ki de aya ọshọ na pai la, kunu. Kini inga ni ikir ma juwa kọnọ ukuma gbugbang na ashi. Agha afirist akakọng na aghomẹẹ iwooo iMusa na aghọ ite bọ tuma bu.

⁴⁴ Aghọ gbala nga kọ nyeni amaa si, “Aghomani mi ki kẹni nga, adu aghọ nga; nudo kpeni nga nu kya ne nga na ace aghọ ko nga ni ẹrẹkyuọ.”

⁴⁵ Nu ba anga iYahuda uko shi iYesu, di ta nga, “Aghomẹẹ!” ava kẹni nga.

⁴⁶ Ada kpeni iYesu, ki wulu ni nga.

⁴⁷ Ayi kide aghomani ating, da woo ikoma igbigbang nga, ada kpa ayi kide agira ifrist ighighe, acuwa nga ọtong.

⁴⁸ IYesu da wulu bu, “Ukunu nọ ọkọma ọkọkọng na ashi kunu ma kpeni mi lilai aghọ yi?”

⁴⁹ Kwaligba wii ni iso ni nu, isha mēē kide ọna Ọnọng nu, nu da bra nu kpeni mi ma. Aju diji kọ upii Ọnọng kaya ẹrẹkwẹ nga hwura.

⁵⁰ Ni kwinga ya nga ki tii.

⁵¹ Ace anọ anagheme, akọ nga ice ma ba si ima fuwa alili, ada kiyi iYesu. Aju ta aki kpene nga,

⁵² inga da ya bu ima fuwa, ada tii ba ighima.

IYesu ki ite aghakakong

(IMat 26.57-68; ILuk 22.54-55; 22.63-71; IYah 18.13-14; 18.19-24)

⁵³ Ada pka iYesu di kya ni nga ukushi afirist akakong, na aghọ ite na aghomē umēē iMusa a culu ka ukushi nga.

⁵⁴ IBitrus da ki yii nga ka tato, ada ya ghila ide ọna ifrist ighighe la, aya ki ka na aghọ sha irisha ado kong ọco ci ugha.

⁵⁵ Afrist akakong na aghogunu nadidu da wang avulu mani aki yeni kaya iYesu, mani apeni na pighi nga ada peni bu ma.

⁵⁶ Ajiya na pam yeni di ta ateri kaya nga, ni anyu bu da ba bọ uka yeng ma.

⁵⁷ Ace aghọ kutumu da va sang di ma taa ateri ka ya nga, dita si,

⁵⁸ Iyi kong ateri si anga ki pulu diji ọna Ọnọng mani ajiya avura na avo, kide awēē atai mi ki vura uce mani aki vura bu na avo ma.

⁵⁹ Nedu nadidu anyu bọ yeni da ba wo ko yi ma.

⁶⁰ Kadu kọ ni ifrist ighighe da sang di tara ka buga ting bu di wulu iYesu dita ni, “Ingo shi ngọ na ice ma mani Ingo ki teri ma? Uma mani ado ta ka ya ngọ ni?”

⁶¹ Ni iYesu la na kikari a ghari nga ma,

ifrist ighighe da va wulu nga, “Ushi wu du Ingo so iKristi Anọ Ọnọng aghọ shina anyu adaduma?”

⁶² IYesu ta, “Imē.” Nudo nu Anọ Ajiya cica avo ila aghomani ace na ẹrẹkyuo ado va suu kide ẹlẹmọ ayaya.”

⁶³ Ifrist ighighe da giya igbang nga, ata agba upii iyi do va wang?

⁶⁴ “Nu kong ado pii agbagbara mani ata! Inu nu na nyi?”

Nedo bu da wa nga ashuwa mani ama ukpo.

⁶⁵ Ace aghọ bu ba tanga akpe, ada yuru nga ica ya, ada ca nga asa va ta nga si, “Nu teri yi imumani iki ba kite!” Aghọ sha irisha da kpa nga di ca nga.

IBitrus anere uye iYesu

(IMat 26.69-75; ILuk 22.56-62; IYah 18.15-18; IYah 18.25-27)

⁶⁶ IBitrus shi ka ta ayaye ọna ọdona, ace agira ayiri angọ ifrist ighighe ada ba,

⁶⁷ Aya no iBitrus do whēē ugha, asa nga ica, dita,

“ingo doshi na aghọ agha aNazaret li iYesu!”

⁶⁸ Ava nere dita, ime da do yemi imumani ingo do pii ma, ada kunu ba nga anyu utra, akor data ẹrẹwyue.

⁶⁹ Ana agira ayiri la ya va nu nga ada va ta aghomani ating kadu ajiya so ayi kide bu.”

⁷⁰ Ada va nere.

Ada teri bu ma aghomani ki ting ni nga data iBitrus, “Ingo aipang ingo so ayayi kide bu ni ingo so aghọ aGalili”

⁷¹ Ada vasa ma ẹrẹkwẹ nga anyu, na vasa suu ado ta bu “Imē dado yemi ajiya li mani nu pii ma,”

⁷² Kide anakyua ni akor da ta ɛrewyue ɔnga ipai. IBitrus ya shuni no upii mani iYesu ɛri si, “Anakro da ko ta ɛɛkwɛ ɔnga ipai ingo do nere ngo yimi nga ma iri tai.” Ada kpaa kya nga nu uci.

15

Iyesu ki ite iBilatus

(IMat 27.1-2; IMat 27.11-14; ILuk 23.1-5; IYah 18.28-38)

¹ Kini ikwyi kwyetin, afirist akakong, kina akwite, kina aghomee umee iMusa kina agha ɛɛgom nadidu ataa anyu si. Alor iYesu, ava kpa nga kiya ma iBilatus.

² “Ingo shi agom aYahudawa?” iBilatus wulu nga.

“Mani uteri ni,” iYesu yira nga.

³ Afirist akakong ɛri nga uma ikir.

⁴ iBilatus va kimi uwulu nga si, “Ushi ngo nu ice iri yara ba? Nu idir nu ma mani ajiya ri su cira ngo nu bo.?”

⁵ Ni ko ta aikyuari ni iYesu ra ɛri ice ma ba, ni iBilatus va wo ica.

Awa iYesu ashuwa ukpo

(IMat 27.15-26; ILuk 2.13-25; IYah 18.39)

⁶ Akuari ni aku gheli nu ka sheri bu agha asara ayeng ka agolu usra agya aghu mani ajiya wang.

⁷ Ace ajiya ayuru nga si iBarabas ashi ka asara, kina ace aghula igigra na pighi ukyo ka goɔ igigra bo.

⁸ Ikir majiya nga va ba ukushi iBilatus sa aju bu kini mani ako gheli ko.

⁹ iBilatus ghulu si, “Uwang si ime sheri nu agom aYahudawa?”

¹⁰ A kpeɛ si uyo ikwyi kini irisho wu ni agha afirist akakong ma nga iYesu.

¹¹ Ni afirist akakong ava ser ajiya si iBilatus sheribo iBarabas.

¹² iBilatus va wulu bu si, “Ikembɔ ni ime ki ju, kina aghu mani inu yuru nga si agom aYahudawa?”

¹³ Avasa gyo anyu si “Gra nga ko ukumu ushi!”

¹⁴ iBilatus wulu bu si, “Kike? Ikembɔ na aju?”

Ni ava yemi ɛrewyue nagigang, “A gara nga ku ukumu ushi!”

¹⁵ Uwang ju imumani ajiya wang, iBilatus sheri bu iBarabas. Asa na aca iYesu na awiwuru, ava ma bu na a gara nga.

Aghula ukpo a sira iYesu

(IMat 27.27-31; IYah 19.2-3)

¹⁶ Aghina akpo kpaa nga ki kya bo ona bo ide ugunu ava yoro nadidu ikir aghina akpo.

¹⁷ Avasa fuga nga nu ugee ugyauto ɔnga amusum ulilere ubula, avasa ju nga ifa ɛɛkwɛ inga akara ki somo nga.

¹⁸ Avasa tee aghu yuru nga si, “Pemi nga, agom aYahudawa!”

¹⁹ Asa tanga ashi kaya ɛɛkwɛ na tanga na akpe. Na ata aghong, ki kpoo sa asu bili nga ɔnga ujeri amiya.

²⁰ Aya kperi usra nga ni, ava wo nga igbang amusum ulilere ubula wu, ava sumu nga unga nga, ava wo nga ki kyabo asing ko kaya gara nga kaya ukumu ushi.

A Gara iYesu

(IMat 27.32-44; ILuk 23.26-43; IYah 19.17-27)

²¹ Ace agho wolu ayuru nga si, iSiman ajiya iSayirin, ate Alekzanda kina iRufas, aso ki vuwa ka anifong. Avasa sa nga na kpa ukumu ushi.

²² Avasa kya ni iYesu uce uka mani ayoror si aGolgota, (uko shi “uka igbahu erekwe”).

²³ Avasa ma nga amusum ikololashi mani azogol kina okang, ava toror sa.

²⁴ Na vasa gara nga kaya ukumu ushi. Ava ko ugbang uko nga, ava feni itii ka nu ta ume bu ni ko inga ki peni.

²⁵ Kina agolol a laroshon anga ikweting nga na a gara nga kaya ukumu ushi.

²⁶ Avasa woo avulu nga si, AGOM AYAHUDAWA.

²⁷ Avasa gara nga kina ace agha pai aghu pili ajiya kina inga, agha ayeng ka vo ila na agha ayeng kavol ipuruma.

²⁸ Udiwu shi utighi upii mani ater si “Apila nga kide aghila avulu”

²⁹ Aghu sa wolu sha teri nga upii bra ikwyi agbagbara, asa zuru akwyi bu na teri si, “Ni! Ingo ki pulu ona Onong ko va vura wu kide awii atai,

³⁰ Shulu kaya ukumu ushi ko ufoo erekwe ngo wu!”

³¹ Kindiwu ni agha afirist akakong kina aghomee ume e iMusa a cira nga kide bu. “Afoo ace agho bu,” Ava teri si, “Ni uwe ni ata ki bra nga ufoo erekwe nga ba!”

³² Tara ni aghofoo, agom Israila, ashulu kaya ukumu ushi, kiya nu ki ma aipang.” Aghu mani agira bu kini inga ni abu ma acira nga.

Ukpo iYesu

(IMat 27.45-56; ILuk 23.44-49; IYah 19.28-30)

³³ Kina atinong, iting ba ki ma fuga erebong ya nadidu ki fuma agolol atai atinong.

³⁴ Kina agolol atai atinong iYesu va ta a kpaa, “Eloi, Eloi, lama sabaktana?” Uwu shi si “Onong mi, Onong mi, ikembo sa ni ingo nami wu?”

³⁵ Aghomani ating kaya yo nga a kong ni, ava teri si, “Ukong, aso yuru Iliya.”

³⁶ Ace agho va titi kiya so asoso kina amusumu ikololashi ukpokpam, ki sumu ka ashi, ki ma iYesu si asa. “Aikuari ni uya nga kaya yu nga. Ima nu ta Iliya ki ba ka ma shulu ni nga ni.”

³⁷ Kina uci nagigang, iYesu waga ufeni unga amaa.

³⁸ Ugyauto anyu bol ona Onong va gaa iri ipai ko kpa ka yaya ki ta ka taa.

³⁹ Agho la kpo mani ating na kyu iYesu ya nu mani akpoo ni, ava teri si, “Aipang na ajiya ri ni Anol Onong nga!”

⁴⁰ Ace ayiri asu kyu ka atatol. Kide bu ni iMaryamu iMagadaliya, kina iMaryamu ayuru iYakubu aghu utumu kina iYusuf, kina iSalomi,

⁴¹ Ka aGalili ayiri ri yii nga na sa ju nga utina. Ayiri nagigang mani akyeng ni nga ka Urushelima shiya ko kaa.

Onaa okong iYesu

(IMat 27.57-61; ILuk 23.50-56; IYah 19.38-42)

⁴² Awii ucuru akpara (akol shi, awii lara awii uhuru aYahudawa). Ughe ya kpaa ni,

⁴³ iYusufu agha Arimatiya, aghu aghaghe kide ugunu, aghu mani anga ma su sha eregom Onong, alor ikwyi nga ki kya ukushi iBilatus kiya shor ukong iYesu.

⁴⁴ iBilatus wo ica nu mani a kong si iYesu ko kpo. Ava yorol agho la kpo erekyuo ta iYesu ko kpo ni.

⁴⁵ Aya kong ka anyu agho la kpo erekyuo si ushiwudu ni, ava ma iYusufu ukong.

⁴⁶ iYusufu va ghe ugyauto ufufugu, ki shulu nu ukong, ki fuga ni ugyauto, ki ta nga kide alor anga ughe upang. Ava fuga kina ubule otighi ka anyu alor.

⁴⁷ iMaryamu iMagadaliya kina iMaryamu ayuru iYusuf anu uka mani anaa nga wu.

16

IYesu sisang ka alor

(IMat 28.1-10; ILuk 24.1-12; IYah 20.1-10)

¹ Awii uwuru aYahudawa ya wolu wō ni, iMaryamu iMagadaliya, kina iMaryamu ayuru iYakubu, kina iSalomi, aghē uma uvōng kaya coo erēnoma iYesu wu.

² Kina iki kywating awii aye kidē awii atinsara ni, ɔnɔng ta, ava kpēne utra alor nga

³ ava wulu ace bō, “Inga ki yini utighi wu ka anyu alor?”

⁴ Na aba sang ica ka yaya ni, ava nu ni utii, mani ushi ughoghe, akō yini bō.

⁵ Aya ghila alor ni, ava nu ace anō ajiya ago uma ufufugu acii ka vo ila, ayi vasa kpa bu.

⁶ “Ayi ma kpanō kō ba,” Ateri bō. “Inu so wang iYesu anga agha aNazaret, aghu mani a gra nga kaya ukumu ushō. Akō sisang! Ashi kōkē ba. Nu ɔka mani aya nga wu.

⁷ Ukyā, uya tēri atina nga kina iBitrus, Aki shi ki te nu ka kya aGalili. Uka duwu ni inu ki nu nga kō, kini mani atēri nu.”

⁸ Aipang ni ava kunu kina uti nō titaa ika, ki ya alor iYesu ya. Ara tēri bō ace aghō ighima ba, ka a kōng erēbata.

IYesu yeni erēkwuyē nga ukushi iMaryamu iMagadaliya

(IYah 20.11-18)

⁹ IYesu ya sisang ko kpo ka awii ayeng ka awii ating sara ni, ava yeni erēkwuyē nga ukushi iMaryamu iMagadaliya, aghōmani awo nga ushēe utinsara wu.

¹⁰ Ava kya kiya tēri aghu mani ashi ni iYesu na asō ju ikwyi ibibi na sa ci.

¹¹ Aya kōng si iYesu sha akyo ayiri si anga nu nga, ara ma bō aipang ba.

IYesu yeni erēkwuyē nga ukushi atina nga apai

(ILuk 24.13-35)

¹² Kusang kindi ni, iYesu vasa yeni erēkwē nga ukushi atina nga apai na aghing mani ashi ayeng ba mani a kyeng kidē anifōng.

¹³ Kindō agha pai Avughu kiya tēri ushe; kindō ni, ara ma bō aipang ba.

IYesu yeni erēkwuyē nga ka atina nga ɔshō na ayeng

(IMat 28.16-20; ILuk 24.36-49; IYah 20.19-23)

¹⁴ Ata ricuru ni iYesu va yeni erēkwuyē nga ukushi ɔshō na ayeng mani asō la imila. Ava gēr bō ko taa aipang bō, kina mani atōrō bō uma aipang na aghōmani anu nga mani asisang.

¹⁵ Ava tēri bō, si “Ukyā idē asing kō ya tēri ila ididuma ko shi ajiya nadidu.

¹⁶ Aghōmani ama aipang, na aju nga iminimini ni, aki peni foo. Aghōmani ata ma aipang ba ni aki wa nga ashuwa.

¹⁷ Aki nu uma uwo ica ukushi aghō ma aipang. Kidē nu uca mi ni ɔki wuli ushēe; aki pii ni irighimi mani ayēbuba;

¹⁸ aki kpeni iyōo kina ivō bō; insi asa akang ni, aki jubō icima ba; aki tila ivō bō kaya adumu, na ki leni.”

A kpa iYesu ki kya bu ayaya

(ILuk 24.50-53)

¹⁹ Utumu mani Ate ɔna iYesu pii ni bɔ ni, ava kpa nga ki kyabɔ ayaya ko, na va cica kavɔ ila Ɔnɔng.

²⁰ Atina nga va kunu kiya tɛri ila ididuma kwabi, Ate ɔna sha shɛ bɔ kɔ na sha sa imumani atɛri unga uwo ica nu shi kindɔ.

ILA IDIDUMA KA AVỌ

ILUKA

Uyeni

Ila ididuma ka avọ iLuka shi kini iYesu nga ni, aghomani asi aki ba ka aba fo agha Israila kina ajiya nadidu. ILuka wọọ si ayọọ iYesu na Aghing Onong ka “aba aghila amir ni ila ididuma,” ingo umani iki shi na utina ka ajiya na shi kini kọ iligba igho imumani a awang. Okọ ikwyifu shiya kide awọ iLuka, asop ite yeni uki ba iYesu. Asop utumu yeni umani iYesu kyaa ayaya. Aghaye ra nga wọọ ila ulite aghoyii iYesu kọ mani aku kyaa ayaya kide awọ Utina Aghotina (Acts). Uka 2 kina 6 (nu ka taata) ushi ni uma umani aki peni kide awọ ri, ila atẹ atuma Onong kina aghocee, umani akyya uka ujee iYesu, iYesu ananọ kide ọna Onong, kina ighang upii kaya agha aSamariya adaduma kina anọ mani a vulu nga. Nadidu awọ ni, ama erekyuọ kọ shọr Onong (upii kini Onong), Aghing Onong, utina bayiri kide uka uju utina iYesu, kina ukpaa uvulu kukushi Onong. Uma ushi kide.

Uyeni 1.1-4

Ujee kini irinano iYahaya agho uju iminimini kina iYesu 1.5-2; 52

Utina iYahaya agho uju iminimini 3.1-20

Ubaftisma kina umra iYesu 3.21-4; 13

Utina iYesu ka aGalili 4.14-9; 50 Kọ kpaa ka aGalili kiya ta ka Urushelima 9.51-19; 27

Awii ayayo kina Urushelima 19.28-23; 56

Usang, uyeni kono ukyaa ayaya iYesu 24.1-53

Uyeni.

¹ Kono mani Ajiya nagigang kọ sher si ebọ ki wọọ ila imumani ako ju kide mayọ ni,

² awọ kono mani aghi ite ma ayọ umumani ibọ nu na aju ungo mani oba.

³ Imẹ nu ni oso duma, ka imẹ kọ kra uma ri nadidu na sisong kọ kpaa ka kyua na aju bu kọ, ni imẹ wọọ ngo agha aghaghe iTiyofolos,

⁴ ka inu ye imumani amẹ nọ na aipang nga.

Atuma Onong Teri umani aki Jee IYahaya aghono Ubaftisma

⁵ Akyua umani agom iHiridus ko aYahudiya ni, ace ifrist shi kọ ayọọ nga si uZakariya, asi kide ọna mani aka ma bọ agho pii kọ ọto Onong ka ọna Abija; ayọọ ayiri nga si Alisabatu kide ute Aruna.

⁶ Ka pai bọ na kyai na birbọ kishite Onong, aka ju imumani Onong sa uju.

⁷ Ashi bọ na anọ ba ka Alisabatu sa akuu; anyi bọ kọ kyaa atọ.

⁸ Ace awii ni uZakariya sọ ju utina ifrist ka kyua mani akyyo si ajiya nga bọ shina utina kide ọna Onong.

⁹ Ahwiya nga kọ wuru ituu kono mani agho ifrist yira si ibọ ki ka ju utina ni, anga ki ka ghila ide ọna Ate ayaya, ka ya ta ugha ọvong,

¹⁰ ajiya nadidu sọ upii nọ Onong kọ seshi ka kyua uta ugha ọvong nga.

¹¹ Ba irishu, ace atuma Ate ayaya kunu ki ma tara kọ uhwo ila kọ ọka ni ata ugha kọ.

¹² Uzakariya ya nu nga ni, ebata kpene nga kọ.

¹³ Atuma Onong ba teri nga si, “Ba kono ebata ba uZakariya, Onong yira ushọr ngo, ayiri ngo Alisabatu ki jee ngo anọ, ingo ki ma nga uca si iYahaya.

14 Ingo ki kọọ uhwai kini ikwyifu nagigang, ajiya na pam ki ju ikwyifu nọ ujee nga,

15 anọ ki tee agha aghaghe kukushi Ate Ayaya. Aki sa nga akuma ko ima usa uvra ba. Aki sa nga na aghing Onong na aku jee bọ nga ba.

16 Aki vuwa na agha Israila na pam kukushi Ate Ayaya Onong bọ.

17 Aki lite kide aghing uyeri kini erekyuo nga kini Iliya ni. Aki ba nọ uci okyuo ka aghojee kina anọ bọ, ka ba tee na agho na aka hwiri bọ atong ba ka tee agha aipang, ka wang Ate ayaya ajiya nga, ka peni bọ na so ci sha."

18 UZakariya ba teri atuma Onong si, "Ime ki ju nanyi ki me ye kindo? Ime we ni ito anakpii agho bọ mi kọ la awiiapai."

19 Atuma Onong ba yira nga si, "Ime si iJibrilu na ating ki shite Onong. Atuma mi si iba teri ngo upii, ki ba teri ngo idi ila ididuma.

20 Ingo we ni ingo ki komo, ingo ki biya ngo upii ba, sa awii mani uma ri ki ba kọ, ka ingo ta ma ngo aipang kọ upii ba, aki ju wu ka akyua nga."

21 Ajiya sọ sa ukunu uZakariya, awo ica nọ umani ata kunu nga kaisa kide ona Onong ba.

22 Aya kunu ni, ata biya nga upeni kini bọ ba. Asa kpele si anu amọ aghaghe kide ona Onong wọ, asa sọ yeni bọ na ivọ ka ata biya nga upii ba.

23 Akyua uju utina ifrist ya kpe wu ni, aba suwa nga aca.

24 Awii ra ya wor bọ ni, ayiri nga Alisabatu kpaa afo. Asa shoro nga ki la ipiri ito, aso teri si,

25 "Imumani Agho ona ju mi yidi kide na awii umani a kra mi na ahwo kọ, awo mi ighong kọ kide baiya."

Ateri Ujee IYesu

26 Kide upiri itin ni, Onong tuma atuma nga iJibrilu ki ice ifong kide erebo aGalili, aka yoro si aNazaret,

27 kukushi ace anayiri mani ata ye nga agheme ba, na ako cira ace ajiya na aka yoro nga si uYusufu, kide ute uDauda, uca anayiri bọ si uMaryamu.

28 Atuma Onong ba kyaa ukushi nga ki ya ju si "Isu bili ngo, agho na hwiya, Onong si ki ni ngo!"

29 Aba duma nagigang nọ upii, na sa ghulu ikwyi nga si iligba igho ubili yidi ni,

30 atuma Onong ba teri nga si, "Ba kono erebata ba, uMaryamu ka Onong hwiya ngo.

31 Ingo we ni ngo ki kpaa afo, kọ jee anọ anagheme, ingo ki ma nga uca si iYesu.

32 Aki tee agha ghaghe, aki yoro nga si Anọ agho cee nọ ughoghe. Ate aYaya Onong ki ma nga eregom ate nga uDauda.

33 Aki ko ute uYakubu sọ usang asing. Eregom nga ki shi wu na amara ba."

34 UMaryamu ba teri atuma Onong si, "Na nyi kọ ni udi ki ba kọ, ni ime ta ye mi agheme ba?"

35 Atuma Onong yira nga si, "Aghing Onong ki ba ngo, erekyuo agho cee nọ ughoghe ki yuru ngo ya. Agha Uyeri na aki jee ni, aki yoro nga si Anọ Onong.

36 Uwe ni, anayuru ngo Alisabatu, aghomani asi aki jee nga ba, ka kyakyuari ni, ashina afo ipiri itin, kide irihua nga.

37 Ki ba imumani Onong ta ki bira nga uju ba."

38 UMaryamu ba ju si, "Ime ni agira Onong nga, ta ni obami kono mani ingo teri ni." Atuma Onong ba sang nga kukushi nga.

UMaryamu Kyaa Ila Kukushi Alisabatu

³⁹ Awii ra ni uMaryamu sang kaisa, ki wor kyaa ice ɛrɛbɔ mani ishi na ako, ka anɔ ifɔng ɛrɛbɔ aYahudiya.

⁴⁰ Aghila idɛ ɔna uZakariya ki ya bili Alisabatu.

⁴¹ Alisabatu kɔng ubili uMaryamu ni, anɔ idɛ afo nga tee. Aba ma Alisabatu nga Aghing Onɔng.

⁴² Aba gyo anyu nagigang, ki tɛrɛ si, "Ingɔ shi na ayi afafo kidɛ ba yiri. Anɔ idɛ afo ngɔ shi na anyu adaduma!

⁴³ Na nyi kɔ ni udi uyoo ba mi kɔ, na ayuru Ate aYaya mi ki ba ukushi mi?

⁴⁴ Ka imɛ kɔng ɛrɛyue ubili ni, anɔ tee kidɛ afo mi na ikwyifu.

⁴⁵ Ama anyu adaduma na aghɔmani ama aipang na utuma mani Ate aYaya ba nga kɔ ki hwura."

Ate UMaryamu

⁴⁶ UMaryamu ba ju si, "ikwyi mi sɔ brɛ Ate aYaya.

⁴⁷ Aghing mi kɔng ikwyifu na Onɔng aghɔfoo mi,

⁴⁸ ka sa mi ka ikwyi nga na imɛ kina umani agira ngɔ nga! Kɔ kpaa ka kyuari ni ajiya nadidu ju si imɛ ni ata mi anyu adaduma.

⁴⁹ Ka aghɔ shina akyuo kɔ jumi uma kɔkɔng. Uca nga ni aghɔ uyer nga!

⁵⁰ Kɔ kpaa ka ace akuya ki ma ta ace akuya, ahwoo nga si ka aghɔmani aka kɔng ɛrɛbata nga,

⁵¹ uma ɔkɔkɔng na ju, aghɔmani aka hwiri bɔ atɔng ba, ibɔ kina amara bɔ ni, afɔ bɔ kɔ.

⁵² A wuru agɔm wu ki ɛrɛgɔm bɔ, asa zɛɛ aghɔmani aka ra sang bɔ akwyi bɔ ba,

⁵³ ama aghɔ idafo uma udɔdɔma, na sa shira aghɔnɔ upeni na avɔ ahwoo.

⁵⁴ Ashɛ agira nga Israila, ka ashuni na ahwoo nga,

⁵⁵ kɔnɔ mani atɛrɛ anarakpii mayo, kushi Ibrahim kina ute nga ki ta kɔ sang asing."

⁵⁶ UMaryamu lara nga kina Alisabatu ki la ipiri tai, na sa tɔ vuwa nga aca.

Ujee iYahaya aghɔnɔ Ubaftisma

⁵⁷ Akuya na Alisabatu ki jee wu ya ju ni, ajee anɔ anaghɛmɛ.

⁵⁸ Agha yayo kina anayuru ya kɔng umani Onɔng kɔng ahwoo nga ni, ashɛ nga nɔ kɔng uhwai wu.

⁵⁹ Awii inanari na asho aghumu na anɔ ni, awang ma nga uca ate nga uZakariya,

⁶⁰ ayuru ba ju si, "Kaayi, aki yɔrɔ nga si iYahaya."

⁶¹ Aba tɛrɛ nga si, ayɔ shibɔ na ace anayuru umani ashi nɔ uca kindɔ ba.

⁶² Asa ghulu ate na avɔ, uca na wang sa ama anɔ.

⁶³ Aba ju si ama nga ima uwɔɔ, aba wɔɔ si, "Uca nga bɔ si iYahaya." Awo ica nadidu bɔ.

⁶⁴ Anyu nga ba bɔ yɛmi na ɛrɛghɛmɛ nga ba sheri, na adɛ kɔ pii, na brɛ Onɔng.

⁶⁵ Erɛbata ba kpɛnɛ agha yayo bɔ nadidu. Ajiya dɛ kɔ ma ila imumani iba nadidu ɛrɛbɔ na isi na ako ka aYahudiya.

⁶⁶ Aghɔmani a kɔng ni, ako kidɛ ikwyi bɔ, asu tɛrɛ si, "Ikɛmbɔ na ananɔ ri ke tee kɔ?" Ka avɔ Ate aYaya shi kini nga.

Ate UZakariya

⁶⁷ Aba sa ate nga uZakariya na Aghing Onong, aba nu amo aghaghe, asi,
⁶⁸ ubre kukushi Ate aYaya, Onong Israila, ka aba ki ba foo ajiya nga.
⁶⁹ Ashang ayo agho ufoo, agho erekyuo, Kide ute agira nga, uDauda.
⁷⁰ Konon mani ateri ka anyu atina nga agho upipar aiwuu.
⁷¹ Afoo ayo kide ivo ayikyo okoro bayo, kina aghomani awang bo nu ayo
 ba.
⁷² Konon mani ayeni anarakpii bayo ahwoo, ashuni na odomo upipar na
 sa ju.
⁷³ Usuu na ju ate mayo Ibrahim ko.
⁷⁴ Ka kara ayo kide ivo ayikyo okoro bayo. Ka ayo ju nga utina ba erebata.
⁷⁵ Sa yo shina uyeri ki shite nga, nadidu awii bayo.
⁷⁶ Ingo ano mi, aki yoro ngo si agho pii ko oto Onong agho ucece no
 ughoghe. Ingo ki lite Ate na oyo ba, ka ingo ya ker nga utra,
⁷⁷ Ki ngo teri ajiya si agho ufoo bo we konon ucira bo avulu bo wo,
⁷⁸ ka ahwoo Onong ba ayo, ka yaya ni uyeri abidikyua ki kunu yi wo, ki
 ba ka yaya kukushi bayo,
⁷⁹ Ka ta agho kyeng kide iting uyeri, kina agho kyeng ka iwuliwu ukpo,
 ka kyeng kina ayo ko utra ikwyifu.”
⁸⁰ Ano fonu, ki ba ni erekyuo kide aghing. Aghila nga ide aghumu sa awii
 mani ayeni erekwe nga ki Israila.

2

Ujee IYesu (IMat 1.18-25)

¹ Awii ra ni iKaisar Agustus sa si agyo anyu, si awoo uca aghomani asi ki
 erebo nga.
² Udi wu si upila ite na aju ka kyua Ukirinyas, agho ko erebo Asuriya,
³ kwinga na akyaa ifong bo ka aya woo uca nga.
⁴ IYusufu ma na aya ifong aNazaret, kide erebo aGalili ki kyaa aBaitalami
 kide erebo aYahudiya, uwu shi ifong mani ajee agomo uDauda wo. IYusufu
 kyaa ukadu ka anga ni aghote uDauda nga.
⁵ Akyaa konon uMaryamu anayiri na cira nga ka aya woo uca bo, aghomani
 asi na afo.
⁶ Ashi ka aBaitalami ni, akyua ujee nga ba ju.
⁷ Aba jee erizeri nga, ki yuru nga na ugyauto uworo, ayaa nga kide utakpo
 ka ata peni bo uboo koka ushulu akyeng ba.

Aghocee kina Atuma Onong

⁸ Ki ididu erebo ni, ace aghocee ka nye ko sesing, na aso sha atem bo na
 atii.
⁹ Ace atuma Onong ba irishu va kunu kite bo, ujojo Agha aYaya ta uyeri ki
 gheme bo, nava kong erebata nagigang,
¹⁰ atuma Onong ba teri bo si, “Inu ba kong erebata ba, uwe ni ime banon ni
 ila ididuma, mani ki sa ikwyifu ka ajiya nadidu.
¹¹ Aidi ni, ajee no aghofoo kide ifong uDauda, aghomani anga shi uKristi,
 Ate.
¹² Amaa ni inu ki nu we, inu ki ya nu erepale ano na ayuru na ugyauto
 uworo, na yee kide utakpo.”
¹³ Ba irishu, na ikir atuma Onong ba ka ayaya ki ba ta akwyue kina atuma
 Onong ra, na bre uca Onong, na asu ju si,

14 “Ujoo kushi Onong ka ayaya!

Taani ikwyifu shi ko ka asing kina ajiya ni Onong kakong ododoma bo!”

15 Atuma Onong ya sang bo ko ukushi bo ni, asa vuwa bo ayaya, aghocee ba teri ace bo si, “Ayo bakye ka aBaitalani ka kyuari ka ayo ya nu ima ra mani iba, inga ni Onong teri yi.”

16 Asa wor kaisa, ki ya peni uMaryamu kina IYusufu, kina erɛpali anɔ ni yii kide utakpo.

17 Aghocee ya nu nga ni aba teri ajiya ila umani atuma Onong sa teri bo ka ya anɔ ri.

18 Nadidu aghomani a kong imumani aghocee ra sa teri bo, na asa wo ica.

19 UMaryamu ba ko imumani ateri nadidu, nasɔsa ghulu ikwyi nga ka aya.

20 Aghocee vuwa bo oka mani aтем bo shiwu, na so bre na joo Onong, imumani a kong ki ba nu konɔ mani atuma Onong teri bo ni.

Uma Uca IYesu

21 Awii inanari ya ju, naya sho aghumu ni nga ni, * aba ma nga uca si iYesu, uca mani atuma Onong ma na ko kpaa bo afo nga ba.

Akyaa ni IYesu ka Ona Onong

22 Akyua ya ju ni uMaryamu kina uYusufu ki ju imumani umee iMusa teri saju ka hwuru irighe ni, avasa kpaa iYesu ki kya bo Urushelima kaya ma Onong.

23 Kini mani Awoo kide umee Ate aYaya ni, “Ko iligba erizeri anagheme umani ajee ni, aki hwuru nga irighe wo.”

24 Ki ba ju wa ifuu konɔ mani ateri kide umee Ate aYaya si, “Ukhimi upai, kina attabara[†] ayoro apai na ki wa.”

25 Adakyua ra ni ace ajiya shiwu ko Urushelima. Aghono uca si iSaminu, agho ju aipang nga, agho ju utina Onong, aso sa awii mani aki foo Israila. Aghing Onong shi kini nga.

26 Aghing Onong ko yeni nga si, aki kpoo nga ba sa nu Ate yi uKristi umani Onong teri si aki tuma.

27 Aghing ya ser nga, na ba ghila ide ona Onong ka kyua mani aghojee iYesu ya ba ni nga kide ona Onong ka ju konɔ mani umee iMusa yeni saju,

28 iSaminu ba yira anɔ ki ko na ayo, ki sa Onong iza, si,

29 “Ka kyuari, Ate Yaya,

Shira agira ngo ni ikwyifu, konɔ mani uteri,

30 Ki me nu ufoo ngo.

31 Uwo mani ingo ju ki shite ajiya nadidu,

32 Uyeri no so yeni aghomani ashi bo aYahudawa ba itra ngo,

Ko ba na ujoo ka ajiya ngo Israila.”

33 Aghojee iYesu wo ica ni umumani ateri kaya erɛkwɛ nga,

34 uSaminu sa bo anyu adaduma. Ki teri uMaryamu ayuru iYesu si, “Onong hwiya anɔ ri ka asa ace agho bo ukpaa, na ace agho bo nagigang ka sisang kide Israila. Aki shi amaa ukushi Onong mani ajiya nagigang ki wang bo ba.

35 Kindiwu ni imumani ishi kide ikwyi na pam ki yeni. Ima ri ki ta ngo ulo konɔ atuu ikwyi ngo ni ikuma okoro.”

36 Ace anahua agho nu, kide ona Onong ayoro nga si Anatu, anɔ iFanuwel ki ijiya Asher. Aci obuwa anyi atinsara wu,

* 2:21 Sho aghumu Uwu shi ukyeri oka aghimi. † 2:24 Atattabara Aninu mani ilileri ikhimi mani aka cee ka ca.

³⁷ aghemẹ nga ya kpo ni, anyi, kina uci nga ba aghemẹ ashi anyi Ishōnanari na nari. Ata ya nga ọna Ọnọng ba, asọ ju Ọnọng utina atii kina atọnọ, na asọ shor Ọnọng kina ukpenẹ anyu.

³⁸ Inga va ba Ka kyua ra, ki sa Ọnọng nga iza, kiva pii kaya ẹrẹkwẹ anọ kọ shi aghọmani asọ sha ka ama wo Urushelima.

Uvuwa ANazaret

³⁹ UYusufu Kọnọ uMaryamu ya kpẹẹ kwikẹ kọnọ mani umẹẹ Ate aYaya teri ni, aba vuwa bọ ẹrẹbọ aGalili ki kyabọ ifong bọ aNazaret.

⁴⁰ Anọ ya fọnu, ki ba ni ẹrẹkyuọ, asi na uye nagigang. Ọnọng ta nga anyu adaduma.

Yesu, Ananọ kide Ọna Ọnọng

⁴¹ Aghojee nga ka kyaa Urushelima kọ aligba anyi ka kyua usra agya ubulu,

⁴² Aya la anyi ushonapai ni, aba kyaa usra ipara kini nga kọnọ mani akọ ghẹli wu ni.

⁴³ Aya kpẹẹ usra ipara ni, asa kpẹnẹ utra uvuwa bọ, na anọ, iYesu, aba laa nga kọ Urushelima ba si aghojee nga ye ba.

⁴⁴ Ibọ ni, awiya kọ kyeng, akpaa si ashi ki dẹ baijiya. Asa dẹ kọ uwang nga kide anayuru kina ayikyo bọ,

⁴⁵ Aya peni bọ nga ba ni, aba vuwa bọ Urushelima, kiya wang nga.

⁴⁶ Awii itai ni aya peni nga na ci kide ọna Ọnọng kina aghomẹẹ, na asọ hwiri bọ, na sa ghulu bọ uma.

⁴⁷ Nadidu aghọmani a kọng nga ni, asa wo ica nu ukpẹlẹ nga kọnọ uyira upii nga.

⁴⁸ Awo ica nu mani anu nga kọ kawẹ, ayuru nga va ju si, "Anọ mi kọng, ikẹmbọ wu nu ju ayọ kindọ? Imẹ kina ate ngọ duma nu mani ayọ ta nu ngọ nga ba."

⁴⁹ Aba teri bọ si, "Ikẹmbọ sa ni inu so wang mi? Inu ta ye nu si iyiya ni ime ki shi kide ọna ate mi ba?"

⁵⁰ Na ata kpẹlẹ bọ upii na atẹri bọ ba.

⁵¹ Aba sisang ki yii bọ ki vuwa bọ aNazaret, na su kọng ima uteri aghojee nga. Ayuru nga kyo uma kide ikwyi nga.

⁵² IYesu lite nu ukyimi nu uye, nu fonu, kina uyoo ko ukushi Ọnọng kina ajiya.

3

Uteri Upii Ọnọng IYahaya aghonọ Ubaptisma.

(IMat 3.1-12; IMar 1.1-8; IYah 1.19-28)

¹ Kide anyi uso na itọ na ẹrẹgọm ighighe iKaisar iTibariyas ni, iBuntus iBilatus so ko aYahudiya, iHiridus nga so ko ẹrẹgọm aGalili, anayuru nga iFilibus nga ko ẹrẹgọm Ituriya kina aTarakunitas, aLisaniya ko ẹrẹgọm Abiliya,

² akuya ni Hanana kini iKayafa sa afirist akakong, Upii Ọnọng va ba iYahaya anọ uZakariya kide aghumu.

³ Aba ghẹmẹ nadidu ẹshẹẹ ẹrẹyema Urdun, na sọ teri upii Ọnọng si, ajiya lẹkpaa na ju bọ iminimini, ka acira bọ uvulu bọ kọ,

⁴ kọnọ mani awọọ kide awọ aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng, Ishaya si, "Ẹrẹwyuẹ uyoro ka aghumu si, 'Inu ker Ọnọng utra, ka inu nawa itra nga.

⁵ Aki hwura kọlọgba uhwo, aki yaa kọlọgba utii nọ ugbana ughoghe. Aki nawa utra umani ugomu wu, ka akeri itra ibibi ki ba iduma.

⁶ Nadidu ajiya ka ya sing ki nu ufoo Ọnọng! "

⁷ IYahaya tɛri iikir bajiya na aba sa aju bu iminimini si, “Inu iyɔɔ na kang! Inga waa nɔ atɔ si inu tɛ anang Ɔnɔng uki ba?

⁸ Inu ju utina mani uki yɛri ɔlɔkpaa nɔ, kɔnɔ umani ashe ka ma ikoɔ ni, inu ba sa ka ikwyi nu si, ‘Ibrahim nga sa ate bayɔ ba.’ Imɛ so tɛri nu si Ɔnɔng ki bira ukeri Ibrahim anɔ ka atii ri.

⁹ Ka kyuari ni anyu akperi she ki ɛɛpiya ɔshe. Kindu ni nadidu ushe mani uta ma wu ikoɔ ididuma ba ni, aki kpa wu kɔ, ka fɛni kidɛ ugha.”

¹⁰ Ajiya ba ghulu nga si, “Ikɛmbɔ na ayɔ ki ju?

¹¹ Aba yira bɔ si, Aghɔmani ashi ni ugba upai, na kau kina aghɔmani ashi nga ni kɔba, aghɔ shii ni imila ju kindɔ.”

¹² Aghɔ yira agonu ba sa aju bu iminimini, “Aghɔmɛɛ, ikɛmbɔ na yɔ ki ju?”

¹³ Aɛri bɔ si, “Inu ba yira ki nu cɛɛ imumani asa nu uyira ba.”

¹⁴ Ace aghila akpɔ ghulu nga si, “Ayɔ ni, ikɛmbɔ na ayɔ ki ju?” Aba tɛri bɔ si, “Inu ba kara ajiya ɛɛ basi uyo bɔ ba, inu ma ta aɛri kaya akwyi bɔ ka ataa manɔ nga ɛɛ ba. Inu sa izaɔ ni imumani aka ja nu.”

¹⁵ Umani ajiya so sha aghɔ ufo ni, na didubu kpaa kidɛ ikwyi bɔ si iYahaya nga sa aghɔfoo ra.

¹⁶ IYahaya ba tɛri bɔ na didubu si, “Imɛ ni, ika ju nu iminimini na amusum, kindɔ ni ace aghɔ na acɛɛ mi na ɛɛɔɔɔ ki ba, ungani iki biya mi ushii anii akpɔ nga ba. Aɔga ki ju nu iminimini na Aghing Ɔnɔng, kina ugha.

¹⁷ Akɔ ɔfɔɔ nga kavɔ nga, aki pɛr ɛɛwɔɔ ka nau, na sa cur alkama ka sa kidɛ afɔ nga. Na sa foru ɛɛwɔɔ na ugha mani uka kpo wu nga ba”

¹⁸ Kinɔ uwaa atɔng nagigang, iYahaya ma ajiya ila ididuma.

¹⁹ IYahaya gɛr iHiridus na umani avo iHiridiya, ayiri anayuru nga iFilibus, ki ba ju uce nu uma ububi.

²⁰ iHiridus kimi kaya uma ri, aba sa na ta iYahaya kidɛ ubɔɔ itii.

Aju IYesu Ubafisma

(IMat 3.13-17; IMar 1.9-11)

²¹ Asɔ ju ajiya iminimini nadidu ni, asa kɔ ju iYesu. Asɔ pii nɔ Ɔnɔng ni, a yaya ba fɛmɛ,

²² aghing Ɔnɔng na alilɛ ikhimi ba ka ayaya ki ba shulu kaya ɛɛkwe nga. Na sa kɔɔ ɛɛ ɛɛwyuɛ ka yaya si, “Ingɔ sha anɔ mi, anɔ manɛ imɛ yoo. Imɛ ka kɔɔ uhwai ngɔ nagigang.”

Iripiya IYesu

(IMat 1.1-17)

²³ Akyua ni iYesu kyoju utina umɛɛ nga ni, ashina anyii ishi tai wu ka sing ri. Ajiya kpaa si inga ni anɔ uYusufu nga,

IYusufu anɔ iHeli,

²⁴ iHeli anɔ iMattat, iMattat anɔ iLawi,

ILawi anɔ iMalki, iMalki anɔ iYanna,

IYanna anɔ uYusufu,

²⁵ uYusufu anɔ iMattatiya,

IMattatiya anɔ Amos, Amos anɔ iNahum,

INahum anɔ Azaliya, Azaliya anɔ iNajaya,

²⁶ iNajaya anɔ iMata, iMata anɔ iMattatiya,

IMattatiya anɔ iShimeya, iShimeya anɔ uYusufu,

IYusufu anɔ iYahuza,

²⁷ iYahuza anɔ iYowana,

IYowana anɔ iRefaya, iRefaya anɔ iZerubabel,

IZerubabel anọ iSheyaltiyel, iSheyaltiyel anọ iNiri,

²⁸ iNiri anọ iMalki, iMalki anọ Addi,
Addi anọ iKosama, iKosama anọ Elmadama,
Elmadama anọ Er,

²⁹ Er anọ iYosi,
iYosi anọ Eliyezar, Eliyezar anọ iYorimi,
iYorimi anọ iMattat,
iMattat anọ iLawi,

³⁰ iLawi anọ iSaminu,
iSaminu anọ iYahuza, iYahuza anọ uYusufu,
iYusufu anọ iYonana, iYonana Eliyakim,

³¹ Eliyakim anọ iMalaya, iMalaya anọ iMainana,
iMainana anọ iMattata, iMattata anọ iNatan,
iNatan anọ uDauda,

³² uDauda anọ iYesse,
iYesse anọ Obida, Obida anọ iBowaz,
iBowaz anọ iSalmōn, iSalmōn anọ iNashon.

³³ iNashon anọ Amminadab, Amminadab anọ Aram,
Aram anọ iHesruna, iHesruna anọ iFeresa,
iFeresa anọ iYahuza,

³⁴ iYahuza anọ iYakubu,
iYakubu anọ Ishaku, Ishaku anọ Ibrahim,
Ibrahim anọ iTera, iTera anọ iNahor,

³⁵ iNahor anọ iSerug, iSerug anọ iReyu,
iReyu anọ iFeleg, iFeleg anọ Eber,
Eber anọ iShela,

³⁶ iShela anọ iKenan,
iKenan anọ Arfakshad, Arfakshad anọ iShem,
iShem anọ iNuhu, iNuhu anọ iLamek,

³⁷ iLamek anọ iMetusela, iMetusela anọ Anuhu,
Anuhu anọ iYared, iYared anọ iMahalalel,
iMahalalel anọ iKenan,

³⁸ iKenan anọ Enosh,
Enosh anọ iShitu, iShitu anọ Adamu,
Adamu nì anọ Onong.

4

Isheę Mra IYesu

(IMat 4.1-11; IMar 1.12-13)

¹ IYesu ya vuwa ki ẹreyẹma Urdun kina Aghing Onong, Aghing ba kyeng ni nga ki kyaa aghumu kọ,

² uka umani Isheę mra nga ki la awii isinar. Awii ra ni ata la nga ighima ba. Aya kpẹ ni asa kọng idafọ.

³ Isheę ba ẹri nga si, "In kini ingo ni Anọ Onong nga ni, sa atii ri ka tee ubiredi."

⁴ IYesu ba ger nga si, "Awọọ kide ila Onong si, 'Ba Imila yọ kiyu yọ na ajiya ki lang kọ ba.'"

⁵ Aya sang kọ kadu ni, Isheę ba kpaa nga ki kya uce uka ka yaya nagigang, ayeni nga ẹrẹgọm asing ri nadidu kide anakyua.

⁶ Isheę ba ẹri nga si, "Imẹ ki ma ngo uma oḍoḍoma ri nadidu kinọ ujoḍoḍo, kọ uma ri ni ama mi bọ, ika va ma aghọmani ime yoo.

⁷ Nadidu uma ri ki tee unga ngo in kini ingo ki joḍo mi ni."

⁸ IYesu ɛɛi nga si, “Awɔɔ si, ‘Onɔng ngo nga ni ingo ki joɔ nga kina utina kayu nga.’”

⁹ Ishɛɛ ba kpaa nga ki kyaa Urushelima, aya kyo nga ka amaa yaya ɔna Onɔng, aɛɛi nga si, “In kini ingo na anɔ Onɔng nga ni, funu kɔ kpaa ki ɛɛɛɔ.

¹⁰ Ka awɔɔ kidɛ ila Onɔng si, ‘Aki sa atuma Onɔng ka dara ngo ka ɛɛɛɛɔɔɔɔ,

¹¹ aki dara ngo ni ivɔ bɔ kɔ ba gyo ifra ngo kɔ utii ba.’”

¹² IYesu ba ɛɛi nga si, “Awɔɔ si, ‘Ba mra Onɔng ngo ba.’”

¹³ Ishɛɛ ya kpɛɛ kɔ iligba umra nga ni, asa zɔno ya nga ya unga nagolo.

IYesu Kpaa Utina nga ka AGalili

(IMat 4.12-17; IMar 1.14-15)

¹⁴ IYesu wuwa nga aGalili kidɛ ɛɛɛɛɛɛ Aghing Onɔng, ila nga kpaa ko abi ki ɛɛɛɔ.

¹⁵ Alite nɔ umɛɛ kidɛ ɔkɔ takwyuɛ aYahudawa, kwinga so brɛ nga.

Atoɔ bɔ IYesu ka ANazaret

(IMat 13.53-58; IMar 6.1-6)

¹⁶ Ukadu ni iYesu ba aNazaret, ukɔ mani afono kɔ. Aghila nga ɔkɔ takwyuɛ aYahudawa ka Awii uwuru aYahudawa kono mani aku ghɛli kɔ ni. Aba sisang ka pila iwɔɔ,

¹⁷ Aba ma nga awɔ agho pii kɔ ɔɔ Onɔng Ishaya, aba fɛmɛ ki peni ukɔ mani awɔ si,

¹⁸ “Aghing Ate aYaya shi kini imɛ, ka kyo mi ka imɛ ba aghina amir ni ila ididuma. Atuma mi si imɛ ɛɛi nɔ si aki shee aghomani alor bɔ, afoo ki peni ukyyo uka, aghomani ademi bɔ ki sisang.

¹⁹ Iki ba gyo anyu si akyua ya ju ni Ate aYaya ki foo ajiya nga.”

²⁰ Aya kpɛɛ upila ni, aba wuru awɔ ki ma agho ju itina ɔkɔ takwyuɛ aYahudawa ya, na sa cica. Nadidu aghomani ashi kidɛ ɔkɔ takwyuɛ aYahudawa sa nga ica.

²¹ Aba ɛɛi bɔ si, “Imumani awɔ kidɛ ila Onɔng hwura ka ayato nɔ kaidii.”

²² Nadidu aghomani ashiya kɔ uka ni, a kono uhwai na asa wo ica ni ighang upii ididuma ni ikunu ka anyu nga, asu sa ghulu si, “Ni, ba anɔ uYusufu wɛ ri ba?”

²³ IYesu ɛɛi bɔ si, “Imi yeni inu ki bami ni idi ighang upii, ‘Aghomɛɛ ikang, ma ɛɛkwe ngo okyuo.’ Inu ki ba ɛɛi mi si, ‘Ju uma umani ayɔ kono ni ingo ju ka aKafarnahum ki ifono nu ni.’”

²⁴ Aba ɛɛi bɔ si, “Aipang ni, imɛ so ɛɛi nɔ si, ba agho pii kɔ ɔɔ Onɔng mani aka yira nga ki ifono nga.

²⁵ Aipang ni imɛ so ɛɛi nɔ, akyua agho pii kɔ ɔɔ Onɔng Iliya ni, ace ayiri shi kɔ aghomani aghemɛ bɔ kɔ kpurubu na pam ki Israila, akyua mani aviya kpaa wu ba ki la anyi atai ni ipiri itin, idafɔ lo nagigang nadidu ki ɛɛɛɔ.

²⁶ Nadidu kindo ni ata tuma bɔ agho pii kɔ ɔɔ Onɔng Iliya nga kukushi agha yayi kidɛ bɔ ba, nava tuma kukushi ace ayiri kayu nga ka aZarafat ki ɛɛɛɔ aSidon aghomani aghemɛ nga kɔ kpoo.

²⁷ Akyua agho pii kɔ ɔɔ Onɔng Ilisha ni, ace aghono ubili shi kɔ na pam ki Israila, ba agha yeng mani a hwuru nga ugunu wu ba, iNa’aman nga kayu nga, agha aSuriya.”

²⁸ Ajiya mani ashi kidɛ ya kɔ kindo ni asa kono anaa wu na didu bu.

²⁹ Asa sang ki woo iYesu ki kyabɔ usutumumu ifono kɔ, kiya kyo nga ka ya ugbana mani aviya ifono bɔ kibɔ ya kuma nga ka fɛni ki ɛɛɛɔ,

³⁰ Nava ghila nga idɛ bɔ ki sang nga.

Aghoŋo Usheŋ Ususu

(IMar 1.21-28)

³¹ Asa wor ki kya aKafarnahum, ice ifoŋg ki eŋeŋo aGalili, na so meŋe ɓo ka Awii uwuru aYahudawa.

³² Awo ica ni umeeŋ nga, ka upii shina eŋekyuŋ.

³³ Kide ŋo shor Ŋoŋoŋ ni ace ajiya shiya na ashina usheŋ, aghing ababi. Asa sang anyu ni eŋekyuŋ ki ju si'

³⁴ "Sang ngo kokeŋ! Ikembo ni ingo wang kukushi bayo, iYesu anga aNazaret? Ingo wang ba pii ayo ko? Imi ye ti ingo ni inga ni, ingo sa agha uyer Ŋoŋoŋ ra!"

³⁵ "Komo!" IYesu gawa ni nga. "Kunu kide eŋeŋoma nga!" Usheŋ nga ba kuma nga ki feŋi ki eŋeŋo na si kunu nga bu sa nga ugunu.

³⁶ Ajiya nadidu wo ica, nasu teŋi ace ɓo si, "Iligba igho upii yidi? Ni eŋekyuŋ kini eŋeŋoŋ ajiya ri sa usheŋ ususu so ukunu bu, usa kunu ɓo!"

³⁷ Ila nga kpaa ko abi ki eŋeŋo.

IYesu Leni na ajiya na pam

(IMat 8.14-17; IMar 1.29-34)

³⁸ IYesu kunu nga kide ŋo shor Ŋoŋoŋ, ki kyaa ŋa iBitrus. Akeŋi iBitrus shi akyuo ba, Eŋeŋoma nga furu wu nagigang, aba shor iYesu sa ama nga ŋkyuo.

³⁹ Aya tara ka yayo icuru nga, asa sa ufuru eŋeŋoma si isher nga, aba sisang ki ju ɓo utina.

⁴⁰ Ŋoŋoŋ ta ya ghila wu ni, ajiya ba iYesu na aghomani asini ko iligba igho udumu, atiya ɓo avo ka ya ikwyi, ki ma ɓo ŋkyuo.

⁴¹ Usheŋ ba kunu kide anoma baiya na pam, nasu taa akpa na teŋi si, "Ingo ni ano Ŋoŋoŋ nga!" Aba gawa kini ɓo, akrabo upii ko, ka aye si anga sa aghofoo.

IYesu Kyaa ŋka Uteŋi Upii Ŋoŋoŋ

(IMar 1.35-39)

⁴² Ikyua ya yeŋe ni aba kunu nga, ki kyaa uce uka mani agho shi ya ba. Ajiya na pam so wang nga, akyaa ukushi nga. Uwang ɓo ni ibo dara nga, ka aba sang nga kukushi ɓo ba,

⁴³ aba teŋi ɓo si, "Iyiya yo ni imi ma ufong usheŋ ila ididuma inga eŋeŋom Ŋoŋoŋ, ka imumani isa ni atuma mi yidii."

⁴⁴ Asa lite no uteŋi upii Ŋoŋoŋ kide ŋo shor Ŋoŋoŋ eŋeŋo aYahudiya.

5

IYesu Yoro Atina Nga

(IMat 4.18-22; IMar 1.16-20)

¹ Ace awii ni iYesu teŋg ki kyor ighoŋg aJanisarat. Ajiya so yiri kyabo ayayo nga kibor kong ila Ŋoŋoŋ.

² Anu agboŋo apai ka nyu ighoŋg, agho hwiri itagbo kunu ɓo kide, na aso hwuru isha ɓo.

³ Aba ghila ogboŋo uyeng, unga iBitrus, a shor nga sa ayini ogboŋo ki eŋeŋo ka ghila nga ide wu. Aba cica kide ogboŋo ko meŋe ajiya mani acur.

⁴ Aya kpee upii ni, aba teŋi iBitrus si, "Khimu uyini ogboŋo ko kya ngo uka ukyuku wu, inu shee isha nu, kunu waa itagbo."

⁵ iBitrus yira ki ju nga si, "Agho ŋa mi, ayo ko ju utina ko kpaa na atii, ayo ta kpeŋe yi ighima ba, konor ingo peni ni isu ba shee isha."

⁶ Aya ju kindu ni, asa hwiri itagbo na pam, ki ta komanishi bọ ẹkọ kẹr yọ.

⁷ Asa yoro ayikyo bọ kọ daa ogbolọ ka ba sẹbọ kọ. Aba kọ ba, ki sa itagbo ka agbolọ ki tii wu ki wang ghila wu.

⁸ IBitrus ya nu kindu ni, aba kpaa ki isite iYesu ki ju si. "Sang ngo oko shi mi Ate, ki ime na agho vulu nga."

⁹ Ki inga kina aghomani ashi kini nga nadidu bọ ni, awo ica ni itagbo na ahwiri,

¹⁰ kindo wu ni iYakubu kina iYahaya anọ iZabadi, ayikyo utina iBitrus. IYesu ba teri iBitrus si, "Ba kọ erebata ba. Ite ni ajiya bọ ni ungo ki hwiri."

¹¹ Aya yini ogbolọ bọ ki fuma uviya ni, aba sheri kwike ya na si kiyii nga.

IYesu Leni na aghono ubili
(IMat 8.14; IMar 1.40-45)

¹² Ace awii ni iYesu shi ki ice ifong, na ba nu ace ajiya mani ubili kọ la erekyuo nga. Aya nu iYesu ni aba kpaa ki shite nga, ki shor nga si, "Ate, inkini ingo yira ni, ingo ki bira sa mi ki ba na pipar."

¹³ IYesu ba nawa avo nga, ki piya nga, ki ju si, "Ime yira, ba na pipar." Kide akyua ni ubili shee nga.

¹⁴ IYesu ba waa nga ato si aba teri agho ba, asi, "Osọ kya ngo ukushi ifrist kaya nu ngo, kọ ya ma ifuu ki ngo ba na pipar ki ibo ye, kono umani iMusa teri ni."

¹⁵ Ni kindu ni ila lite nu ghimi na ajiya na pam de kọ kyeng ukushi nga ki ibo ya kọ upii nga, ace agho bọ ni ka leni ni idumu ni osọ lo bọ ko.

¹⁶ Ni iYesu ka kyaa ukọ mani agho shiya ba, ki ya pii nọ Onong.

IYesu Leni na aghomani Ako Hwiya nga
(IMat 9.1-8; IMar 2.1-12)

¹⁷ Ace awii ni, iYesu so mefe na ace aFarisiyawa kina aghomefe umefe iMusa akunu ki kwiligba ifong ki erebo aGalili, kini erebo aYahudiya, kọ Urushelima kuma, na aci ya kọ kaa. Erekyuo Onong ingo sa oleri shi ni nga.

¹⁸ Ace ajiya ba na ko aghomani ako hwiya nga ka ya ishoro, asu sheri ni erekyuo na wang ghila kaya kyo nga ki ishite iYesu.

¹⁹ Ara bira bọ oghila ide ba ka ajiya shiya na pam, aba kiya bọ aya ufiya uboq, kiya yemi ufiya wu ki suu ni nga kini ishoro na ayeke kọ, asa kyo nga ka biyating baiya ki shite iYesu.

²⁰ IYesu ya nu uma aipang bọ ni aba ju si, "Ayikyo, a cira uvulu ngo wo."

²¹ Aghomefe umefe iMusa kina aFarisiyawa va ghulu ace bọ si, "Inga so pii upii Onong ka agbagbara kindo ni? Inga ka bira cira uvulu inbasi Onong kayu nga ba ni?"

²² IYesu ya kpele uma ushi kide ikwyi bọ ni, asa jubo si, "Ikembọ sa ni inu so ghulu ikwyi nu ka aya ni nu uma ri?"

²³ Uligba wo cee nọ uuyo, ataa si, 'A kpaa uvulu ngo wo.' Ko na aju si, 'Sisang, kọ kyeng?'

²⁴ Ka ime wang si inu ye si anọ Ajiya sini erekyuo kpaa uvulu ka asing ri." Ava teri adumu nga si "Ime teri ngo si, sisang, kpaa ishoro ngo kọ kyang aca."

²⁵ Kide akyua ni asang ka ya ica kwinga, ki kpaa ishoro na ayii kọ, ki kya aca, na aso bre Onong.

²⁶ Nadidu bọ kpenẹ anyu bọ na sa wo ica! Na aba kong erebata, na bre Onong, na aso ju si, "Aidi ni ayu nu ima usa uwo ica!"

IYesu Yoro ILawi
(IMat 9.9-13; IMar 2.13-17)

²⁷ Aya kpɛɛ ni, iYesu kunu nga, anu ace agho yira agonu aghono uca si, iLawi, aci ko oka yira agonu, iYesu ba ju nga si, "Yii mi!"

²⁸ ILawi ba sheɛ kwikeya, asisang ki yii nga.

²⁹ ILawi ba yoro nga ula imila ko ona nga, ace agho yira agonu kina ajiya na acur shiya na pam na so la imila kini bo.

³⁰ AFarisiyawa kina aghomeɛ umɛɛ iMusa deɛ ko teɛ ipii ni aso teɛ aghoyii nga si, "Ikɛmbo sa ni inu so la, ni inu sa kina agho yira agonu kina agho uvulu?"

³¹ IYesu yira bo si, "Agho shi akyuo wang bo aghomeɛ ikang ba, sa adumu.

³² Imɛ bami kaya agho uju na biboro ba, sa agho uvulu, ka a lokpaa."

Ughulu kaya Ukpenɛ Anyu
(IMat 9.14-17; IMar 2.18-22)

³³ Aba ju nga si, "Atina iYahaya aka kpɛɛ anyu kwaligba kyua, aka ba pii no Onong, kindiwu kina atina aFarisiyawa, uwɛ ni angɔ so la na sa."

³⁴ IYesu ba ju bo si, "Inu ki bira sa ayikyo aghemɛ asasa ukpɛɛ anyu, na aghemɛ asasa shi kini bo?"

³⁵ Akyua ki ba ni aki kpaa aghemɛ asasa ko na sa shee bo ya, to, akyua ra ko ni ibo ki kpɛɛ anyu ko.

³⁶ IYesu ba ma bo igbang upii, "Ba agho na aki gaa ugii ugyauto ki gbang isisa ka ya ta igbang ititang ko ba. In kini aju kindo ni, aki gaa igbang isisa wo, ko umani, uta taki ju wo igbang ititang uduma ba.

³⁷ Ba aghomani aki shii amusumu ikolo na shi asasa ki ubom ututang. In kini aju kindu ni, amusumu ikolo na shi asasa ki shiya ubom nga wu, kina ayo, ubom nga kuma ki bira bo.

³⁸ Amusumu ikolo na shi asasa ni, aki sa bo ko ubom ususa.

³⁹ Ba agho na aki wang usa amusumu ikolo na shi asasa, in kini asa atatang ni, aki ju si, 'Atatang cɛɛ no odoɔoma.'

6

Ughulu kaya Awii Uwuru AYahudawa
(IMat 12.1-8; IMar 2.23-28)

¹ Ace Awii uwuru aYahudawa ni, iYesu kina atina nga yii bo isii ija alkama, atina nga ba kpɛɛ ace akwyuɛ alkama na aso wuli na coo na sa la.

² Ace aFarisiyawa ba ju si, "Ikɛmbo sa ni inu su ju imumani umɛɛ iMusa kila ujuwu ka Awii uwuru aYahudawa ko?"

³ IYesu ba yira si, "Inu ta ko pila no imumani uDauda ju ka kyua umani inga kina ajiya nga kong idafɔ wo ba?"

⁴ Umani uDauda ghila ide ona Onong, kiya woo, ubiredi ki la, ki va ma ayikyo ukyeng nga imumani ace agho taki la ba si iFirist kayu nga?"

⁵ Aba teɛ bo si, "Ano Ajiya nga shi Ate Awii uwuru aYahudawa."

Aghoni Avo nga Shomo wu
(IMat 12.9-14; IMar 3.1-6)

⁶ Ace Awii uwuru aYahudawa ni, iYesu ghila ide oko takwyuɛ aYahudawa na aso mɛɛ. Ace ajiya shiya ni avo ɪla nga ko shomo wo.

⁷ Aghomeɛ umɛɛ iMusa kina aFarisiyawa sa ica, ka anu ta iYesu ki leni ni nga ka Awii uwuru aYahudawa ni, kibɔ peni nga na uvulu.

⁸ Ni iYesu ye imumani ishi ki ikwyi bo. Aba teɛ ajiya ra mani avo nga shomo wo si, "Sisang koba titara ko kawɛ." Ajiya nga ba sisang ki ya titara ko kaa.

⁹ IYesu ba ju bọ si, “Imẹ sọ ghulu nu, ikembọ shi iduma na ju ka Awii uwuru aYahudawa ni, aju ima ididuma ta akakiya? Afoo ọkyuọ ta apii wọ ni?”

¹⁰ Aba kyoo bọ nadidu bọ, ki ju si, “Nawa avọng.” Asa nawa, avọ nga ba akyuọ.

¹¹ Aba kọng anang nagigang, aba lite nọ upii kina ace bọ imumani ibọ ki ju iYesu.

IYesu Hwiya Atina Nga Ushọ na Apai

(IMat 10.1-4; IMar 3.13-19)

¹² Awii ra ni, iYesu ya kila nga aya ugbana ka ya shọr Ọnọng. Anye na sọ pii nọ Ọnọng.

¹³ Ikyua ya yer ni, aba yorọ aghoyii nga, Ahwiya aghọ ushọ na apai kide bọ, ace aghọ bọ ni ayorọ bọ si atina nga.

¹⁴ Abọ shi iSiman aghomani iYesu yorọ si, iBitrus, kina anayuru nga Andrawus, kina iYakubu, kina iYahaya, kina iFilibus, kina iBartalamawas,

¹⁵ kina iMatiyu, kina iToma, kina iYakubu anọ iHalfa, kina iSaminu, aghomani aka yorọ si iZaloti,

¹⁶ kina iYahuza anọ iYakubu, kina iYahuza Iskariyoti, aghomana agbara nga.

IYesu Mee Ajiya, ki ba Leni ni bọ

(IMat 4.23-25)

¹⁷ IYesu shulu kina bọ, ki titara kọ uce uka ayaye na ọes, kina ajiya na pam aghomani ashi aghoyii nga. Ukadu wọ ni ajiya na pam ba ko abi ki erebọ aYahudiya, kina Urushelima, kina erebọ aTaya kina aSidon aghomani ashi ka anyu ereyema ighighe.

¹⁸ Aghomani aba ka ma kọng upii nga, ka peni uleni kọ ki idumu bọ nadidu bọ. Aghọ shina aghing ishẹe a leni ni bọ.

¹⁹ Kwinga wang piya nga, kaa erekyuọ sọ hwuru kọ ukushi nga, aba leni kini bọ nadidu.

Anyu Adaduma ọlọ

(IMat 5.1-12)

²⁰ IYesu kyoo aghoyii nga ni aba ọeri bọ si, “Inu ni agha anyu adaduma bọ, inu aghila amiri, eregom Ọnọng ni anga nu wọ!

²¹ Inu ni agha anyu adaduma bọ, inu agha idafọ ka akyua ri, aki manọ ushuu! Inu ni agha anyu adaduma bọ, inu aghọ uci ka akyua ri, inu ki sra!

²² Inu ni agha anyu adaduma bọ peni ajiya ọrọ nọ ni, ki woo nu kọ, na asọ cira nọ, si inu ni aghọ akakiya bọ, kaya Anọ Ajiya!

²³ Inkini udibi uma ba ni, inu ju ikwyifu! Inu sọ ya ni ikwyifu, uka nọ shina pam ka ayaya. Kindu wọ ni anirakpẹe bọ ju aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng wo.”

²⁴ Ni ọlọ nọ, inu aghomani ashi ni upeni ka kyuari, ka inu kọ kọng ọdọdọma nọ!

²⁵ Ọlọ nọ, inu aghomani ashi nu ushuu kakyuari, inu ki kọng idafọ! Ọlọ nọ, inu aghomani asọ sra kakyuari, inu ki kọng ubira ikwyi, nu sha ci!

²⁶ “Ọlọ nọ, inu aghomani ajiya nadidu sọ bre nọ, kindọ wọ ni anirakpẹe nọ ta aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng ateri kọ.”

Inu Yoo aghomani Asọ Ju Irisho kini Inu

(IMat 5.38-48; 7.12)

²⁷ “Isọ ọeri nọ, inu aghomani inu hwiri mi, inu yoo asho nu, ka inu ju aghomani atọrọ nu ọdọdọma.

28 Inu sa aghomani aso cira no anyu adaduma, no shor Onong kaya aghomani aso deri nu.

29 In kini agho gyo ngo na avo kudii utuma ni, tee nga udaa. In kini agho yira ngo igbang ko ni, woo inga ide ko ma nga.

30 Nadidu aghomani ashor ngo ice ima ni, ma nga. Aghomani ayira ngo umani, ba wang nga ba.

31 Inu ju ajiya imumani inu wang sa aju nu.

32 "In peni inu yoo aghomani aka yoo nu wu ni, ikembō ni inu ki peni? Ko aghila avulu ni ayoo aghomani ayoo bo.

33 In peni inu ju ododoma ka aghomani aju nu udodoma ni, ikembō ni inu ki peni? Ko aghila avulu ma ka aju kindo.

34 In peni aghomani aki bira biya no bo ni uka ma bo ita ni, na ikembō ni inu ki peni? Ko aghila avulu mani aka mee ita ka ace bo na asa biya na ki kya.

35 Inu yoo aghomani atorō no, ki nu ju bo ododoma, inu ma bo uta basi sa ato biya nu ba, uju kindiwu inu ki peni uka no nagigang, inu ki tee ano Onong agho ucee no ughoghe. Inga ni agho ju uma ododoma nga ka aghomani aka sa bo iza ba kina agha aikiya.

36 Inu kong ahwoo, kong umani Ate nu shi agho kong ahwoo ni.

Inu ba Ma ace nu Avulu ba

(IMat 7.1-5)

37 "Inu ma ju ace agho ashuwa ba, ki inu ma ni, aki ju nu ba. Inu ba bra ace agho ba, inu ma ni aki ju nu ba, inu yira olokpaa, ka aki yira olokpaa nu.

38 Inu ma, ki inu mani aki manō ka tii umumara na tito, atighi na zezogo ko ninira wu, ka sira no kide avo igbang. Kong mani imumani inu ka mara Ajiya ko ni, iyoo na ki mara nu wo."

39 IYesu ba ma bo ice ighang upii si, "Afoo ki biya ugo afoo kashi lee? In kini aju kindu ni, nadidu bo ki kpaa bo kide uhwo ba?

40 Ba anomee mani a gina aghomee nga ba. Anomee mani akpee upila iwoo nga ni, aki ba kini aghomee nga ni.

41 "Ikembō sa ni ingo so kra ani ano ibong mani ashi kide ica anayuru ngo, ingo ta ma ngo ni ukumu oshē no ushi kide ica ngo ba?

42 Na nyi wu ni ingo ki bira uteri anayuru ngo si, 'Anayuru, ta ni ime woo ngo ano ibong mani ashi kide ica ngo,' Ni ingo ta nu ngo ukumu oshē nu shi kide ica ngo ba? Ingo ishoo ajiya! Kyo uwoo ukumu oshē nu shi kide ica ngo, no ta bra unu naiburu mani uki to woo anayuru ngo anibong mani ashi kide ica nga.

Aka Ye oshē ki Igho Ikolō nga

(IMat 7.16-20; 12.33-35)

43 "Oshē ododoma ka ma wo ikolō ibibi ba, kindi wo ni oshē ubibi ka ma wo ikolō ididuma ba.

44 Aka ye koligba oshē ki Igho ikolō nga. Aki kara bo uweng ki erenoma ukara ba, ko inabi ko oshē ukara ba.

45 Ajiya ukikile ka woo uma ododoma kide uma ododoma mani akyo kide ikwyi nga. Ni agha aikiya ka woo uma ububi kide ikwyi nga. Imumani isi kide ikwyi ni, iyu ka kunu ka nyu nga."

Agho Vura Apai

(IMat 7.24-27)

46 "Ikembō sa ni inu so yoro mi si 'Ate, Ate,' ni nu toro nu ju imumani ime sa saju?

⁴⁷ Ka aghomani aka ba ukushi mi, ki ba kong mi ni, ki ba ju imumani ime teri sa ju ni, ime ki yeni nu mani ajiya nga shi.

⁴⁸ Inga shi kini ajiya nga ni, aya sang uvra ona nga ni, asa tumu erebo ikikyughu, ki ta erekpa uvra nga kaya utii. Ugya ya ba ni, uta bra bo ukpaa ona ko ba, ka vra uvra nga na biboro.

⁴⁹ Insi ni aghomani a kong upii mi na ta ju nga imumani imi teri sa aju ba ni, ashi na ki kyaa kina ajiya mani a vra ona nga bo uta erekpa na biboro. Ugya ya ba ni uba pulu ona wo. Ukpaa ona so ububi!"

7

Uma Aipang Aghina Akpo (IMat 8.5-13)

¹ IYesu ya kpee uteri upii nga kite baiya ni asa ghila nga Akafarnahum.

² Ni ace agira agha aghaghe aghina akpo, aghomani Ate ona nga ka ko ododoma nga naigang, ashi nga akyuo ba kina asu kpoo ni.

³ Aghinakpo ya kong ila IYesu ni, aba tuma ace agha akakong aYahudawa ko ukushi nga, ka ya shor nga sa aba leni na agira nga.

⁴ Aya fuma ukushi IYesu ni, ava shor nga nagigang ava teri si, 'Ushi umani aju nga kindi,

⁵ ka ayoo Ajiya yi, anga vra ayo oko takwyue aYahudawa."

⁶ IYesu ba kyaa kini bo. Aya kya ayayo konon ona ni, agha aghaghe aghina akpo ba tuma aghikyo nga kukushi nga ka ya teri nga si, "Ate ona, ba ma erekwe ngo utina ba. Ita maami ni ingo ba ona mi ba.

⁷ Uwu sa ni ita nu mi ni ima ni ba ukushi ngo ba, toro peni ka agira mi ki leni.

⁸ Ki me mani avo ace agho wo ni ishi wu, kina aghinakpo kide ivo mi, ime wang teri adi agho si, 'Kikyang', Aso kyaa, ace aghoni ime teri nga si, 'Ba,' Asu ba, ime teri agira mi si, 'Aju ima,' Aso ju."

⁹ IYesu ya kong kindi ni, aba wo ica ni nga, aba tee ki teri Ajiya mani so yii nga si, "Imeso teri no si, ime sono ko nu mi uma aipang na erekyuo kindi ko ki Israila ba."

¹⁰ Ajiya na atuma bo ya vuwa bo aca ni, aya peni ni agira nga to akyuo.

IYesu Shang Anọ Ayiri mani Agheme Nga ko Kpoo

¹¹ Aya kpee ni IYesu ba wor ki kyaa ice Ifong na aka yoro si Anayin, atina nga kina ikir baiya ba kyaa kini nga.

¹² IYesu ya sang fuma anyu uka ughila ifong ni, aba nu ni a kpaa okong ace anagheme na ki kyabo ko naa ko. Anọ ayeng ayiri mani agheme nga ko kpoo. Ikir baiya ki ifong kyeng kina inga.

¹³ Ate ona ya nu nga ni, aba kong ahwoo nga. IYesu teri nga si aba ci ba.

¹⁴ Aba kyaa ki ya piya imumani ago okong ko. Ajiya na go okong ba titara. IYesu ba ju si, "Ano, sisang!"

¹⁵ Aghokpo va sisang ke cica, Ki tee agho upii!. IYesu ba kpena nga ka avo ki ma ayuru nga.

¹⁶ Erebatu kpena bo ko nadidu bo, aba jo Onong na teri si, "Atina Onong aghaghe ba ukushi bayo." Aba ju si "Onong ba ukushi bayo ka ba she Ajiya nga."

¹⁷ Upii IYesu ghila nadidu aYahudiya kina ufong shi ka ayayo bo.

IYesu kina IYahaya Aghono iminimini (IMat 11.2-19)

¹⁸ Aghoyii iYahaya ba teri nga omari nadidu, na ba woo agha pai kide bo,

19 ki tuma bọ kọ kushi Ate ọna ka ya ghulu nga, “Ingọọ shi aghọmani aki ba, ko ta ayo sha ace aghọ ni?”

20 Aya fuma ukushi iYesu ni, aba ju si, iYahaya aghọ uju iminimini tuma ayo sa aba ghulu ngo si, “Ingọọ shi aghọmani aki ba, ko ta ayo sha ace aghọ ni?”

21 Ka kyua ra ni, iYesu ma ajiya ni asa adumu okyuo, ki ba kiya aghono ushe uduma ajiya wo. Ki ba sa afoo na kyoo.

22 Aba yira aghọmani iYahaya tuma si, “Inu vuwa no kọ ya teri iYahaya imumani inu kono ki ba nu. Afoo so kyoo uka, agunu so kyeng, aghono ubili ba na pipar, agbatong hwiri atong, asang aghọmani a kpuru bo, asu ma ila ididuma kukushi aghila amir.

23 Anyu adaduma kukushi aghọmani ata vulu bo ni umumani isu ju ba.”

24 Agho tuma iYahaya ya sang bo ni, iYesu ba teri bo upii iYahaya, asi, “Ikembo ni inu kyaa unu ka ghumu? Inu kyaa ki inu ya nu onong mani uwuu so ca?”

25 Iba kindi ba ni, ikembo ni inu kyaa unu? Ace aghọmani asomo uma ododoma? Kayi, agho osomo ugbang ododoma ni, agho ci kide ugee agom bo.

26 Ni, ikembo ni inu kyaa ukyoo? Atina Onong? Iso teri no, aceri agho pii kọ oto Onong nagigang.

27 Anga shi aghọmani awo pii kaya erewe nga si, ‘Ime ki tuma atuma mi ka ghila ite ni ngo, Aghọmani aki kyer utra na sha uba ngo.’

28 Iso teri no, ba Ajiya ujee ayiri na aceri iYahaya kini ughoghe. Kindi ni aghọmani ashi naji kọ oka erengon Onong aceri nga.”

29 Ajiya nadidu kina agho yira agonu ya kono kindi ni, aba yira si Onong ni agha aipang nga, iYahaya ba ju bo iminimini.

30 Ni AFarisiyawa kina aghomee umee iMusa ba toro bo imumani Onong wang bo si aju, ka ata yira bo ni iYahaya ju bo iminimini ba.

31 Ikembo ni ki mara Ajiya akuakuari wo? Ashi na nyi?

32 Kini anọ bo ni aci ka anyu oko la ize, asu yoro ace bo, nasu teri si, ‘Iyi peni igbee, inu ta ya no ba, ayoro taa ate ukpo, inu ta ci nu ba.’

33 Uwe ni, iYahaya agho uju iminimini ba ni, aka ra la ubiredi ba, akarasa amusumu ikolo na ashe ba, ni inu se teri si, ‘Ashi kina ushe.’

34 Anọ Ajiya we naya ba, asu la na sa, inu so teri si, ‘Agho bra ula, agho usa ikolo na ashi, aghikyo agho yira agonu kina agho uvulu’.

35 Kindi ni uye ukyuu, yeni si utra Onong na Aipang nga kukushi anọ nga.”

IYesu kọ ọna iSaminu aBafarisiye

36 Ace aBafarisiye yoro nga ula imila. Aba ghila ọna aBafarisiye, ki ya cica koka imila.

37 Ace ayiri ki ifong, aghila vulu, a kono ni iYesu so la imila kọ ọna aBafarisiye ni, aba ba ni ace anibom na anyi uvong.

38 Aba titara kọ tumu kọ oka ifra nga, nasu ci. Ayiri nga ba ghele nga ifra kọ. Aba cra nga kọ ni ufilikwe nga, ki keni nga, ni asa ba shii anyi uvong nga ki coo nga ki ifra.

39 aBafarisiye na ayoro ula imila ya nu kindo ni, aba kpaa kide ikwyi nga si, Ata wasi Ajiya ri ni agho pii kọ oto Onong nga ni, ata kọ ye aghọmani asu cira nga, kina igho ayiri. Si asa aghila avulu.”

40 IYesu ba yira si, “ISaminu, iwang yeni ngo upii.” Aghomee, ime so hwiri ngo.”

41 IYesu ju si, “Ace Ajiya apai na ayii bo uta no ufe. Agha aye ni, ayii nga adinari araji ato, ada aghoni ishitọ.

⁴² Aya bira bọ ọbiya ba ni, aba shee bọ ya ka apai bọ. Kide bọ ka apai bọ ni, inga ki cẹ nọ uyoo nga?"

⁴³ ISaminu ba yira nga si, "Ku nu mi ni, aghomani aya nga ughe." Aba ju si, "Ingo teri na biboro."

⁴⁴ Aya tee kukushi ayiri ni, aba ghulu iSaminu si, "Unu ayiri ri? Ighila ona ngo, ingo taa ma mi nga amusumu uhwuru ifra ba, inga shiri mi na ayiri nga ki ifra ki cira mi na ufilikwe nga.

⁴⁵ Ingo ta keni mi nga ba, anga ni, ko ghila mi ni ata ya nga keni mi ifra ba.

⁴⁶ Ingo ta coo mi nga anyi ka ewe ba, inga coo mi anyi uvong ki ifra.

⁴⁷ Kindi ni, ime so teri ngo, avulu nga nagigang ra ni a kpaa nga ko, ka ayeni uyoo nagigang. Aghomani a kpaa nga ko nazii ni, uyoo naziwu ni ayeni."

⁴⁸ Aba teri nga si, "a kpaa ngo avulu ngo wu."

⁴⁹ Agho la kini nga ba teri ace bọ, "Inga shi nga na aso kpaa avulu?"

⁵⁰ IYesu ba teri ayiri si, "Uma aipang ngo foo ngo. Kyaikyang ni ikwyifu."

8

Ace Ayiri Wolu kini IYesu

¹ Aya Kpee ni iYesu va ghila ide ufong kina anorifong nasu teri upii ila ididuma ewegom Onong. Agho usho na apai ni ashi kini nga,

² ace ayiri mani awuli bọ ushe usulusu kina idumu. Kide bọ ni, uMaryamu (aghomani ace agho bọ yoro nga si iMagadaliya), aghomani awoo nga ushe utinsara wo,

³ IYuwana ayiri iKuzi, aghotina aghaghe ona iHiridus, kina iSuzanatu, kina ace agho bọ nagigang mani ashe bọ ni ugo uma bọ.

Ighang Upii Agho Pila (IMat 13.1-9; IMar 4.1-9)

⁴ Umani ajiya nagigang adugo curu, aba ka ufong ukushi IYesu, avasa ma bọ ighang upii si.

⁵ "Ace agho wuu kya oka upila igho. Ashi kide uta ni, ice igho va kpaa ko utra, ava tina yo, anurun ayaya va tara yo ko"

⁶ Ice va kpaa ka atii. Iya ta ikumu ni iva hwiya yo, ba ololol.

⁷ Ice va kpaa kide akara, iva mighi kukuyeng, akara va meni yo.

⁸ Ice va kpaa ki erebo ididuma, ava fono, ki sa ikir ajilaji." Aya teri kindi ni, ava sang eweyue ki teri si, "Aghomani ashina atong kong ni, a kong."

Ima ri Ighang Upii agho Pila Yeni (IMat 13.10-17; IMar 4.10-12)

⁹ Aghoyii nga va ghulu nga ikembọ ni ighang upii yeni.

¹⁰ Ava teri si, "Inu ni, ama nu si inu ye ewegom Onong. Uwe ni aghoshe ni sai ni ighang upii, unu ni anu, na aki kpele bọ ba. Okong ni, na ki kong na ki kpele bọ ba.

IYesu Yeni Ighang Upii Agho Pila (IMat 13.18-23; IMar 4.13-20)

¹¹ "Ni, ighang upii yo shi, igho yo shi upii Onong.

¹² Igho mani ikpaa ko utra iyo shi aghomani a kong upii Onong, ni Ishe ba ki ma kpaa upii wu ka ikwyi bọ, ka ba ma aipang na peni ufoo bọ ba.

¹³ Unga ayo utii ni iyọ shi aghomani atoro kono upii Onono ni, aka yira ni ikwiyifu. Abo ni, ashi bo ni akang ba. Aka ma aipang anirawi naji ni, akyua umra ni, na ka kpaa.

¹⁴ Igho mani ikpaa ka akara ni iyọ shi aghomani a kono upii, ana golo ni, iger asing, kina uyoo ufe, na uyoo okono ododoma asing la erkyuo bo uwọ sa ni ara ma bo ikolo ba.

¹⁵ Igho mani apila ka erabo ididuma ni iyọ shi aghomani a kono upii, na yira kini ikwiyi iye ididuma, amor ki ma ikolo.

Ighang Upii Agbilimo (IMar 4.21-25)

¹⁶ "Ba aghomani aki ta agbolimo ka fogha ya ni ublikyo, ko na akyo yo ka tata icuru. Kayi, sai na tiya ko ka mani aka tighau, ka agho ghila nu uyeri.

¹⁷ Ba imumani afuwa ya mani aki fomọ bo ba. Ba imumani ater kide tii mani aki kono bo ba.

¹⁸ Kindo ni inu sa atono ko kono, ka aghomani ashi ni yo na aka va kimi ngau. Aghomani ashi ni yo ba ni, ko ani mara asu sa ikwiyi ni yo ni, aka va yira wo."

Ayuru IYesu kina 'Anayuru nga (IMat 12.46-50; IMar 3.31-35)

¹⁹ Ayuru nga kina anayuru nga aba ukushi nga, na ara bira bo ufuma ukushi nga ba ka Ajiya fo agho.

²⁰ Ace agho va teri nga si, "Ayuru ngo kina anayuru ngo ting ka sing, awang nu ngo."

²¹ Na va teri bo si, "Agho kono upii Onono, kiva ju, na abo shi ayuru mi, kina anayuru mi."

IYesu Dara Ugya Ighono (IMat 8.23-27; IMar 4.35-41)

²² Ace awii ni aghila ide ogbolo kina atina nga. Ava teri bo si, "Ima bulu Uda ugege ighono." Ava sisang ki wolu.

²³ Ashi kide ukyeng ni omọ va kpaa iYesu wo. Ba irishu ni uwuru va sang ka ighono, ogbolo va deri koghilawu ide na amusum, aghila bo ubura ikwiyi.

²⁴ Avasa ya shang nga, ki teri nga si, "Agho ona, Agho ona, ayo ki kpuru yi." Ashira, ki ger uwuru kina iyagha amusum. Ava nyenyeri, uka va komo na kikir.

²⁵ Ava teri bo si, "Kyu uma aipang nu wu?" A kono erabata ava woo ica, asu teri ace bo, "I nga shi ko kawo ni, uwuru na amusum na so ma bo upii, nasu yii ima teri nga?"

IYesu Leni na Agho Shi no Ushege ka Agarasinawa (IMat 8.28-34; IMar 5.1-20)

²⁶ Aya fuma erabo Agarasinawa ingo mani ishi na avo igbang kina ifono aGalili.

²⁷ No ufuma iYesu ni, ace aghomani ashi ni ushege kunu kide ifono ki sa nga asho. Aka somo uma ba, ashi nu ona ba, aci kide na alor.

²⁸ Aya nu iYesu ni ava gyo a kpa, ava kpaa kite nga ki sang erewyue ki teri si, "Ikembo lo ngo kini ime, iYesu Ano Onono agho cee no ughoghe? Imo so shor ngo, ba ju mi ubibi ba."

²⁹ Ater kindi ki iYesu ko teri ushege usulusu sa aya ajiya nga yaa. Agolo nagigang ushege nga ka gyo nga, na aka dara nga, Alor nga na asara nu uca, na aka kara uloru wo, ushege nga ka kela nga na kyaa aghumu.

³⁰ Ni iYesu va ghulu nga, “Ikembō shi uca ngō?” Ava tēri si, “Na pam,” kō ushēē kō ghila nga na pam idē ērēnōma nga.

³¹ Avasa shōr nga ka ma sa bō ka kpaa kidē uhwo okōng olo ba.

³² Ni oka ni ace idir alade asō cee ka ta noō upang, avasa shōr nga si aya bō ka ghila idē bō. Avasa ya bō ya.

³³ Ni ushēē nga va sher Ajiya nga, ki ghila bō idē alade. Idir vasa vula kaya ugbana ki kpaa kidē ughōng, ava kpurubu kidē na amusum.

³⁴ Aghōcee alade nga nu ima ri ēba ni, ava ti bō, ava ya tēri ima ri ēbani ki idē ifōng kina anōrōfōng.

³⁵ Ajiya vasa kunu, ki ma nu ima ri ba. Ava ba okō shi iYesu, avasa nu aghōmani ushēē nga ya nga, aci kite iYesu, kina uma ugo, ashi ni ijiya nga. Avasa kōng ērēbata.

³⁶ Aghōmani aju ima kaya ica bō ni, ava tēri bō mani asa ni aghō shi nō ushēē nga peni okyuo.

³⁷ Ajiya nadidu ki ērēbō aGarasinawa vasa shōr iYesu na sheri bō ya, ki ērēbata nagigang kpēnē bō wu. Avasa ghila ogbōlo ki vuwa nga.

³⁸ Aghōmani ushēē nga ya nga ni, ava shōr nga ka kyeng ni nga. Ava shira nga si,

³⁹ “Vuwa ngō aca, ya tēri ighō uma okokōng mani Onōng ju ngō.” Ava ghimi ifōng nadidu kiya tēri uma okokōng mani iYesu ju nga.

Ashang Anayiri mani Akpoo kina Ayiri mani a Piya Igbang IYesu (IMat 9.18-26; IMar 5.21-43)

⁴⁰ Ni, iYesu ya vuwa ni, aghō bō ma sa nga ashō nadidu bō na sō sha nga.

⁴¹ Na ace ayiri mani ako la yorō nga si iYayirus, ace aghōtina aghaghē okō takwyuē aYahudawa, aba ki ma kpaa kite iYesu, ki shōr nga ka kyaa ona nga.

⁴² Ashi na anō anayiri ayeng, ashi kina anyi oshō na pai, ashi ka anyu ukpo. Akyeng ni, Ajiya nagigang sha dara nga,

⁴³ Na ace ayiri mani ako la anyi oshō na pai na asō nira ayi, ako pii imumani ashi ni yō ko kang, ba aghōmani abra ma nga okyuo ba.

⁴⁴ Aba utumu nga, ki piya ifila igbang nga. Kō kadu unira ayi nga va tara wō.

⁴⁵ Ni iYesu va ghulu si, “inga piya mi?” Ni kwinga ya la inang wō ni, iBitrus va tēri si, “Aghō ona, Ajiya bō nagigang yii ngō, asō mēni ngō.”

⁴⁶ Ni iYesu va tēri si, “Ace aghō piya mi, ki imē kōng ni ērēkyuo kunu kidē ērēnoma mi.”

⁴⁷ Ayiri nu ni ba okō shōr ba ni, avasa yini ki ba kina utagha ēka, ava kpaa kite nga, ki yeni kite majiya ima usa mani anga piya nga, ni ma anga lēni ki iripe.

⁴⁸ Avasa tēri nga si, “Anō mi, uma aipang ngō wu ulēni ni ngō. Kyeng ni ikwyifu.”

⁴⁹ Ashi kidē upii ni, ace aghō vasa ba kō ona iJarus aghō atina aghaghē okō takwyuē aYahudawa, ki tēri si, “Anōng kō kpoo. Ma sō ma aghōmēē utina oba ona ngō ba.”

⁵⁰ Ni iYesu ya kōng kindi ni, avasa yira ki tēri si aghō utina aghaghē oka ta akwyi aYahudawa, “Uma kōng ērēbata ba. Kpaa ki ikwyi, aki ba akyuo.”

⁵¹ Aya fuma idē ona ni ara ya nga na ace aghō ghila ni nga ba, sai iBitrus, kina iYahaya, kina iYakubu, kina ate anō na a yuru,

⁵² Ajiya nadidu so ci kōng ukpo anō. Ni iYesu va tēri si, “Inu ma ciba. Ara kpo ba, asō mōru wu.”

⁵³ Avasa sra nga ungo jer amra, ka abō ye sa akōkpo.

⁵⁴ Ava kpene avo nga, ki yoro nga si, “Anayiri, sisang.”

⁵⁵ Aghing nga va vuwa, ki iripe ukadu ni ava sisang. Ava teri si ama nga imila.

⁵⁶ Aghojee nga va woo ica. Ava teri bo si ama teri ace agho ima ri iba ba.

9

IYesu tuma osho na pai ra
(IMat 10.5-15; IMar 6.7-13)

¹ Avasa curu osho na pai ra ki ma bo erakyuo kina uloru abugu kaya ushe, aso va wuli idumu,

² Ava tuma bo si aya teri upii eregom Onong, aso sa agho shi bo akyuo ba ka leni.

³ Avasa teri bo si, “Ama kpaa icima ka go ko kyeng bo ba, ko ashi, ko ipa, ko imila, ko ufe. Ama kpaa uma ugo pai ba.

⁴ Nadidu ona mani uya shulu wo ni, uci kukadu sa agolo usang no ya ju.

⁵ Nadidu aghomani ara yira no ba ni, insi oki ya ona ni, ozi zuru aco ifra no ko yeni amaa uwo ivo no ka ya akwyi bo,”

⁶ Ava sisang ki ghila anorofong aso teri ila ididuma, na sa leni na dumu kwabi.

Ukpo IYahaya Aghono UBaptisma
(IMat 14.1-12; IMar 6.14-29)

⁷ Ni, agom iHiridus agho go ogye eregom a kong imumani aso ju nadidu, ava bra ikwyi nga nagigang, ka ace agho so teri si iYahaya agho uju iminimini nga na ashang ko ukpo.

⁸ Ace agho bo ni ava teri si iLiya nga kunu. Ace agho bo ni ava teri si ayayeng kide Atina Onong adaa akyua nga sisang.

⁹ Ni iHiridus va teri si, “IYahaya ni Ime kyua nga erekwe wo. Inga shi ko kaa ni ihwiri uma kaya erekwe nga?” Ava wang unu nga.

IYesu ma Ajiya Aji Usho Itong Imila
(IMat 14.13-21; IMar 6.30-44; IYah 6.1-14)

¹⁰ Atina iYesu ya vuwa ni, ava teri iYesu ima ra abo ju. Ava kpaa bo ka yayu bo ki kyabo ice ifong si aBetsaida.

¹¹ Ni, aya nu kindi ni ikir baija nga va yii nga. Ava sa bo asho no uba, ki teri bo upii eregom Onong, ki wuli idumu aghomani ashi bo akyuo ba.

¹² Onong uta ya kpa wo ni, osho na pai va ba ayayo, ki teri nga si, “Shira ajiya, ka aghila ide ifong ayayo, ashulu ka wang oka nye kina imila, ka oka mani iyi shiwu ni oshiwu ayayo na ca ba.”

¹³ Ni ava teri bo si, “Inu ma bo imila.” Ava teri nga si, “Ima ra iyi shi kini yo ni ira wolu yo ubiredi otong kina itagbo ipai ba, si iyi kyaa ki ya ghe ajiya ri imila nadidu bo.”

¹⁴ Agheme foma aji usho atong. Ava teri atuma nga, “Uteri bo si acica kaga gimi kaga gimi, kogba ugimi agho ishitilitong.”

¹⁵ Kindi wu na avasa ju, avasa bo na cica nadidu bo.

¹⁶ Ava kpaa ubiredi otong kina itagbo ipai, ava sang ica ka yaya, ki sa Onong iza, ava wraa, ki meri atuma nga, na sha meri ajiya.

¹⁷ Nadidu bo la ki shuu, na sa yeri akumu umani ashe wu okoro osho no pai.

IBitrus Yeni umani IYesu na Ano Onong nga
(IMat 6.18-26; IMar 5.21-43)

¹⁸ Ace awii na aso shor Onong kaya yu nga, atina nga va ba oko shi nga. Ava ghulu bo, si, "Inga na ajiya teri si ime shi?"

¹⁹ Ava yira si, "Yahaya aghila iminimini, ace agho bo ni, Iliya, ace agho bo ni, ayayeng kide agho pii ko oto Onong adaa akyua nga sisang."

²⁰ Ava teri bo si, "Ni inu ni, inga ni oka teri si ime shi?" Ni iBitrus va yira si, "IKristi anga Onong."

IYesu teri Igho Ukpoo mani aki Ju Kunu Sang nga

(IMat 16.20-28; IMar 8.30—9.1)

²¹ Ava ger bo sa ama teri ace agho upii ba.

²² Ateri si, "Iyiya yo Ano ajiya kong olo atataki, agho go eregom kina agha akakong afirist kina aghomee umee iMusa atoro bo nga, ki ta ko umani aki pii nga wo, awii itai na va sisang."

²³ Ava teri bo nadidu bo, "Nadidu aghomani awang yii mi ni, sa a toro erewe nga, na akpaa ukumu osho kwagba awii, ka yii mi.

²⁴ Nadidu aghomani awang okyuo nga ni, aki taa wo. Nadidu aghomani a taa okyuo nga ka ya erewe mi ni, aso wang wo ka peni ba maa.

²⁵ Ikembo shi ododoma ajiya apeni asing na taa okyuo nga, ko ka anyu okyuo nga?

²⁶ Nadidu aghomani a kong ighong uyeni mi kina upii mi, Ano ajiya ma ki kong ighong uyeni nga insi aya ba kina ujoo nga, kina nga Ate, kina nga aghing uyer atuma nga.

²⁷ Iso teri no aipang, ace agho ting ko ke na ki kpo bo ba sa anu eregom Onong."

Utee Ushii nga

(IMat 17.1-8; IMar 9.2-8)

²⁸ Awii ananari ya wolu bo ni, iYesu kpaa iBitrus, kina iYahaya, ni iYakubu, a va kila upang kaya shor Onong.

²⁹ Ashi kide upii no Onong ni, ibate nga tee, uma ugo nga va ba ufufugu, noso kpaa ica.

³⁰ Ba irishu na agha pai so pii ni nga, iMusa kina Iliya.

³¹ Ayeni ujoo nga, na so teri uki hwura ukyaa ayaya nga, mani aki kpoo ka Urushelima konoo umani Onong kyo ni.

³² Ni iBitrus kina aghomani ashii kini nga, omoo tii ki de ica bo, na aya sisang ni ava nu ujoo nga, kina agha pai na ting ni nga.

³³ Ajiya ya sang bo ni, iBitrus va teri iYesu, "Agho ona, ukpaa no umani iyi shi ko kee. Ima ta asoo atai, iye inga ngo, iye inga iMusa, iye ni inga iLiya." Ara to ye ima ra aso teri ba.

³⁴ Aso teri kindi ni amo va ba ki ma fuga bo ya. Na ava kong erabata.

³⁵ Ava kong ice erewuye kide amo, ni teri si, "Adawo nga shi Ano mi anga uhwu hwiya, okong nga."

³⁶ Erwuye ya kpee upii ni, ava nu iYesu ka yayu nga. Ava komo. A wi ra ni ara teri bo ace agho ima ri anu ba.

IYesu Leni na ano ushi na Aghing Ushoo

(IMat 17.14-21; IMar 9.14-29)

³⁷ Ikuya ya yeri ni ava shulu ka aya upang, ikir majiya va ma takwyue ni nga.

³⁸ Na ace agho kide ajiya nga va yoro, ki teri si, "Aghomee, iso shor ngo nu ano mi kina ica ahwoo, ka anga ka yayu nga.

³⁹ Awe ni, ushee ka kila nga, aka waa akpa ba uye ba. Ushee nga ka gyo nga, erenoma nga ka tagha, anyu nga ka hwuru ofo. Akara sheri bo nga ba sa a fila.

⁴⁰ Ime shor atina ngo ka awoo nga wo, na ara bra bo ba."

⁴¹ Ni iYesu va yira nga si, "Inu ofono akyua ri ongo ta uma aipang, agho toro bo okong, sa agba awii ni iki ci ni nu, ni ekong ni nu? Ba na ano ngo ko kee."

⁴² Aso ba ni, ushee nga vasa sang nga ki gyo ki erebo na lip, erenoma nga so tagha. Ni iYesu va ger ushee usulusu, ki leni na ano, ava ma ate ano nga.

⁴³ Nadidu na va wo ica ni erekyuo Onong.

*IYesu Teri Igho Ukpo nga
(IMat 17.22-23; IMar 9.30-32)*

⁴⁴ Tara ni upii ri ghila ide atong nu. Aki ma Ano Ajiya ka ajiya."

⁴⁵ Ni ara kpele bo upii ri ba, asho wo ka ma nu ba. Aba ni ahwiri erebata ughulu nga upii.

*Inga ceta ni oghoghe?
(IMat 18.1-5; IMar 9.33-37)*

⁴⁶ Inang va sang ki edebo kaya inga shi aghaghe kide bo.

⁴⁷ Ni iYesu ya kpele ima shi ki ide ikwyi bo ni, ava kpena avo ace ano ji ki waga nga ayayo ni nga.

⁴⁸ Ava teri bo si, "Nadidu aghomani ayira anano ri ko oami ni, ime na yira. Aghomani ayira mi ni, ayira aghomani atuma mi wodu. Aghomani ashi na ji kide nu anga shi aghaghe."

*Aghomani Ashi ko Yeni nu Otoro Ba ni, anga Shi anga nu
(IMar 9.38-40)*

⁴⁹ IYahaya va yira nga si, "Agho ona, inu ace agho na awili ushee no uca ngo, iyi vasa kla nga, ka ashi ni iyi ba."

⁵⁰ Ni iYesu va teri bo si, "Uma kla nga ba. Nadidu aghomani ara toro nu ba ni, anga nu nga."

ASamariya ace Anifong Atoro Oyira IYesu

⁵¹ Ago oyiya nga ka yaya aya ba ayayo ni, avasa ikwyi nagigang no ukyaa Urushelima.

⁵² Ava tuma aghotina nga na aso kyeng kite nga, avasa wolu ki ghila ace agho aSamariya kaya keri nga ya.

⁵³ Na ASamariyawa va toro bo uyira nga, ka osa ikwyi nga ni nadidu kaya Urushelima wo no shi wo.

⁵⁴ Ni atina nga iYakubu kina iYahaya aya nu kindi ni ava teri si, "Agho ona, uwang si iyi teri ugha ko ushulu ka ayaya ko ma gheli bo ko?"

⁵⁵ Nava tee, ki wang bo orang.

⁵⁶ Ava wolo, ki kyabo ace anifong.

*Aghomana Ateri si Aba ki Yii IYesu
(IMat 8.19-22)*

⁵⁷ Aso kyeng ko utra ni, ace agho va teri nga si, "Iki yii ngo nadidu oka mani okiya."

⁵⁸ IYesu va teri nga si, "Ava aghumu kina afong bo, unung kina erisogo bo, uwe ni Ano Ajiya ashi nga kina oko somo erekwe ba."

⁵⁹ Avasa teri ace agho si, "yii mi." Ava teri si, "Agho ona, yami kiya naa ate mi."

⁶⁰ Ni iYesu va teri nga si, "Ya aghokpuru ka nira anayuru bo aghokpuru. Ka ingo ni, kya ko ya teri eregom Onong."

⁶¹ Ace agho va teri si, "Agho ona, iki yii ngo, zono yami kiya shira ajiya mi."

⁶² IYesu va teri nga si "Aghomani aso wuu kina ihwari uwuu ni, na aso kyoo utumu ni, ara kpaa kina eregom Onong ba."

10

IYesu Tuma Ajiya Ishi Itinsara na apai

¹ Aya kpe kindi ni Onong va hwiya ace agho bo agha ishi itinsara na apai, ki tuma bo aya pilapai, ka lite ukyaa ofonofong kini ika mani anga ma ki kyaa.

² Ava teri bo si, "Ucuru ija shi nagigang, na agho ju utina shina ji. Kindi ni ushor Onong ucuru ija ka tuma aghotina kide ija, ka ma ju nga ucuru ija.

³ Ni, osi wolu! Uwe ni ime tuma nu kini ano atem ka biyating ava aghumu.

⁴ Uma kpaa ipa no ufe ba, ko ipa, ko akpo. Uma bili kototang na ace agho ko utra ba.

⁵ Nadidu ona mani oghila ni, oso teri si, 'Ikwyifu ka ajiya ona ri.'

⁶ Insi agho shi ni ikwyifu shi kide ona ri ni, ikwyifu ki peni nga. Insi ba agho ba ni, oki vuwa ukushi nu.

⁷ Inu cica ko ona, no la no sa nadidu igho ima ra ama no, ka aghotina kpaa kina oka nga. Uma ka tili ika ushulu ba.

⁸ Nadidu ifong mani oghilani, insi ayira no ni, ola nadidu igho ima ra abano.

⁹ Inu leni na adumu ushi kide ifong, inu sa va teri bo si, 'Eregom Onong ya ba ayayo nu.'

¹⁰ Nadidu ifong mani inu ghila ni ara yira no ba ni, inu so ghila itra bo no teri si,

¹¹ 'Aco ifong no umani ashi ki ifra yini, izara no ya. Nadidu kindi ni uye si eregom Onong ya so ba.'

¹² Iso teri no, awii ra ni, aki cee no okong ahwoo aSodom kini ididu ifong."

Olo ko ofonofong mani ora La bo Ukpaa ba (IMat 11.20-24)

¹³ "Olo ngo, aKorasinu! Olo ngo aBetsaida. Kina uma usa uwo ica mani aju kide no, obo ni aju ka aTaya kina aSidon, ada ko la ukpaa aiwu, acii kina uma ikwyi ibibi kina otong.

¹⁴ Na awii ashuwa ni, aki ceni no kong ahwoo aTaya kina aSidon ki cee no.

¹⁵ Ingo aKafarnahum, ujo ngo ni aki ju kaya eremoo? Kai, ingo na ki feni ngo kide ugha.

¹⁶ "Nadidu aghomani ahwiri no ni, ime na ahwiri. Agho toro no ni, ime na toro. Nadidu aghomani a toro mi ni, aghomani atuma mi nga na toro."

Uvuwa ishi itinsara na apai

¹⁷ Ishi itinsara na apai uva ni ikwyifu, na aso teri si, "Agho Ona, ushee ma so kong yi kaya no uca ngo."

¹⁸ Ava teri bo si, "Ime nu Ishee na akpaa ko ba ka yaya kini osuma ugha ni.

¹⁹ Uwe ni, ima no erekyuo tina iyoo kina inang, no va shi ni erekyuo ka erekwe agho toro no, ni ba imumani iki peni no ba.

²⁰ Nadidu kindi ni, uma ju ikwyifu si ushee so kong nu ba, inu ju ikwyifu si awoo uca no ka ayaya."

*IYesu ju ikwyifu**(IMat 11.25-27; IMar 13.6-17)*

²¹ Agolo ra ni ava ju ikwyifu nagigang kina Aghing Onong, ava teri si, "Isa ngo izaa Ate, Ate ayaya na erebo, ko sho omari ukushi aghina uye kina okpeli, qvasa yeni aghomani ayebo ice ima ba. Imε sa ngo izaa Ate, ka udi woshi umani ingo cεε nε okong ododoma.

²² Ko iligba ima ni Atemi nga ma mi. Ba aghomani aye si inga shi anε sa Ate, ko na aye Ate sa Anε, kina aghomani Anε wang yeni bo."

²³ Ava tee kukushi atuma nga, ki teri bo ko yuyi si, "Anyu adaduma shi ki ica mani inu ima ri inu nu.

²⁴ Iso teri nu, agho pii ko oto Onong kina agom nagigang wang nu ima ra inu nu, na ara nu bo ba, awang va kong imumani inu kong, na ra kong bo ba."

ABasamariye umani a yeni ahwoo

²⁵ Ace wii ni aghomeε umεε iMusa va sisang ki titara na aso mra nga, ki teri si, "Aghomeε, ikεmbo ni ki ju ki peni okyuo onga mani ushi wu na mara ba?"

²⁶ IYesu va teri nga si, "Ikεmbo shi kide umεε iMusa? Uka pila na nyi?"

²⁷ Ava yira nga si, "Yoo Onong ngo kina ikwyi ngo nadidu, kina okyuo ngo, kina erekyuo ngo, kina utiling nadidu. Ni va yoo ayikyoo uci ngo kini erekwe ngo ni."

²⁸ IYesu va teri nga si, "Ingo yira na biboro. Ka ju kindi, oki lang."

²⁹ Ajiya nga, wang hwuru erekwe nga ni, iva teri iYesu si, "Inga shi ayikyoo uci mi?"

³⁰ Ni IYesu va yira nga si, "Ace agho nga sang ka Urushelima na aki ya Ayeriko Na ayi vasa dara nga, ki wuru nga uma wo, ki tara ma nga uca ububi, ava wolu ki ya nga okyuo ukushi Onong.

³¹ Ukadu wo ni ice ifrist va yii utra. Ava nu nga ni ava yii udae esheε ki wolu ila nga.

³² Kindi ni ace aBalawe, ya foma oka ki nu nga ni, anga ma va yii udae usheε, ki wolu ila nga.

³³ Ata icuru ni utra va ba na ace agho aSamariya kukushi nga. Aya nu nga ni, ahwoo va kpenε ngau,

³⁴ ava kya ukushi nga, ava lolu nga irinyuru, na sha coo nga anyε kina amusum ikolo ashi. A va kpaa nga kaya iZaki nga, ki kya ni nga ona nga ki ya wang nga okyuo.

³⁵ Ikyua ni ava kpaa adinari apai ki ma agho kang, ki teri nga si, 'Awang nga okyuo wo, nadidu ima ri upii ni kutumu idi ni, insi iya vuwa ni iso ma nga ya.'

³⁶ Ni, kide aya tai ri ni, inga ni unu ni atee anayuru aghomani ayi ca?"

³⁷ Ava teri si, "Aghomani a yeni ahwoo." Ni IYesu va teri nga si, "Ingo ma, kya ko ka ju kindo."

IYesu kya Ila Kukushi IMarta kina IMaryamu

³⁸ Aso kyeng ni, ava ghila ace anifong, ace ayiri agholo ca iMarta ava yira nga ka ona nga.

³⁹ Ashi kina anayuru agholo ca si uMaryamu, aghomani acica ki shite Ate aso hwiri upii nga.

⁴⁰ IMarta ni apii Utina kpaa nga ikwyi wu, ava kya oko shi nga, ki teri nga si, "Ate, ora nong ni, anayuru mi yami ni so ju utina ka yayu mi ba? Teri nga si ashe mi ko."

⁴¹ Ni Ate va yira nga si, "IMarta, iMarta. Ikwyi ngo tee nε uma nagigang.

⁴² Ima iyeng yu na wang. UMaryamu hwiya ima ididuma, na ki ba yira bọ yọ kọ ba."

11

Umẹe IYesu kaya Upii nọ Ọnọng

(IMat 6.9-15; 7.7-11)

¹ Ace awii ni IYesu sọ shọr Ọnọng kọ uce uka. Aya kpẹ ni, ace agho kide aghoyii nga ba ẹri nga si, "Ate, mẹẹ ayo upii nọ Ọnọng, kono mani iYahaya mẹẹ aghoyii nga ni."

² Aba ẹri bọ si, "Insi inu sọ pii nọ Ọnọng ni, inu ẹri si, 'Ate yi ka yaya, ta ni ajoy uca ngo, ẹrẹgom ngo ba,

³ Ma ayo imila aidi kina kwagba awii.

⁴ Kpaa ayo uvulu kọ, kono umani ayo ka kọ shee aghomani aju ayo uvulu. Ba ya ayo kiyi kpaa kide umara ba."

⁵ IYesu ba ẹri aghoyii nga si, "Aba ju si agha aye nu shina aghikyo, ni aba kyaa ona nga na abiyate atii kiya ju si, aghikyo, kilikulu ma mi uta Imila,

⁶ ka ace aghikyo mi shi ka utra ukeng na aba na acii kina ime, ni ime ta shimi na imumani ime ki ma nga ba."

⁷ Ni agho shi kide ba yara si, 'Ba duma mi kọ ba. Aku ta anyu ubọ ya, na anọ mi shiya kini ime ka ya icuru. Ime taki brami usang ka ime manọ ice ima ba.'

⁸ Ime so ẹri nu, ime ye ni aki bọ sang nga ka ma nga imila si asa ayikyo nga ba, aki sang ka ma ajiya nga ima umani awang ka doro kọ ca anyu bọ.

⁹ Kindii ni, Ime so ẹri nu, shoru, aki ma ngo. Wang, ingo ki peni; hwura, aki fumu ngo anyu ubọ.

¹⁰ Aghomani ashọr ni aka ma nga; aghomani awang ni aka peni; Na aghomani a hwura ni, aki fumu nga anyu ubọ.

¹¹ Agba Ate nga kide nọ, anọ nga ki shọr nga itagbo na sa ma nga iyọ?

¹² Ta aki shọr nga A kpa, asu ma nga inang?

¹³ In kini inu aghomani inu shi agha akakiya ye uma anọ nu uma udodoma, inu ye ni na nyi wu ni Ate aYaya ki ma wu, aki ma aghomani ashọr nga Aghing Ọnọng."

IYesu kina UBalzabul

(IMat 12.22-30; IMar 3.20-27)

¹⁴ Ace awii ni, IYesu sọ woo agbatong nọ usheẹ kọ ka ace ajiya ni. Isheẹ nga ya kunu ni, agbatong va peni, ajiya va woo ica.

¹⁵ Ace agho bọ ba ẹri si, "Erekyuo uBalzabul agom nọ usheẹ wọ na asu wuru usheẹ wọ."

¹⁶ Ace agho bọ ghulu nga ka amra nga, ava wang mani a yeni bu ace amaa ka ayaya.

¹⁷ Anga ni aye ima ushi kide ikwyi bọ, aba ẹri bọ si, "Eregom mani ikau oka upai, ita ki tarau wu ba. Kindi ni, insi ona mani okau oka upai, oki kpaa wu.

¹⁸ Insi isheẹ kau oka upai, na nyi wu ni ẹrẹgom nga ki shi na akyuo kọ? Inu si akyuo uBalzabul kọ ni ime sọ wuru usheẹ kọ.

¹⁹ Insi akyuo uBalzabul wu ni ime sọ wuru usheẹ wu ni, aghoyii ngo ni? Akyuo inga wu ni ibọ sọ wuru wu? Kindi ni, abọ ki wa ashuwa.

²⁰ In kini ime woo usheẹ ni erekyuo Ọnọng ni, ẹrẹgom Ọnọng kọ ba ukushi nu.

²¹ Insi ajiya umani ashina erekyuo loru abuu nga nagigang ni, asu sha ona nga, uma onanga ki ci ila bọ.

²² Insi agho ɔeri nga ni ɛɛkyuo ɔkoro ni nga, ki va ca nga ni, ajiya nga so yeri uma ɔkoro nga mani asa ɛɛkyuo ni boɔ, ka va kau uma na ayeri,

²³ Aghomani ashi anga me ba ni, ashi asho mi. Aghomani aka shemi nga ucuruwu ba ni, ufuruwu nasu ju.”

Uvuwa Ushee Usulusu

(IMat 12.43-45)

²⁴ “In kini ushee ususu kunuwu kide ɛrenoma ajiya ni, ika kya wu oka mani amusumu shibo ya ba na so wang oka uwuru. In kini a peni nga ba ni, aki ju si, ‘Ime ki vuwa mi ona ni ime kunu wu.’

²⁵ In kini aya ba ni, aki ba peni ona ni ako yeri wu ki kyeri wu.

²⁶ Aki vuwa nga ka ya yer uce ushee utinisara unga umani ucer nga na akakiya, na aki va ba ka ba ci ko okaa. Kindo ni uci nga ki cer akuya ni ububi.”

Uta anyu aipang

²⁷ IYesu so teri uma kindi ni, ace ayiri kide ikir baijiya ba sang ɛɛwe ki teri nga si, “Onong ta ayuru mani ajee ngo ki cee ngo anyu adaduma.”

²⁸ IYesu ba yara si, “Aghomani aka koɔ upii Onong ki ba yii wu acee nu peni anyu adaduma.”

Uwang amaa

(IMat 12.38-42; IMar 8.12)

²⁹ Ikir baijiya ya kɛme ni, iYesu ba ju si, “Akyua akakiya wudi ri. Awang si ayeni bo amaa, aba yeni bo ace amaa ba bam ni anga iYunusa.

³⁰ Koɔo mani iYunusa ni amaa nga ka ajiya aNineba, kindi wu na aɔo ajiya ki shiwu ka akuya ri.

³¹ Awii ashuwa ni, ayiri agom iSheba ki sang kina ajiya akuyakyuari ri ka yeni si ata ju bo na biboro ba, ka aba ka uce uka atatoo na giga ka aba koɔ umeɛ uye iSolomon. Ni aghomani acer iSolomon we ko ukadii.

³² Awii ashuwa ni, ajiya Anineba aki sisang kina ajiya akuya ri, ka yeni bo si ata ju bo na birbu ba, ka ibo sher uvulu ya ni ɔɔomo iYunusa. Aghomani acer iYunusa we kukadii.”

Uyeri Erenoma

(IMat 5.15; 6.22-23)

³³ “Ba aghomani aki ta ugha ka agbilimo na sho wo ba, ko na fuga kina ublikyo. Kayi, aso tiga kaya ima utiga, ka agho ghila nu uyeri.

³⁴ Ica yo shi agbilimo ɛrenoma. Insi ɛa ngo shi ikyuo ni, nadidu ɛrenoma ngo ki shi na uyeri. Insi Ica ngo shi kina udumu ni, ɛrenoma ngo ki shi ni iting.

³⁵ Kindii ni, ingo so kra ta uyeri ngo ni iting yo ni.

³⁶ Insi ɛrenoma ngo nadidu shina uyeri ni, uce uka shiwu na iting ba ni, ɔsu ta uyeri nadidu, ɔso ta uyeri ki ghimi ngo koɔo umani agbilimo ka ta uyeri kaya ɛrenoma ngo ni.”

IYesu ta AFarisiyawa kina Aghomeɛ Umeɛ IMusa ka Ayaye

(IMat 23.1-36; IMar 12.38-40; ILuk 20.45-47)

³⁷ IYesu ya kpee upii ni, ace aBafarisiye va yoro nga ula imila. Aba kya uka ula imila ki ya cica ka la.

³⁸ Na aBafarisiye ba wo ica nu mani IYesu kpenɛ ula imila ba uhwuru ivo nga koɔo mani abo ko gheli wu ni.

³⁹ Ate ba teri nga si, “Inu aFarisiyawa ni, inu ka hwuru utumu iwoo kina iso, ni kide no ni uder ajiya wu kina akakiya.

⁴⁰ Inu abo! Inu ye nu si aghomani aju utumu nga ju ide ba?

⁴¹ Inu ma aghōmani ashi bō ni ima ba ima ni ushi kide, na didu uma ki ba na pipar kukushi nu.

⁴² “Olo nu, aFarisiyawa! Uwe ni, uka ma Onong ima iye kide usho, okyulo, aya kina uma ere nang. Inu ta dumanō na uju aipang kina uyoo Onong ba. Qmari bō si umani inu so ju, basi ashe uce ya ba.

⁴³ Olo nu, aFarisiyawa! Uwe ni, inu ka yoo na ama nu uka uci ododoma kide oko takwyue aYahudawa, kina ubili ika izē.

⁴⁴ Olo nu! Inu shi kini alor bō angō mani ajiya keng ka ya na ata ye bō ba.”

⁴⁵ Agha aye kide aghōmēē umēē iMusa ba yira nga si, “Aghōmēē, Insi ingo tēri kindi ni, iyi ma ni ingo cira yl.”

⁴⁶ Ni iYesu va yira si, “Inu aghōmēē umēē iMusa, olo nu! Ka inu kpē ajiya akpara na pam mani aki bira bō uko ba, inu ta taa nō bō avō ka inu shēbō kō wō ba.

⁴⁷ Olo nu! Ka inu ka vra alor anga aghō pii kō oto Onong mani anirakpēē nō pili.

⁴⁸ Ushi ra ni inu ki ba yira umani anirakpēē nu ju. A pili aghō pii kō oto Onong, inu sa tumu bō alor.

⁴⁹ Kindii ni, amra Onong si, ‘Iki tuma bō kina aghō pii kō oto Onong kina aghotina Anō Onong, ka pili ace aghō bō, na ma ace aghō bō olo.’

⁵⁰ Uwu sa ni aki ma ajiya akyuakyuari olo nō umani a pili aghō pii kō oto Onong kō kpaa ka kyua na akeri asing kō,

⁵¹ Kō kpaa ka ayi Abila kina anga uzakariya, Aghōmani apii ka biyatē agoo kina uka upipar kide ona Onong. Isu tēri nu, ayii bō shi kaya akwyi nu.

⁵² Olo nu, aghōmēē umēē iMusa! Inu kpaa aca ufumu ona uye, inu ka kyakwyi nu ni, inu ta ghila nu ba, inu ta ba ya nu aghō wang ughila ka ghila ba.”

⁵³ IYesu ya kunu kō kadu ni, aghōmēē umēē iMusa kina aFarisiyawa ba dēē kō mēni nga nagigang, asō pura nga ka peni uma nagigang,

⁵⁴ asō sha ka kpēnē nga kide upii nga.

12

IYesu Waa Atong aghoyii nga

¹ Agolo ra ni, ikir baijiya nagigang curu na sō tang ace bō, iYesu ba kpēnē upii kina aghoyii nga, asi, “Inu ju na bribō kina uyisti aFarisiyawa, aghō ju unu ica.

² Ba imumani afugaya ni iki kunu yō ba, ko ni imumani ashō yō ni aki ye bō ba.

³ Imumani inu tēri kō uyuyi ni sa a kōng yō ka ayayē. Imumani inu tēri kide idē igunu ni, aki gyoo a kpa wu ka yaya obōō ajiya na pam ki kō.

Aghōmani aki Kōng Erebatā nga

(IMat 10.28-31)

⁴ “Inu ayikyo mi, imē so tēri nu, inu ba kōō erēbatā aghō pii erēnoma ba, in kini akpēē upii ni, ba imumani aki bra uju ba.

⁵ Imē ki tēri nu aghōmani inu ki kōō erēbatā nga. Inu kōō erēbatā aghōmani insi apii ni, asi ni akyuo ufeni kide ugha. Imē so ba tēri nu, anga si aghōmani inu ki kōō erēbatā nga!

⁶ Ba aka gbara anurudēri atō na anei apai ba? Nadidu kindō ni, Onong ta yuu nga agha ayayē kō ba.

⁷ Ingo ni, kina ufilikwē ngō nadidu ni aku pila bō. Inu ba kōō erēbatā ba, ka inu cēr Anurudēri na umani a wang nagigang!”

Uyeni Uyira IYesu kite ba Ajiya

(IMat 10.32-33; 12.32)

⁸ “Ime so teri nu, nadidu aghomani ayeni kite ba ajiya si inga yira mi ni, Anọ Ajiya ki kọ yeni si inga yira nga kite atuma Onong.

⁹ Aghomani a yeni si inga torumi kite ba ajiya ni, ime kiku yeni si itoro mi nga kite atuma Onong.

¹⁰ Aghomani kpaa erekwuyue nga kini Onong nga ni kaya Anọ Ajiya ni, aki yira nga uvulu nga wu, nadidu aghomani akpaa erekwuyue nga kini Onong nga ni ka ya Aghing Onong ni, aki yira bo olokpaa nga ba.

¹¹ In kini aba ni inu kite uka ta akwyi aYahudawa, ko ite agha uteri ashuwa, ko ite agha ite ni, inu ba meni ikwyi nu na imumani inu ki teri ba, ka inu woo akwyi nu kọ ba,

¹² ka Aghing Onong ki mee nu imumani inu ki teri ka agolo ra.”

Ighang Upii ka Aya Aghono Upeni, Abo

¹³ Ace agho kide ikir ba ajiya teri iYesu si, “Aghomee, teri anayuru mi si akau uma ungomani ate bayo kpoo ki ya ayo na ama mi oka mi.”

¹⁴ IYesu ba teri nga si, “Ayu! Inga sa mi ni ime ba nu agho ashuwa ko ni ime kau nu imumani ate nu kpoo ki ya nu?”

¹⁵ Aba teri bo si, “Inu sa kra, inu ju atatoo kina kọ iligba ahwula, ka ba upeni uma wo sa upeni okyuo ba.”

¹⁶ A va ma bo ila ki teri si, “Ija ace aghono upeni ju imila nagigang.

¹⁷ A va teri kide ikwyi nga si, ‘Ime ki ju na nyi? Oka mani iki sa uma aghumu mi wo ki lara.’

¹⁸ A va teri si, ‘Imumani ime ki ju ye, ime ki pulu afọ mi wo, ki vra ace akakong, ki sa uma aghumu mi kina uma mi kide.

¹⁹ Ime ki teri erekwe mi si, “Ime shi kina uma na pam mani ime ki koo ododoma wu anyi kina anyi. Tara ni iwuru, ni sha la, ni sha sa, ni ju uvra mi.”

²⁰ Onong ba teri nga si, ‘Ingo abo! Atii ri ni aki yira okyuo ngo wo. Uma umani Ingo curu erekwe ngo ni oki tee unga inga?’

²¹ Umani, agho curu upeni erekwe nga shi wudu, ashi na upeni kukushi Onong ba.”

Inu ba bra ikwyi nu kaya ice ima ba

(IMat 6.25-34)

²² IYesu ba teri aghoyii nga si, “Uta kindi ni Ime so teri nu, Inu ba bra ikwyi nu ni okyuo nu ba, ima ni inu ki la; ko imumani inu ki somo ki erenoma nu.

²³ Ka okyuo eri imila, erenoma ni eri umugo.

²⁴ Inu kra uunu! Aka pila bo ba na acuru bo ba, ashi bo na afọ ba, kindi ni Onong ka ma bo imila. Utina nu eri unga uunu nagigang!

²⁵ Inga kide no ni ubra ikwyi nga ki bra ukhimi agolo kọ okyuo nga?

²⁶ Insi inu bra no uju ima jii kindo ba ni, ikembo sa ni inu so bra ikwyi ka aya uma okokong ushe?

²⁷ Unu kra umani ufuru ka fonu, aka ju bo utina ufufugu ba, ko onga ususugu, kindi ni, ime so teri nu, ko iSulemanu, kina ola irinonon nga ni, asono kọ somo nga uma umani uer unga ayayeng bo ba.

²⁸ In kini Onong ka fiya obong aghumu kindo ni, unga umani Ushi wu kaidi ni, ikyua ni aki sa bo kide ugha, inu bo ni aki to ya nu ya? Inu agho ma aipang na je!

²⁹ Inu ba bra ikwyi ni imumani inu ki la ba, kini umumani inu ki sa ba.

³⁰ Ajiya asing aghomani ashi bo aYahudawa ba so wang igho nu uma ri, inu ma ni, Ate nu ye si inu wang bo.

³¹ Inu sa ikwiyi nu ka umumani ushi unga eřegom Qonong, aso kimi nu udibi uma wọ.

Umẹe kaya Ucuru Upeni Ka yaya
(IMat 6.19-21)

³² "Inu ishu ajaji, inu ba kong eřebata ba, ka Ate nu hwiri uwhai uma no oka kide eřegom nga.

³³ Inu gbura umumani inu shini bo, ko inu ma aghila amir. Inu wang akwiyi no ipa no ufe umani ika bayo ititang ba, upeni mani oka kperi bo nga ba ka yaya, oka umani ba ayi mani aki ba, ba iriyi mani iki bra wo ba,

³⁴ Uka umani upeni ngo shi wu ni, oka wo ni ikwiyi ngo shi wo."

Agra umani Aka ci na Zizal

³⁵ "Inu lolu abuu nu, agbilimo no so la ugha.

³⁶ Inu ba kini agho ci sha agho ona bo ka vuwa ka ona agya ubiya wo ni, in kini a hwura anyu ubo ni na aso fumu.

³⁷ Oki shi uduma kukushi agira mani agho ona bo ko vuwa ka ba peni bo na ci na zizal. Ime so teri nu aipang, aki loru abuu nga, ka teri bo si acica ola imila, aki sa ka ama ko aligba agra nga imila.

³⁸ Agra ra ki shi agha anyu adaduma insi aba kina abiyate ating, ko kina ikwyating, ka peni bo na zizal.

³⁹ Inu ye si, agho ona ta ye akua umani ayi ki ghila ide ona nga ni, ata ki ya nga ya ka ghila ba.

⁴⁰ Inu ma so ci na zizal, ka ago lo mani inu ta sanu ikwiyi wo ba ni, Ano Ajiya ki ba."

Agra anga ushi na Aipang kina anga taa Aipang
(IMat 24.45-51)

⁴¹ IBitrus ghulu si, "Ate, idi igho ighang upii ni, ayo bo ta nadidu ajiya wo?"

⁴² IYesu ba yira si, "Inga shi agira aipang anga uye ukyuu, mani agho ona nga ki ma nga uko ona nga, aka ma agira ushe imila bo kide ago lo?"

⁴³ Agira anyu adaduma nga aghomani agho ona nga ba peni nga ni asu ju utina nga.

⁴⁴ I me so teri nu aipang, aki sa adidu agira ukra uma nga nadidu.

⁴⁵ Insi agira nga va teri ikwiyi nga si, 'Agho ona mi ki tre wo no uba,' na sa de e kuca agira ba ghimi kina ayiri, na asa ghila ula kina usa ki vra,

⁴⁶ Agho ona agira ra ki ba, awii ni ata sa nga ikwiyi wo ba, ko akyua mani ata ye nga ba. Ki vuwa ka awii mani ata sa nga ikwiyi wu ba, aki ca nga nagigang. Ka ba sa ulo kina agho umani ashi bo na aipang ba.

⁴⁷ Agira umani aye imuwang agho ona nga ni ata ju nga uci na zizal ba na ata ba ju nga ba ni, aki ju nga uca nagigang.

⁴⁸ Aghomani ata ye nga imuwang agho ona nga ba ni, insi aju imumani ima uca ni, aki ca bo nga nagigang ba. Nadidu aghomani ama nga uma na pam ni, aki wang uma na pam kukushi nga, Aghomani ama uma upam nagigang ni, aki wang uma upam nagigang kukushi nga.

IYesu ba na okau Akwiyi
(IMat 10.34-36)

⁴⁹ "Ugha wu ni ime ba usa ka sing. Uwang mi ni, ata ko ta wu!

⁵⁰ Ka ime shi kina iminimini agna ulo mani aki ju mi, ime kpaa sa aki ju mi nga!

⁵¹ Inu kpaa si ime ba na uci okyuo wu ka sing? Kaa yi! Ime so teri nu, ukau akwiyi baiya wu ni ime ba wu.

⁵² Kọ kpaa ka kyuaryu ni, ọna ugna agha atọng ki kau uka upai, agha apai ki la inang kina agha tai, agha tai ki la inang kina agha apai.

⁵³ Ate ki la inang kina aṅo nga, aṅo ki la inang kina ate nga. Ayuru kila inang kina aṅo nga, aṅo kila inang kina ayuru nga. Akẹri li la inang kina abiya nga, abiya ki la inang kina akẹri nga.”

Ukpili ushi akuari

(IMat 16.1-4; IMat 8.11-13)

⁵⁴ IYesu ba ẹri ajiya si, “Insi inu nu uyuu aviya ka iriwura ni, inu ka ju si, aviya ki kpaa, aki ba kpaa.

⁵⁵ Insi inu ba nu uyuu ka use ıla nusang ni, inu ka ba ju si, aki ju ọci. Asu ba ju.

⁵⁶ Agho ju unu ica! Inu bira unu ushii asing, inu ta bira ọ ukpi amra adi akyua ba kukushi nu ba.?”

⁵⁷ Ikembọ sa ni inu ta ki ju nu imumani isi iduma ba?

⁵⁸ Insi ayikyo okoro ngo kyaa ashuwa ngo ni, ju ka inu yira ace kọ tra, ingo ba togo ngo ni, aki kyaa ni ngo ki ite agho ẹri ashuwa. Agho ẹri ashuwa ki kyaa ni ngo kukushi agha anirashi. Agha anirashi ki ta ngo kide ubo itii.

⁵⁹ Ime so ẹri nu, Ingo taki kunu ngo kọ ukadu ba si ingo ja imumani asa ngo, ba imumani iki se.”

13

Ọlọkpaa ta Ukpọ

¹ Akyua ra ni aghomani so kọ ọka ma iYesu nga ıla agho aGalili mani iBilatus asa si aya pii, ayii ma zo ya na ọ mani awa ifuu wo.

² IYesu ba yira bo dita bo inu du kpaa si adi aGaliliyawa ce use ma agho aGalili nu uvulu, ọ umani a ko kong ọlọ?

³ Ime do taa nu, kayi, inkini inu la ọ ukpaa mani nadidu nu nudo kpuru nu kini ibo ni.

⁴ Inu kpaa si usho nunanari le agho mani ovra kpa ka ya bo ka uSiluwam, kọ kyo nu a pyi oshe ma ajiya ngo Urushelima nu uvulu? Kayi.

⁵ Ime do ta ọ ushiwudu ma, inkini inu lanu ukpaa ma ni, inu do kpurunu kini ibo ni.

Ighang Upii Uwe mani Uka ma wo Ikolo ma

⁶ Ama do ma bo ighang upii do taa bo ni, ace aghimi sa ọ ose uweng mani a pra ka ide owra nga abo kala ikolo ada peni nga ma.

⁷ Ada do taa agho ẹri ija, ngo nu aidi anyi atai wuji ime do kyeng wang ikolo ose mi daa peni mi ma. A kpa da naa wo. Ikembọ sa ado dala ọka ki lilo.

⁸ Ada yila nga di taa ni atina mi, yawoya mi kyele yo ka anyi ayi, mi sa culu wu elebo,

⁹ inkini asa nga ikolo ka anyi ki ba ma ni, ado kpa kọ.

IYesu leni na Ayiri Agunu ka Awii Uwuru aYahudawa

¹⁰ Ace awii ni iYesu so mẹẹ kọ uce ọka otakwyi aYahudawa ka Awii uwuru bo,

¹¹ ace ayiri mani aghing Ishe sa nga ugunu anyi usho na ananari, aku gamu nga, aka bra nga tara na kikya ma.

¹² IYesu ya nu nga ni, ava ayoro nga di taa nga, ayiri akau ngo nu ugunu ngo.

¹³ A ciya nga avo ka didu akyua asisang ki bre Onong.

¹⁴ Agha akakong oko takwuyue aYahudawa kong anang, mani iYesu ma ayiri la okyuo ka wii uwuru aYahudawa, ada taa ajiya, ayọ sọ na awii mani ala atin mani ayọ kyeli utina, inu ba ka dalawii la nama manọ okyuo, ba awii uwuru li ma.

¹⁵ Ate yila nga di taa, “Agho ju unu ica! Kwinga kide nu aka shii nga inaa nga ko izaki nga ko uka mani aka lor bo, na kya niyo naya ma yo amusum ka awii uwuru ma?”

¹⁶ Ushiwo duma ma ayiri li agho ute Ibrahim mani Ishẹe lor nga anyi usho na ananari, ushi wo umani ashii nga ko dudii olo ka awii uwuru ma?

¹⁷ Aya taa nido ni aghomani atoro bo nga kong igho, nadidu ajiya kong ikwyifu no ima ododoma mani adọ ju.

Ighang Upii kaya Ikir Ikpo
(IMat 13.31; IMar 4.30-32)

¹⁸ IYesu taa bo, “Eregom Onong lilee ike? Ikembo adọ malaa ko?”

¹⁹ Iso lilee ikir Ikpo mani ace agho pila kide uwra nga, a fonu di cii oshẹ, anelinu ma taa aso bo kaya oshẹ.”

Ighang Upii kaya Uyisti
(IMat 13.33)

²⁰ Ava teri bo si “Ikembo mi ki malaa eregom Onong ko?”

²¹ Iso lilee uyisti mani ace ayiri a kpa dize ka iribii alkama imu mara itai, so peni uyisti nga nadidu.”

Utra Umumeni
(IMat 7.13-14; 21.23)

²² A kpenẹ utra kyaa nga efefong na anefong, adọ mee Ajiya, na ta kyaa nga Urushelima.

²³ Ace agho taa nga ni Ate ma ayọ aghomani adọ peni ufoo ni adọ shi bo agho ma? Ada taa bo ni.

²⁴ Inu ma ekyuo ko ghila anyu mumeni, ime do taa nu ajiya na pam aki wang mani aghina, adọ bra bo ma.

²⁵ In kini ate ona ghina di fowa anyu ubo, nudo tra ko sosing nudo hwura anyu ubo ngo do taa ni Ate ma ayọ, femẹ anyu ubo, adọ yila bo na taa ni, “Ime ye mi oka mani inu ghala ma.

²⁶ Kadu inu do taa ni, ayọ la di sa ni ngo, ingo mee ki ifong ma ayọ.

²⁷ Adọ taa ni, ime ye mi oka mani inu ghala ma. Inu sang no ko shi mi nadidu nu, inu agho ju akakhiya.

²⁸ Inu do ci, no ghula ayiri nu, awii umani inu nu iBrahim, kina iShaku, kina iYakubu, na agho pii ko oto Onong nadidu ka eregom Onong, inu akwyue no ni, adọ kra no.

²⁹ Ajiya do ba ka ushii elepuwa na ushii awura, kina ushii do juwa, na khikha ula imila ka eregom Onong.

³⁰ Aghomani aso agho utumu do tee agho ite, agho ite do tee agho utumu.

IYesu kọ ahwoo Urushelima
(IMat 23.37-39)

³¹ Kide akyua ra ace aFarisiyawa ba di taa nga ni, “Sisang kajii ko kyang ice ifong, ki iHiridus wang pii ngo wo?”

³² Ateri bo, “Inu kya ya taa ava ghumu la, ngo nu midu wulu ushẹe kaidi, adumu peni okyuo, ikyua kindii, ushi atai ni ime do kpe utina mi.

³³ Nido ni ime do lite no kyeng mi aji ne ikyua, na adawii, ushi wo odoma mani apii agho pii ko oto Onong ko uce oka ma sa Urushelima.

³⁴ O! Urushelima, O! Urushelima, aghomani apii agho pii ko oto Onong, afeɛ aghomani atuma bo ko shi nu, ɛleme ko me wang culunu mani ananu ka culu ano nga kide ashoo nga, nu turo nu.

³⁵ Uwui aya nu ona nu kinedo ba aghu ba, ime do ta nu, nu ki va numi ma sai awii mani Inu ma, anyu adaduma kushi awo mani akin kide ɛcuwa Ate.

14

IYesu kide Ona aBafarisiye

¹ Ace awii wuru aYahudawa ni, aghila ona ace agha aghaghe aFarisiyawa ka aya la imila, ajiya ba sa nga ica.

² Ace agho udumu ufoɔ ɛrenoma shi ka ite nga.

³ IYesu ghulu aghomeɛ umeɛ iMusa kina aFarisiyawa si, “Oso odoma ni ama okyuɔ ka awii uwuru aYahudawa ta na nyi?”

⁴ Ava komo, iYesu va kpene nga ki ma nga okyuɔ, ki shira nga na sang nga.

⁵ Aba teɛ bo si, “Inga kide no, agho shi na ano ko izaki ni ikpaa kide uhwo ka awii uwuru aYahudawa, na aki woo nga ba?”

⁶ Abra bo uyira upii ba.

Ighang Upii Kaya Akyeng.

⁷ IYesu taa ighang upii aya nu ni aghomani ayoro bo usra agya na aso wang oko cica ododoma agha kakong, ada taa bo si.

⁸ Inkini ace agho yolo ngo ka agya ubuwa ni, ma khikha ko oka ododoma ma, peni agho ko do yolo ace aghomani aceɛ ngo no oghughe ni,

⁹ Aghomani ayoro nu ka pai nu amado ba na ta ni, ngo ma awawo oko khikha, ododoma ingo do kong ighong, ado taa ngo ya khikha ko oka mani ufuma wo owe na ododoma ma.

¹⁰ Inkini ayoro ngo agya kya ya khikha ko oka mani ushi wo ododoma ma, kadu wo ni inga agho mani ayoro no agya ba ni, inga do taa ngo ayikyo, ma khikha kawɛ. Kadu ngo do pini ujoɔ ngo ka shite agho mani ngo kyeng ni bo.

¹¹ Aghomani ajoɔ ɛrekwe nga ni, aki shuu ni ko, aghomani ashuu ni ɛrekwe nga ni ado joɔ nga.

¹² Ataa agho yolo nga agya, inkini ngo do yolo ayoo ula imila ta agya ni, ma ka yolo ayikyo ngo ma, ta anayuru ngo, ta awo ute ngo, ta anapai ngo, ta agho shi ni ufe, kpee ni ibo ma do yolo ngo, da do ju ngo.

¹³ Inkini ngo do yulo agya, yolo agho lamiri, agho kyeng ugunu, agho shina ohua ɛlinema, kana agho shi afoo.

¹⁴ Kini do wo Ingo do pini anyu adaduma, ka ushii aghomani ashi bo na utra mani ado ma ngo ko ma. Ado ma ngo ka awii mani agho kpuru kide Onong do sisang.

Ighang upii ka ya agya aghaghe (IMat 22.1-10)

¹⁵ Aya kong nido ni, ayayi kide akikyo ula nga yila di taa iYesu, anyu adaduma kukushi aghomani ado la imila ni ngo kide ɛregom Onong.”

¹⁶ Ataa nga, apya gho yolo agya aghoghe ayoro ajiya na pam.

¹⁷ Akyua agya ya ba ni, ada tuma agira nga, ataa aghomani a yolo, ayoo kpee keli kwiɛ.

¹⁸ Nadidu bo deɛ agho wa ifra agho sice tane, “ameghe ebiya me wee ya nu yu. Kilikolu ayamiya.

¹⁹ Ada ghọ taa si ime ghe inaa uwuu itong ime do kyaa mi ya mala bo, mi do sholo ngo ya mi ya.

²⁰ Ada ghọ taa si, mi ko vo ayiri, ime do bra mi ba ma.

²¹ Agira da vra di ma taa Ate ona nga ila, Ate ona nga da ko anang, ataa agra nga, kunu kishang ngo kpena itra ifong kina anila apuwa ngo ya yolo aghila amir, agunu, afoo na agho huwa elenoma.

²² Agira da taa, 'Ate ona, ima umani ngo taa ni ako kpee, oka va she wo.'

²³ Ate ona ta agira nga, akunu na kya itra ikikong, kina itra ufong ofisi, aculu ajiya na ma ghina, na tii ona mi.

²⁴ Ime do taa nu, ko agha yayi kide agho umani ime da yolo bo ado ko gheli agya mi ma.

Ima ushi Kide Uyii IYesu

(IMat 10.37-38)

²⁵ Ajiya nagigang do kiyii nga. Aba tee di taa bo.

²⁶ "Aghomani ado ba ushi me ni, sa ayoo mi di pye Ate nga, na ayuru nga, na ayiri nga, na ano nga, na anayuru nga ayiri na agheme, ee, kina okyuo nga ba ni, ado bra nga utee atuma mi ma.

²⁷ Aghomani A kpa nga ukumu osho nga di kiyii mi ma ni, ado bra nga utee atuma mi ma.

²⁸ Inkini ace agho nu awii vra ona ayaya ni, ba ado khikha da kala ta aso na ufe umani odo ma nga na kpee utina ma?

²⁹ Insi ama ko ta elekpa uvra, inkini ama do kpee nga ma, ajiya do sala nga.

³⁰ Ni ado taa si cer! Awe sang uvra ama do kpee nga ma.

³¹ "Agba agom nga wang kyaa okoro kina ace agom, ado zono khikha na kala ta inga agha ajiya aji usho do bra okoro na agha ajiya aji isho ipai ma?

³² Inkini ado bra nga ma ni, ado tuma kukushi bo na ashi atoo da ama akwe bo.

³³ Ushi wu du nadidu aghomani ashee nga ima mani aso kini yo ma, ado bra nga utee aghoyii mi ma.

Ighang Upii kaya Unyo

(IMat 5.13; IMar 9.50)

³⁴ Unyo so odoma inkini ododogo wo kpee wo ni, nanyi wo ni uhwai do vuwa wo?.

³⁵ Unyo shina fabo ni ba imumani ado ju nu bo ma ka ibiya, ta utaki, ado naa wo, agho umani aso na atong okoo na ko.

15

Ighang upii ngo anatemi mani uvuyo

(IMat 18.12-14)

¹ Nadidu agho yila agonu na agho shi na uvulu a yiri ba ukushi iYesu ka ko nga.

² AFarisiyawa na aghomee umee iMusa laa ko yeni ubra ikwyi na aso taa, adidi ajiya so yila agho vulu, adogo la imila ni bo.

³ Ni iYesu ba taa bo ighang upii,

⁴ Inkini ace agho kide no so na analatemi aji, ayi vuu nga, ado ya isho lara usho na lara usho ko oka mani aka lor bo, nayawang mani uvuyo, saya peneyo ma?

⁵ Inkini apeni yo, ado kpa ayoko ka ya uvunga, ni ikwyifu.

⁶ Inkini avuwa ba do ɔna, aki culu ayikyo nga na agho cice nga okoyeng natabu, nushime nu ikwyifu, migu pene anatem me mani uvu yo.

⁷ Ime dugotanu, Ushi wu du, aki peni ikwyifu ka yaya, kaya agho uvulu yayi mani alokpa, ko cee aya usho na ulara usho mani ashi yer na awang la ukpaa ma.

Ighang Upii Kaya Efe Mani Uvuyu

⁸ Ta agba ayiri nga, amashi ne efe azurfa usho, ama naa uzee, aki tanga ugha ka ogblimo nayeli onaa ma, aki ma ikwyi ko wang yo, nama peni yo ma?

⁹ Inkini ama peni yo, aki culu ayikyo nga na agho cice nga okayeng ka do taa bo si, “nu shemi nu ikwyifu, efe mani minaa la migu peni yo.

¹⁰ “Ushiwudu mido ta nu, ima ikwyifu kukushi Atuma Onong ka yaya inkini agho uvulu yayi lokpa.”

Ighang Upii Kaya Anọ Mani Avulu nga

¹¹ Amado tabu, apya aghomani aso na anọ analaghemę apai.

¹² Anaji ta ate bo, ate mi, ma mi mame oka mani aka kau inkini aghokpo ni, atee da kau bo imumani aso neyo.

¹³ Aya ala nalawe najii anaji da culu omanga, A kpenę otra atakya nga ifong mani usoto, kadu aya volu ima nga kashi kaju wuru.

¹⁴ Aya kpe volu imumani aso neyo nedidu edefu ma kpaa ka ifong, amiri da kpenę nga.

¹⁵ Akya kiya ma erekwe nga kukushi ace agho ifong kaju tina, adu agho dado ma nga ocee Alede.

¹⁶ Awang mani atii afunga ne imila mani adogu ocee alede neyo, apeni bo agho ma nga imila ma.

¹⁷ Ijiya nga ya vuwa adadota, aghami bo kide agira ate mi mani aso nu imila na pam na aka la di nirawo, ime we ni dafo wang pii mi.

¹⁸ Ime do sisang, ka ime ya peni ate mi, ki ta nga, ate mi, ime vulu kukushi agho ayaya kina ingo.

¹⁹ Ime da ma mi mani ayoro mi anọ ngo ma, kpami lile ace agira ngo.

²⁰ Asisang, dikyaa ushi ate nga. Ashi atoo ni, ate nga nu nga na aba kong ahoo nga, ati ki kyaa ukushi anọ, ate nga sang ki ya kpenę nga, alakọ keni nga.

²¹ Anọ tanga, ate mi, mivu agho shi ka yaya, ime vuu ngo, ime ma mi ayolomi anongu ma.

²² Ate nga taa agira nga, ‘Kaisha, ya kpaa ugba mani ucee no ododoma, nama somo nga, nu somo nga animaa kina akpo

²³ Aba na ena mani acee no omala nama wa, nayola, na ayo ju ikwyifu.

²⁴ Ka anọ mi ri ni aku kpo nga awii na ya vuwa, aku vuu nga diya vra,’ aba ju ikwyifu nagigang.

²⁵ Anọ akong nga shi kaya ibiya. Aya ba ayayo nido na ni, aba kong na asu sra agya na aya.

²⁶ Ada yulo ace agira aca, aghulu nga ikembo doguba?

²⁷ Ata nga anayuru ngo sa, “Owo ni ate ngo wa ena mani acee nomala mani atakwyi ni nga na asakyo.

²⁸ Aghako kong ana, atoro nga ughila, ate nga kunu dila ko bobale nga.

²⁹ Ayira ate nga ditani, “Kala, oghę anyę mani mi kyili ngo otina, mikodu torumi ima uta nguma, dunedo, ngo ko maminga annanima ma, miya sra agya na ayikyo mi.

³⁰ Anongu we ya ba, aghomani aya la efengu nedu ngo mani aso niyo kaya ayiri ijirija avuwa, ngo wanga ena mani opyi nomala.

³¹ Ate nga tanga, anomi kwagbawe ngo soni ni me, nedu ima mani misoneyo onga ngo wu.

³² "Oso duma mani ayo sa agya ni mani ayo peni ikwyifu, mani anayu ngo adakupko, ka kyua ri ni ako vuwa, adako vulunga kyuaryu ni apeni nga."

16

Ighang Upii kaya Agho Utina Aghaghe Utaa Aipang

¹ Iyesu vasa teri aghoyii nga si, "Ako ju ace agholo ufe ngo mani ama agho utina aghaghe nga uma si akyogho nga ya. Ko utumu na vasa ba nga kini ila mani agho utina aghaghe nga so furu uma agho ona ko.

² Agho ona vasa yoro aghotina aghaghe nga ki teri nga si, 'Ikembo ni so kong kindii kaya erewe ngo? Ko ngo kiso shin aghotina aghaghe mi ba.'

³ "Aghotina aghaghe vasa teri ki ikwyi nga, 'agho ona mi ki kla mi kutina, ekebo ni ime ki ju? Ime we ni ishimi kina akyogho uwuu ba, ni me hwiri ighong kisholo.

⁴ Yauwa! Ime ye imumani ime ki ju, peni a klami ko otina mi ni, ajiya so yira mi ki irina bo.'

⁵ "Avasa yoro Ajiya mani ate ona nga yii bo ita, ava ghulu aghi ite si, 'Ime ko na agho ona yii ngo?,'

⁶ Avasa teri si, 'Agarwa na anye aji. Aghotina aghaghe vasa teri si awooke, kai shang igho isho itong.'

⁷ Avasa teri acegho, 'Ngo ni, Ime ko na yighi ngo?' Inga vasa ter si, 'A buhu nga alkama aji yo. Aghotina aghaghe vasa teri si, 'Yira awo, kogho isho nanari.'

⁸ "Agho ona vasa jo aghotina aghaghe agho taa aipang ka aju amira. Ka agha asing ko bra ukeng na ajiya bo ka asing ri kina amira ki gina ajiya uyeri ko."

⁹ Iyesu vasa lite no teri si, "Ime so teri no, inu ju utina nu peni nu kong peni akwyino aghikyo ko. Kin dinipeni upeni kpee bo ni, aki yira no ki irina ingo taa amaa.

¹⁰ Agho mani amaa na ama ni nga (aminci) ki ima shi naji ni, aki boro mani nga ki ma ighighe. Agho taa aipang ba ki ma shi naji, aki boro shi agho ta aipang ki ma ighighe.

¹¹ In peni nu taa aipang ko upeni asing ri ni, inga ki ma no okyoy upeni aipang ni?

¹² In peni nu ra ju naipang kina akpara acegho ba ni, inga ki manog imumani shi nga nu ni?

¹³ Baa agira mani aki bra ju irigira akyote apai, ko a toro nga ayeng, na ayoo ayeng, ko na ju ayeng aipang, na toro ayeng. Uki branog sa ikwyi nu ko yii onong no sa va sa ko wang ka kyua ayeng ra ba."

Ice Umee iMusa

(IMat 11.12-13; 5.31-32)

¹⁴ Ushi kindo aFarisiyawa agho uyoo efe bo ni kokong imumani Iyesu teri ni, avasa ta ishomo.

¹⁵ Ama ni Iyesu vasa teri bo si, "Inu bo shi agho ki yeni ki ite majiya si, inu na aghaipang bo. Amma ni Onong'ye ikwyi no, omamani Ajiya yoo na ma bo agirma ni, obo ni Onong ka wang nu ba.

¹⁶ “Umẹẹ iMusa kinq unga agho pii ko oto Onong koni ajiya sha yii ki ma ta ko nga kyua iYohana aghina Abaptisman. Amma ni ata ko mani ateri ila ididuma inga erengom Onong, kwinga soshesha naigang ka peni ughilau.

¹⁷ “Kindo ni uki gina no yuyo no umani ayaya kini erabo pulu wu, mani ateri si iwoo iye vulu yo.”

Umẹẹ ka ya Upuye Ubuwa
(IMat 19.1-12; IMar 10.1-12)

¹⁸ Du Awo mani ashira ayiri nga kiva avo ace ni, aju zina awo mani avo awo mani ashira nga inga mani aju azina.

Ace Agholo ufe kina Ula'azaru

¹⁹ Aju Ace agholo ufe, aka tsomo ugbang shino ufe, ngo shina amusumu aseseng gheng, aka la imila diduma koligba awii.

²⁰ Ka nyu ona nga ni ace aghina amir shiwu na yoro nga si Ilazarus, awo mani nididu erenoma nga sonu igunu. Aka ba ni nga kwaligba we ki ma yii nga.

²¹ Anga ni aka wang la imila ko na wa si ngo mani ekpaakaye tebura yolo ufe yo. Anirava ma ka kyaa kiya gheli irinyuru nga.

²² “Eshi do ci na aghina Amir ra vasa kpoo nga, atuma Onong vasa kpaa nga ki kyaa bo kukushi Ibrahim ko. Agholo ufe vasa kpo nga, avasa na nga.

²³ Akya ona ugha adokong olo, avasa shang Erẹkwuyẹ nga ka yaya ki nu Ibrahim ka too, kina Ilazarus.

²⁴ Avasa yoro ki teri si, ‘Ate Ibrahim, ko ohomi, ngo toma Ilazarus ka ata anevo nga kide amusum ka ta mi ka iregheme ki ime kong ogheng, ki ime so kong erenoma kide oghari’.

²⁵ “Ibrahim vasa teri nga si, shuni fa ano mi, Akyua mani ngo shika ayasing ri ni, oshi kina uma ododoma, Ilazarus ko olo, awuji aso kong ododuma, ongo sokong olo.

²⁶ Odiduwuma ni, ka biyateng mayo kini inu ni, uho oghoghe okyokuyo nagigang, na kyer mani acayo ki bira bo gina ki kyaa okoushiyi ba, acawo konu ma gina kota okoushiyi ka ba okodu.’ Unu ma nudo buranu gana diba ushimayoma.

²⁷ “Awo shine efe ba teri si, ‘Ngo ate, ime so shorong, toma nga ka akya ona ate mi.

²⁸ Imẹ so na anayu atong aniraghome, akya kaya pighi ni bo, abu ma konu ma ba okokong olo ogigang riba.

²⁹ Ibrahim ba teri si, Ai na anayur shi konu umẹẹ iMusa kina awo anga agho pii ko oto Onong, akong uma umani ateri bo.’

³⁰ “Aghono upeni vasa yira si, kayi ate Ibrahim, insi ace agho sisang ka lor ki kyaa ukushi bo ni, aki lokpaa.’

³¹ “Ibrahim vasa teri si, ‘Inkini a kong bo umẹẹ iMusa kina nga mani agho pii ko oto Onong so teri ba ni, ko ni awasi ace agho sang kide aghopko ni, aki kong bo nga ba.

17

Uvulu, Uma Aipang kini Itina
(IMat 18.6-7; IMat 18.21-22; IMar 9.42)

¹ Yesu teri aghoyi nga si, ‘Ima usa uvulu ni iyi ya ni iki ba, nedo ni, olo, aghomani anga sa ukpaa!.

² Numana ace agho nu sa ayayi kide abe anano uvulu, oki pee nga ni agira nga utii uhwo wu ko omoo nga, na feni nga ka eremya ighighe.

³ Inu kala eṛekwe nu, inkini anayu vuu ni, yeni nga ubira ikwyi ngo, inkini ala ukpaa ni ya nga ya.

⁴ Inkini avuu iri tinsara ka awii yayi ni, aba vuwa iri tinsara dimata si, 'Ime lokpaa,' Oso mani ingo ya nga ya."

Kimi Ayo Uma Aipang ko

⁵ Atina iYesu teri Ate si, "Kimi ayo uma aipang ko!"

⁶ Ate ona yira si, "Insi inu sina uma aipang na ji kini ikir ikpo ni, inu so teri udii oshẹ, 'Ya ukadi ko kya ngo eṛeyema ighighe,' Aki ju ima uteri ngo.

⁷ Insi ace agho kide nu ni asi na agira uwuu ko uce atem ni, a toro ko vuwa ka aghumu ni, aki ju nga si, ba ko ba cica ko la imila?"

⁸ Aki teri nga si, ker mi imila oghẹ ka ime la me sa, somani ingo ya dola ongango ma?"

⁹ Adodu sa agira la iza nọ mani aju imumani ateri nga?

¹⁰ Ushi wu du, inkini inu ju nedu imumani ateri nu, inu ju si, 'Ayo ni agira bo, ayo ta mayi ba, ayo ju imumani ayo bra uju.'

IYesu Ma Aghono Ubili Usho Okyuo

¹¹ Ace awii ni iYesu la ite nu ukeng kyaa Urushelima ni, aba ghila ka amaa aSamariya kina aGalili.

¹² Aya sang ughila ace anifong ni, aghimi usho aghono ubili vasa ba peni nga, ateng ka atatọ.

¹³ Asa shang iliwye ki teri si, "Ate Ona iYesu, koo aho mayo,"

¹⁴ IYesu ya nu bo ni, aba teri bo si, "Inu kya ukushi afirist ka anu nu, adogo keng ada ba na pupar.

¹⁵ Ayaye kide bo ya nu na apeni okyuo ni, aba vuwa nga na so bre Onong na iliwye ighighe,

¹⁶ Aba kpaa ka afra iYesu, adogu sa nga elenau. Inga ni agho aSamariya nga.

¹⁷ IYesu yila nga dita, "Ba agho usho bo mi ma bo okyo ma? Ki alara usho ushe wu?"

¹⁸ Apeni bo agho mani aki vuwa da ama bre Onong ma, agho biba ri nga ka ayayu nga?

¹⁹ IYesu ta nga, "Sisang ka ingo ki kyeng ngo, uma aipang ngo ma ngo okyuo.

Uba Eregom Onong

(IMat 24.23-28; IMat 24.36-41)

²⁰ Ace akyua ni, aFarisiyawa sa ghulu iYesu nga akyua mani eregom Onong ki ba wu, ayila bo si, Eregom Onong ni, aki nu bo wu ne ica ma.

²¹ Aki teri nga bo si, 'Awuji ma,' Ta awudu ma, eregom Onong shi kide nu wu."

²² Aba teri aghoyii nga si, "Akyua ki ba angọ mani inu du wang unu awii yayi kide awii Anọ Ajiya, inu du nunu ma.

²³ Aki teri nu si, 'awuji,' ko ni, 'awudu!' Inu ma kyaa ma, inu ma kiyi bo ma.

²⁴ Kono umani inyigha ka tsuma ki ma uyeri, kusang ka udi uka ki kya wu uda uka, umani uki shi wudu awii mani Anọ Ajiya ki ba wu.

²⁵ Uma ri ta ko ba ni, sa azonọ mor awiya, ka ajiya akyua ri ba toọ bo nga.

²⁶ Kono umani uba ka akyua iNuhu ni, umani udoshi wudu ka kyua uba Anọ Ajiya.

²⁷ Ajiya so la, na sa, na ju obuwa, aki ma obuwa, ka ama fuma awii umani iNuhu ghila nga ogbolo wu, anitsum nọ ugya sa ba ki ma pili bo nadidu bo.

²⁸ Umani aju wudu ka akyua iLutu, ajiya ki shi kọ la, na sa, ghele, na gbara, na pila, na ovura.

²⁹ Awii mani iLutu kunu nga ka aSodom ni, ada shi ugha na oteghẹ ugha ka yaya, uma pili bọ nadidu bọ.

³⁰ Umani uki shi wudu ka awii uba Anọ Ajiya.

³¹ Awii ra ni aghomani aso ka ya ubo na, uma nga sọ kide ubo ni, ama shulu ka aya kpaa mọ ma. Kindo na aghomani ashi ka aya ibiya, ama vra ma.

³² Inu Shuni na Ayiri iLutu.

³³ Nadidu aghomani awang kyo okyuo nga ni, aki peni bọ wu ma. Aghomani ama okyuo nga ni, aki kyo wu ya.

³⁴ Ime so teri nu, aya pai do shi kaya iculo iyi, aki kpaa agha yayi naya agha yayi ya.

³⁵ Ayiri apai ki shi ko uho kọ ukuyi, aki kpaa ayi naya ayi ya.

³⁶ Aki nu ajiya apai kaya ibiya, aki kpaa ayayi na ya ayayi ya.

³⁷ Aghulu nga si, "Kabi wu, Ate?" Ayira bọ si, "Uka mani okong sọ ni, ukadu wu ni eghavu ka culu wu."

18

Ighang Upii Ayiri Aghokpo kina Agho Teri Ashuwa

¹ IYesu ma bọ ice ighang upii di ta si, usọ udu mani aka pii nọ Onong, ama kila ma.

² Asi, "Ace agho teri ashuwa sọ aghomani aye nga Onong ma ka ice ifong, aka duma nga na ajiya ma.

³ Ka ifong ni, ace ayiri agho ukpo la ko keng ushi nga, na shoro nga si, 'Ghila abiyating mayo kina ashomi.'

⁴ Azono toro nga, amada vra di ta ka ikwyi nga si, 'Kono umani ime ka te mi erebata Onong ma, imi ka ba damami na ajiya ma,

⁵ Umani ayiri ri kọ dama mi wu ni, ime do ghila abiyatng bọ, ama la ko damami ma nula kukeng ma.' "

⁶ Ate ba teri si, "Inu kọ ima umani agho uteri ashuwa ater ri teri!

⁷ Onong du ma nga ajiya nga mani anga huwa na aka ci atii kina atono imumani awee ma? Ado va ki laa nga kọ shebo kọ?

⁸ Ime do ta nu, aki womo ughila abiyating bọ. Ni, Anọ Ajiya yọ ba ni, aki ma peni uma aipang ka sing ri?"

Ighang Upii Ubafarisi kina Agho Yira Agonu

⁹ IYesu va ma idi ighang upii ka aghomani A kpa akwyi bọ si ibo ni agho ju aipang bọ, na aka jer ajiya ushe, asi,

¹⁰ "Ace ajiya apai ghila ona Onong ka aya pii nọ Onong aghaye kide bọ ni ubafarisiye bọ, ada aghaye ni agho yira agonu nga.

¹¹ Ubafarisiye ba sisang ki pii nọ Onong ka erekwe nga na asu ju si, 'Onong, ime sa ngo elenau, nọ mani ime shimi lilee oshe ma ajiya ma, agho dara itra, agho ju uma ububi, agho wang ayiri, mi shimi lilee agho yira agonu ri ma.

¹² Ime ka kpenẹ anyu mi elepai kide awii atinsara, imi ka ma ima iye kide usho nadidu imumani ime peni.'

¹³ Ni, agho yira agonu ra tara ka atatoo, ahang nga ebice nga ka ayaya ma, ashi kọ kha ekọ nga, ado ta si, 'Onong, ko ohomi, ka ime ni agho uvulu nga!'

¹⁴ Imẹ do ta nu, ajiya ri avuwa nga aca nọ utomu ikwyi ka ibate Ọnọng. ka nadidu aghọmani ahang lekwyi nga ni, aki shulu ni nga, aghọmani aka shulu ni lekwyi nga ni, aki shang nga."

IYesu kina Aṇo Ajaji

(IMat 19.13-15; IMat 10.13-16)

¹⁵ Ace agho bọ ba nga na anọ ajaji bọ ka ama piya bọ, aya nu nedi ni aghoyii nga yeni bọ obira ikwyi.

¹⁶ IYesu ba yolo anọ ajaji kushi nga, ki ju si, "Inu ya anọ ajaji ka ba ushimi, inu ma kara bọ ma, ẹrẹgọm Ọnọng ni Inga igho bọ kọ.

¹⁷ Apapang ni imẹ do ta nu, aghọmani ayila nga ẹrẹgọm Ọnọng lile mani anọ ajaji ka aju ma ni, aki ghila nga ẹrẹgọm ma."

Agho Ite nu Peni

(IMat 19.16-30; IMar 10.17-31)

¹⁸ Ace agho ite ma ajiya ghulu nga si, "Aghomee adaduma, ikembọ ni imẹ duju ki imẹ ki imẹ peni okyo ni Ushi wu na amara ba?"

¹⁹ "IYesu ba ta nga si, ikembọ sa ni ingo du yolomi agha adaduma? Ba ace agha adaduma, Ọnọng nga ka yayu nga.

²⁰ Ingo ye imumani Ọnọng ta, ma wang ayiri agho ma. Ma pii agho ma. Mayi ma. Ma ta ater kaya agho ma. Ma ate ngo kina ayuru ngo ẹlehuako bọ."

²¹ Ada tasi, "Imẹ kaju umali ni imẹ doshi anano."

²² IYesu ya ko nedi ni, ata nga si, "Ima iyiye she ngo, gbala imumani ngo so neyo nadidu, ka ingo kau agho shi namiri, ingo du peni upeni ka yaya. Ingo dado ba ngo ma kiyi mi."

²³ Aya kọ nedi ni, ikwyi nga bira yọ, ashi aghono upeni nagigang.

²⁴ IYesu ya nu nedu ni, ata si, "Uki shi nu ulo mani agho upeni ghina ẹrẹgọm Ọnọng!

²⁵ Uki piye ni uyuyo mani urakumi ghina ofong alura, mani aghono upeni ghina ẹrẹgọm Ọnọng."

²⁶ Ajiya ya kọ nedi ni ada ta si, "Inkini ushiwudu ni, inga ki peni ule wudu?

²⁷ IYesu yira bọ dita si, "Uma umani ula lekyo ajiya ni, ula bọ ẹlekyo Ọnọng ma."

²⁸ IBitrus ta si, "Ayo kọ ya uma umani ayo shini bọ ya, ayo ki yii ngo."

²⁹ IYesu ta bọ, "Aipang, mi do ta nu, aki peni bọ aghọmani ado ya ona, ta ayiri nga, ta anayuru nga, ta agho biye nga, ta anọ nga, kaya ẹrẹgọm Ọnọng,

³⁰ Na alar upeni imumani ipiye ididu ka kyuali, ka yaya aki peni okyuo nọ shiwu na amara ma."

IYesu va Teri Ukpo Nga

(IMat 20.17-19; IMar 10.32-34)

³¹ Ada kpaa usho na apai li ki kya uhwo, dita bọ si, "Uwuji, ayo ki kya bọ Urushelima, nadidu uma umani awo kaya Aṇo Ajiya, ka awo ma agho pii kọ ofo Ọnọng ni iki hura.

³² Aki gbala nga kukushi aghọmani ashi bọ aYahudawa ba, na sila nga, aki ju nga ububi, aki taa nga akpe. Aki kẹr nga na aiwili, ka apii nga wu.

³³ Awii itai ni, aki sang."

³⁴ Aghoyii nga ta kpele bọ ima iyiye kide nọ uma ri ma. Asho wu nọ ima, ni ata kpele bọ imumani aso taa ma.

Afoo Agho Shor Peni Ukyoo Uka

(IMat 20.29-32; IMar 10.46-52)

- ³⁵ Aya ba ayayo na aYeriko ni, ace afo ci ka uhwo utra adọ shọ.
³⁶ Aya kọọ na ajiya na pam so wolu ni, ada ghulu si ikẹmbọ ki ba.
³⁷ Ataa nga si iYesu anga aNazaret nga sọ wolu."
³⁸ Ada shang ẹlẹwyi di taa si, "iYesu Anọ uDauda, kọọ ahomi!"
³⁹ Aghomani ashi kite nga yen i ọbira ikwyi, ni aba ta A kpa ki kimi wu, "Anọ uDauda, kọọ ahomi!"
⁴⁰ iYesu da tara di taa si "Aba ni nga kushi nga, aya ba ayayo ni, aghulu nga si,
⁴¹ "Ikẹmbọ ni ingo wang si imẹ ju ngo? Afoo da yira nga di taa si, "Ate, imẹ wang mani mi peni ukyoo uka."
⁴² iYesu taa nga, "Yila ukyoo uka! Uma aipang ngo ma ngo ọkyuo."
⁴³ Ka akyua ra ni, apeni ukyoo uka, akiyii iYesu, adogo brẹ Ọnong. Ajiya nadidu ya nu nido ni, a brẹ Ọnong!"

19

IYesu kina iZakka

- ¹ iYesu ghila idẹ ifong Ajeriko na asọ woru ya.
² Ace ajiya shiya aghonọ uca si iZakka agha aghaghe uyira agonu, ashina upeni.
³ A wang mani inga ta nu iYesu, ni ata bra nga ba ka agna ni ashi agbabgbulu, ka ajiya shiya na pam.
⁴ Aba lite ki ya kiya nga aya ọshe uwe ka anu nga ka udu utra kọ ni iYesu ki ba wu.
⁵ iYesu ya fuma uka ni, aba sang ẹrẹkwe ka yaya ki ẹri si, "iZakka, shulu kaishang ka iyyi ni onang kọ niki shulu wọ kaidi."
⁶ iZakka ba shulu kaishang ki yira nga ni ikwiyifu.
⁷ Ajiya nadidu ya nu kindi ni, aba der kọ ẹri uma, aba ẹri si ọna aghina avulu kọ ni ashulu kọ.
⁸ iZakka sisang ki titara, ki ẹri Ate si, "Nu, Ate! Ukadii ka kyuari, iki kau upeni mi ka biyating ki ma aghina amir, aghomani ikula akpara nga ni, iki biya nga sori nari ka ya imumani isala."
⁹ iYesu ba ẹri nga si, "Aidi ni, ufoo ba ọna ri, ka anga ni anọ Ibrahim nga.
¹⁰ Ka Anọ Ajiya ba ka aba wang imumani ivulu yọ, ka afoo yọ."

Ighang Upii Apam Usho (iMat 25.14-30)

- ¹¹ Asi kide uhuri uma ri ni, iYesu ba lite noteri bo ice ighang upii, ka aya sang ufuma Urushelima, Ajiya huri kini ẹrẹgom Ọnong ya sọ ba yayo ni.
¹² Avasa ẹri bo si, "Akuju ace Ajiya na ajee nga ka ọna ẹrẹgom na ki kyaa ice ifong ititoghọ kaya ma nga ẹrẹgom, na avuwa.
¹³ Aba yoro agho usho kide agira nga, ki ma bo apam usho, aba ẹri bo si, 'Inu tiliwu sa imẹ ya vuwa.'
¹⁴ Ni Ajiya ifong wang bo nga ba, na aba tuma atina kọ utumu nga si, 'Ayo ta wang yi si ama ajiya ri ẹrẹgom bayo ba.'
¹⁵ "Aya lo nga ẹrẹgom ni, aba vuwa nga aca. Asa tuma na agira na ama bo ufe ra, ka nu ta atiliwu ki peni ima kaya.
¹⁶ Aghi ite ba ki ba ju si, 'Ate, upam uye ngo ma apam usho.'
¹⁷ Aba ju si, 'Agira adaduma! Insi ingo ju aipang kaya ima uji ni, imẹ sọ ma ngo ẹrẹgoro ufong usho.'
¹⁸ Agha ipai ya ba ni, aba ju si, 'Ate, upam uye ngo ma apam atong.'
¹⁹ Ate ọna ba yira si, 'Ingo mani, iki ma ngo ufong utong.'

²⁰ “Ace agira va ba ki ba tɛri si, ‘Ate, upam ngo we! Imɛ kyo wu kidɛ ugɛɛ ugyauto ki shɔ.

²¹ Ki huri ɛɛbata, ka ingo ni ice igho ajiya yo, utili ni ngo lo. I ngo ka ba wang uma ijirija, ingo ka curu oka umani ura pila ngo ba.’

²² Avasa tɛri nga si, ‘Ingo ni agira ababi ngaa! Imɛ ki ju ngo ashuwa ka ya imumani ingo tɛri kina anyu ngo. Ingo ye si imɛ ni ajiya nga nu utili kini imɛ lo, agho wang uma ijirija, imɛ ka va curu ku uka umani ira pila mi ko ba?’

²³ Insi ingo ye kindi ni, ikɛmbɔ wu sa ni ura sa mi nga ufe ko uka ukyuru ufe wu ba, insi imɛ vuwa ni imɛ peni ice ima ka ya nu ufe ba?”

²⁴ Avasa tɛri ajiya mani ating koka si, ‘Uyira agho upam uyeng ka ama agho apam usho ra.’

²⁵ Avasa yira ki tɛri nga si, Ate, ashina apam usho!’

²⁶ Aba yira si, ‘Imɛ so tɛri nu, nadidu ajiya mani ashi kini ima ni, aki kyimi nga wu. Aghomani ashi ni ice ima ba ni, animu mani ashi ni yo ni, aki yira ko kuku shinga.

²⁷ Aghomani atoro mi kina agho mani awang bo si iju ɛɛgom ka ayakwyi bo ba ni, inu ba ni bo kokeɛ ka pili bo ko ki temi.’ ”

IYesu Ghila Urushelima

(IMat 21.1-22; IMar 11.1-11; IYah 12.12-19)

²⁸ IYesu ya tɛri kindi ni, avasa lite ki kyaa Urushelima.

²⁹ Aso fuma aBetafaji kini aBetani ka ikyor ugbana Uzaitun ni, avasa tuma atina nga aghaapai,

³⁰ Ateri bo si, “Uya ghila efong ite nu ra, insi inu fuma ni, inu ki ya nu ace anɔ izaki ni agho ko kila nga ba na alor. Ni usa shii ko bau kokeɛ.

³¹ Insi ace agho ju si, ‘Ikɛmbɔ sa nusɔ shii anɔ izaki ni, tɛri nga si Ate nga wang.’ ”

³² Aghomani atuma ba woru kiya nu konɔ mani iYesu ateri bo ni.

³³ Asɔ shii izaki ni agho anɔ izaki ba ghulu bo si “Ikɛmbɔ sa na asɔ shii izaki?”

³⁴ Aba tɛri si, “Ate wang ko.”

³⁵ Aba kyaa ni nga kukushi iYesu, a feni ugbang bo kaya anɔ izaki ki tiya iYesu ya.

³⁶ Asɔ kyeng ni, ajiya ba ta ugbang bo ko utira.

³⁷ Aya sang fuma Urushelima ni, uko mani utira shishiri uka ugbana Uzaitun, ni ikir aghoyi ba ni ikwyifu na so bre Onong ni ɛɛwuyɛ ighighe ni uma usa uwo ica na anu,

³⁸ “Anyu adaduma ka agom na aki ba kidɛ no uca Ate! Ikwyifu shi ka yaya, ujo kukushi Onong!”

³⁹ Na ace afarisiyawa ashi kidɛ ikir baiya vasa tɛri nga si, “Aghomeɛ, ger aghoyi ngo!”

⁴⁰ Ava yira si, “Imɛ so tɛri nu, insi ajiya mi komo na kikiri ni, atighi ki ca kpaa.”

IYesu Ci ni Urushilima

⁴¹ Aya fuma ayayo ki nu ifong Urushilima ni, aba ci ni ifong.

⁴² Imɛ ko tɛri si, “Insi inu ye imumani iwang sa nu peni utomu ikwyi, ni asho wo ki ica no.

⁴³ Akyua ki ba no mani asho nu vra irivii ka ghiminɔ, ka adara nu ko iligba ikyor.

⁴⁴ Aki ta nọ ki ẹrẹbọ, inu kina anọ nu nadidu, aki ya bọ uce utighi kaya uce ba, ka inu ta yira nu si Ọnọng ki ba ọka ushi nọ ba.”

IYesu Ghila Ọna Ọnọng

(IMat 21.12-17; IMar 11.15-19; IYah 2.13-22)

⁴⁵ IYesu vasa ghila ọna Ọnọng na asọ kla agho gbra uma.

⁴⁶ “Akọ woo,” ateri bọ si, “‘Ọna mi ki shi ọna upii nọ Ọnọng, ni inu kọ sawọ nọ tee ọka agho dara itra.’”

⁴⁷ Ko agbawii aka mēẹ bọ kide ọna Ọnọng. Ni Afirist akakong kina aghomēẹ iMusa, kina aghite ma Ajiya awang utira mani apii ngau.

⁴⁸ Ni ara peni bọ ba, kọ upii ghila ikwyi akwinga mani shi kọ kadu.

20

Aghulu Uka mani iYesu Peni Eṛẹkyuọ nga wu

(IMat 21.23-27; IMar 11.27-33)

¹ Ace awii ni asọ mēẹ ajiya kọ ọna Ọnọng na teri bọ ila ididuma, afirist akakong kina aghomēẹ iMusa, kina, agho akakong ọna Ọnọng, ba ukushi nga.

² Ateri nga si, “Ter ayo ebga ẹrẹkyuọ ngo du ju diji ima go,” inga ma ngo diji ẹrẹkyuọ?”

³ IYesu yira bọ si, “Inga ma wang ghulu bọ upii. Nutami,

⁴ Ubaftisma mani iYahaya ju ngo ayaya go, ta ngo ajiya ko?”

⁵ Asa pughe na ace bọ, ki tersi, “Inkini ayo tersi, ‘Oghala ka yaya’, aki tersi, ‘Ikembọ sa nu manọ aipang nenga ma?’

⁶ Inkini ayo tersi, ‘Okoshi Ajiya,’ ‘Nedu Ajiya ki tayo kina otighi, ka Ajiya yira si iYahaya so agho pii kọ ọtọ Ọnọng.”

⁷ Kin nu a tersi, “Abọ yebu ọka mani akunuu ma.”

⁸ IYesu tersi, “Ngama ki terbọ ma ta egba ẹrẹkyuọ nga sọ ju uma ri ma.”

Ighang Upii kaya aghomani Ama nga Uta Ija

(IMat 21.33-46; IMar 12.1-12)

⁹ Asa ter Ajiya diji ighang upii, Ajiya pra ebiya ada ma a piya awo wu uta yo asa kunu uking diya tere naghe gang.

¹⁰ Oghe curu imilla ya ba ni, ada tuma agira nga kushe awo mani ado kyeli abiya, mani ni ama nga anele ekolo ngo ebiya. Awo keli ebiya da kaa nga di kara nga avura a vura avo ijirija.

¹¹ Asa tuma ace agira, amma ni aya va kpeni nga di kaa nga, ki ju nga ububi avura avo kijirija.

¹² Asa va tuma ngo atai, asa sa nga ugunu ada feni nga nau.

¹³ Agha ija ba teri si, ikembọ ni ime su ju? Ime ki tuma na anọ mi, aghomani mi yoo ta aki nu ọkpọtọtọ nga ni.

¹⁴ Agho yira uta ija ya nu nga ni, avasa teri ace bọ si, “Aghomani aki lara ni ija we, tara ni pii ngau, ka ija tee aghamayo!”

¹⁵ Avasa feni nga kọ tumu ija, ki pii ngau. “Ikembọ ni agho ija ki ju bọ?”

¹⁶ Aki ma pughe awo keli abiya na ma ace agho bọ abiya.”

Ajiya ya kong kin dini avasa tersi, “Ọnọng maya ama lele kindi ba ma!”

¹⁷ Amma ni iYesu sa bu ekah di wulu bu, ekyamu na teri ki mamana awo la, “Qteghe mani awo vra tọtọ bọ owo cẹ nọ ọdọdọma?”

¹⁸ “Nadidu aghomani A kpa kaya utii la aki wula nga awawu, awo mani ni otee la kpaa ka ya nga aki honga.”

Ughulu Upii kọ meri agonu kukushi Ikaisar

(IMat 22.15-22; IMar 12.13-17)

¹⁹ Aghomẹẹ upii iMusa kini ifrist adogo wang utra A kpẹnẹ nga, aye ataa diji ighang upii kaya bọ wọ amma ni akung ẹrẹbata Ajiya.

²⁰ Ala ko kyu nga, ada tuma awo sa eca ada ju lalei agho apapang. Asa ikwyi mani a pkani iYesu kaya peye mani ataa mani a ta nga kayelivo agho ite.

²¹ Agho mani atuma aghulu nga, “Aghomẹẹ, ayọ yisi ngo do pughi kini omer imumani sọ aipang ngo shi ngo no wang elekyee ma ngo do mẹẹ ọtra Ọnọng na aipang.

²² Ọsọ duma ayọ ma ukaisar efẹ ẹrẹbọ ta ayọ ma ma ba?”

²³ Amma ni aya pkre amarabu asa terbu,

²⁴ “Yeni mi udinari. Ibice inga wo so ka ya? Ateri si ukaisar.

²⁵ Ada terbu si nu ma ukaisar ima ni so ngo ukaisar nudi ma Ọnọng ima ni ọso ngo Onong.”

²⁶ Abra bu pkane nga nu uvu kaya ọpughi nga ma kidẹ ma Ajiya. Ada vasa ko wica ọgere ọpughe nga, asa bọrọ kọmọ.

Uwulu upighi kọ sang asing (aghokpuru)

(IMat 22.23-33; IMar 12.18-27)

²⁷ Ace aSadukiyawa, awo mani ateri ba usang ka ọlọr ba, asa ba kukushi iYesu nu uwulu.

²⁸ “Aghomẹẹ,” iMusa wọsi, insi ajiya kpo kiya ayiri nga na ashi nga kina anọ ma, anayuru nga sọ vọ nga ka apenì anọ.’

²⁹ Na, akọ ju aca Ajiya atinsara. Ẹrẹkwuyẹ kọng kọvo ayiri amma na akọkpo, a jer anọ ba.

³⁰ Agha ipai vasa vo ayiri kuma, avasa kpo ba anọ ba.

³¹ Agha itai ma kindi. Ava ju si nai dubọ ka ti ni sara avoo ayiri ra, ava kpurubu ba anọ ba.

³² Aya kpẹẹ ni, na ayiri vasa kpo.

³³ Ka kyuari ni, kọ sang alọr, ayiri ki shi ngo nga? Ka akọ voru nga ka tinsara bọ.”

³⁴ IYesu vasa teribu si, “Ajiya asing reni ka voru ayiri, aka va ma ayiri ubowa.

³⁵ Amma ni aca agho bọ aki wang usang alọr, ka va ci sang alọr uki ba aki voru bọ ayiri ba, aki va ma bọ ubowa ni bọ ba.

³⁶ Aki va kpuru bọ ba; asọ kina atuma Ọnọng bọ ni. Asọ Anọ Ọnọng, donma asọ anọ sisang ka alọr.

³⁷ Ki, iMusa nye ni ka yaye si, agho mani akpobu na ki sisang. Ila ushi uzuzi mani ula ogha, apii ka yirkwi Ate si, ‘Anga shi Ọnọng Ibrahim, Ọnọng Ishaku, kini Ọnọng iYakubu.’

³⁸ Inga shi nga Ọnọng agho kpuru wu ba, Amma ni Ọnọng agha kyo, kọ shi nga kwinga sa awo kyo.”

³⁹ Ace aghomẹẹ iMusa ava peni ki teri si, aghomẹẹ uter na ki kya!”

⁴⁰ Kin dini apenì bu awo wulu uce upii ba.

Ughulu Upii kaya Ẹrẹkwuyẹ Ukristi

(IMat 22.41-46; IMar 12.35-37)

⁴¹ IYesu terbu, “Ikembọ sa ni aki teri si ukristi anọ udauda nga?

⁴² Udauda ki kirekwuyẹ nga ter ka awọ uZabura si,

“Ate ayaya teri Ate ọna mi si,

“Cica ka avọ lami,

⁴³ Si imẹ sa agho tọrọ ngo ka ata efrang.”

⁴⁴ “Udauda vasa yulo nga ‘Onong.’
Aki ju na nyi ka yuro nga si anọ udauda?”

*IYesu Ta aghomee IMusa ka Ayaye
(IMat 23.1-36; IMar 12.38-40; ILuk 11.37-54)*

⁴⁵ IYesu teri aghoyii nga ki tema Ajiya si,

⁴⁶ Uju na brebo kina aghomee iMusa, agho wang soru ugbang kokong na ki goru, awang si abili bo ka ika ula iye, awang si ama bo ikoci ediduma ki ka takwyue aYahudawa, kini ekoci ediduma ka oka agya.

⁴⁷ Abo shi agho la akpara ayiri mani aghimibo ko kpurubu, naka pii no Onong ki gbibgang ka nu bu. Aki ju bo aleshuwa ababi.”

21

*Ubaiko Ayiri mani Aghimi nga ko Kpoo
(IMar 12.41-44)*

¹ IYesu sang rikwe ki nu ace aghono upeni na so ma uma kide upeni bo koka ukyuru uma ona Onong.

² Avasa nu ace ayiri mani ashina amiri na aghimi nga ko kpoo aba osa anini apai na ra fuma okoba ba.

³ IYesu vasa teri si, “Ime so teri nu aipang si, imumani aghilamiri aghomani aghimi nga ko kpoo ra asa ni, ucer unga aghoshe na didu.

⁴ Ka inu ma naidu nu kide no upeni bo ko, ni anga kide namir nga ni ama imumani ashi ni yo ya nadidu ko uci nga.”

*IYesu Peni ko Pulu Ona Onong
(IMat 24.1-2; IMar 13.1-2)*

⁵ Ace aghoyii iYesu vasa tee agho upii kaya ona Onong, no ukyer mani aju na ati adaduma, kina ighono uma mani ama. IYesu vasa teri si,

⁶ “Kono mani inu so kyoo kakyakya ri ni, akyua ki ba no mani ba uce atii mani aki ya ka ya uce ba, kogba ni aki yiniwu kaya uce.”

*Okyo koo Erenoma
(IMat 24.3-14; IMar 13.3-13)*

⁷ Avasa ghulu nga si, “Aghomee agba awii ko nudi ki ba wu? Agba amaa nga niki nu ka kyua mani udibi uma sobawu?”

⁸ Avasa teri bo si, “Inu ju naibor, ace agho ba ghimi nu ba. Ka Ajiya nagigang ki ba ki dinu uca mi, aki teri si, ‘Ime shi inga!’ Akyua ya sang uju. Inu ba yii bo ba.

⁹ Inu ba kong erebata ba ipeni inu kong ila okoro kini obira ikwyi ni. Iyi ya ni ummari ki kyoo uba, ni amara sono ko sa nga uba ba.”

¹⁰ Avasa lite nu teri si, “Erebong ki koru kini erebong, eregom kini ice.

¹¹ Aki ju zur erebo ububi, kini idafu kina idumu ibibi. Aki nu uma lo erebata kina uma sira uwo ica ni oso ba ka yaya.

¹² Uma ri tawu ba ni, aki kpeno nu, kaya lolu ka aju nu ububi. Aki kyaa ni inu kite uko shor Onong ka asa nu ko boi itii. Aki kyaa ni inu kukushi agom kina agho ite kide no uca mi.

¹³ Udiwu ki manog agolo uteri ice ima ka ya erekwe mi.

¹⁴ Kin dini, ucinuye ki ikwyi nu nakwya soshiwu si aki peni nu ubira ikwyi ko mani uso darakwyinu ba.

¹⁵ Iki manog ighang kini uye ukyuu mani ba ajiya ayeng kide agho shi ko ju irisho kini nu ba, aki bira bo tee upii ko na linang kini ima uteri no ba.

¹⁶ Ate nu, kina anu nu, kina ute nu, kina ayikyo nu aki ta nu tumu, ka vasa ka pili ace agho nu.

¹⁷ Kwinga ki tɔrɔ nu ko uca mi.

¹⁸ Kindu ni ba ajiya ayeng kidɛ nu mani ufilikwyi nga ki vulu ba.

¹⁹ Peni ubira umɔr ni, uki lang.

IYesu Teri Ukpaa Urushelima
(IMat 24.15-28; IMar 13.14-23)

²⁰ Du akyua mani inu nu aghɔmani akpɔ na ghimi Urushelima ni, uki kpɛɛ si akyua sɔba mani aki puluwu.

²¹ Kin dini aghɔmani ashi kidɛ aYahudiya ni, ati bɔ ka kyabɔ ayanɔkɔng kɔng. Aghɔmani ashi kidɛ ɛfung na kunubɔ, aghɔmani ashi ka ufung fisi ni aba aghila idɛfɔng ba.

²² Ka akyua anang ɔnɔng ya ju ka ahura imumani akɔ woo.

²³ Ima ɛrebata yɔ na ayiri shina afo kina ayiri go anɔ kaidu akyua ra! Ka ɔlɔ ububi ki ghila ɛrebɔng, anang ɔnɔng ki shulu kaya akwyi bajiya.

²⁴ Aki pili ace aghɔ bɔ na anyu ikuma, ka va kpɛɛ ace aghɔ bɔ, ka kyabɔ iri gira kucenu ufɔng. Aghɔmani ashi bɔ aYahudawa ba ni aki ju Ajiya Urushelima aikiya, sa akyua ya fuma.

Uvuwa Anɔ Ajiya
(IMat 24.29-31; IMar 13.24-27)

²⁵ "Aki nu umumani umɛɛ ɛrebata kaya ɛrɛmɔɔ, kini upɛɛ kini ɛyɛɛ. Ajiya aya sing ki ba zɔɔ bɔ ni ɛrebata kɔnɔ uvila ɔgya kidɛ avɔng ni.

²⁶ Ajiya ki peni ayi ukpaa ni ɛrebata, aki kɔng ɛrebata kɔnɔ kyoo umumani ɔsɔ ba kini yi ka sing ri. Ka aki zuru aya ɛrɛmɔɔ.

²⁷ Akyua ra wu ni aki nu Anɔ Ajiya na sɔ ba kidɛ amɔ kini ɛrɛkyuɔ nɔ uɔɔ ughɔghɛ.

²⁸ Insi uma ri dɛkɔ ba ni, titara kɔ shang akwye nu, ka ufo nu ya ba ayayo."

Umɛɛ Kaya Ushi Uwɛng.
(IMat 24.32-35; IMar 13.28-31)

²⁹ IYesu vasa ma bɔ ice ighang upii si, "Inu kra ushi uwɛng kina ashi nadidu.

³⁰ Insi aya sɔ ju afa asasa ni, inu ka kyakwiyinɔ ka kpɛɛ si ɛrɛkpɛɛ yasɔ ba.

³¹ Kin diwuni, insi inu nu ighɔ nu uma ri nɔ ɔsɔ ba ni, inu ye si ɛrɛgɔm ɔnɔng yasɔ ba.

³² "Aipang ni sɔ tɛri nu Ajiya aikuari ni, aki kpuru bu ba sa uma ri naidu ba kaya ica bɔ

³³ Ayɛrimɔɔ kina asing aki puluwu, ni upii mi ki puluwu ba.

Ukyu akwyi nu

³⁴ "Uci nu ye, Inu ba ya ula kina vura kuma, kina ubira ikwyi asing ukpaa nu ikwyi kɔ ba, Kɔ umani awii ra ki ba ba uye ka ma kpaa nɔ kini ayi nga ni.

³⁵ Ka ki ba kaya ɛrɛkwɛ kwinga mani aci ka sing ri naidu.

³⁶ Ci nu ye, nu sa pii nɔ ɔnɔng ko gbakyya kɔ peni akyuɔ langkɔ kɔ umumani ukibani, kɔva tetara kite Anɔ Ajiya."

³⁷ ko gbawii ni, iYesu ka mɛɛ kidɛ ɔna ɔnɔng, ni ipeni uka ba ugheni, aka kunu ki kyaa ayi tili na uzaitun kiya nyeri kukɔdu.

³⁸ Na ajiya nadidu ba kataating ka ba kɔng nga kidɛ ɔna ɔnɔng.

22

Ijudas yira ki gbura IYesu

(IMat 26.1-5; IMar 14.1-2; IYah 11.45-53)

¹ Akyua usra agya ubiredi umani uka sang wu ba na aka yorọ si agya ubulu ya sọ ba,

² afirist akakong kina aghomee iMusa sọ wang umani asọ pii iYesu wu, na huri erẹbata baijiya.

IYahuda Ma Erekywe ki Gbara IYesu ko

(IMat 26.14-16; IMar 14.10-11)

³ Ishee vasa ghila ide ikwyi iYahuda aghomani ayoro nga si Iskariyoti, agha yeng kide atina ushonapai ra.

⁴ Avasa kyaa kiya peni kina agha kakong afirist bo kina agha kakong usha ona Onong bo umani aki ma iYesu kukushi bo.

⁵ Avasa ko ikwyifu nagigang, avasa yira si aki ma nga ufe.

⁶ IYahuda vasa yira imumani ateri, avasa lite konon wang utira mani aki ma iYesu na agho ba shiya ba.

Iyesu La Imila Agya Ubulu

(IMat 26.17-25; IMar 14.12-21; IYah 13.21-30)

⁷ Awii usra agya ubiredi ni uka sang wu ba ya ju ni, aki wa itimi agna usra agya ubulu,

⁸ iYesu vasa tuma iBitrus kini iYohana ki teri bo si, "Ukyaa ko ya kyer imila agya ubulu ki ma la."

⁹ Avasa ghulu si, "Kabi wu nuwang siya kyer imila wu?"

¹⁰ Avasa teri bo si "Insi ingo ghila idefong ni, uki nu ace ajiya na go iwoo na musumu. Inu sa yii nga ko kyaa ona mani aki ghila.

¹¹ Uteri agho shino ona si, aghomee nga tuma nu si ayo ba ghulu ngo si, "Ki uboo mani ime kina atina mi kila imila agya ubulu wu?"

¹² Aki yeni nu uce uboo ayaya naku ker. Ukodu ni aki ju akywikeu."

¹³ Avasa kya kiyanu akywike konon mani iYesu teri bo ni, avasa ker imila agya ubulu.

Ujibi iYesu

(IMat 26.26-30; IMar 14.22-26; 1AKor 11.23-25)

¹⁴ Akyua ya ju ni, iYesu vasa cica kina agho utina nga ka la imila.

¹⁵ IYesu vasa teri bo si, "Ime ko sa ikwyi no ukila adi agya ubulu kini nu ni sa ukong olo!

¹⁶ Ime so teri nu, ime ta ki so lami ice imila ba sa ahwura wo ka eregom Onong."

¹⁷ Avasa kpaa igbohu ki sa Onong izaa, ki teri si, "Inu yira, ko kau kide nu.

¹⁸ Ime so teri no si, ku kpaa kakyaukyau ri ni ikiso sa mi adibi akuma ikolo na ashe ba sa eregom Onong ya ba."

¹⁹ Ava kpaa ubiredi ki sa Onong izaa, ki wirau, ki ma bo, ki teri bo si, "Udiko shi erenoma mi mani aki ma kaya nu. Uka ju kindi ko ushuni kini me."

²⁰ Kindi wu ni aya kper ujibi ni ava kpaa igbahu, ki teri si, "Idi igbahu ni utaa anyu ososau kini ayi mi na nau kaya nu.

²¹ Ni aghomani aki gbara mi wu so la kini ime!

²² Ano Ajiya ki kpoo konon umani akyoni, ni olo aghomani agbara nga wu!"

²³ Atina nga vasa ghulu ace bo ta inga kide bo ki ju kindi ni.

²⁴ Inang vasa ghila ide bo komani inga ki cer ni ughoghe.

²⁵ IYesu tɛri bɔ si, “Agɔm Ajiya mani aghɔmani ashi bɔ aYahudawa ba ni, aka yeni Ajiya bɔ ɛrɛgɔrɔ, kumani akyote bɔ ka yɔrɔ akwyi bɔ si aghɔ fo ajiya.”

²⁶ Ni inu shinu kindɔ ba. Si ni, tara na aghakɔng kidɛ nu tɛɛ ananɔ, akyote ni, atee agira.

²⁷ Inga cer kini ɛrɛgɔrɔ kidɛ nu, aghɔmani acica na asɔ la, ta aghɔmani aka ya ma bɔ imila? Ba aghɔmani acicaa na asɔ la nga ba?. Ni imɛ wɛ kini aghɔ kau imila nga ni.

²⁸ “Inu bɔ tara kini imɛ ka kyua na asɔ mara mi kɔ.

²⁹ Kɔnɔ mani Ate mi ma mi akyuɔ uju ɛrɛgɔm ni, kindiwu ni imɛ sɔ kɔ ma nu,

³⁰ kɔ inu la nɔ sa kini imɛ, kuka ɛrɛgɔm mi, ka inu ju ashuwa kaya ite ushɔni ipai Israila.

IBitrus ki Nɛrɛ nga nɔ Uye IYesu

(IMat 26.31-35; IMar 14.27-31; IYah 13.36-38)

³¹ “IBitrus, iBitrus! Kɔng mi! Isheɛ wang si aya nga ka aɛr ngo kini alkama ni.

³² Ni isɔ ushɔr ɔnɔng iBitrus, ka umaipang ukushi ɔnɔng kɔnɔ ma laraba. Ipeni ba vuwa ni, nɔ kpɛnɛ Anayuru ngo ikwyi.”

³³ IBitrus vasa tɛri si, “Ate yi naidu, iki yighing kɔni ubɔɔ iting kɔ nikikya ni ngo. ipeni ukpo wu ni, iki kpo mi ni ngo

³⁴ IYesu vasa tɛri iBitrus si, Isɔ tɛri ngo, iBitrus, akɔr ta kɔ tari wyi kina ating aidi ni, ukite si uyemi nga ba sɔ iri tai!”

Ucinuye nakwyi nu kina akyua ababi

³⁵ IYesu vasa ghulu atina nga si, “Akyua mani ituma nu ba ufeni, ba imila, ba akpɔ, inu wang ice ima ni inu peni nu ba?”

Avasa yira si, “Kaayi!”

³⁶ Avasa tɛri bɔ si, “Ni naikyuari ni, nadidu aghɔmani ashi ni ufe, ko imila ni, asɔ kpaa ka ago, kini aghɔmani ashi ni ikuma ɔkɔrɔ ba ni, agbira igbang nga ka aghe.

³⁷ Imɛ sɔ tɛri nu si, upii ɔnɔng mani akɔ woo tɛri si, ‘Azɔɔ nga kidɛ aghina avulu, iyi ya yɔ ni ahura kaya ɛrɛkwɛ mi.”

³⁸ Atina vasa tɛri nga si, “Ate, ukuma ɔkɔrɔ upai mi bɛ kɔkɛɛ.” IYesu vasa tɛri si, “Uma ya.”

IYesu Shɔr ɔnɔng kayi tili Na shi Uzaitun

(IMat 26.36-46; IMar 14.32-42)

³⁹ IYesu ya ifɔng ighighe, ki kila ɛkung na shi zaitun kɔnɔ mani akɔ ghɛli wu ni. Atina nga vasa yighi nga.

⁴⁰ Afuma ɔkani, avasa tɛri bɔ si, “Unu shɔr ɔnɔng, ukɔnɔ ma kpa kidɛ oghɛmi Isheɛ ba”

⁴¹ Avasa lite ki ju atɔɔ kini bɔ, kini ikang ufeni ɔtighi, avasa kpikpo ki shɔr ɔnɔng.

⁴² Avasa tɛri si Ate, peni oyira shɔr mi ni ukpami asong riwu. Amma ni ba uwang miwuba, si unga ngo niki yighi.”

⁴³ Kindi ni avasa nu atuma ɔnɔng avasa kunu ka yayankikpini nga ikwyi.

⁴⁴ Ashi kidɛ kɔng ubini nagigang ni, avasa lite kɔnɔ shɔr ɔnɔng, ki ta kumani udung sɔ shulu nga kini ayii bɔ ni.

⁴⁵ IYesu ya sang kuka shɔr ɔnɔng ni, avasa vugu kumani atina shiwu, aya penibɔ na asɔ mɔr ni ikwyi ibibi.

⁴⁶ Avasa tɛri bɔ si, "Ikembɔ ba na asɔ moo? Inu sisang, kɔ inu pii nɔ ɔnɔng ka inu ma kpaa kɔnɔ ghimi ishɛɛ ba."

A kpɛnɛ iYesu

(IMat 26.47-56; IMar 14.43-50; IYah 18.2-11)

⁴⁷ Ara tɔ yuru anyu ba ni, ikir ma ajiya ye avasa ba. IYahuda, agheyeng kidɛ ugho shona apai, nga ba ni bɔ. Avasa yini ayayo kini iYesu ki kɛni nga.

⁴⁸ Ni iYesu vasa tɛri si, "IYahuda, ughoni ukeni kɔ nu ki ma anɔ ajiya kɔ lɛ?"

⁴⁹ Atina mani ashi ni nga ya nu kindi ni avasa ghulu iYesu si, akyote iju kini umɔ kɔrɔ?"

⁵⁰ Aghaye bɔ ba wa agira ifrist ighighɛ ki kpaa nga ɔtɔng ila wu.

⁵¹ Amma ni iYesu vasa tɛri bɔ si, "Ayaya." Avasa piya utung ajiya mani A kpa, ki dɛriya.

⁵² IYesu vasa tɛri afrist akakɔng kina ajiya shii ɔna ɔnɔng, aba ka ma kpɛnɛ nga, "Unu kunu umakor, kina ashi kina agho pili ajiya nga ni?"

⁵³ Kwagbakuya nishi kini nu kidɛ ɔna ɔnɔng, ura kpɛnɛ mi ba. Amma ni adikyua shi nga nu, ɛrɛkyuɔ iting."

iBitrus nere iYesu

(IMat 26.57-58; IMat 26.69-75; IMar 14.53-54; IMar 14.66-72; IYah 18.12-18; IYah 18.25-27)

⁵⁴ Avasa kpɛnɛ iYesu ki wolu kini nga, ki kyaa ni nga ɔna ifrist ighighɛ. iBitrus sha yighibɔ ka tatugho.

⁵⁵ Ayako ta ugha ka aican ɔna, ki cicani, iBitrus vasa cica kidɛ bɔ.

⁵⁶ agha yeng kidɛ anirayiri dunaa mani ju utinaya ni anu nga na cicaa ka ayayo ugha ni, asa nga ica ava tɛri nga si, "Ai, Ajiya ri ni, ashi kini iYesu!"

⁵⁷ Amma ni iBitrus linang ki tɛri si, "Ayiri! Imɛ yemi nga ba!"

⁵⁸ Anakyua najini, ace ajiya kpɛlɛ iBitrus, ava tɛri si awɛ mani agheyeng nga kidɛ ajiya ri!" Amma ni iBitrus adɔr nu tɛri si, ita yemi nga ba.

⁵⁹ Aju awa ayeng ni ace ajiya vasa tɛri si, "Aipang na ajiya ri ashi kini nga, ka shi aghɔ aGalili nga."

⁶⁰ Amma ni iBitrus vasa tɛri si, "Ajiya! Ita yemi imumani sɔ tɛri ba!" Asonɔtɔ yuru anyu nga ba ni Akɔr vasa tariwyi.

⁶¹ Aghɔ ɔna vasa teghi ki nu iBitrus. Akyuarawu ava shuni imumani akyote tɛri nga ni, "Na tɔ mani akɔr tariwyi kina ating aidi, ukiteri si uyemi ba sari tei."

⁶² Avasa kunu asing, kiya ci nagigang.

Ka ma iYesu na afɔɔ, kiva ca nga

⁶³ Ajiya mani asɔ sha iYesu vasa kali nga kiva ca nga.

⁶⁴ Avasa lor nga ica ya na asɔ wulu nga si, "Ju amɔ aghaghɛ, inga cang ni!"

⁶⁵ Avasa lite kɔnɔ kpaa ɛrɛkwyuɛ nga kini ɔnɔng nga ni.

IYesu kite iBilatus kina iHiridus

⁶⁶ Ikyua yayer ni, akyote ajiya kina aghakakɔng afrist kina aghɔmɛɛ iMusa acur, na ava kyaa ni iYesu kukushi bɔ.

⁶⁷ Ava tɛri si, "Tɛri yi insi ingɔ shi uKristi"

avasa terbɔ si "Insi tɛri ni, inu taki yira nɔ imumani atɛri mi ba,

⁶⁸ Ipeni ighulu nu ni ukigerimi ba.

⁶⁹ Amma ni kɔ sang kakyuari ni, Anɔ ajiya ki cica kavɔ ila ɔnɔng aghushina ɛrɛkyuɔ."

⁷⁰ Naidubu vasa tɛri si, "Ashe ko ingɔ na Anɔ ɔnɔng nga?"

Ava yira si, kono mani uterini "Uteri si imee."

⁷¹ Avasa teri si, "Ikembo ni inu wang si akong? Ai, iyi kakwyakwyi yi kong imumani a teri kina anyu nga!"

23

Ayakyo iYesu kite iBilatus

(IMat 27.1-2; IMat 27.11-14; IMar 15.1-5; IYah 18.28-38)

¹ Ikir ajiya vasa sisang ki kyaa ni iYesu kite iBilatus.

² Avasa teghi agho jugna asili ki teri nga si, "Ipeni nga na aso zogho ajiya yi ko, aso teri bo si ama biya Ikaisar agonu ba. Avasa terbo si anga shi Ukristi, Agom."

³ iBilatus vasa ghulu si, "Ungo shi Agom Ayahudawa?"

iYesu vasa teri nga si, "Uteri ngo wudu."

⁴ iBilatus vasa teri afirist akakong kina ajiya si, "Ime ni ira penimi ajiya ri kina avulu ba."

⁵ Avasa teghi agho meni nga si, "Umee nga wu ni aso shang ikwyi majiya wu ki ifong Ayahudiya. A kpaa ka erobo aGalili, ki ma ta kokee."

Akyani iYesu Kukushi iHiridus

⁶ iBilatus ya kong kindi ni avasa ghulu nga si, "Anga ni agho aGalili nga le?"

⁷ Aya kong si iYesu kunu ki isii mani iHiridus shi ni erogoro ko ni, avasa tuma ni iYesu kukushi iHiridus, ka akyua ni iHiridus shi uko Urushelima.

⁸ iHiridus ju ikwyifu no unu iYesu, ka aiwuu ni ako sa ikwyi unu nga, kaa kong ila iYesu kumani awang nu uma uwo ica mani iYesu ki ju.

⁹ iHiridus vasa ghulu nga ipii nai gang, ni iYesu raa teri icima ba.

¹⁰ Afirist akakong kina Aghomee iMusa vasa bite ki ma teri asili kaya erekwe iYesu.

¹¹ iHiridus kina aghina akpo nga awang jer nga amira, ki sila nga, ki kla nga, ki vasa somo nga igbang, ki vu ni nga ukushi iBilatus.

¹² Awii rau ni iHiridus kini iBilatus teghi Aghikyo ace ko, akyua ni ashi asho.

Awa iYesu Ashuwa Ukpo

(IMat 27.15-26; IMar 15.6-15; IYah 18.39—19.16)

¹³ iBilatus curu aghakakong afirist, kina agom ajiya kina ajiya naidu,

¹⁴ ki ter bo si, "Inu bami na ajiya ra si aso zogho ajiya wu. Aikyuari ni, ime ghulu nga kite nu, ira peni mi nga kina avulu ice ima ba.

¹⁵ iHiridus kindo. Uwō sa ni aba ni nga kukushi yi. Bi mumani ajiya ri ju, ni ifuma mani apii nga wu ba.

¹⁶ kin dini ime ki ju nga aiworo na aso shernga."

¹⁷ Kogba agya bulu ni iBilatus akasheru ajiya ayeng ko boq iting, agho mani ajiya ka shorni.

¹⁸ Ni avasa shang erewyue nadidu bo ki teri si, "Alite ni nga, na aso sher Ibarabas!"

¹⁹ (Ka akyua ni asa somo iBarabas ko uboq iting ka avulu no umani ashang ajiya ikwyi, mani ba Igho ki ifong ba, ki ta ko mani apii ajiya.)

²⁰ iBilatus vasa kimi upeni kini bo, ka nga awang sheri iYesu.

²¹ Amma ni alite no shang awyue bo na soju, na teri si, "Agara nga Kaya ukumu ushi! Agra nga kaya ukumu oshe!"

²² IBilatus vasa vòlò utèrì bọ unga itai, “Ikembọ ba ni aligba avulu nga ajiya ri ju? Imẹ ni ira peni mi nga kina avulu mani, amọ mani apii nga kọ ba. Ikisa ka aju nga aiwọrọ, na asọ sheri nga.”

²³ Amma ni avasa titara naigbong, na asọ meni nga si, sa agra nga kọ ukumu oshẹ. Aya taka kọ tutumu ni avasa bra nga.

²⁴ IBilatus vasa wa ashuwa mani ibọ wang.

²⁵ Asher ajiya mani awang si asher, aghomani afeni kidi ubọọ iting kaya avulu mani ahang ikwiyi kọnọ upii ajiya. Amma ni IBilatus ma iYesu kukushi bọ ka aju nga imumani awang.

Agra iYesu kọ Ukumu Ushi

(IMat 27.32-44; IMar 15.21-32; IYah 19.17-27)

²⁶ Ayila akpọ sọkeng ni iYesu, avasa takwyue naca agho mani a yur si iSiman, ajiya aSayirin, asọ ki ba ka anifong. Avasa kpininga, ki sa nga ukpa ukumushi ka yighi iYesu kọ tumu.

²⁷ Ajiya nagigang asha yighi nga, kide bọ na ayiri shiya na asọ ci nga wu.

²⁸ Ni iYesu teghi ki tẹrì si unu ayiri Urushelima ma ci ni mẹ ba, uci na akwiyi nu, kina anọnọ.

²⁹ Akyua ki ba mani ajiya ki ter si, ima ikwiyifu, aghumani asonọ ujee bọ ba, na sonọ sabu iriyere bọ ba, asonọ worbu anọ ba.

³⁰ Aidu akyau, “Ajiya ki tẹrì, atighi “Kpaa kaya akwii yi! Aki tẹrì itilì si, yuru yi yaa.”

³¹ “Ipeni asọ ju kini kukushi ushi lalọr ni, Aki ju na nyi kọ ushi mani okọ hugha wu?”

³² Avasa kya kina ajiya apai mani avulu ni sa ki pighibo kini iYesu.

³³ Aya fuma okọ mani ayoro “Igbo ẹrẹkwẹ,” Avasa gra nga kaya ukumushi ku akadu, kina ajiya pai mani avulu ra, agha yeng ka avọ la nga agha yeng ka avọ iprọ ma nga.

³⁴ IYesu vasa tẹrì, “Ate mi, ẹsọ shọr ngo kpaa bọ uvulu kọ, ka aye bu imumani asọ ju ba.” Avasa kọ ace bọ ugbang nga kọ hugha ace bọ.

³⁵ Ajiya vasa titara na asọ kogho. Akwiyite kuma ni asọ keli nga, asọ tẹrì si, “Afọr ace aghọ, afọr arikwiyi ni, ipeni nga shi Ukristi anga Onong Mani Ahugha!”

³⁶ Kina aghina akpọ ni asọ kali nga, kono ukeng kushi nga nọ mẹẹ nga amusumu kpikpam anga ikolo na shi inabi.

³⁷ Avasa tẹrì nga si, “Ipeni ungo shi Agom Ayahudawa ni, noso fo ẹrẹkwẹ ni!”

³⁸ Ka aya ni nga ni awọọ ice iwọọ si, ANGA SHI AGOM AYAHUDAWA.

³⁹ Agha yeng kide aghina vulu mani agra kọ ukumu shi ni, atẹrì nga upighi jer amira, atẹrì si “Ungo shi aghofoo ra ba? Noso fo ẹrẹkwẹ kini yini!”

⁴⁰ Amma ni agha yeng ger adagho ki tẹrì si, “Ushin ni ẹrẹbata Onong ba lẹ? Ungo mani awang ashuwa iki kya kini imumani uju ni?”

⁴¹ Iyi ni, aju yi iki kya kini imumani iyi ju. Amma ni inga ni avulu ike nga na ju?”

⁴² Avasa tẹrì si, “Ingo iYesu, shuni kini imẹ akyua mani oghila ẹrẹgom ngo wu!”

⁴³ IYesu vasa tẹrì si, “Iyiya ni sọ tẹrì ngo si, aidi ri ni uki cicaa kini imẹ kọ oka uwuru ka ayaya.

Ukpo iYesu

(IMat 27.45-56; IMar 15.33-41; IYah 19.28-30)

⁴⁴ Kina bughating atinong, iting vasa yuru erəbō ya, ki ta ka akyua itai ngo oghē.

⁴⁵ Onong sō ta wu ba. Ugyauto mani asunu ka anyu ubō ɔna Onong barawu ika ipai.

⁴⁶ IYesu vasa shang erəwyuē kina akyoghō ki tersi, “Ate! Idē ivō yō ni ɛsō ma aghing mi kō.” Aterī kindi ni avasa wagha ufeni nga unga amaa na ki kpoo.

⁴⁷ agha aghaghe aghina akpō Aroma mani ashi ku akadū anu imumani ebani, avasa joō Onong ki teri si, “Iyiya, ajiya ri ashina avulu ba!,

⁴⁸ Ajiya mani acurni ka ma kyoo anu imumani ebani, naidubu vasa vugubō acani asō ca ikō ki ididu bira ikwyi.

⁴⁹ Nadidu ajiya mani aye iYesu ni, kina ayiri mani ayighi nga kōma ka aGalili, Aitara ka tatugho na asō kyoo.

Afuga iYesu

⁵⁰⁻⁵¹ Ace ajiya shiwu na ayorō si iYusufu, anga ni ashi ki ifong Arimatiya kisighi aYahuda. Inga ni ajiya adaduma nga, aka ju aipang. Asō sha uba erəgom Onong. Inga ni agha yeng nga kidē aghakakung Ayahudawa, amma ni ara kōng ɔdɔdoma imumani akyosa aki ju kuma najuba.

⁵² Avasa kya kushi iBilatus ki ya shor sa ma nga okong iYesu.

⁵³ Avasa shulu kōnō okong, ki lor ugyauto alilin, ki sumō ka ace alor mani atumu ki irihu utighi, okōng mani asonō sa bō ace aghu ya kidē ba.

⁵⁴ Awii ra ni angō ju uma kō, ka Awii uwuru aYahudawa ya sō ba.

⁵⁵ Ayiri mani akyeng ni nga kusang ka aGalili awolu kini uyusufu ka aya nu ukō mani alor nga shiwu kōnō mani asomō okong iYesu kidē.

⁵⁶ Avasa vuu bō aca, kiya wang ima uvong kina anyē ucoo, Awii uwuru aYahudawa ya ju ni, avasa wuru kinō mani umēē iMusa teri bō ni.

24

Usang IYesu ka Lōr

(IMat 28.1-10; IMar 16.1-8; IYah 20.1-10)

¹ Kini ikwyating awii ayeng kidē awii atinsara ni, ayiri kya uka alor kina uma uvong mani aba ni bō.

² Aya ba ni aba peni na akō yini utii wu ka nyu alor nga.

³ Avasa ghila idē, ni ara nu bu ukong iYesu Ate ba.

⁴ Ashi kidē ubira ikwyi bō kō ni, avasa nu ajiya apai na ating ka yayo ni bō, ng bhang ufufuu nu ɔsō ma uyeri kini ɔsōma aviya ni.

⁵ Kidē erəbata ni ayiri vasa shulu na akwyi bō ki erəbō. Ajiya nga vasa teri bō si, “Ikembō sa nusō wang agha akyuō kidē aghokpur?”

⁶ Ashiya kō ukawē ba, akō sisang. Ushuni ni imumani aterī nō ka kyua mani ashi ka aGalili.

⁷ Aterī si, “Iyi ya yō ni ama anō Ajiya kavō ajiya aghina avulu, ka gara nga kaya ukumu ushi, awii itai na aki sisang.”

⁸ Ayiri vasa shuni nō upii nga.

⁹ Aya vuu ka alor nga ni, Avasa teri aghō shona ayeng kina ushē ajiya nadidu uma ri.

¹⁰ Ayiri mani aterī atina iYesu uma ri ni, UMaryamu iMagadaliya nga, kina iYowana, kina umaryamu ayur iYakubu, kina ace ayiri mani ashi kini bō.

¹¹ Amma ni atina iYesu kpaa upighi ayiri ra kini upighi ejirjauni, kin dini ara ma bō kinō wu ba.

¹² Ni iBitrus vasa sisang kaishang Ki kyaa alor nga nọ uti. Kiya kpikpo, ki tẹni idẹ, ki nu ughauto alilin na kyo kọ uhọ uyeng. Avasa vuu aca asọ dira imumani iba.

*Utira Imawus
(IMar 16.12-13)*

¹³ Kaidu awii ni ajiya apai kide aghoyii iYesu ni asọ kyeng aki kyabo ace anifong mani ayoro si Imawus, kuma ni ototo efong kini Urushelima fuma ukilomita usho na iye.

¹⁴ Asọ tẹri ila kina ace bo nọ uma umani oko ba.

¹⁵ Asọ tẹri ila na asọ pii na ace bo ni, iYesu ki kirkwyi nga vasa yini ayayo kini bo na asọ keng ni bo.

¹⁶ Ni avasa yuru bo ica bo ya, ba aghomani anu nga ba.

¹⁷ Avasa tẹri bo si, "Igba ila yo ni inu so tẹri kina ace nu?" Avasa titara nai ki, ki shighi ubete bo wu.

¹⁸ Agha yeng kide bo, ayoro nga si iKiliyobas, avasa yira nga si, "Ashe, ko ungo ka yayung nga shi akyeng ko Urushelima ni ingo ta ye ngo umumani uba ba ki ide na awii ri ba?"

¹⁹ Avasa tẹri bo si, "Uligba uma?" Avasa tẹri nga si, "Umumani uba kini iYesu agha aNazaret. Anga ni agho pii ko oto Onong nga, uma uju nga konọ upii nga shina akyuo naigang kukushi Onong kina ajiya na didu.

²⁰ Afrist akakong kina agho ite yi gbira nga ko ki wa nga ashuwa ukpo, ki ba gara nga kaya ukumu ushi.

²¹ Iyi sa go ikwyi ka kyua si Onong ki fo Israila! Uwe ni, aidi wu shi awii itai nọ mani uma ri ba.

²² Bang kin dini ace ayiri kide yi ju uma umani usa erabata. Ka akyaa alor kini kikyuating,

²³ na ara nu bu erenoma nga ba, avasa vughu ki ba tẹri yi si aju bu amọ aghaghe, abo nu atuma Onong mani atẹri bo si asha akyuo.

²⁴ Ace agho kide bayo kyaa alor nga kiya peni konọ mani ayiri tẹri ni, na anga ni ara nu bu nga ba."

²⁵ iYesu vasa tẹri bo si, "Inu abo, ikwyi nọ ka kpele yo upii agho pii ko oto Onong ba kaisa ba!"

²⁶ Ba iyi ya yo ni anọ ukristi sa awiya uma ri ba, ka va ghila nga ujoo nga ba?"

²⁷ Avasa yeni bo nadidu imumani awoo upii Onong ka ya erekwe nga, ko sang ko mee iMusa ki ma ta koshe atina nadidu.

²⁸ Asọ fuma anifong mani aki kya bo wu ni, iYesu vasa ju kina aki walu ni,

²⁹ Na avasa meni nga ki tẹri nga si, "Cica kini yi, ughẹ ko ju, onong we nu ko kpau." Avasa keng ni bo kiya shulu ko ona bo.

³⁰ Aca na asọ la imila, avasa kpaa ubiredi ki sa Onong iza, ki wurau ki ma bo.

³¹ Ka kyua ra ni ica bo vasa yemi, avasa kpele nga. Na aba ashee nga.

³² Avasa tẹri ace bo si, Ikwyi ta fo yu ka kyua mani asọ pii kini yi ko utira, asọ yeni yi upii Onong mani awoo ba?"

³³ Avasa sisang kaishang ki vuu bo Urushelima. Kiya peni agho usho nayeng na aku curu ko uka uye kina ace ajiya,

³⁴ asọ tẹri bo si, "Kaipang, Ate sisang! Ayeni erekwe nga ukushi iBitrus!"

³⁵ Agha pai ba ma ila imumani iba ko utira, konọ mani akpili nga ka akyua na asọ wura Ubiredi.

IFesu Yeni Erekwuyẹ nga Kukushi Aghoyii nga

(IMat 28.14-18; IYah 20.19-23; UTin 1.6-8)

³⁶ Ashi kọ pii kaya uma ri ni, iYesu ki kirkwiyi nga vasa titara ka bighating bọ, ki ẹri bọ si, “Utomo ikwiyi ba kukushi nu!”

³⁷ Erebatu ba kpẹnẹ bọ wu ba tee agho taa ẹrenoma, ahuri kono ahwo nga ni ibo kyoo ni.

³⁸ Asa ẹri bọ si, “Ikembọ sani inu so ju ikwiyi ibibi kindi, urava manọ aipang kidẹ ikwiyi nu ba?”

³⁹ Inu nu ivo mi kini ifra mi, imeẹ ki kirekwuyẹ mi. Inu piya mi, ki kono, ka ahwu shi ni inoma kono ugboho ba, kono mani inu nu ni ime shini yo.”

⁴⁰ Aya ẹri kindi ni, avasa yeni bọ ivo nga kini ifra nga.

⁴¹ Na aso shi na ako ma bọ aipang ba kini ikwiyifu kina uwo ica, avasa ẹri bọ si, “Oshini imila kokeẹ ri”

⁴² Aba ma nga iciri itagbo ufifor.

⁴³ Ayira ki la, abo ni aso kyoo nga.

⁴⁴ Aba ẹri bọ si, “Udibi bọ shi umumani ime pii kaya ka kyua umani ishi kini inu, si iyiya ni ahwura uma umani awoọ kaya erekwuyẹ mi kidẹ umẹẹ iMusa kina awo agho utina Onong kina Awọ Ate.”

⁴⁵ Aba yemi ikwiyi bọ na ba kpẹlẹ kini upii Onong mani awoọ,

⁴⁶ Aba ẹri bọ si, “Kindi wu na woo si iyi ya yo ni Ukristi so kono ububi, ka awii itai na aso sisang ka alor.

⁴⁷ Kindi wu ni aki ma ajiya ayasing ila Onong olokpaa kina yira olokpaa no uma ububi mani ako ju wu. Aki kyọ ju kọ Urushelima.

⁴⁸ Inu bọ shi agho ki ẹri udubi uma.

⁴⁹ Uwẹ ni, ime ki tuma nu kono imumani Ate mi ta anyu ni. Ni inu zono sha kidẹ ifong, sa ama no ẹreyuọ uju ka yaya.”

A kpaa iYesu ki Kyabo Ayaya kọ

(IMar 16.19-20; UTin 1.9-11)

⁵⁰ Aba kunu kini bọ ki kyaa ayayo na Abetani. Ukođu ni asa sang ivo nga ki ma bọ anyu adaduma.

⁵¹ Ashi kidẹ uma bọ anyu adaduma ni, asa ya bọ, na asa kpaa nga ki kyabo ayaya wu.

⁵² Abọ ni ajoọ nga, na asa vuubọ Urushelima kini ikwiyifu nagigang.

⁵³ Ko agbawii ni, ashi kidẹ ona Onong na bre Onong.

ILA IDIDUMA KA AVỌ IYAHAYA

Ighang Tee Ajiya

¹ Kọ kpaa ka akyua ni ighang shi kọ, ighang ni ishi kina Ọnọng, ighang ni, Ọnọng nga.

² Anga shi kina Ọnọng kọ kpaa ka akyua.

³ Nadidu uma ba kukushi nga, ni ba imumani aker nadidu ingo mani aker bọ yọ kini nga ba.

⁴ Ighang yọ shi ẹrẹpiya okyuo, okyuo wọ shi uyeri ka ajiya nadidu.

⁵ Uyeri sọ taa kide itii, ni itii ta bra yọ la akyuo nga ba.

⁶ Ace ajiya shi kọ, aghoṇo uca si iYahaya aghoṇo Ọnọng tuma nga.

⁷ Ka aba ẹri ajiya aipang kaya uyeri, ka ajiya nadidu ma aipang ni nga.

⁸ Anga shi uyeri ba, aba ka aba yeni uyeri.

⁹ Uyeri aipang umani uka ma uyeri ka ajiya nadidu ki ba ide ashi ri.

¹⁰ Akyua ni, ighang shi kọ ka ashi, kina umani kini inga wọ ni aker ashi wọ ni, ashi ta ye wọ ngaa ba.

¹¹ Aba upra umumani ishi inga nga, ni ajiya nga ta yira bọ nga ba.

¹² Nadidu aghoṇo ayira nga, ki ba va ma aipang nọ uca nga ni, ama bọ ẹrẹgọ na atee anọ Ọnọng,

¹³ aghoṇo aje bọ, basi na ayi ba, ko uwang ẹrẹnoma ko uwang ajiya, unga Ọnọng kọ.

¹⁴ Ighang ba tee ajiya ki ci kide bayo. Ayọ nu ujọ nga, ujọ unga Anọ aye anga Ate, ashi ni ikyua kina aipang.

¹⁵ IYahaya ẹri aipang kaya nga, ki ba sang ẹrẹwyue ki ẹri si, "Adii agho ri nga shi aghoṇo ime sọ pii kaya nga ka akyua ni ime si, 'Aghoṇo aki ba kọ utumu mi ẹẹ mi, ka ashi ite mi.'"

¹⁶ Inu ikyua nga wọ sa ni ama ayọ oka yi nadidu yi kwaligba akyua.

¹⁷ Ọnọng ma umeẹ ka avọ iMusa ni asi ma unu ikyua kina aipang ka avọ iYesu Aghofo.

¹⁸ Ba ajiya na akọ nu Ọnọng ba. Anọ aye nga aghoṇo Ọnọng ngaa, aba shi kina Ate ayaya nga yeni ayọ nga ni.

IYahaya ẹri aipang kaya iYesu

(IMat 3.1-12; iMar 1.1-8; iLuk 3.1-18)

¹⁹ Upii aipang ni iYahaya yeni wẹ ka akyua umani aYahudawa tuma afirist kina aLawiyawa ka Urushelima ka aya ghulu nga si, "Ingo si inga?"

²⁰ IYahaya ta la nga inang kọ ba, ateri ka ayaye si, "Ime shi Aghofo ba."

²¹ Aba ghulu nga si, "Ingo shi inga?"

Ingo shi Iliya?"

Aba yira bọ si, "Kayi, Ime ba." Ingo shi agho pii kọ oṭo Ọnọng ra?"

Aba yira si "Kayi."

²² Aba ẹri nga si, "Ingo shi inga? Yira ayọ upii umani ayọ ki ya ẹri aghoṇo atuma ayọ. Ikembọ nọ ingo sọ ẹri ni ẹrẹwyue ngo?"

²³ Asi,

"Ime ni ẹrẹyue yoro wọ ka aghumu,

Inu ker Ate ayaya nga itra kono umani agho pii kọ oṭo Ọnọng Ishaya ẹri ni."

²⁴ Ni ace aFarisiyawa umani atuma

²⁵ ba ghulu nga si, “Insi ingo shi Aghofoo ko Iliya ko agho pii ko oto Onong ra ba ni, ikembō sa ni ingo so ju iminimini?”

²⁶ IYahaya ba yira bō si, “Imē ni, ika ju iminimini na amusum, ace agho shi kidē nu ni inu ta ye nu ngaa ba.

²⁷ Anga ki ba kō utumu mi, aghōmani ita maa mi ni ishii ani na akpō nga ba.”

²⁸ Nadidu uma ri ba ka aBetani wō, ka ubuu eṛeyēma aYodan.

IYesu nga shi Itimi Onong

²⁹ Ikyua ya yēē ni, aba nu na aki ba nga ukushi nga. Aba ju si, “Itimi Onong wē agho kpaa uvulu ashi nadidu!

³⁰ Aghōmani imē tēri si, ‘Ace agho ki ba kō utumu mi na acēē mi, ka ashi kō na akō jee mi nga ba.’

³¹ Akyua ni imē kō ye mi nga ba, ni imē ba ni imē sō ju iminimini na amusum ka ayeni ngaa ka ajiya Israila.”

³² IYahaya ba yeni nga si, “Imē nu Aghing kini ikhimi kō ni isō shulu ka yaya ki ba cica ka aya nga.

³³ Akyua ni imē ye mi ngaa ba, Onong na atuma mi uju iminimini na amusum nga tēri mi si, ‘Aghōmani ingo nu na Aghing Onong shulu ki cica ka aya nga ni, anga shi agho uju iminimini na Aghing Onong.’

³⁴ Imē eṛekwyue mi nu kindō ki ma aipang shi ajiya ri ni Anō Onong ngaa.”

Aghōmani akyo uyii IYesu

(IMat 4.18-22; IMar 1.16-20; ILuk 5.2-11)

³⁵ Ikyua ya yēē ni, iYahaya ting kō kadu kina agha apai kidē aghoyii ngaa.

³⁶ Aba nu iYesu na asō wor, na aba ju si, “Nu, itimi Onong wudul!”

³⁷ Aghoyii ngaa agha apai ra ya kōp upii nga ni, aba yii iYesu.

³⁸ IYesu ya tee ki nu na asō yii ngaa ni, aba ghulu bō si, “Ikembō ni inu sō wang?”

Aba tēri nga si, “Aghōmēē, abi wō ni ingo ci kō?”

³⁹ IYesu ba yira bō si, inu ba ka inu ba nu.” Ava ba ki ba nu uka uci nga, ni ava ci ila bō kini inga ka awii ra, aci kō ukadu kini nga ki wiya ya.

⁴⁰ Andrawus, anayuru iSiman iBitrus shi aghaye kidē agha apai na ayii iYesu nō umani akōp upii iYahaya kaya iYesu.

⁴¹ Andrawus zōnō wang anayuru nga iSiman, asi, “Ayo kō peni Aghofoo, iKristi.”

⁴² Aba kyaa na iSiman kukushi iYesu.

IYesu nu nga na asi, “Ingo shi iSiman anō iYahaya. Aki yorō ngo si iKefas ko iBitrus, angō yeni si utii.”

IYesu Yorō iFilibus kina iNataniyel

⁴³ Ikyua ya yēē ni iYesu wang kyaa aGalili ni, aba ya peni iFilibus ki ju nga, “Yii mi.”

⁴⁴ iFilibus ni agha aBetsaida ngaa, ifōng Andrawus bō kina iBitrus.

⁴⁵ iFilibus ya peni iNataniyel ki tēri ngaa si, “Ayo peni ajiya umani awōp ila nga kidē umēē iMusa, kina eṛewō agho pii kō oto Onong, iYesu agha aNazaret, anō iYusufu.”

⁴⁶ iNataniyel ba ghulu si, “Iligba ima ididuma yō ki kunu ka aNazaret?”

iFilibus ba ju nga si, “Ba kō ingo ba nu.”

⁴⁷ IYesu ya nu iNataniyel na aki ba ukushi nga ni, aba ju si, “Nu agha Israila aipang, aghōmani ashi na atēri kidē nga ba.”

⁴⁸ iNataniyel ba ghulu iYesu si, “Abi wō ni ingo yemi kō?”

Yesu ba yira nga si, "Imẹ nu ngo ki ẹrẹpiya ọshẹ uwe na iFilibus kọ yọrọ ngo ngaa ba."

⁴⁹ INataniyel ba yira iYesu si, "Aghomẹẹ, ingo shi Anọ Ọnọng! Ingo shi agom Israila!"

⁵⁰ IYesu ba yira nga si, "Ingo ma aipang kọ nọ umani imẹ ẹrẹpiya ọshẹ uwe? Ingo ki nu uma umani uceẹ kindọ."

⁵¹ IYesu va khimi utẹri nga kọ si, "Aipang ni imẹ sọ ẹrẹpiya ọshẹ uwe? Inu ki nu ayaya na ashi ayẹ, atuma Ọnọng ki shi kọ kila na ashulu kaya Anọ Ajiya."

2

IYesu sa ni amusum tee amusum Ikolọ na ashe

¹ Awii itai ni, asa sra agya ubiya ka aKana anga aGalili. Ayuru iYesu shiya kọ ukaa.

² Ako yọrọ iYesu kina aghoyii nga agya ubiya.

³ Amusum ikolọ na ashe ya kpẹẹ bọ ni, ayuru iYesu ba ẹrẹpiya ọshẹ uwe, "Amusum ikolọ na ashe bọ kpẹẹ bọ."

⁴ IYesu ba yira ngaa si, "Ayiri, ikẹmbọ sa ni ingo ba ukushi mi? Akyua mi ta kọ ba wọ ba."

⁵ Ayuru nga ba ẹrẹpiya ọshẹ uwe, "Inu ju imumani asa nọ uju."

⁶ Akyua ra ni, ukyo na amusum utin ugna umani aker na atii ni aYahudawa ka hwuru irighe wọ shiya kọ ukaa. Kọlogba ka la ima umra amusum araji.

⁷ IYesu ba ẹrẹpiya ọshẹ uwe, "Sa amusum kọ ukyo na lilai. Aba sa ya ki tili wọ na lilai.

⁸ Aba ẹrẹpiya ọshẹ uwe, "Ka akyakyua ri ni, inu vo ace ka inu ya ma agha aghaghe na agya." Aba vo amusum ki ya ma ngaa.

⁹ Agha aghaghe na agya ya piya amusum ki kọ ni ako tee anga ikolọ na ashe ni ata ye ngaa uka umani aba ni bọ kọ ba, (agira ye uka umani avo amusum wọ), agha aghaghe agya ba yọrọ aghemẹ asasa ki kyaa ugeẹ uye kọ,

¹⁰ ni asi, "Kwinga ka zono uma amusum ikolọ na ashe adaduma, na atọ ba na angọ umani ata fuma bọ adidu ba insi akyeng kọ sa ki shuu ni. Ingo ni ingo sọ amusum ikolọ na ashe adaduma, akyua ri kọ ni ingo woo kọ!"

¹¹ Udii wọ shi ima usa uwo ica iye ni iYesu ju ka aKana anga aGalili, ki yeni ujọọ nga; ni aghoyii nga ma aipang ni ngaa.

¹² Aya kpẹẹ ni, aba wor kyaa aKafarnahum kina ayuru nga, kina anayuru nga, kina aghoyii nga; aya ci kọ ukadu ki la anirawii wọ.

IYesu Yeri Ọna Ọnọng

(IMat 21.12-13; IMar 11.15-17; ILuk 19.45-46)

¹³ Akyua usra agya ubulu aYahudawa ya ba ayayo ni, iYesu ba kyaa Urushelima.

¹⁴ Kide Ọna Ọnọng ni, aya peni ni ajiya sọ gbara inaa kina atẹm kina ukhimi, ni agho user ufẹ shi ka atebur bọ.

¹⁵ IYesu va keru aiwili na anii, ava kla bọ nadidu bọ kina atẹm kina inaa kide Ọna Ọnọng. Ava naa ufẹ umani agho user sọ ju ki vila atebur nga kọ.

¹⁶ Aba ẹrẹpiya ọshẹ uwe, "Inu kpaa uma nu wọ kọ ukadii! Inu ba tee nọ Ọna Ate mi uka la ize ba!"

¹⁷ Aghoyii nga wa shuni sa awọọ si, "Usa ikwyi uyoo ọna ngo sọ la kono ugha wọ ni."

¹⁸ AYahudawa va ghulu ngaa si, "Aligba amaa uwo ica ngaa ni ingo ki yeni ayọ ungo umani uyeni ẹrẹkyuo ni ingo ju uma ri kọ?"

¹⁹ IYesu ba yira bọ si, “Inu pulu Ọna Ọnọng ri kọ, imẹ ki shang wọ kide na awii atai.”

²⁰ AYahudawa ba ju si, “Akpa anyi ishinari na atin na asọ vra ọna Ọnọng ri! Ingo si ingo ki shang wọ kide na awii atai?”

²¹ Ni, Ọna Ọnọng umani iYesu sọ pii kaya wọ shi eřenoma nga.

²² Kọ utumu umani asang kọ ukpo ni, aghoyii ngaa shuni si asa ẹri kindii; ni ava ma aipang nọ upii Ọnọng kina imumani iYesu sa ẹri.

²³ Akyua umani ashi ka Urushelima ka usra agya ubulu ni, ajiya na pam ma aipang nọ uca nga nọ umani anu uma usa uwo ica na asọ ju.

²⁴ Ni iYesu ta yira nga bọ ba ka aye bọ nadidu bọ nagigang.

²⁵ Ata wang ngaa agho umani aki ẹri ngaa ima kaya ajiya ba ka aye imumani ishi kide ikwyi kwinga.

3

INikodimus ba ukushi iYesu

¹ Ace ajiya aghono uca si iNikodimus shi kọ, aghaye kide aFarisiyawa, agha aghaghe aYahudawa.

² Ajiya nga ba ukushi iYesu na atii, ateri nga si, “Aghomee, ayo ye si ingo ni aghomee umani aba kukushi Ọnọng ngaa; ki ba aghomani aki bra uju uma usa uwo ica ri ba sa aghomani Ọnọng shi kini ngaa.”

³ IYesu ba yira ki ẹri si, “Aipang, imẹ sọ ẹri ngo, ba aghomani aki bra unu ẹregom Ọnọng, sa azonọ khimi ujee ngaa kọ.”

⁴ INikodimus ba yira ngaa si, “Aki jee ajiya nagyi ni ashi kọ la awii apai? Aki va ghila ngaa ide afo ayuru nga ka aba jee ngaa unga ipai?”

⁵ IYesu ba yira nga si, “Aipang, imẹ sọ ẹri ngo, ba aghomani aki bra ughila ide ẹregom Ọnọng ba, sa ajee nga na amusum kina aghing.

⁶ Imumani ajiya jee ni, ajiya ngaa, imumani aghing jee ni, aghing ngaa.

⁷ Ba woo ica nọ umani imẹ si, ‘Iyiya ni, sa ajee nọ ka ayaya ba.’

⁸ Uwuru ka te ki kya wọ ọka nọ uhwiya, ni inu ka kọ ishimi nga, ni inu ta ye uka umani ukunu wọ kono ọka ni ọki kya wọ kọ ba. Kindii wọ ni aghomani ajee ngaa na aghing shi kọ.”

⁹ INikodimus ba ghulu iYesu si, “Nagyi wọ ni udii ki ba kọ?”

¹⁰ IYesu ba yira nga si, “Ingo ni aghomee aghaghe nga ki Israila, ni ingo ta kpẹle ngo uma ri ba?”

¹¹ Aipang ni imẹ sọ ẹri nọ, ayo ka pii kaya imumani ayo ye wọ, ni ayo sọ ba yenì nu imumani ayo nu, kindi ni inu ẹto nọ okọ imumani ayo ẹri nu.

¹² Imẹ ẹri nu kaya uma ashi ri ni inu ta ma nu aipang kọ ba, nagyi wọ ni inu ki ẹto ma aipang kọ nọ uma ni ushi unga ayaya?

¹³ Ba agho umani ako kyaa ayaya ba, Anọ Ajiya kayu nga umani asuu ka ayaya ngaa kọ akyaa.

¹⁴ “Kono umani iMusa zẹe iyoo utii uyeri ka aghumu ni, kindii wọ ni iyiya na aze Anọ Ajiya kọ,

¹⁵ ka nadidu aghomani ama aipang ni ngaa ni, aki peni okyuo ni ushi wọ na amaa ba.

¹⁶ “Ka Ọnọng yoo ashi nagigang ki ma Anọ nga ka aye, ka aghomani ama aipang ni ngaa ni, aba kpoo ba, na asa peni okyuo ni ushi wọ na amaa ba.

¹⁷ Ọnọng ta tuma ngaa na Anọ nga ka aba wa ashi ashuwa ba, ashi ni, apeni ufoo kukushi nga.

¹⁸ Nadidu aghomani ama aipang na Anọ Ọnọng ni, aki wa bọ ngaa ashuwa ba. Nadidu aghomani ata ma bọ aipang ni ngaa ba ni, ako wa nga ashuwa wudu ka ata ma nga aipang nọ uca Anọ aye Ọnọng ba.

¹⁹ Umani ashuwa shi wẹ, uyeri ghila ashi, ni ajiya cẹẹ nọ uyoo itii kina uyeri, ka uma uju bọ ni unga akakiya bọ.

²⁰ Ka aghomani aka ju akakiya ni atọọ ngọ uyeri, aka va ba nga ọka uyeri ba ka aba nu uma uju nga ba.

²¹ Agho ju aipang ka ba ọka uyeri, ka anu ka ayaye si uma uju nga ni, Onong ta nga avọ wọ.”

Imumani IYahaya Yeni kaya IYesu

²² Aya kpẹẹ kindo ni, iYesu kina aghoyii nga ba sang ki kyabọ ishee ẹrẹbọ aYahudiya. Akpaa akyua na ci kọ ukadu, na asọ ju ajiya iminimini.

²³ IYahaya sọ kọ ju iminimini ka Ainon ka ayayo aSalim, ka amusum shi ya na pam kọ ukadu. Ajiya kyeng na aju bọ iminimini.

²⁴ Aju umari na akọ ta bọ iYahaya kide ubọọ itii ba.

²⁵ Ni aghoyii iYahaya tee agho la ilang kina ace aBayahude kaya itali uhwuru ka ahwuru irighe kono umani umeẹ iMusa yeni ni.

²⁶ Aghoyii ba kyaa ukushi iYahaya agho uju iminimini kiya teri nga si, “Aghomeẹ, ajiya umani inu shi kini ngaa ka udaa ugeẹ igho Urdun, aghomani ingo ki kirekwuẹ ngọ teri upii kaya nga ra, awudu na asọ ju iminimini, ni kwinga sọ kyaa ukushi nga.”

²⁷ IYahaya ba yira nga si, “Ba aghomani aki bra uyira ima ba sa ama nga ka ayaya.

²⁸ Inu ka kyakwyuẹ nu ni inu shiya kọ uka ka asi, ‘Imẹ shi aghofoo ba, atuma mi ki imẹ la nga ite wo.’

²⁹ Agho shi na ayiri asasa nga shi agheme asasa. Ayikyo agheme ka tara ka akọ ẹrẹwyuẹ nga, aka kọọ ikwyifu nagigang nọ okọọ ẹrẹwyuẹ agheme. Kindo wọ ni ikwyifu mi hwura wọ.

³⁰ Iyiya yọ ni ajiya nga sọ khimi ni imẹ sa vuu mi utumu.

Aghomani aba ka ayaya

³¹ “Aghomani aba ka ayaya cẹẹ kwinga. Aghomani aba ka asing ni, agha asing ngaa, na aka pii kaya uma asing wọ. Aghomani aba ka ayaya ni, aceẹ kwinga.

³² Aka teri imumani anu ki kọọ wọ, nadidu kindo ni, ba aghomani ayira ima uteri nga.

³³ Ni aghomani ayira uyeni amaa nga ni, a yira wudu si, iyiya ni Onong na agha aipang nga.

³⁴ Ka aghomani Onong tuma ni, upii Onong wọ na asọ teri, ka Onong ma nga aghing nga angọ umani ashi na amaa.

³⁵ Ate yoo Anọ, ama kwike ki ivọ nga.

³⁶ Nadidu aghomani asọ ma aipang ka anọ ni, ashi na okyuo nọ ushi wọ na amaa ba. Nadidu aghomani ata yira nga Anọ ba ni, aki peni nga okyuo nọ ushi wọ na amaa ba, anang Onong ki shi kaya ẹrẹkwuẹ nga.”

4

IYesu Kina Ace Ayiri Ka ASamariya

¹ AFarisiyawa ya kọng si iYesu sọ pee Aghoyii nga, na asha ju bọ iminimini ki gina iYahaya kọ.

² Ni ba iYesu nga ki ẹkẹrẹkwuẹ nga sọ ju iminimini ba, aghoyii nga bọ.

³ IYesu ya kọng Ila imumani iba ni, ava ya aYahudiya ki vuu nga aGalili.

⁴ Iyiya yọ ni iYesu kyeng ide aSamariya.

⁵ Ava ba ide ice ifong ka aSamariya ayoro si aSaikar. Ifong shi ayayo kina erebo umani iYakubu ma Ano nga iYusufu ka akyua ra.

⁶ Akadu wu ni irijiya iYakubu shi ko. IYesu ya kiya no kyeng ni, ava cicaa ka anyu irijiya. Udi ba kina abiyate atinong ko.

⁷ Ace ayiri agha aSamariya va ba uvo amusumu. IYesu va teri nga si, "Ma mi amusumu ki ime sa."

⁸ Aghoyii nga ko ghila bo ide ifong ka ya ghe imila.

⁹ Ayiri ra agha aSamariya va teri iYesu si, "Nanyi wu ni ungo ni aBayahude nga ni ingo ki shor mi amusum usa, ime aghomani ime shi ayiri agho aSamariya?" Ka aYahudawa ka kyoo bo agho aSamariya ba.

¹⁰ IYesu va yira nga si, "Ingo ta ye uma Onong, kina aghomani ateri ngo si, 'Ma mi amusum usa ni,' ingo ta ko shor nga ni ata ko ma ngo amusum uma okyuo."

¹¹ Ayiri va teri iYesu si, "Agha aghaghe, Ingo shi ngo ni ima uvo amusumu ba, irijiya shi ikyuu. Ni abi ko no peni adibi amusumu uma okyuo ko?"

¹² Ta ingo gina ate yi iYakubu le, aghomani aya yi irijiya ni, anga ki kirekwyue nga, kina ano nga, kina ikina nga, asa amusumu nga le?"

¹³ IYesu va yira si, "Aghomani asa amusumu ri ki va kong idafu na amusumu."

¹⁴ Ki nadidu aghomani asa amusumu mani iki ma nga ni, aki so kong idafu na amusumu ba ka aya ta ko sang asing. Amusumu mani iki ma nga ni aki tee nga anga uma okyuo umani ushi wo na amaa ba.

¹⁵ Ayiri va teri nga si, "Aghaghe, ma mi adidu amusumu, ki ima so kong idafu na amusumu ba, ki ime ma so ba ukadi uvo amusumu ba."

¹⁶ IYesu va teri nga si, "Ya yoro agheme ngo ko ba ukue."

¹⁷ Ava yira ki teri si, "Ita shi mi na agheme ba." IYesu va teri nga si, "Ingo teri aipang no mani ingo teri si ushi ngo na agheme ba."

¹⁸ Ka aipang nga shi si, ingo ko biya agheme atong, aghomani ingo shi kini nga ka aikyua ri ni ba agheme ngo nga ba."

¹⁹ Ayiri va teri iYesu si, "Aghaghe, ime kyoo ni ongo na agho pii ko oto Onong nga."

²⁰ Anirakpee no shor Onong ki itili ri. Ni inu aYahudawa teri si Urushelima bo kpaa no mani jo Onong ko."

²¹ IYesu va yira nga si, "Ayiri, ma aipang ki imumani iso teri, akyua ki ba mani ajiya ki jo bo Ate ki itili ra ba, ko Urushelima ba."

²² Inu ajiya aSamariya inu so ta agho ki imumani inu ye nu ba. Ki iyi aYahudawa ye imumani iyi so ju, ka ufoo kunu kide aYahudawa ko.

²³ Ni akyua ki ba, kaa ako ba, na agho ujo aipang aki jo Ate kide aghing, kina aipang, ka Ate wang idi igho ajiya ka ajo nga."

²⁴ Onong ni aghing ngaa, agho ujo nga ni, aso jo nga kide aghing, kini ide aipang."

²⁵ Ayiri va teri iYesu si, "Ime ye si aghofoo mani ayoro nga si iKristi ki ba. Insi aba ni aki yeni yi kwike."

²⁶ IYesu teri nga si, "Ime agho pii ni ngo, ime shi inga."

²⁷ Aso kpee upii wudu ni aghoyii nga va vuu, ava wo ica kong mani anu ni aso pii na ayiri. Ni ba aghomani ateri nga si, "Ikembo no wang?" ko na awulu nga si, "Ikembo sa ni oso pii ni nga?"

²⁸ Ayiri ra vasa ya ikyo nga ya ko ukadu ki kyaa ide ifong ki ya teri ajiya,

²⁹ "Inu ba, ku ma nu ajiya mani ateri mi kwike mani iko ju! Ta anga shi aghofoo ra?"

³⁰ Ajiya va huuu kide ifong ki ba ukushi iYesu.

31 Ashi kide udu wudu ni, aghoyii iYesu va shor nga ki teri si, "Aghomee, la imila."

32 Ni iYesu va teri bo si, "Ime shi ni ice imila mani inu ye nu ice ima kaya ba."

33 Aghoyii nga va wulu ace bo si, "Ta ace agho ma nga imila le?"

34 iYesu va yira si, "Imila mi yo shi mani iju uwang aghomani atuma mi, ki ime va kpee utina nga."

35 Ba inu ka teri si, 'Ipiri inari yo she no curu imila ba'? Kindo ni ime so teri nu, inu irite na biboro, iyeni si, ito ucuru.

36 Agho curu imila so peni oka nga, aka va curu ima upeni nga ki kya okyuo utaa amaa ko, ka agho pila na curu ka ju ikwyifu.

37 Akyua ra ko ni, ighang upii ra ni aipang nga, si, 'Ace agho pila, ace gho curu imila.'

38 Ituma no curu imumani uta kong nu olo kaya ba. Ace agho bo kong olo, inu ni inu la udong usher bo."

39 Agho aSamariya napam kide ifong ma aipang ni iYesu ko upii ayiri ra mani ateri si, "Ateri mi nadidu uma mani iko ju."

40 Agho aSamariya ya ba ukushi iYesu ni, ava shor nga sa aci kini bo, ava ci ni bo awii apai.

41 Ajiya napam vasa ma aipang ni iYesu kaya upii nga.

42 Akyua ra ko ni agho aSamariya teri ayiri si, "Aikyua ri ni iyi ma aipang ko, ba si imumani oso teri yo ba, kiyi ka kyakwyue yi kong, kiva ma aipang si ajiya ri nga shi aghofoo asing."

IYesu Leni na Anọ Agho Teri Ashuwa

43 Aya la awii apai ni iYesu va sang ki isii aSamariya ki kyaa aGalili.

44 Ki iYesu ki ekerekywue nga ko teri si, "Atina Onong ka ata shi no ujo ko erabong nga ba".

45 Aya foma aGalili ni, agha aGalili va yira nga kini ivo ipai, ki ibo ma kya agya ubulu ko Urushelima, anu imumani iYesu ju.

46 iYesu va vuu nga ifong aKana ka aGalili, oka mani atee amusumu ikolo nashi. Oka ni ace atina uteri ashuwa aghomani anọ nga shi akyuo ba ka aKafarnahum.

47 Ajiya ra ya kong si iYesu we na vuu nga aGalili ko sang ka aYahudiya ni, ava kyaa oko shi nga kiya shor nga kaya leni na anọ nga aghomani ashi ki anyu ukpo.

48 iYesu va teri nga si "Insi inu ta nu no amaa kini uma osa uwo ica ba ni, inu ki ma no aipang ba ko nazii."

49 Atina oka uteri ashuwa va teri iYesu si, "Aghaghaghe, ba ki ma kee ka anọ mi kina ma kpoo ba."

50 iYesu va teri nga si, "Wor ka anọ ngo ki ba akyuo." Ajiya nga ma aipang ki imumani iYesu teri nga, ava walu.

51 Ashi ko utira ukyaa ona nga ni, agira vasa takwyue ni nga ava teri nga si, "Anọ ngo ko ba akyuo."

52 Ava wulu nga ago lo mani aba akyuo ko. Ava teri nga si "Amushe ki na awa ayeng anga atinong ni ufuru erenoma sher nga ko."

53 Ate Anọ va kpee si akyua umani iYesu teri nga si "Wolu, ka anọ ngo ki ba akyuo ko." Ajiya kina agho ona nga va ma aipang ni iYesu.

54 Udiwu shi utina uwo ica unga ipai mani iYesu ju ko sang nga ka aYahudiya ki kyaa aGalili.

5

IYesu Lɛni na Agunu ka Igho ABetasda

¹ Aya kpɛɛ ni, iYesu va wolu ki kyaa Urushelima kɔ uce usra agya aYahudawa.

² Kɔ Urushelima ni ice igho na amusum shiya ango mani aghimi nɔ ageɛ ɔtɔng. Kina ijiya aYahudawa ni ayɔrɔ si ABetasda. Udidu igho ushi ayayo kina anyu uboɔ na Atem.

³ Ageɛ ra yɔ na adumu, kina afoo kina agunu na agho shomɔ ivɔ napam kɔ ghɛli na molu kɔ.

⁴ Asɔ sha ka zɔɔ amusumu nga ni. Ki ace agolɔ ni Atina Onong ka shulu ki zɔɔ amusumu nga, Avasa lɛni ki igho idumu mani ashi kini yɔ.

⁵ Ukadu ni ace ajiya shiya akɔ la anyi ishitai na ananari kini udumu nga.

⁶ IYesu ya nu nga na yɛɛ ni, aye si ajiya nga kɔ tiri wɔ nɔ udumu nga, iYesu va tɛri ajiya si, "Ingɔ wang Lɛni?"

⁷ Adumu nga va yira nga si, "Aghaghaghe, ishimi na agho mani aki shɛ mi kɔ ki ghila igho ka kyua mani asɔ zɔɔ amusumu nga kɔ ba. Insi imɛ sher si imɛ sɔ ghila ni ace agho sa la mi ite kɔ."

⁸ IYesu vasa tɛri nga si, "Sisang, kɔ kpaa ishɔr ngo, kɔ kyeng ila ngo!"

⁹ Kaidu agolɔ ni agho vasa lɛni, ava kpaa ishɔr nga ki wolu. Idi ima ba ka awii uwuru aYahudawa.

¹⁰ Kindo ni AYahudawa vasa tɛri ajiya mani a lɛni ni ngaa si, "aidi ni awii wuru kɔ, kono umɛɛ IMusa ni ikikya yɔ na akpaa ishɔr ba."

¹¹ Ajiya nga vasa yira bɔ si, "Aghomani a lɛni ni mɛ, a ngaa tɛri si imɛ kpaa ishɔr mi ki wolu."

¹² Avasa ghulu nga si, "Inga shi aidi ajiya mani atɛri ngo si kpaa ishɔr ngo ku wolu?"

¹³ Aghomani a lɛni ni ngaa ni, ata ye ti inga lɛni ni ngaa ba, ka ajiya shiya napam kɔ ukaa, iYesu vasa wolu kidɛ majiya.

¹⁴ Ana kyua nazii ni, iYesu vasa peni nga kidɛ Ona Onong, ki tɛri nga si, "Nu ni, ingo lɛni! Ni, ma sɔ ju avulu ba, ki imumani icɛɛ idi nɔ ububi ma ba ngo ba."

¹⁵ Ajiya nga vasa wolu kiya tɛri aghakakong aYahudawa si, iYesu nga lɛni ni nga.

¹⁶ Kindo ni avasa tee agho ma iYesu ɔlɔ, ka asɔ ju udibi uma ka awii uwuru aYahudawa.

¹⁷ IYesu vasa tɛri bɔ si, "Ate mi sɔ ju utina kɔ ta kai kyua ri, imɛ ma ka ju."

¹⁸ Udi upii sa ni aYahudawa khimi uwang iYesu sa apii nga kɔ. Avasa tɛri si, "Ba si acɛɛ imumani atɛri ka awii uwuru aYahudawa ba, ka atɛri si ate nga Onong ngaa, ka ama si anga shi Onong wudu."

Ereɔrɔ IYesu Anɔ Onong

¹⁹ IYesu vasa yira bɔ si, "Iyiya, isɔ tɛri nu, Anɔ ka ata ju ice ima, ka yayu nga ba, si imumani anu na Ate ka ju. Ki ididu imumani Ate ka ju, iyɔ ni Anɔ ka ju.

²⁰ Ka Ate yoo Anɔ, aka va yeni nga uma mani inga ki ɛkɛrɛkywue nga ka ju, aki va yeni nga itina mani icɛɛ idibi, ka inu wo ica.

²¹ Kono umani Ate ka sang agho ukpuru ka apeni ikyuɔ ni, kindo ni Anɔ shi na akyuɔ ka agho umani ayoo.

²² Ate ra ju ace agho ashuwa ba, Na va ma Anɔ ɛrɛɔrɔ uju kwinga ashuwa,

²³ Ka ajiya naidu joɔ Anɔ, kono mani aka joɔ Ate ni. Naidu aghomani ata joɔ Anɔ ba ni, aka ta joɔ ate mani atuma nga wudu ba.

²⁴ “Iyiya, iso ɛɛri nɔ, Naidu aghɔmani aka kɔng upii mi, kiva ma aipang ka aghɔmani atuma mi ni, ashi nɔ ɔkyuo utaa amaa. Aki ju nga ashuwa ba, ako bulu ukpo ki peni ɔkyuo.

²⁵ Iyiya ni so ɛɛri nɔ, akyua ki ba, ako ba ma, na agho kpuru bo ki kɔng ɛɛwɛye Anɔ Onong, aghɔmani akɔng ki lang.

²⁶ Kɔno mani Ate ki ɛkɛɛkyuwɛ nga ni ɛɛpiya ɔkyuo ko ni, kindo ni asa si Anɔ nga tee ɛɛpiya ɔkyuo ko.

²⁷ Ava ma nga ɛɛgoro uju ashuwa ki nga ni Anɔ ajiya nga.

²⁸ Inu ma woo ica na udi upii ba, ka akyua ki ba mani aghɔmani ashi kide na alor ki kɔng ɛɛwɛye nga,

²⁹ Ka akunu. Aghɔmani aju uma ɔɔɔɔma ki sisang, ka apeni ɔkyuo, ni aghɔmani aju utaa aipang ni, aki sisang ka va ju bo ashuwa.

³⁰ Imɛ ka bra mi uju ima ka ayayu mi ba. Imɛ so ju ashuwa kono umani Onong ɛɛri yi si iyi ju ni. Kindo ni ashuwa anga aipang ko, ki ba ima ushi kide ikwɛi mi yo ni iso ju ba, ki ima ukunu kukushi agho utuma mi yo.

Agho Tara IYesu

³¹ “Ipeni imɛ tara ɛɛkɛwɛye mi ni, ni ima ɛɛri mi shi yo aipang ba.

³² Ka ace gho shi wu ni aki tara mi, ni iye si imumani aki ɛɛri kaya ɛɛkɛwɛye mi ni aipang nga.

³³ Inu tuma ajiya kukushi iYahaya, inga vasa ɛɛri nɔ aipang.

³⁴ Kindo ni ira ɛɛro mi na utara ajiya ba. Imɛ ɛɛri kindo ka inu peni ufoo.

³⁵ IYahaya ni ɔgbɛlɛmo ula ugha ko, ɔno uyeri ko, ova ma aipang ko ju ikwɛifu naigang kono uyeri nga ka ana golo nazii.

³⁶ Ni imɛ shi ni anga mɛ agho tara mi angɔ mani agina agho tara iYahaya ya kaya ɛɛkɛwɛye mi. Uma mani iso ju, ɔno mani Ate mi ma mi si ju, ɔbo shi uma umani uyeni amaa, ate mi ngaa tuma nga.

³⁷ Ate mani anga tuma mi anga ki ɛkɛɛkyuwɛ nga yeni aghɔmani atara mi. Inu sono ko kɔng nu ɛɛwɛye nga ba, inu sono ko nu nɔ umani ashi ba.

³⁸ Ighang nga ci yo ki ikwɛi nu ba, ki nu ta ma nu aipang kukushi aghɔmani Ate tuma ba.

³⁹ Inu so shuwa upii Onong, ko ukyoo nu ki ikwɛi ki peni ɔkyuo utaa amaa kide bo. Idibi ipii Onong iyo ki tara mi.

⁴⁰ Kindo ni inu ɛɛro nɔ ba oko shi mi ko peni ɔkyuo.

⁴¹ “Imɛ ka ta yira mi ujo kukushi shi baiya ba”

⁴² Ki imɛ ye nu, iva sa ye si inu shi nu nɔ uyoo Onong kide ikwɛi nu ba.

⁴³ Imɛ ba kide nɔ uca Ate mi, inu ta yira mi ba, ipeni ace agho ba kide nɔ uca ɛɛkɛwɛye nga ni, inu ki yira nga.

⁴⁴ Nanyi ko ni inu ki ma aipang ka akyua umani inu wang peni ujo kushi ace nu, ni inu ta wang nɔ peni ujo mani ukunu kukushi Onong umani anga shi ka ayayu nga ba?

⁴⁵ Inu ma ɛɛri si iki kyaa ashuwa nu kukushi Ate yi ba. Agho ki kyaa ashuwa nga shi iMusa, umani inu sa ikwɛi si anga ki foo nu.

⁴⁶ ɛɛri si inu ma aipang ni iMusa ni, inu ta ko ma aipang ni imɛ, ki iMusa woƵo kaya ɛɛkɛwɛye mi.

⁴⁷ Ipeni inu ra ma nu aipang kini imumani awo ba ni, nanyi ko ni inu ki ma aipang ko?”

6

IYesu cee ajiya Araji usho Ato

(IMat 14.13-21; IMar 6.30-44; ILuk 9.10-17)

¹ Awii ra ya woru bō ni, iYesu va bulu ki kyaa udaa ugeē eṛeyema aGalili, aka ba yorō wō si eṛeyema aTibariya.

² Ikir bajiya lite nō uyii nga, ka anu amaa nō uma umani asō ju na adumu.

³ IYesu va kila nga izizē ki cica kina atina nga.

⁴ Ka akyakyua ri ni, agya ubulu ya sō ba ayayo.

⁵ IYesu ya sang eṛekwyue ki nu ikir bajiya ni, aba tēri iFilibus si, “Abi wō ni ayo ki ghē imila umani iki maa ajiya ri kō?”

⁶ IYesu ghulu iFilibus kindō ka amara nga wō ka aye imumani aki ju.

⁷ iFilibus ba yira nga ki tēri si, “Ufē ipii itin aghotina ki maa yō na aghe imila umani kwinga ki peni na zēē ba.”

⁸ Aghaye kide atina nga aghonō uca si Andrawus, anayuru iSiman iYahaya va tēri iYesu si,

⁹ “Ace ananō wē na asi ni agbō ubiredi itō kina itagbo ipai. Ikembo wō yi idi ima ki ju na ajiya ri kindii?”

¹⁰ IYesu ba tēri bō si, “Inu sa ajiya ka acica.” Uka ni obong shiya nagigang. Aghemē va cica, afuma agha araji ushō atō.

¹¹ IYesu ba kpaa agbō ubiredi, aya kpēē usa Onong izaa ni, aba kau aghomani aci, aba bō nadidu imumani iki maa bō kō. Kindii wō na aju ni itagbo.

¹² Aya la ki suu ni, aba tēri atina nga si, “Inu curu awo na ashe ka aba bra yō ba.”

¹³ Atina va curu awo ubiredi ki tii ka okōō ushō nō upai, awo umani ashe kide agbō ubiredi utō kō umani ajiya kpēē ula.

¹⁴ Ajiya ya nu amaa imu wo ica ni iYesu ju ni, aba tēri si, “Aipang, anga shi aghō pii kō otō Onong umani asi aki ba asing.”

¹⁵ IYesu ya kpēlē si, ajiya wang kpaa nga ni eṛekyuō ka ama nga eṛegom ni, aba vuu nga aya izizē kayu nga.

IYesu Kyeng kaya na Amusumu

(IMat 14.22-23; IMar 6.45-52)

¹⁶ Ughe ya kpaa ni, atina iYesu ka sang ki kyabō eṛeyema.

¹⁷ Akyua ra ni uka ya sang uba ni itii, iYesu sa kō sang nga uba ukushi bō ba. Atina va ghila bō ide ogbōlō ki kpēnē ubulu kyabō aKafarnahum.

¹⁸ Eṛeyema kpēnē utiyagha ka uce uwuru eṛekyuō sō tē.

¹⁹ Aya tē ki fuma amel atai ko anari ni, aba nu iYesu na akyeng kaya na amusum, asō ba nga ayayo kina ogbōlō. Atina va kōō eṛebata ba.”

²⁰ IYesu va tēri bō si, “Imēē, ba kōō eṛebata ba.”

²¹ Aba tō yira nga kide ogbōlō. Kide anakyua ni ogbōlō nga fuma uka umani aki kyabō kō.

Ajiya Wang IYesu

²² Ikyua ya yēē na ushē bajiya na aci ka uhwo udaa ugeē eṛeyema ba kpēlē si ogbōlō uye wō ba ukaa, akpēlē si iYesu ta ghila nga ogbōlō kina atina ba, atina nga bō kyaa kayu bō.

²³ Ace agbōlō umani aba ka aTibariya tara kō ka ayayo kina uka umani ajiya la ubiredi wō kō utumu umani akpēē usa Onong izaa.

²⁴ Ajiya ya nu ni iYesu kina atina nga shi bō ya kō ukaa ba ni, aba ghila bō ogbōlō ki kyabō aKafarnahum na asō wang iYesu.

IYesu nga shi Ubiredi uma Ukyuō

²⁵ Aya nu nga ka udaa ugeē eṛeyema ni, aba ghulu nga si, “Aghomēē, agba awii wō ni ingō ki ba wō?”

²⁶ IYesu va yira bọ si, “Aipang, ime sọ ẹri nu, inu sọ wang ka inu la ubiredi ki suu, ba si inu kpẹlẹ si amaa uma usa uwo ica ni ime ju ba.

²⁷ Inu ba duma na uwang imila ni ika bra yọ ba, inu ju utina kaya imila umani ishi yọ na amara ba inga uma ọkyuọ utaa amaa. Imila umani Anọ Ajiya ki ma nu yidii. Ka aya Anọ Ajiya wọ ni Ate Ọnọng kọ sa amaa uyenl nga uyira nu.”

²⁸ Ajiya ba ghulu iYesu si, “Ikembọ na ayo ki ju ka ayo hwura uma umani Ọnọng wang?”

²⁹ IYesu ba yira bọ si, “Imumani Ọnọng wang si inu ju yẹ, inu ma aipang ka aghomani atuma.”

³⁰ Ajiya va ghulu iYesu si, “Aligba amaa uwo ica nga ni inu ki ju ka ayo nu ni ayo ma aipang ni ingo. Ikembọ ni ingo ki ju?

³¹ Ananirakpẹẹ bayo la umanna ka aghumu, kono umani awoọ upii Ọnọng si, “Ama bọ imila ka ayaya ka ala.”

³² IYesu ba yira bọ si, “Aipang, ime sọ ẹri nu, iMusa nga ma nu imila ra ka ayaya ba, Ate mi nga ka ma nu imila aipang ka yaya.

³³ Imila Ọnọng yọ ka shulu ka ayaya na asing ọkyuọ.”

³⁴ Aba ẹri nga si, “Agho aghaghe, ka ma ayo igho imila ri kwaligba awii!”

³⁵ IYesu yira ki ẹri bọ si, “Ime shi imila uma ọkyuọ, aghomani aba ukushi mi ni, aki sọ kọọ nga idafọ ba, aghomani ama aipang ni ime ni, aki sọ kọọ nga idafọ na amusum ba.

³⁶ Kono umani ime ẹri nu ni, inu nu mi, inu ta ma nu aipang ba.

³⁷ Nadidu aghomani Ate ma mi ni, aki ba ukushi mi, aghomani aba ukushi mi ni, iki kla mi nga ba.

³⁸ Ka ime shulu mi ka ayaya ki ime ba ju uyoo mi ba, uyoo aghomani a tuma mi wọ.

³⁹ Uyoo aghomani a tuma ni, ime ba vulu agha ayaye kọ kidẹ aghomani a ma mi ba, ime sang bọ ka awii usang asing.

⁴⁰ Ka uyoo Ate mi wọ si, nadidu aghomani asọ kra Anọ ni, ki va ma aipang ni nga ni, ashi na ọkyuọ utaa amaa, ime ki va sang nga awii usang asing.”

⁴¹ AYahudawa va duma kidẹ ikwyi bọ ni iYesu ka ateri si, “Ime shi imila ni ishulu ka ayaya.”

⁴² AYahudawa si, “Ba iYesu we ri ba, anọ iYusufu aghomani ayo ye ate nga kina ayuru nga nadidu ba? Ikembọ sa ka akyakyua ri na asi, ‘Ime shulu ka ayaya?’”

⁴³ IYesu ba yira bọ si, “Inu shee uduma ki ikwyi nu kina ace nu.

⁴⁴ Ba aghomani aki bra uba ukushi mi, in ba si Ate umani a tuma mi nga waa nga ba, ime ki va sang adidu ajiya ka awii usang asing.

⁴⁵ Awoọ kidẹ ẹrẹwọ agho pii kọ oto Ọnọng si, ‘Nadidu bọ ni Ọnọng nga ki mep bọ.’ Nadidu aghomani akọ, ki va mep kukushi Ate ni, aka ba ukushi mi.

⁴⁶ Ba aghomani akọ nu Ate in ba si aghomani a kunu kukushi Ọnọng ba, agna kọ nu Ate.

⁴⁷ Aipang ni iso ẹri nu, nadidu aghomani ama aipang ni ashi nọ ọkyuọ utaa amaa.

⁴⁸ Ime shi imila uma ọkyuọ.

⁴⁹ Ananirakpẹẹ nu la umanna ka aghumu, nadidu kindo ni akpuru bọ.

⁵⁰ Ni imila umani ika shulu ka ayaya ka nadidu aghomani ala ni, aki kpoo nga ba.

⁵¹ Imê shi imila umani ika shulu ka ayaya. Nadidu aghomani ala imila ri ni, aki peni okyuo ki ta kô sang asing. Imila ri ni inoma erenoma mi yô, ingo umani imê ki ma ka asing peni okyuo."

⁵² AYahudawa ba tee agho linang kina ace bô, aso ju si, "Nagyi wô ni ajiya ri ki ma ayo inoma erenoma nga ka ayo la?"

⁵³ IYesu ba teri bô si, "Aipang, imê sô teri nu inkini inu ta la nu inoma erenoma Anô Ajiya ki sa ayi nga ba ni, inu shi nu nô okyuo kide nu ba wudu.

⁵⁴ Nadidu aghomani aso la inoma erenoma mi, na aso va sa ayi erenoma mi ni, ashi na okyuo utaa amaa, imê ki sang nga kô sang asing.

⁵⁵ Ka inoma erenoma mi ni, imila aipang yô, ayi mi ni, uma usa aipang yô.

⁵⁶ Nadidu aghomani aso inoma erenoma mi, na aso va sa ayi mi ni, ashi kide mi, imê kô shi kide nga.

⁵⁷ Kono umani Ate akyuo tuma mi ni, kaya nga wô ni imê sô cê wô, kindii wô ni aghomani akpaa mi kina imila nga yô ni, aki peni okyuo kaya mi.

⁵⁸ Imê shi imila umani ishulu ka ayaya. Ananirakpêe nu la umanna, nadidu kindo ni, akpuru bô, nadidu aghomani ala imila ri ni, aki peni okyuo ki ta kô sang asing."

⁵⁹ IYesu teri uma ri nadidu ka akyua umani aso mêt kide okô takwyue aYahudawa ka aKafarnahum.

Iwô Okyuo ni ishi yô na amara ba

⁶⁰ Ace agho bô na pam kide aghoyii nga ya kô kindo ni, aba ju si, "Udii upii ri ni, olo shiya, inga ki bra uyira wô?"

⁶¹ IYesu ye si aghoyii nga sô pii na ace bô kaya umet nga ni, aba teri bô si, "Udii umet bra nu ikwyi wô?"

⁶² Nagyi wô ni inu kô wô ki ikwyi nu insi inu nu Anô Ajiya na aso kila nga oka umani aba wô?

⁶³ Aghing nga ka ma okyuo. Erenoma shi wô na akyuo uju ima ba. Upii ni imê teri nu ni, aghing nga kina okyuo.

⁶⁴ Ace agho bô shi wô kide nu na ata ma bô aipang ba." Ko kpaa ka akyua ni, iYesu ye aghomani ata ma bô aipang ba, kina aghomani aki gbura na wô.

⁶⁵ IYesu ba khimi uteri si, "Uwu sa ni imê teri nu si, 'Ba aghomani aki bra uba ukushi mi, sa Ate ma nga akyuo.'"

⁶⁶ IYesu ya kpêe upii nga ni, ajiya na pam kide aghoyii ya nga, aso yii bô nga ba.

⁶⁷ IYesu ba ghulu usho na apai si, "Inu wang kô sang nu?"

⁶⁸ ISiman iBitrus ba yira si, "Ate, ukushi inga wô na ayo ki kyaa? Ingo shina upii nô uka ma okyuo umani ushi wô na amara ba.

⁶⁹ Ayo ma aipang, ayo va ye si ingo shi agha upipar Onong ra."

⁷⁰ IYesu ba yira bô si, "Imê hwiya agho usho na apai, aghaye nu ni ishet wô."

⁷¹ Aso yeni si iYahuda, anô iSiman Iskariyoti, ka anga ki gbura nga kô, ka anga ni aghaye nga kide usho na apai.

7

Anayuru IYesu ta ma bô Aipang ni nga ba

¹ Aya sang ni iYesu ba kigor kide aGalili, ni ata wang nga ukyeng kide aYahudiya ba, ka aYahudawa na shiya kô akadu wang pii nga kô.

² Awii usra agya nô uzô aYahudawa ya sang ju,

³ ni anayuru iYesu ba ɛri nga si, “Ushi ɔɔma ni ingo vuu kyang aYahudiya ka aghoyii ngo ya nu uma uwɔ ica nɔ ɔso ju.

⁴ Nadidu aghomani awang na aye nga nagigang ni, aki sho nga ni uma na aso ju ba. Insi ingo su ju uma ri ni, yeni ɛɛkwyue ngo ka ajiya ye ngo.”

⁵ Ka ibɔ anayuru iYesu ta ma bɔ aipang ni nga ba.

⁶ Ni iYesu ba ɛri bɔ si, “Akyua mi kɔ sang wɔ ju ba, ukushi nu ni kwaligba akyua shi na kike.

⁷ Inu ni ashi ki bra wɔ toɔ nu nga ba, imeɛ ni ashi ta wang mi nga ba ka imeɛ ka ɛri utina akakiya ni aka ju.

⁸ Inu wor kya nu uka usra agya. imeɛ ta ki kya mi ba, ka akyua mi kɔ sang wɔ ju ba.”

⁹ IYesu ya kpɛɛ utɛri bɔ udibi uma ri ni, ava zɔnɔ laa nga ka aGalili.

IYesu kya usra agya ka Urushalima

¹⁰ Anayuru nga ya kpɛɛ uworu kya bɔ uka usra agya ni, iYesu va woru kɔ uyuyi, ata woru nga ka ayaye ba.

¹¹ AYahudawa su wang nga kɔ ɔkɔ usra agya, asɔ ghulu si, “Abi kɔ ni ajiya ri shi kɔ?”

¹² Kide ikir baijiya ni ajiya sɔ pii na ace bɔ kaya iYesu kɔ uyuyi. Ace aghɔ bɔ sɔ ɛri si, “Ajiya adaduma nga.” Ace aghɔ bɔ si, “Kayi, asɔ dor ajiya wɔ.”

¹³ Ni ba aghomani abra utɛri ila iYesu kide baijiya ba, ka asɔ hwiri ɛɛbata aYahudawa.

IYesu Mɛɛ kaya Usra Agya Uzɔɔ

¹⁴ Aya fuma abiyatɛ usra agya ni, iYesu va ghila nga ide ɔna ɔnɔng ki kpɛɛɛ umɛɛ.

¹⁵ Agha akakɔng aYahudawa va woo ica ki ghulu si, “Ikɛmbɔ sa na ajiya ri ye uma nagigang ba si akɔ kya ɔkɔ upila iwɔɔ ba?”

¹⁶ IYesu va yira bɔ si, uma umani imeɛ sɔ mɛɛ ni, unga mɛ bɔ ba, unga aghomani atuma mi bɔɔ.

¹⁷ Nadidu aghomani hwiya uju ima ni ɔnɔng wang ni, aki ye si umɛɛ mi ba kɔ ukushi ɔnɔng, ba ukushi mi ba.

¹⁸ Aghomani amɛɛ uma ɛɛkwyue nga ni, awang jɔɔ ɛɛkwyue nga kɔ. Ni aghomani asɔ jɔɔ aghomani atuma mi ni, anga shi agha aipang, ni ashi nga ni utaa aipang ba.

¹⁹ iMusa nga mɛɛ nu ba? Ni ba ace aghomani asɔ yii umɛɛ ba?”

²⁰ ajiya va yira si, “Ingo shi nɔ ushɛɛ kide ngo. Inga bu bɔ wang pii ngo kɔ?”

²¹ IYesu va yira bɔ si, “Imɛ ju ima uwɔɔ ica iye, ni inu woo ica nadidu nu.

²² iMusa ma nu upii si inu sho aghumu, anga kyɔ uju ba, ananirakpɛɛ bɔ. Kindo ni unu ka sho anano aghumu ka awii uwuru aYahudawa.

²³ In kini aki bra usho aghumu na anɔ ka awii uwuru aYahudawa ni ka aju imumani umɛɛ iMusa ɛri ni, ikɛmbɔ sa ni inu kɔɔ anaa wɔ nɔ umani imeɛ ma ɛɛnɔma ɔkyuɔ ka awii uwuru?

²⁴ Inu ba ɛri ajiya ashuwa ni ima ni inu nu ni ica ba, inu ɛri ajiya ashuwa ni ima ushi na birbɔ.”

IYesu nga shi Aghɔfoo

²⁵ Na ace ajiya Urushelima ɛri si, “Ajiya ri nga na su wang na wang pii nga kɔ ri ba”

²⁶ Awɛ ni, asɔ pii ka ayaye, ata ɛri bɔ nga ice ima ba. Ta agha ite kɔ yira si anga shi aghɔfoo ni?

²⁷ Uwë ni, ayô ye uka ni ajiya ri kunu kô, akyua ni aghôfoo aipang ki ba kô ni, ba aghô ki ye uka ni a kunu kô ba."

²⁸ IYesu sô mëtë kide ona Onong ni, ava sang erëyue si, "Inu ye mi, inu va ye uka ni ikunu kô. Ita bami ni erëkyuo erëkwyue mi ba. Aghô utuma mi ni agha aipang nga, anga ni inu ta ye nu nga ba."

²⁹ Imë ni iye nga, ka ukushi nga kô ni imë kunu kô, anga tuma mi."

³⁰ IYesu ya terti udibi uma ri ni, ajiya nga va wang utra ukpenë nga. Ni ba aghô piya nga ba, ka akyua nga ta kô ju wô ba.

³¹ Kindô ni ajiya na pam va ma aipang ni iYesu, na asô ju si, "Ni, akyua ni aghôfoo ki ba ni, aki ju uma uwo ica ka acëë uma ni ajiya ri ju ni?"

Aghite aYahudawa wang kpenë IYesu

³² AFarisiyawa kô uma ni ajiya sô terti kaya iYesu, ni afirist akakong kina aFarisiyawa va tuma aghô sha ona Onong sa ya kpini nga.

³³ IYesu yira bô si, "Akyua ni iki ci kini nu si na zëë, akpëë ni iki vu mi ukushi aghô utuma mi."

³⁴ Inu ki wang mi, ni inu ta ki nu mi nga ba. Uka ni shiya ni uta ki bra nô uba ba."

³⁵ AYahudawa va pii na ace bô ki ju si, "Abi wô na ki kyaa kô na ayu ta ki peni yi nga ba? Ta aki kyaa ukushi aYahudawa na ku furu bô na shi kina aghômani ashi bô aYahudawa ba ni, ka aya mëtë aghômani ashi bô aYahudawa ba ku kadu ni?"

³⁶ Ikembô na asô yeni si, "Uka ni imë shiya ni uta ki bra nô uba ba?"

Uta anyu Amusum uma Okyuo

³⁷ Awii upra usra agya, angô shi awii aghaghe usra agya ni, iYesu tara ki sang erëyue ki ju si, "Nadidu aghô kô usa amusum na ba ukushi mi ka aba sa."

³⁸ Nadidu aghô ma aipang ni me ni, 'Avô mëtë amusum umëtë okyuo ki kunu kide ikwyi nga,' Kôno umani upii Onong terti ni."

³⁹ IYesu sô pii kaya aghing Onong, anga ni aghô ma aipang ni nga ki yira, ka agha akyua ri ni a ta kô ma bô aghing Onong ba, ka ata ku jô bô iYesu ba."

Ajiya wang Iger kaya IYesu

⁴⁰ Ajiya ya kô udi upii ni iYesu terti ni, ava ju si, "Aipang, adi aghô ri nga si aghô pii kô otô Onong ra."

⁴¹ Ace aghô bô va ju si, "Adi aghô ri nga si aghôfoo." Ki ta ka kyua ri, aghôfoo ri ni aGalili nga na kunu wô?"

⁴² Ba upii Onong terti si aghôfoo ki kunu kide ute uDauda ba?" Aki va kunu ka aBaitalami, anifong umani uDauda kunu kô ba?"

⁴³ Anyu baijiya va kau kaya iYesu.

⁴⁴ Ace aghô bô wang kpenë nga, ba aghômani abra piya nga ba."

Utaa Aipang Aghô ite AYahudawa

⁴⁵ Aghô sha ya vu bô ni, afirist akakong kina aghite aFarisiyawa va ghulu bô si, "Ikembô sa ni uta ba nu ni nga ba?"

⁴⁶ Aghô sha nga va yira si, "Ba ajiya na akô pii kina ajiya ri ni ba."

⁴⁷ AFarisiyawa va terti aghô sha si, "Inu ni akô dor nu wudii?"

⁴⁸ Ta ace aghô shi wô kide aghô ite kô aFarisiyawa ni ama aipang ni nga?"

⁴⁹ Ni ikir baijiya ri ni ata ye bô ice ima kô umëtë iMusa ba, ibô ni agha anyu ababi bô."

⁵⁰ INikodimus aghōmani akya ukushi iYesu ka akya, agha aye kidē bō, tēri bō si,

⁵¹ Kō umēē iMusa ni ayo taki bra bō uwa ajiya ashuwa ba, sa akōō ka anyu nga, ka ye ima ni asō ju.”

⁵² Ava yira nga si, “Ingo ni agha aGalili nga na? Kra idē upii Ōnōng kō nu, ba ace aghō pii kō ōtō Ōnōng na ki ba ka aGalili ba.”

Ayiri na akpenē kō Wang Aghēmē

⁵³ Kwinga va kyaa aca.

8

¹ Ni iYesu va wor kya izizē na ashe uzaitun.

² Ni kikyuating ni iYesu va ghila nga idē ōna Ōnōng. Ajiya nadidu va ba bō ukushi nga, ava kō cica na asō mēē bō.

³ Na aghōmēē iMusa kina aFarisiyawa va ba na yiri na akpenē nga na anye kina aghēmē. Ava sa nga na tara ka fate bō.

⁴ Na ava ju iYesu nga si, “Aghōmēē, ayiri ri ni akpenē nga na nyē kina aghēmē.

⁵ Ni, umēē iMusa tēri si ataa ighō ri na atii sa akpuru bō. Ni ingō ni ingō tēri si ike?”

⁶ Aghulu nga kindi ri ka mra nga, ka peni uvulu na ki kya ni ashuwa nga. Ni iYesu va kpikpo, ki wōō iwōō ki ērēbō na anivō nga.

⁷ Aya dēē kō ghulu iYesu nga ni, ava sisang ki tara ki ju bō si, “Nadidu aghō na ashi nō uvulu ba ni akyo uta ayiri ri nō utii.”

⁸ Ni iYesu va kpikpo ki dēē kō wōō ki ērēbō.

⁹ Aya kōō kindō ni, ava dēē kō sang bō kō ukadu ka yila ye, kō kpaa ka aghō ite bō ki ta agha azazi bō, ki she iYesu nga ka yu nga, kina ayiri na tai kite nga.

¹⁰ Ni iYesu va sang ki tara, ki ghulu nga si, “Ayiri, abi na ashi kō? Ba aghō na awa ngō ashuwa ba ni?”

¹¹ Ava yira si, “Ba aghō ba.” ni iYesu ju nga si, imē ma ta wa ngō nga ashuwa ba. wor, ni ba khimi uvulu kō ba.”

IYesu nga shi Uyeri Ashi

¹² IYesu va khimi upēni na ajiya si, “Imē shi uyeri ashi. Aghō yii mi ta ki kyeng nga kidē itii ba, aki peni uyeri ōkyuo.”

¹³ Na afarisiyawa va ju iYesu nga si, “Ingo sō yeni ērēkwyuē ngō shi aipang nga ni ingō yira kō ba.”

¹⁴ IYesu va yira bō si, “Ko ni imē yeni ērēkwyuē mi ni, uyira mi ni aipang nga, ki imē ye uka ni ukunu kō, kini uka ni iki kya mi kō. Inu ta ye nu uka ni ikunu kō ba kini uka ni ikya mi kō ba.

¹⁵ Unu ka kyua ashuwa kō kyoo ajiya. Imē ni ika ju mi ace aghō ashuwa ba.

¹⁶ Ko ni imē ki ju ashuwa ni, ashuwa mi ni aipang nga, ki imēē kayu mi ba, ka Ate mi na atuma mi shi kini mē.

¹⁷ Kidē umēē nu ni awōō si, inkini agha pai tēri ima iyeng ra ni, iyiya yō na yira upii bō ka aipang nga.

¹⁸ Imē ni ika yeni ērēkwyuē mi, Ate aghō tuma mi ni anga shi agha ipai.”

¹⁹ Ava ghulu nga si, “Abi wō ni Ate ngō ra shi kō?” iYesu va yira bō si, “Inu ta ye mi nga ba, inu ta va ye nu Ate mi ba. Inu ta ye mi ni, Inu ta ye Ate mi.”

²⁰ IYesu ɛrɛ ɛpɛrɛ ri ka akyua na asɔ mɛɛ ka ayayo kɔnɔ uka ni aka kyo ufe na aka ma kidɛ ɔna ɔnɔnɔ. Kindɔ ni ba aghɔ ukpɛnɛ nga ba, ka akyua nga ta kɔ ju wɔ ba.

Uka ni iki Kya mi ni inu ta ki bra ukyaa ba

²¹ Ni iYesu va khimi utɛrɛ ajiya nga si, "Imɛ ki wor, inu ki wang mi, inu ki va kpuru nu kidɛ uvulu nu. Uka ni iki kya mi ni, inu ta ki bra nu kyaa ba."

²² Udi sa ni agha ite aYahudawa va ju si, "Ushi ni, Aki pii ɛrɛkwyuɛ nga wɔ nu nga ni a ju si, 'Uka ni iki kya mi ni, inu taki bra nu kyaa ba'?"

²³ Ni iYesu va lite nɔ ɛrɛ bɔ si, "Inu shi ka ɛrɛbɔ, imɛ ni ikunu ka ayaya kɔ. Inu ni anga ashi ri bɔ, imɛ ni anga ashi ri nga ba.

²⁴ Owɔ sa ni imɛ ɛrɛ ni nu si inu ki kpuru nu kidɛ uvulu nu. Ka insi inu ta ma nu aipang si aghɔ ni imɛ ɛrɛ ni nu si imɛ shi ba ni, inu ki kpuru nu kidɛ uvulu nu."

²⁵ Ibɔ va ghulu iYesu nga si, "Ingo ni inga"? IYesu va yira bɔ si, "Imɛ shi aghɔ ni imɛ ɛrɛ ni nu kɔ kpaa ka akyua.

²⁶ Uma shi wo na pam ni imɛ ki bra utɛrɛ kaya nu, ki imɛ ju nu ashuwa. Ni imɛ su ɛrɛ ashi uma ni imɛ kɔnɔ kukushi aghɔ na tuma mi kayu wɔ, na asɔ ɛrɛ aipang kɔ."

²⁷ Ajiya nga ta kpɛlɛ bɔ si asu pii ni bɔ kaya Ate ba.

²⁸ Owɔ sa ni iYesu ju bɔ si, "Akyua ni inu ki zɛɛ Anɔ Ajiya ni, akyua ra kɔ ni inu ki kpɛlɛ si imɛ shi nga. Inu ki kpɛlɛ si ita shi mi kɔ uju kwikɛ nɔ ubra ɛrɛkwyuɛ mi ba, ka imɛ sɔ ɛrɛ ima ni Ate tuma mi kɔ.

²⁹ Aghɔ tuma mi shi kini imɛ, ata shee mi nga kayu mi ba, ka imɛ sɔ ju imumani awang kɔ agba akyua."

³⁰ Akyua ni iYesu sɔ ɛrɛ udibi uma ri na ajiya napam va ma aipang ni nga.

Anɔ Ibrahim

³¹ IYesu va ɛrɛ aYahudawa na ma aipang ni nga si, "In kini inu ko umɛɛ mi ni, inu ni aghoyii mi bɔ anga aipang.

³² Ni inu ki ye aipang, aipang ki ma nu ulang."

³³ Ava yira nga si, "Ayɔ ni anɔ Ibrahim bɔ, ayɔ ta kɔ shi yi agira ace aghɔ ba. Ni ikɛmbɔ sa ni ingɔ sa ju si ayɔ ki peni ulang ni?"

³⁴ IYesu va yira bɔ si, "Aipang, isɔ ɛrɛ ni nu si, nadidu aghɔ na asɔ ju uvulu ni agira uvulu nga.

³⁵ Agira ka ci nga ka aca ki ta kɔ sang asing ba, ka anɔ ni anga ɔna nga ki ta kɔ sang asing.

³⁶ Kindii ni insi anɔ ma nu ulang ni, inu ki peni ulang unga aipang.

³⁷ Imɛ ye ni inu ni anɔ Ibrahim bɔ, ni inu wang pii mi kɔ, ka inu ta yira nɔ umɛɛ mi ba.

³⁸ Imɛ sɔ ɛrɛ ni nu imumani imɛ nu kukushi Ate mi, ni inu sɔ ju imumani inu kɔnɔ kukushi ate nu."

Ishɛɛ nga shi Ate nu

³⁹ Ava yira nga si, "Ibrahim nga shi ate ba yɔ." Ni iYesu va yira bɔ si, "Awasi inu na anɔ Ibrahim bɔ ni, inu ta kɔ ju uma umani Ibrahim ju.

⁴⁰ Imɛ ni ajiya nga aghɔ utɛrɛ aipang anga ni imɛ kɔnɔ kukushi ɔnɔnɔ, ni inu wang pii mi kɔ. Ibrahim ta ju idi ima ba.

⁴¹ Kindii ni inu sɔ ju imumani ate nu ka ju wɔ." Ni aYahudawa va ju si, "Ayɔ ni anɔ useshi bɔ ba. ɔnɔnɔ nga shi Ate ba yɔ, anga ashi kayu nga Ate na ayɔ shi ni nga."

42 IYesu ju bọ si, “Ata ju si Onọng nga shi Ate nu ni inu ta kọ yoo mi, ka ukushi Onọng kọ ni ime kunu kọ, agha akyua ri ni ime wẹ kọ kẹẹ. Ita ba mi nọ ubra ẹrẹkwyue mi ba, Onọng nga tuma mi.

43 Ikembọ sa ni inu ta kpẹlẹ nu upii mi ba? Ka inu ta bra nu ọkọng umeẹ mi ba.

44 Inu ni anga ate nu Isheẹ bọ, ni inu wang ju imumani awang. Inga ni agho pili nga kọ kpaa ka akyua awang nga aipang ba, ba aipang kide nga ba. Akyua na aso teri ater ni aso yeni igho nga kọ, ka inga ni agha ater nga, ate ater nga.

45 Ni ime sọ teri aipang, inu ta yira mi nga ba.

46 Inga kide nu ki bra uyenii uvulu nga? In kini aipang nga ni ime sọ teri ni, ikembọ sa ni inu ta ma nu aipang ni ime ba?

47 Agho na ashi angọ Onọng ni aka hwiri imumani Onọng teri. Ni inu ta hwiri imumani Onọng teri ba, ka inu ni angọ Onọng bọ ba.”

IYesu Cẹ Ibrahim nga

48 AYahudawa va yira nga ki ju si, “Aipang nga nọ umani, ayọ teri si ingo ni agho aSamariya nga agho shi nu usheẹ ba?”

49 IYesu va yira bọ si, “Ime ni agho shi nọ usheẹ nga ba. Ime sọ ma Ate mi ughoghe wọ, ni inu su vuu nọ ughoghe mi kọ.

50 Ime sọ wang ujoọ ẹrẹkwyue mi ba. Ace agho shi kọ na nga sọ wang mi wọ, anga shi agho teri ashuwa.

51 Aipang, ime sọ teri nu, agho na sọ yii umeẹ mi ni ata ki kpoo nga ba.”

52 Na aYahudawa va ju nga si, “Ka akyua ri ni, ayọ ma aipang si ingo shi nọ usheẹ. Ibrahim kina Atina Onọng kọ kpuru bọ, ni ingo si, ‘Nadidu agho na aso yii umeẹ mi ni ata ki kpoo nga ba.’

53 Ingo kpaa kono ucee ate bayo Ibrahim ni? Inga ku kpoo, kindo wọ ni agho pii kọ ọto Onọng kọ kpuru bọ. Ingo kpaa kini ingo ni ingaa ni?”

54 IYesu yira bọ si, “Inkini ime joọ ẹrẹkwyue mi ni, udu ujoọ ra ni uma wọ ice ima ba. Agho na aso joọ mi ni anga shi Ate mi, aghomani inu sọ teri si anga shi Onọng nu.

55 Inu ta ye nu nga ba, ni ime ye nga. Awasi ime teri nu si ime ta ye mi nga ba ni, ime ta kọ tee agha aterii kini inu ni. Ni ime ye nga, ime ka va ju imumani wang si ime ju.

56 Ate nu Ibrahim wẹ ni akọọ ikwyifu nagigang ka apeni unu ufono mi, anu wọ, ki kọọ ikwyifu.”

57 AYahudawa va teri iYesu si, “Igho wẹ ni uta kọ fuma ngo anyi ishi itong ba, nọ sọ ju si ingo ye Ibrahim.”

58 IYesu teri bọ si, “Aipang, ime sọ teri nu, ata kọ jee Ibrahim nga ni, ime shi kọ.

59 IYesu ya teri udii upii ri ni ava kpaa atii na wang taa nga kọ. Ni iYesu va sọ ẹrẹkwyue nga, ki kunu nga kide ona Onọng.

9

IYesu Ma Aghomani Ajee nga na ashi Afoo Ukyoo Uka

1 IYesu sọ wor wudu ni, ava nu ace ajiya ni kọ kpaa kọ ujee nga ni afoo nga.

2 Na aghoyii nga va ghulu nga si, “Aghomeẹ, uvulu inga wọ sa ni ajee ajiya ri na shi afoo ri? Uvulu nga kọ, ta uvulu aghojee nga kọ?”

3 Ni iYesu va yira bọ si, “Basi ajiya ri kọ aghojee nga vulu ba, ni ajee nga afoo ka yeni ubra Onọng kọ.

⁴ Iyiya yọ ni ayo lite nọ uju utina aghọmani atuma mi ni ọnọng shi kọ. Atii ki ba, ni ba aghọ ki bra uju utina ba.

⁵ Insi imẹ shi ka ashi ni, imẹ shi uyeri ashi."

⁶ Aya teri kindii ni ava ta akpe ki ẹrẹbong, ki zọọ ni ẹrẹbong, nava vo ẹrẹbong na azọọ ki coo ki ica ajiya nga.

⁷ Aju ajiya nga si, "Wor, ya hwuru ica ngọ ka amusum ighọ aSiluwam." Idi ighang ri yọ shi "Utuma." Na ajiya nga va wor kiya hwuru ica nga, ki vuu ni ica sọ kyoo uka.

⁸ Agha ayayo nga kina aghọ ka kyoo nga kọ shọr ka akyua, aju si, "Ba ajiya ri nga ka shọr ra ba?"

⁹ Ace aghọ bọ va ju si, "Anga." Ace aghọ bọ si, "Kayi, alilẹ ace wọ." Ni, ajiya nga va yira ki kirekwyue nga si, "Aini, imẹ shi ajiya nga."

¹⁰ Ibọ va ghulu nga si, "Aju nagyi wọ ni ica ngọ fọmọ?"

¹¹ Ava yira bọ si "Ajiya na aka yoro si iYesu ra nga zọọ ẹrẹbong ki coo mi ki ica. Ateri mi si imẹ ya hwuru ka ighọng aSiluwam. Imẹ va kyaa ki ya hwuru ni imẹ tee aghọ ukyoo uka."

¹² Ibọ va ghulu nga si, "Abi kọ na ajiya shi kọ?" Ava ju si, "Ita yemi ba."

aFarisiyawa wang uye upeni ukyoo uka Afoo

¹³ Na ajiya nga va kyaa na aghojee nga na shi afoo ka kyua ukushi aFarisiyawa.

¹⁴ Awii uwuru aYahudawa kọ ni iYesu zọọ ẹrẹbong ki fọmọ ajiya ri ica wọ.

¹⁵ Kindọ wọ ni aFarisiyawa va ghulu nga si, nagyi wọ na apeni ukyoo wọ. Ni ajiya nga va ju si, "Azọọ ẹrẹbọ ki coo ki ica mi, ni imẹ hwuru, ka akyakyua ri ni imẹ ka kyoo uka."

¹⁶ Ace aFarisiyawa va ju si, "Ajiya ri ni ọkọ ushi Ọnọng wọ na akunu wọ ba, ka aka yii nga ọnọng awii uwuru aYahudawa ba." Ni ace aghọ bọ ghulu ki ju si, "Nagyi wọ na ajiya ushi nọ uvulu ki ju uma uwo ica kindii wọ?" Ni aghọ bọ va kau.

¹⁷ Ni ava khimi ughulu ajiya nga si, "Ikembọ nọ ingọ ki teri kaya ẹrẹkwyue ajiya ri, ka ingọ na afọmọ ngọ ica?" Ajiya nga va yira bọ si, "Atina Ọnọng nga."

¹⁸ Aghakakong aYahudawa ni, ata ma bọ aipang si ajiya ri shi afoo kọ kpaa ka akyua ba, ni akyakyua ri ni aka kyoo uka ba. Kindọ ni, ava tuma na aghojee nga.

¹⁹ Ava ghulu bọ si, "Adi aghọ ni anọ nọ ngaa? Inu si ajee nga ni ashi afoo? Ni, aju nanyi na asọ bra ukyoo kakyakyua ri?"

²⁰ Ni aghojee nga va yira si, "Ayo ye si anọ bayọ wẹ ri, ni ajee nga na ashi afoo.

²¹ Ayo ni, ayo ta ye yi unga ni aju na asọ kyoo uka kakyakyua ri ba, ayo ta ye yi aghọ ni afọmọ nga ica ba. Inu ghulu nga, ashi nga ananọ ba, aki teri na anyu nga."

²² Aghojee nga teri kindii ka atẹ ẹrẹbata aghakakong aYahudawa, ka kọ kpaa ka akyua ni aYahudawa ku ju si nadidu aghọ ni aju si iYesu nga si aghọfoo ni, aki kla nu ka ọkọ takwyue aYahudawa.

²³ Ọwọ sa ni aghojee nga ju si, "Ashi nga ananọ ba, inu ghulu nga."

²⁴ Ni aFarisiyawa va khimi uyoro ajiya ni ajee nga na ashi afoo kọ kpaa ka akyua, ki ju nga si, "Teri aipang kọ ujoọ Ọnọng. Ka ayo ni ayo ye si ajiya ni ama ngọ ukyoo uka ri ni aghọ uvulu nga."

²⁵ Ni ava yira ki ju bọ si, "Ko ni aghọ uvulu nga, ni imẹ ta ye mi ba. Ima iye yọ ni imẹ ye, akyua nishi afoo, kindi ni imẹ kyoo uka."

²⁶ Ava khimi ughulu nga si, "Ikembọ na ju ngọ? Afọmọ ngọ ica nagyi?"

²⁷ Ava yira bọ si, “Imẹ kọ ẹrẹ nu, inu ta kọọ nu ba. Ikẹmbọ sa ni inu wang va khimi ọkọọ kọ? Ta inu wang kọ tee aghoyii nga ni?”

²⁸ Ava ciya ajiya nga si, “Ingo tee shi aghoyii nga, ka ayọ ni, aghoyii iMusa bọ.

²⁹ Ayọ tee ye si Onọng pii kini iMusa, ni, ajiya ri ni ayọ ta ye yi uka ni akunu wọ ba.”

³⁰ Ni, ajiya nga va yira bọ si, “Aidi ni ima uwo ica ye! Inu ta ye nu uka ni akunu wọ ba, awẹ ni afomọ mi ica!

³¹ Ayọ ye si Onọng ka kọọ nga aghọ uvulu ba, ni aka kọọ aghọ shọr nga, ki ka va yii upii nga.

³² Kọ ukpaa ka akyua ni aker ashi ni ata kọ kọọ bọ si ace aghọ fomọ ica aghọ ni ajee nga na ashi afoo ba.

³³ Ajiya ri ni, awasi ukushi Onọng wọ ni akunu wọ ba ni, ata kọ bra nga uju ice ima ba.”

³⁴ Ava yira nga si, “Ungọ aghoni ajee ngọ kidẹ uvulu, uwang mẹẹ yi ta?” Ni, ava kla nga.

Ufoo unga Aghing

³⁵ IYesu kọọ ila si akla ajiya nga, Aya peni nga ni, ava ghulu nga si, “Ingo ma aipang na Anọ Ajiya ni?”

³⁶ Ajiya nga va yira si, “Ate, inga shi aghọ? Ẹrẹ mi ki ma aipang ni nga.”

³⁷ IYesu ẹrẹ nga si, “Ingo nu nga, anga shi aghọ upii ni ngọ.”

³⁸ Ni ajiya nga va ju si, “Ate, imẹ ma aipang.” Ava jọọ nga.

³⁹ IYesu va ju si, Imẹ ghila ashi ri wọ ki imẹ ẹrẹ ashuwa, ka aghoni aka kyoo bọ ba ni apeni ukyyoo, aghọ ukyyoo ni asa tee afoo.”

⁴⁰ Ni aFarisiyawa ushi kọ ukadu ya kọọ kindọ ni, ava ju nga si, “Ungọ sọ ju si ayọ ni afoo bọ wudu?”

⁴¹ IYesu va ẹrẹ bọ si, “Awasi inu ni afoo bọ ni, inu ta shinu na alaki uvulu ba. Ni, inu si inu kyoo ni, alaki uvulu nu ni ashiya.

10

Aghocee kina atẹm nga.

¹ Aipang nga ni isọ ẹrẹ nu, aghomani aghila nga ishu na atẹm ka anyu ghila ba ni, aghila ka ace anyu ni, anga na ayi ngaa.

² Aghomani aghila ka anyu ni, anga shi aghọ shi na atẹm.

³ Aghọ sha atẹm ka fomọ nga ọka, atẹm ka kọng ẹrẹwuyẹ nga, aka yọrọ bọ nọ uca bọ.

⁴ In kini awooo bọ ka asing ni, aka woru kite bọ, atẹm ka yii nga ka aye ẹrẹwuyẹ nga.

⁵ Aki yii bọ akyeng ba, aki tẹbọ ka ata ye bọ ẹrẹwuyẹ nga ba.

⁶ IYesu ẹrẹ bọ idi ighang upii ri, ibọ ni ata kpẹlẹ bọ imu ẹrẹ nga ba.

⁷ IYesu va khimi utẹrẹ bọ si, “Aipang nga ni isọ ẹrẹ nu, imẹ sa anyu ughila atẹm.

⁸ Aghomani aba ku kite mi ni ayi bọ, atẹm ka va kọọ bọ bu ba.

⁹ Imẹ sa anyu, aghomani aghila ukushi mi imẹ ki foo nga, aki ghila ka kunu ngaa, aki peni imu wang nga.

¹⁰ Ayi ka ba ki va yi, ki pili, ki bra wo. Imẹ ba ki ẹbọ pẹni ọkyuọ, ki ẹbọ peni wọ na giga.

¹¹ Imẹ sa aghocee adaduma. Aghocee adaduma ka ma ọkyuọ nadidu ka atẹm.

¹² Agho ju utina umani na abiba ni ngaa sa cee aтем ne, inga na agho cee ngaa ba, aтем na ngaa ba. Inkini ava aghumu ba ukushi bo ne, a ki shiri aтем ka te ngaa. Ava aghumu ki kpeni aтем ka kiya bo nadidu.

¹³ Agho utina umani abiba ni ngaa ki te ngaa ko ufe bo na aja ngaa, ba ima ni iduma ngaa na aтем ba.

¹⁴ "Ime sa aghucee adaduma. Iye amee aтем, amee aтем ye mi,

¹⁵ Kini umani ni ime ye ate mi, ate me ma na ye mi. Ika ma okyuo mi ka aтем.

¹⁶ Ime si na aтем nga mani ashi bo udi ishu ri ba. Ime ki vu ne bo. Ka aki kong ereyue mi, aki ba ishu iye, agho cee agha ye.

¹⁷ Ima ni sa ni ate mi ka Yoo mi idi, ika ma okyuo mi ki va kpaa wo ko.

¹⁸ Ba agho mani aki kpaa mi okyuo wo, ime ma wo ki kirikwyi mi, ime shina eregoro ni ki ma wo ko, ime shi ni eregoro ni ki kpaa wo ko. Ima ni ate mi teri mi si iju idi."

¹⁹ kindu ne aYahudawa va de ku ola inang kina acee bo.

²⁰ Na pam ki ide bo va teri si asa ni ushee agho tiyagha ngaa. Ikembo sa ni inu so kong nga?

²¹ Acee agho va teri si, "upii ri ni nga agho shi no ushee wo ba. To ni ushee ki bara ufumu ica afoo?"

²² Akyua ya ju nga usra agya uma ona Onong ka Urushelima, akyua ra ni iriwe shi wo.

²³ IYesu kyeng ke da izogo ona onong na iSulemanu vra.

Izoq iSulemanu.

²⁴ AYahudawa ba gheme nga, ki teri nga si "Ayo ki sha ki ita ka agbawii no ingo shee yi ko ughulu ikwyl yi? Insi ngo shi iKristi ni, teri ayo ka ayaye."

²⁵ IYesu va yira ki teri bo si "Ime ko teri nu, inu taa ma nu aipang ki yira ba. Utina ni ime so ju no uca Ate mi ni, inu ki ye ta ko ime ni ingaa.

²⁶ Inu taa ma nu aipang ba, ki inu shi no aтем mi ba.

²⁷ Aтем mi ka kong ereyue mi, ime ye bo, ibo ko ye mi.

²⁸ Ime ka ma bo okyuo umani ushi wo na amaa ba. Aki kpuru bo nga ba, ba agho umani aki yira bo ko ki ivo mi.

²⁹ Ate mi na ama mi aтем ni, acee kwinga no ughoghe. Ba agho umani aki yira bo ko ki ivo Ate mi.

³⁰ Ime kina Ate mi shi aghaye ra."

³¹ AYahudawa va khimi uyeri atii na wang taa nga ko.

³² IYesu va yira ki teri bo si "Kide no upam ni ime ju nu kukushi Ate, kaya uligba wo kide ni inu wang taa mi na atii?"

³³ AYahudawa va teri nga si "Ba si iyi wang taa ngo na atii kide utina ododoma ni ingo ju wo ba, ingo so teri upii ububi Onong wo sa." Ingo agho mani ingo sa ajiya ni ingo wang yeni erekwuye ngo si ingo sa aghaye ra kina Onong."

³⁴ IYesu va teri bo si "Awoo kide umee iMusa si, Onong teri si, inu ni inong yo".

³⁵ Ayu ye si nadidu upii Onong na awoo ni ushi wo ater ba. Insi ate teri aghomani aso hwiri upii nga si 'inong' yo ni,

³⁶ Ime, aghomani ate hwiya ki tuma mi ka ashi ri ni, inu wang teri si utina ujer amara ni iso ju, no umani ime teri si, 'Ime ni Ano Onong nga'?

³⁷ Insi uma umani Ate mi so ju bo ni ime so ju ba ni, inu ba ma aipang ni ime ba.

³⁸ Insi uma bo ni ime so ju ni, inu ta ma nu aipang ba ni, inu sa ma aipang ni uma ni inu kyoo ni ime so ju, Ate shi kide mi, ime ko shi kide nga.'

³⁹ Ava ma eṛekyuṛ na wang kpene nga, ava sang nga kide bo.

⁴⁰ IYesu va sang nga ki kyaa anyu eṛeyema Urdun uka ni iYahaya ju iminimini ko ukpaa ka akyua, ni aci ya ko ukaa.

⁴¹ Ajiya na pam va ba ukushi nga, ni aso teri nga si "IYahaya ka ju nga uma uwo ica kindi ba, imumani a teri ka ajiya ri ne aipang nga."

⁴² Ko ukadu ra ni ajiya na pam va ma aipang ni iYesu.

11

Ukpo ILazaru

¹ Ace Ajiya shi wo na ayoro nga si iLazaru aghomani a sa shi akyuo ba ka aBetani. Ki ifong iMaryamu kina anayuru nga iMatta.

² ILazaru aghomani ashi akyuo ba ni anayuru iMaryamu nga, anga shi aghomani asa coo Ate iYesu nga anye uvong ki ifra na va cira wo ni ufarikwyi nga ra.

³ Anayuru va tuma kukushi iYesu, ki teri si "Ate, aghomani ngo yoo ra ni, ashi akyuo ba".

⁴ IYesu ya kong kindo ni, ava teri si "Udumu ri ta ki sa wo nga ukpo ba, oki ba no ujoo kukushi Onong ka bre Ano nga."

⁵ IYesu yoo iMatta kina anayuru nga, kina iLazaru.

⁶ Kindo ni aya ko si iLazaru shi akyuo ba ni, ava khimi awii apai ko oka umani ashi wo.

⁷ Aya kpee ni ava teri aghoyii nga si, "Ayo vuu yi aYahudiya".

⁸ Aghoyii nga va teri nga si, Aghomee, awii ri ni aYahudawa wang taa ngo na ati, ni ingo wang va kya ngo ukadu?"

⁹ IYesu va yira bo si, "Ba si awa usho na apai yo shi awii aye ba? aghomani a wang kyeng kide uyeri ni aki kpa nga afra nga ba, ka akyoo uyeri ashi ri.

¹⁰ Aghomani aso kyeng kide itii ni, aka ker ifra nga ka uyeri shi wu ya ba".

¹¹ Aya kpee uteri bo udu umara ni, ava khimi uteri bo si "Aghikyo yi iLazaru so mor wu, ime ki kyami ki ime ya sang ngaa ko mor".

¹² Kindo ni aghoyii nga va teri nga si, "Ate, inkini umor wo ni, aki leni".

¹³ IYesu yeni si iLazaru ku kpoo wu, ebo aghoyii nga kpaa si aso umor wulu wu ni.

¹⁴ IYesu va teri bo ka ayaye si, "iLazaru ko kpoo.

¹⁵ Inu bo sa ni ime shi ni ikwyifu no umani ime shimi ya ko ka ba, ki inu ma aipang. Ayo ba wolu ka ayo kya yi ukushi nga".

¹⁶ IToma aghomani ayoro si iDidimos va teri anayuru nga, aghoyii si, "Iyi ma ko kee, ki iyi ya kpuru yi kina nga".

IYesu nga usang ko ukpo kina okyuo.

¹⁷ IYesu ya foma ukadu ni, ava kong si, iLazaru ko la awii anari kide alor no umani anaa wo.

¹⁸ ABetani shi ka yayo kina Urushelima, ototo bo cee wo ikang itai ba.

¹⁹ AYahudawa na pam so ba na abili iMatta kina iMaryamu no kpoo anayuru bu.

²⁰ Ni iMarta ya kong si iYesu wo di ni, ava kunu ki ya sa ngaa asho nu ba. Ni UMaryamu va ghila ngaa ka aca.

²¹ Kindu ni iMarta ba teri iyesu ngaa si, "Ate, da sa aku shi wo ni anayuru nga ta ko kpoo ngaa ba.

²² ko ka akyuakyuari ni iye ni onong ta ma ngo imumani ngo soro nga".

²³ IYesu va teri ngaa si, "Anayuru ngo ki sisang".

²⁴ Ni iMarta va teri nga si, "Iye ni aki sisang ka awii utaa amara".

²⁵ IYesu va tɛri nga si, “Imɛ sa aghɔmani iki sang aghɔ kpuru, aghɔmani a ma aipang ni mɛ ni, kɔ na akpɔɔ ni aki ɔkyuɔ.

²⁶ Aghɔmani a sa akyuu ni, aka ma aipang ni mɛ ni, aki ci ka fuma sang asing aki kpɔɔ ngaa ba. Ngɔ ma aipang ni mɛ?”

²⁷ IMata ba tɛri nga si, “ima aipang ate, “Ɛɛ, Ate, ima aipang ngɔ sa aghɔfoo ra, anɔ Ɔnɔng aghɔmani aki ba asing ri”.

IYesu ci.

²⁸ A ya tɛri kindɔ ni, a va wor ki ya yɔrɔ anayuru nga uMaryamu, ki tɛri si, “aghumɛɛ a ba, asi ngɔ ba.”

²⁹ A kɔng kindɔ ni, ava ju kaisa ki sisang ki kyaa ukushi iyesu.

³⁰ IYesu kɔ sang nga ɔghila ngaa idi ifɔng ba. A shi kɔ ka ni iMarta sa ngaa asho ko.

³¹ Amara ni aYahudawa na si kini imaryamu na abili ngaa va nu na kunu ngaa asing ni, a va ki yi ngaa akpaa si aki kyaa ɔka alo ngaa ni, ka ya ci kɔ kadu ni.

³² Ni uMaryamu ya fuma ɔka ni iYesu shi wɔ ni, anu ngaa ni, a va kpaa ki tɛ nga, ki tɛri si, “Atɛ, da si ngɔ shi wɔ ni, anayuru mi ta ku kpɔɔ ngaa ba.”

³³ IYesu ya nu na asu ci ni, aYahudawa na keng kini ngaa ɛbɔ ma na su ci ni, ima va lo ngaa ke ikwyi na giga.

³⁴ A va tɛri si, “Abi wu inu naa nga ko?”

A va tɛri ngaa si, “Atɛ ba kɔ ba nu.”

³⁵ Amaa ra ni iYesu va ci.

³⁶ Kindu ni aYahudawa va tɛri si, “kara mani a yoo ngaa!”

³⁷ Acee aghɔ bɔ ki de bɔ va tɛri si, “A fumu ica afɔɔ ra ni, ikɛmbɔ sa ni ata ju nga umani ajiya ra ki kpɔɔ ngaa ba?”.

IYesu sang iLi'azaru ngaa.

³⁸ IYesu ghɛmi duma wɔ ki ikwyi nga na giga, a va kyaa ɔka alo nga. Alo nga ni utii ughɔghɛ bɔ na a dara ayu kɔ.

³⁹ IYesu va tɛri bɔ si, “Inu yini utii wɔ.”

Amaa ra ni iMarta anayuru aghɔmani akpɔɔ va tɛri iYesu si, “Atɛ, aki shi kɔ yuu kindi, asa awii anari ku mani akpɔɔ.”

⁴⁰ IYesu va tɛri nga si, “Imɛ tɛri ngɔ si inkini ngɔ ma aipang ni ngɔ ki nu ujɔɔ Ɔnɔng ba?”

⁴¹ A va yini utii wɔ. IYesu va sang irikwyi nga ka ayaya ki tɛri si, “Atɛ, isa ngɔ izaa ni ngɔ kɔng mi.

⁴² Iye si ngɔ ka kɔng mi kɔ agba akyua, i tɛri kindɔ ka ajiya na shi kɔ kawɛ ri ni ama aipang si ngɔ tuma mi.

⁴³ A tɛri kindɔ ni a va sang ɛrɛyue ka yaya ki tɛri si, “iLi'azaru kunu!”

⁴⁴ Aghɔmani akpɔɔ va kunu, ifra nga kini ifɔng nga na loru na ageɛ nɔ uma ko, ibate ngɔ ni ayuru na uma ni anaa ngɔ kɔ.

IYesu va tɛri bɔ si, “inu shiri nga, ka wor.”

Alor IYesu ngaa anyu ababi.

(IMat 26.1-5; IMar 14.1-2; ILuk 22.1-2)

⁴⁵ Amara ni aYahudawa na ba ubili uMaryamu ngaa ba nu ima ni iYesu ju ni, ava ma aipang kukushi nga.

⁴⁶ Ace aghɔ bɔ va wor ki kyaa bɔ kukushi aFarisiyawa, ki ya tɛri bɔ ima ni iYesu ju.

⁴⁷ Kindɔ ni Afirist akakɔng kina aFarisiyawa va curu agha akakɔng ɔko ɔka. A va ghulu bɔ si, “Ikɛmbɔ nɔ inu su ju? Ajiya ri we ni asu ju uma uwo ica na gigan!”

⁴⁸ insi iyii sheri nga na aju uma ri ni, naidu ajiya ki ma aipang ku kushi nga, kindo ni aRomawa ki ba ka va kpaa ifong yi wo kina Ona Onong yii ko!"

⁴⁹ Kide bo ni acee ajiya shi wo ni ayuru nga si ikayafa aghumani ashi kide afirist akakong ka ayii ra, a va teri bo si, "Inu ta ye nu ice ima ba ko na ji!"

⁵⁰ Inu ta kra nu ba, ushi uduma na ajiya ayeng kpoo ka ya ajiya na pam, no mani a teri si ajiya na didu bo na kpuru bo."

⁵¹ Udii upii ni iKayafa teri ni, unga yoo irikwyi nga wo ba, ka nga si aya aghaghe nga aFirist ayii ra, ayeni nga kide aghing si iYesu ki kpoo ka aya ajiya na didu.

⁵² Ba si aYahudawa ka yu ba, ka curu ano Onong aghomani ashi ko ucee no ka na pam ka ba ajiya aye ra.

⁵³ Imu kpeni ka awii ni, aba taa ayuu aghu mani aki pii iYesu nga wo.

⁵⁴ Kindu ni iYesu ta su keng nga ka ayaye kide aYahudawa ba, aba she uka, ki kyaa ifong ni sa yayo kina aghumu, ki ghila ngaa ifong na yuru si iFrayim. oka du wu ni a va ce wo kina aghoyii nga.

⁵⁵ Awii sra agya ubulu nga aYahudawa ya sang ba ni, Ajiya na pam va ba ifong Urushelima ka ba huru akwyi bo na ki sa awii usra agya.

⁵⁶ Ade ku wang iyesu ngaa, ati tara ko ka ushor Onong na aghulu acee bo, asu teri si, "ikembo ni inu nu? Aki ba usra agha ri?"

⁵⁷ Kindo ni aFirist akakong kina aFarisiyawa ko lor ayuu si, aghomani aye oko mani iYesu shi wo ni, agho ba teri bo ki ebo ya kpeni nga.

12

A coo iYesu nga ayii uvong ka aBetani.

(IMat 26.6-13; IMar 14.3-9)

¹ Usra agya ubulu ya se awii atin ni, iYesu va kyaa aBetani, oka ni iLazaru aghomani iYesu sang ngaa a shi wo

² ko ka du wu ni a keru nga imila atii ko, iMarta ngaa ka wu imila, iLazaru shi agha ayeng ki de aghumani ni ala imila kini iYesu.

³ uMaryamu va kpaa ayi uvong kide abiya ate abo unardi nga ni a shini ofe na giga, ki coo iYesu ngaa ki ifra ki cira wo ni fuu irikwyi nga. oka na didu ona va ba ni avong.

⁴ Amara ni iYahuda Iskariyoti, agha ayeng ki de aghoyii ngaa, aghomani aki gbara iYesu nga wo, va teri si,

⁵ "Ikembo sa ni ata gbara bo ayi uvong ri wo ka aya na ofe aji usho atai ka va ma agho shi na amiri ba?"

⁶ iYahuda teri udi upii ba si a duma na agho shi na amiri ba, ki nga ni ayi ngaa. Nga ka ko ipa no ofe, ki de wo ni aka sa yi wo.

⁷ Iyesu va teri nga si, "sheri nga ya, ka akyo ayi ri sa awii ni aki naa mi wo ngaa to wo bo.

⁸ Ko a gba awii ni agho wang ka shi kini inu, inu ma ni ba ko agba wii ni inu shi kini ime ba.

Ataa iLazaru ngaa ayuu ababi.

⁹ Ikar ma ajiya aYahudawa ya kong si iYesu shi ko ka we ni, a va ba, ba si iYesu ngaa ni aba ukushi nga ka yu nga ba, ama ni ibo nu iLazaru aghomani asang nga ko kpoo.

¹⁰ Kindo ni aya akakong aFirist a va taa ayuu si asu pii iLazaru ngaa wo.

¹¹ Ki iLazaru ngaa sa ni aYahudawa na pam su sheri aFirist bo na ma aipang ni iYesu.

IYesu ghila Urushelima.

(IMat 21.1-11; IMar 11.1-11; ILuk 19.28-40)

¹² Ni ikyua ni iikir baijiya na ba usra agya ubulu ni, a va kɔng si iYesu ashii kɔ utiya uba Urushelima.

¹³ A va yeri ayaadabinu ki kunu bɔ asing, ki ya sa nga ashɔ, na sang ayuu na tɛri si,

“Ujɔɔ!

Ayuu adaduma ka aghɔmani aki ba kɔ uca ate!

Ayuu adaduma ka aghɔm nga Israila!”

¹⁴ IYesu pɛni acee anɔ Izaki ni a va kila nga, kini imuma ni awoo si,

¹⁵ “Inu ba kɔng ɛrɛbata ba, inu ajiya Urushelima.

Aghɔm nɔ udii ka ya anɔ Izaki!”

¹⁶ Kɔ kpaa ka amara ni aghɔyii nga ta kpɛi bɔ imumani a ju ra ba, a ya kpɛɛ ubrɛ iYesu nga ni, a va kpɛi si iwoo na awulu ra ni ka ya irikwɛy ngaa iYesu, umaa keng na brɛbɔ kɔ nɔ ma ni awulu.

¹⁷ Aghɔmani a shi kini nga ka kyua na yɔrɔ iLi'azaru ngaa na kunu ki da alo ni, ki sang ngaa kɔ kpɔɔ, a dɛ kɔ tɛri ajiya imumani iYesu ju.

¹⁸ Ajiya na giga kyaa ki ya sa nga ashɔ, ka kɔng ima uwo ica na aju.

¹⁹ Amaa ra ni, aFarisiyawa va pii kina anayuru bɔ si, “Inu kra, inu ta biya nu ula ɛrɛkyuɔ nga ba, ashɛ ri na didu su yii nga!”

Acee Helenawa kra iYesu ngaa.

²⁰ Kide aghɔmani aba shɔr ka wii usra agya ubulu ki ɛbɔ ba jɔɔ ni, Helenawa shiya.

²¹ A va ba ukushi IFilibus, agha aBetsaida ka AGalili, ki tɛri nga si, “Aya aghaghe, iyi wang pii kini iYesu.”

²² IFilibus va wor ki ya tɛri Andarawus ngaa, ni ka pai bɔ va kya ki ya tɛri iYesu ngaa.

²³ IYesu va yara bɔ si, “Akyua ku ju na brɛ anɔ ajiya.

²⁴ Aipang ngaa ni imɛ sɔ tɛri ngo, in ba si iikir alkama ki ɛrɛbɔ ni kpɔɔ yu ba ni, iki cɛ ki yu bɔ. Inkini i kpɔɔ yu ni, iki ma anɔ na pam.

²⁵ Naidu aghɔmani yoo ɔkyuɔ nga aki shiri wo. Aghɔmani a toro nga ɔkyuɔ nga ka ashɛ ri ni, asu sheri wo ya ka ki pɛni ɔkyuɔ ka awii taa amaa.

²⁶ Aghɔmani awang ju mi utina ni, aki yii mi. ɔka ni imɛ shi wo ni aki yii mi ka ju mi utina. Ate mi ki jɔɔ aghɔmani asu ju utina mi.”

IYesu pii kɔ mani ngaa ki kpɔɔ.

²⁷ “Akyuakyuari ni imɛ huri ikwɛy mi ni isɔ lo. Ikɛmbɔ ni imɛ su tɛri? ‘Ate, fɔɔ mi ka adidi akyua?’ Akau, imɛ ba don adidi ri akyua kɔ.

²⁸ Ate, brɛ uca ngo.”

Upɛi va kunu ka yaya si, “Ikɔ brɛ ngaa, iki va ghɛmi ubrɛ ngaa kɔ.”

²⁹ Iikir baijiya ni shiya, kɔ pii ni, a va tɛri si, “Aini iriviya kɔ,” Ace ghɔ bɔ si, “Atuma ɔnɔng ngaa pɛni.”

³⁰ IYesu va tɛri bɔ si, “Upɛi ri ba ka ya inu kɔ, ba si ka ya imɛ wɔ ba.

³¹ Akyua ri kɔ ni aki tɛri ashɛ ri ashuwa kɔ, Akyua ri kɔ ni aki tumu aghɔ ɛrɛghɔm ashɛ kɔ.

³² Inkini aya sang mɛ kɔ ka ashɛ ri kɔ ni, iki curu ajiya ka ba ukushi mi.”

³³ IYesu tɛri kindɔ ki ngaa yenɛ bɔ ighɔ kpɔ ni ngaa ki kpɔɔ

³⁴ Ikir baijiya va tɛri iYesu si, “Aini, umɛɛ ba yɔ tɛri iyii si, aghofoo ki cɛ kini awii sang ashi. Iya ya wo ni ngo su tɛri si aki sang Anɔ Ajiya ka yaya? Ngaa si adidu anɔ ajiya?”

³⁵ IYesu va tɛri bɔ si, “Uyeri shi wo kini inu ka akyua na a zɛɛ kɔ. Inu keng akyua ni uyeri shi ki ni inu, ka itii ki ba. Agho keng ki itii ta ye ngaa uka na ki kyaa kɔ ba.

³⁶ Inu ma aipang ni uyeri, ka akyua ni ushi kini inu, ki inu tee anɔ yeri.”

AYahudawa va dɛ kɔ toro bu ma aipang ni iYesu.

Iyesu ya kpɛɛ tɛri udii upii ri ni, a va sang ngaa ki ya sho irikwyi nga ki dɛ bɔ.

³⁷ Kɔ nu mani iYesu ka ju uma uwo ica ki ite bɔ ni, ama ni ataa ma bɔ aipang kɔ ukushi nga ba.

³⁸ Udii umari hwura ka ya imumani atuma Onɔng Ishaya tɛri si,

“Ate, ingaa ma aipang ni utuma ba yo,

Ngaa na ayini nga ni

Imumani avɔ Ate ju?”

³⁹ Imumani sa ni ataa ma bɔ aipang ba, kɔ nɔ mani Ishaya tɛri kɔ cee ɔka si,

⁴⁰ “A tee ni bɔ afoo,

A sa ufoo irikwyi ki ikwyi bɔ,

Ka ba bra ukyoo ni ica bɔ ba,

kɔni akpili ki dɛ ikwyi bɔ,

Ka vuu ukushi mi, imɛ ki lɛni bɔ.”

⁴¹ Ishaya ju kindu ki ngaa nu ujoo iYesu, ki ngaa ma ni ama ila nga.

⁴² Kindu ra ni Ajiya na pam ma aipang ni iYesu, kina acee akwyite bɔ ma aipang kɔ ukushi nga. Kindu ra ni ahuri ɛɛbata na yini ka aFarisiyawa ye, ka wang bɔ ka kla bɔ ka ɔkɔ takwyuɛ aYahudawa ba.

⁴³ Ibɔ ka wang joo ka ayuu ba Ajiya ki te na ujoo mani Onɔng ki ju bɔ.

Upii Iyesu ki ju ashuwa

⁴⁴ IYesu sang ɛɛyue ki tɛri bɔ si, “Aghomani ama aipang ukushi mɛ ni, ukushi mi kɔ yu wu na ma aipang kɔ ba, ama ni ukushi aghomani a tuma mɛ wɔ.

⁴⁵ Naidu aghomani asɔ kyoo mi ni, agho kyoo aghomani a tuma mɛ.

⁴⁶ Imɛ ba kana anɔ uyeri ngaa ka ashi naidu aghomani na ma aipang ni mɛ ni aki cɛ bɔ kide itii ba.

⁴⁷ Naidu aghomani ahuri umɛɛ mi ni, ata ma bɔ aipang ba ni, imɛ ki ma bu ɛɛkiya utina bu ba. Imɛ ta ba mɛ tɛri ashi ashuwa ba, imɛ ba ki mɛ ba foo ashɔ kɔ.

⁴⁸ Aghomani a toro mi ngaa, ata yara nga upii mi ba, ashi ki na aghomani aki tara ashuwa, upii ni mɛ tɛri, uwu ki tɛri nga ashuwa ka awii utaa amaa.

⁴⁹ Uma ni mɛ su mɛɛ nu ba ukushi mi wo ni ɔka ba wo ba, Ate mi na atuma mi ngaa su tɛri uma ni mɛ su tɛri nu kono upii ni imɛ ki tɛri.

⁵⁰ Imɛ ye si ɔkyuo utaa amara ni aka pɛni wo kɔ upii na Ate ma. Kindu ni naidu ima ni imɛ tɛri ni, imɛ tɛri yo kini imumani Ate tɛri si imɛ tɛri.”

¹ Na akyua usra agya ubulu aYahudawa ya so ba ni, iYesu ye si akyua ngaa ba, inga ki sher asing ka vuu, oka ushi Ate ayaya. IYesu yoo agha asing nadidu, ayoo bo ki ta ka amaa.

² Akyua mani iYesu kina aghoyii nga so la imila ni, Ishēe va ghila ikwyi iYahuda Iskariyoti, anō iSiman, ava gbra iYesu.

³ IYesu ye ni Ate ma kwiķe ki ivō nga, ava ye si inga ba kukushi Onong kō, ni ukushi Onong kō ni inga ki vuu kō.

⁴ Akyua mani asō la imila ni, iYesu va sisang ki woo igbang nga, inga ayaya, ava loru ugyauto ka buu nga.

⁵ Ava sa amusum kidē awuu, ki hwuru atina nga ifra, na sha na bra bo ifra kina ugyauto mani a loru ka buu nga.

⁶ IYesu va ukushi iBitrus. iBitrus va wulu nga si, “Ate, ingo ki hwuru mi ifra?”

⁷ IYesu va tēri nga si, “Ingo ki ye ngo ima ushi kō ju mi kakyakyua ri ba ni, ingo ki kpēlē kō tutumu.”

⁸ iBitrus va tēri nga si, “Kayi! ingo ki hwuru mi ifra ba.” IYesu va tēri nga si, “Insi ita hwuru ngo nga ifra ba ni, ingo shi ngo nō oka kukushi mi ba”.

⁹ iBitrus va tēri nga si, “Agho ona, basi ifra yō ni ingo ki hwuru ba, hwuru nadidu ivō mi kina eṛekwyue mi”

¹⁰ IYesu va tēri nga si, “Aghomani akō sōmō ni, atō na pipar, ifra nga yō wang hwuru, ba osōmō ba ko ma. Inu shi na pipar, ba nadidu nu wō ba.”

¹¹ Ka iYesu ye agho mani aki gbra nga. Owō sa ni atēri si, “Ba nadidu nu bo shi na pipar ba.”

¹² Na aya kpēē uhuru bo ifra ni, ava sōmō igbang nga, na va vuu oka uci nga, kiya cicaa. Ava wulu bo si, “Inu kpēlē imumani imē ju nu?”

¹³ Inu yorō mi si Aghomēē kina Ate, aipang nga, kō umani ushi wudu.

¹⁴ Insi imē Ate nu kina Aghomēē nu, hwuru nu ifra ni, iyiya yō ni inu hwuru ifra ace nu.

¹⁵ Imē yeni nu amaa kō, inu sō kō ju kōnō umani imē yeni nu.

¹⁶ Imē tēri nu aipang, agira kara cēri ate nga ba, aghomani atuma kara gina agho mani atuma nga ba.

¹⁷ Akyakyua ri ni inu kpēlē omari ni, Onong ki ma nu anyu adaduma peni inu ju bo ni.

¹⁸ Ba nadidu nu kō ni imē sō pii kō ba, imē ye aghomani imē hwiya. Ka ahwura uma mani, awōō kidē upii onong, ongo mani ingo tēri si ‘Aghomani ala imila mi, a ta mi utumu’

¹⁹ “Imē sō tēri ngo uma ri nō okō ba bo ba, peni uya ba ni ingo sō ma aipang si imē shi inga.

²⁰ Imē sō tēri ngo aipang, aghomani ayira, aghomani imē tuma ni, ayira mi wudu. Aghomani ayira mi ni ikwyi iye ni, ayira aghomani atuma mi wudu.”

²¹ IYesu ya kpēē utēri uma ri ni, ikwyi nga va bra yō nagigang, ava tēri si “Aipang nga ni imē tēri nu, agha yeng ki gbra mi kō.”

²² Ni atina iYesu va tee agho ukyyo ace nō umani ara ye bo atina umani asō tēri kaya nga ba.

²³ Ace atina iYesu mani ayoo nagigang, cicaa ka ayayo nga.

²⁴ iSiman iBitrus va wulu nga na avō si awulu iYesu ta inga na asō pii kaya nga.

²⁵ Ni atina iYesu va ba ayayo kini nga, ki wulu nga si, Ate ingaa?

²⁶ IYesu va tēri si, “Imē ki sōmō awo ubiredi ri kidē isō. Aghomani imē ma nga ni, anga.” IYesu ya kpaa awo ubiredi ki sōmō kidē isō ni, aba ma iYahuda anō iSiman Iskariyoti.

²⁷ Ni iYahuda ya yira ubiredi nga ni, isheę va ghila nga. IYesu va ęeri nga si "Aju ima mani awang ju kaishang."

²⁸ Kọ umani, ba aghomani akpele imumani iYesu sọ yeni.

²⁹ Ace agho bọ kpaa si, iYahuda nga shi agho kyuru ipa nọ ufe bọ ni, IYesu sọ ęeri nga si aya ghe ima uwang bọ kọ usra agya wọ, kọ na ama aghina amir ice ima.

³⁰ Ni iYahuda ya kpeę ula ubiredi nga ni, ava kyaa asing. Akyua ni, ating kọ ju.

IYesu ęeri Umani iBitrus Ki La Inang Uye IYesu

³¹ IYahuda ya kunu kide ubọ ni, iYesu va ęeri si "Akyakyua ri kọ ni ajoyo Anọ Ajiya kọ, ava jọọ Onong ni nga.

³² Insi Onong yira ujoyo ni nga ni, Onong ki ma Anọ ujoyo ni ęekwyue nga, ka akyua ra ni aki peni ujoyo.

³³ Inu anọ mi ofisi, ime shi kini inu, ka anakyua nazii. Kono umani ime ęeri aYahudawa si, Inu ki wang mi, ni inu ki bra nu ba oko shi mi ba.

³⁴ Ime ma nu imumani Onong sa uju ososa, inu yoo ace nu. Inu yoo ace nu kono umani ime yoo nu ni.

³⁵ Kindi wọ ni kwinga ki ye si inu ni aghoyii mi bọ, insi inu yoo ace nu."

³⁶ ISiman iBitrus va wulu si "Ate, abi wu ni ingo ki kyang kọ?" IYesu va ęeri nga si, "Ingo ki bra ngo ukyaa kini ime ka akyakyua ri ba, ingo ki ba kọ tutumu.

³⁷ iBitrus va wulu nga si "Ate, ikembo sa ni ime ki bra mi uyii ngo ka akyakyua ri ba? Ime ki ma okyuo mi kaya ngo"

³⁸ IYesu va ęeri nga si, "Ingo ki ma okyuo ngo kaya mi? Ime sọ ęeri ngo aipang, akor ta kọ ta ęewyue ni, ingo ki ęeri si ingo ta ye mi ba iritai."

14

IYesu Nga Shi Utra Ukyaa Okushi Ate Ayaya

¹ "Inu ma dama ikwyi nu ba. Inu ma aipang kọ Onong kina ka inu va ma aipang ki ime.

² Ona ate mi ni, abọ shiya napam. Ba kindo ba ni ita kọ ęeri nu si ime ki kya mi ki ime ya ker nu okaa?.

³ Peni iya kpeę uker nu oka ni, iki ba ki ma kpaa nu, ka inu ma peni mi.

⁴ Oka umani ime ki kya mi ni, inu ye utra."

⁵ Ni iToma va ęeri iYesu si, "Ate, iyi ye yi oka mani oki kyang ba, nanyi wọ ni iyi ki kpele utra kọ?"

⁶ IYesu va ęeri nga si, "Ime shi utra, ime shi aipang, ime va shi okyuo. Ba agho mani aki kyaa ukushi ate ayaya, na ata yii nga ukushi mi ba.

⁷ Awasi inu ye mi ni, inu ta kọ ye ate mi. Ni kọ kpaa akyua ri ni inu ye nga, kiva nu nga!"

⁸ iFilibus va ęeri nga si, "Ate, yeni yi Ate ayaya, kọ uwang yi wudu."

⁹ IYesu va ęeri nga si "Ime kọ kpaa akyua ni nu kindi nagigang, ni ki ta ka akyua ri ni, inu ta ye mi nga ba iFilibus? Aghomani anu mi ni, anu Ate ayaya! Ikembo sa ni ingo ęeri si, 'Ime yeni nu Ate?"

¹⁰ Ingo ta ma ngo aipang si, ime shi kide Ate, ni Ate kọ shi kide mi ba? Upii umani ime sọ ęeri nu ni, onga me bọ ba, onga Ate umani ashi kide mi, anga sọ ju utina nga.

¹¹ Inu ma aipang si ime shi kide Ate, Ate kọ shi kide mi, kọ ni inu ma aipang kina utina mani ime ju.

¹² Aipang nga ni iso tɛri nu, aghɔmani ama aipang kini imɛ ni, aki ju itina mani imɛ ju. Aghɔ ki ju itina mani igina inga mɛ, ka imɛ ki vuu mi ukushi Ate.

¹³ Inu shɔr kwikɛ kidɛ nɔ uca mi, imɛ ki ju, ka Anɔ ma Ate ujoɔ.

¹⁴ Nadidu imumani inu shɔr kidɛ nɔ uca mi ni, imɛ ki ju.

Uta Anyu Uki ba Aghing Onong

¹⁵ "Peni nu yoo mi ni, inu ki ju imumani imɛ sa uju.

¹⁶ Imɛ ki shɔr Ate, ka ama nu ace aghɔ ki shɛ nu kɔ, aghɔmani aki ci kini nu ka aya ta kɔ sang asing.

¹⁷ Aghɔ nga shi aghing aipang, agha ayasing ta yira bɔ nga ba, ka ata nu bɔ nga ba, ko ni ata ye bɔ nga ba. Ni inu ye nga, ashi kini inu, aki va shi kidɛ nu.

¹⁸ Imɛ ki sher nga ya kina akyɔr ni ba, imɛ ki vuu mi ukushi nu.

¹⁹ Akyua shi najii, agha aya asing ki sɔ nu mi ba, ni inu ki nu mi, ka imɛ shi akyuɔ, inu ki kɔ shi akyuɔ.

²⁰ Awii ra ni inu ki kpɛlɛ si, imɛ shi kidɛ Ate mi, inu kidɛ mi, imɛ kidɛ nu.

²¹ Aghɔmani ayira imumani imɛ sa uju ki ju ni, abɔ shi aghɔ uyoo mi. Aghɔmani ayoo mi ni, Ate mi ki yoo bɔ. Imɛ ki kɔ yoo bɔ, ki imɛ va yeni bɔ ɛrɛkwuyɛ mi.

²² Ni iYahuda, ba Iskariyoti ba, va tɛri nga si, "Ate, ikɛmbɔ sa ni ingɔ yeni yi ɛrɛkwuyɛ ngɔ ni ingɔ ta yeni ngɔ agha aya asing ba?"

²³ IYesu va tɛri nga si "Nadidu aghɔmani ayoo mi ni, aki ju imumani imɛ tɛri bɔ ni, Ate mi ki yoo bɔ, iyi ki ba ukushi bɔ ki ima ci kini inga.

²⁴ Nadidu aghɔmani ata yoo mi nga ba ni, aki ju uma utɛri mi ba. Nadidu ighang upii mi ni, ba imɛɛ yɔ ba. Nadidu ighang upii mi ni, inga Ate mi yɔ, aghɔmani atuma mi.

²⁵ Imɛ sɔ tɛri nu uma ri ka akyua ni imɛ shi kini nu.

²⁶ Aghɔ ki shɛ nu kɔ, aghing Onong, aghɔmani Ate ayaya ki tuma kidɛ nɔ uca mi, anga ki mɛɛ nu uma nadidu, aki va shuni nu uma umani imɛ tɛri nu.

²⁷ "Imɛ sher nu nɔ uci ɔkyuɔ, uci ɔkyuɔ mi kɔ ni imɛ ma nu. Imɛ ta ma nu nga kina agha aya asing ri ka ma ba. Inu ma dama ikwyi nu ba, inu ma va kɔng ɛrɛbata ba.

²⁸ Inu kɔng ni imɛ tɛri si imɛ ki wor, ni imɛ kiva vuu ukushi nu. Awasi inu yoo mi ni, inu ta kɔ ju ikwyifu ka imɛ ki kya mi ukushi Ate, ka Ate cɛɛ mi.

²⁹ Imɛ sɔ tɛri nu uma ri ka akyakyua ri, nɔ tɔ ba. Peni uya ba ni, inu sɔ ma aipang.

³⁰ Imɛ ki sɔ kpaa mi akyua kɔ pii ni inu nagigang ba, ka aghɔ go ɛrɛgɔm asing ri sɔ ba. Ashi na akyuɔ kaya ɛrɛkwuyɛ mi ba.

³¹ Imɛ ju nabibɔrɔ imumani Ate sa mi uju, ka agha aya asing ye si imɛ yoo Ate. Inu sisang ki iyi sher ukɛɛ"

15

IYesu Nga Shi ɔshɛ Inabi Onga Aipang

¹ "Imɛ shi ɔshɛ inabi onga aipang, Ate mi nga shi aghɔ uwuu ikɔlɔ na ashi.

² Aki kpa kwaligba aga umani ita ma wɔ ikɔlɔ ba. Aki khimi uker kwaligba aga umani ama ikɔlɔ, ka ukhimi ujee wɔ.

³ Inu shina pipar nɔ upii mani imɛ tɛri nu.

⁴ Inu ci kidɛ mi, imɛ kɔ ci kidɛ nu. Kɔnɔ umani ba aga ɔshɛ ikɔlɔ iki mu ikɔlɔ ni ɛrɛkwuyɛ wɔ ba, sa ushi kina ɔshɛ ikɔlɔ. Inu ki kɔ bra nu ba, sa inu shi kini imɛ.

⁵ “Ee, ime shi oshē ikolō, inu ni, aga nga. Aghōmani ashi kidē mi ni, ime ki kō shi kidē bō, aki mu ikolō nagigang. Inbasi kini ime ba ni, inu ki bra nu ju ice ima ba.

⁶ Aghōmani ashi kini ime ba ni, ashi kini aga umani anaa kō ni iva hwiya wō. Igħo aga ra ni aka yēri bō ki sa kidē ugha.

⁷ Peni inu shi kidē mi ni, upii mi ki kō shi kidē nu, nadidu imumani inu shōr ni, aki ma nu.

⁸ Peni inu ma ikolō nagigang ni, inu ni aghōyii mi anga aipang bō. Ōki nyeni ujōō Ate mi.

⁹ “Kōnō umani Ate yoo nu ni, kindi wō ni ime kō yoo nu wō. Inu ci ya kidē uyoo mi.

¹⁰ Peni inu ju imumani ime sa uju ni, inu ki shi kidē uyoo mi, kōnō umani ime ju ima utēri Ate mi ki ci kidē uyoo nga ni.

¹¹ Imē tēri nu uma ri, ka inu peni ikwyifu. Eē, ikwyifu nu tii.

¹² Utēri mi wō si, inu yoo ace kōnō umani ime yoo nu ni.

¹³ Ba uyoo umani uceē udii, uma ōkyuō ngō kaya na aghikyo ngō.

¹⁴ Inu ni aghikyo mi bō, peni inu ju ima utēri mi ni.

¹⁵ Imē sō yōrō nu si agira ba, ka agira ye imumani aghō ōna nga sō ju ba. Akyua ri, inu ni aghikyo mi bō, ka ime tēri nu kwikē mani Ate mi tēri mi.

¹⁶ Ba inu bō hwiya mi ba, ime hwiya nu. Utina nu wō shi, inu ya ma ikolō ingo ki ci nagigang, ka Ate ma nu imumani inu shōr nga kidē nō uca mi.

¹⁷ Utēri mi wō nga shi si, inu yoo ace nu.

Asing Tōrō wō Aghoyii IYesu

¹⁸ “Insi asing tōrō nu ni, inu ye si ime ni a tōrō wō na atō tōrō nu.

¹⁹ Asing ki yoo nu, peni inu ni anga nga bō ni, inu ni ba anga asing bō ba. Imē hwiya nu kaya asing ri, ōwō sani asing tōrō nu.

²⁰ Inu shuni ni imumani isa tēri nu? ‘Agira kara gina aghō ōna nga ba.’ Peni asa ju mi ububi ni, inu mani aki tō ju nu ububi. Peni ayira umēē mi ni, aki yira anga nu.

²¹ Aki ju nu umari nadidu kaya nō uca mi, ka aye bō aghōmani atuma mi ba.

²² Basi umani iba ki ma pii kini bō ba ni, ada shi bō kina ivulu ba, ni ana akyua ri ni ashi bō na ice ima utēri anga ivulu bō ba.

²³ Aghōmani atōrō mi ni, a tōrō Ate mi.

²⁴ Adawasi ime da ju mi bō uma umani ba aghōmani aki bra uju ba ni, ada shi bō ni ivulu ba. Ni anu uma ju mi, nadidu kindii ni atōrō mi kina ate mi.

²⁵ Uma ri ba ka na ahwura umēē iMusa mani utēri si, ‘A tōrō mi ba ice ima.’

²⁶ Imē ki tuma aghōmani aki ma shē nu kō, aki ba kukushi Ate mi. Anga shi aghing aipang, aghōmani akunu kukushi Ate, anga ki tēri aipang kaya ērēkwuyē mi.

²⁷ Inu ni amaa na ayeni nga, ka inu shi kini nga kō kpaa ka akyua.

16

¹ “Imē tēri nu uma ri ka inu ba waa utumu nō uma aipang nō ba.

² Aki kla nu ka ōkō takwyuē aYahudawa. Iyiya ni akyua ya sang uba umani nadidu aghōmani apii nu kō ni, aki hwiri kini inga sō ju utina Ōnōng wō ni.

³ Asō ju kindii ka ata kō sang bō uye Ate kina Anō.

⁴ Imē tēri nu uma ri ka akyua ni uba kō ni, inu shuni si ime kō tēri nu.

Utina Aghing Onong

"Imẹ ẹ ta ẹrẹ nu nḡa uma ri kọ kpaa ka akyua ba ka imẹ shi kini inu.

⁵ Ka akyakyua ri ni imẹ ki kyami ukushi aghomani atuma mi. Nadidu kindo ni, ba aghomani aghulu mi si, 'Abi wọ nọ ingo ki kya ngo kọ ba?'

⁶ Ikwyi nu sọ kọ ububi nọ umani imẹ ẹrẹ nu uma ri.

⁷ Kindii ni, imẹ sọ ẹrẹ nu aipang, ukyeng mi cẹ nọ ododom kukushi nu, ka agho ushe nu kọ ra kọ ba nḡa ba. Insi imẹ woru ni, imẹ ki tuma nu ni nḡa.

⁸ Akyua umani agho she nu ki, aki yeni asing si iyiya ni ughulu ikwyi bo shi na kiky ba kaya uvulu, kina aya uju aipang, kina uwa ashuwa.

⁹ Ughulu ikwyi bo kaya uvulu shi wọ na kiky ba ka atọ bo uta ẹrẹpiya uma aipang bo ba.

¹⁰ Ughulu ikwyi bo kaya uju aipang shi wọ na kiky ba, ka imẹ ki kya mi ukushi Ate mi, inu va sọ nu mi nḡa ba.

¹¹ Ughulu ikwyi bo kaya uwa ashuwa shi wọ na kiky ba, ka akọ wa agho uko ẹrẹom asing ri ashuwa.

¹² Imẹ she nọ uma na pam umani imẹ ki to ẹrẹ nu, ni inu ta ki bra nọ ukpaa bo kakyakyua ri ba.

¹³ Insi aghing aipang ya ba ni, aki kyeng ni nu kidẹ aipang nadidu, ka ba upii nḡa wọ na aki ẹrẹ ba, aji ẹrẹ uma umani aka hwiri wọ, aki ba ẹrẹ nu uma umani oki ba.

¹⁴ Aki joọ mi, ka aki kpaa imumani imẹ ẹrẹ wọ ka atẹrẹ nu.

¹⁵ Nadidu imumani Ate shi ni yọ ni imẹ yọ, imẹ ni inga yọ. Owo sa ni imẹ si Aghing ki kpaa imumani imẹ ẹrẹ wọ ka atẹrẹ nu."

Ikwyi ibibi ki vuu yọ ikwyifu

¹⁶ "Kọ utumu anakyua ni, inu ta ki nu mi nḡa ba, kọ utumu anakyua ni, inu ki nu mi."

¹⁷ Ace aghoyii nḡa ba ẹrẹ ace bo si, "Ikembo na asọ yeni nọ umani atẹrẹ yi si, 'Kọ utumu anakyua ni, inu ta ki nu mi nḡa ba, kọ utumu anakyua ni, inu ki nu mi'? Ikembo na asọ ba yeni nọ umani asi, 'Imẹ ki kya mi ukushi Ate?'"

¹⁸ Aba lite nọ utẹrẹ si, 'Kọ utumu anakyua na zẹ?' Ayo ta ye bo imumani asọ yeni ba."

¹⁹ IYesu ye si aghoyii nḡa wang ghulu nḡa kaya upii ri, aba ẹrẹ bo si, "Inu sọ ghulu ace nu kaya imumani imẹ sọ yeni nọ umani imẹ si, 'Kọ utumu anakyua ni, inu ta ki nu mi nḡa ba, kọ utumu anakyua ni, inu ki nu mi?'"

²⁰ Aipang, imẹ sọ ẹrẹ nu, inu ki ni ikwyi ibibi, asing ki kọ ikwyifu. Inu ki kọ ikwyi ibibi, ni ikwyi ibibi nu ki tee ikwyifu.

²¹ Insi ayiri ki jee ni, aka kọ ọlọ nagigang, ka akyua ujee nḡa kọ ju. Insi akpẹ ujee anọ ni, aka yuu ọlọ na asa kọ wọ ka ashi ni ikwyifu nọ umani aje anọ ka asing.

²² Umani ushi wudu kukushi nu. Inu sọ ju ikwyi ibibi ka akyakyua ri, imẹ ki khimi unu nu kọ, akyua ra wọ ni inu ki ju ikwyifu wọ, ba aghomani aki yira nu ikwyifu kọ ba.

²³ Awii ra ni inu ta ki shọr mi nḡa ice ima ba. Aipang ni imẹ sọ ẹrẹ nu, Ate ki ma nu nadidu imumani inu shọr kidẹ nọ uca mi.

²⁴ Ki ba ta ka akyua ri ni, inu ta kọ shọr nu ima kidẹ nọ uca mi ba. Inu shọr, inu ki peni, ka ikwyifu nu hwura."

²⁵ Imẹ ju utina na ighang upii ki yeni nu uma ri kọ. Akyua ki ba ni iki pii ni inu ka ayaye kaya Ate, iki sọ ju mi utina ni ighang upii ba.

²⁶ Awii ra ni inu shọr kidẹ nọ uca mi. Inu ki shọr Ate ka akyakwyi nu, imẹ ki shọr nu ya ba,

²⁷ ka Ate yoo nu ka akyakwyi nu, ka inu yoo nga, inu ba ma aipang si aba kukushi Ọnọng wọ.

²⁸ Ukushi Ate wọ ni ime ba wọ, ime shila asing, akyakyua ri ni iki ya asing ki vuu mi ukushi Ate.”

²⁹ Aghoyii nga ba yira si, “Ee!, akyakyua ri wọ ni ingo sọ pii wọ ka ayaye, ba ni ighang upii ba!

³⁰ Akyakyua ri ni ayo ye si ingo ye kwike. Ingo ka bra uyira upii na ako ghulu ngo nga ba. Udi sa ni ayo ma aipang si ingo ba kukushi Ọnọng kọ.”

³¹ IYesu yira si, “Inu ma aipang ka akyakyua ri?

³² Akyua ki ba, ako ba, agna umani kwinga ki te kyaa aca nga ka inu ya mi kayu mi. Kindo ni, ime shi kayu mi ba, Ate shi kini ime.

³³ “Ime teri nu umari ka inu peni uci okyuo kide mi. Kide asing ri ni inu sọ kọo ọlo, inu kpenẹ ikwyi nu ka ime la erẹkyuo asing.”

17

IYesu Pii nọ Ọnọng

¹ IYesu ya kpẹẹ uteri udubi uma ni avasa shang erẹkwyue nga ka ayaya ki pii nọ Ọnọng si,

“Ate mi, akyua ya ju. Nọ ujoọ Anọ ngo ka ingaa ni ako joọ ngo.

² Kọ uma Anọ erẹgorọ kaya ajiya, ka ama okyuo utaa amaa kukushi aghomani ingo ma nga.

³ Okyuo utaa amaa shi si, ajiya ye ngo, ọngo aghomani ọngo shi Ọnọng kayu ngo agho uma aipang.

⁴ Ime joọ ngo ka asing ri kọ hwura utina mani ingo ma mi si ime ju.

⁵ Ka aikyua ri ni, Ate, joọ mi kini ujoọ mani ime shi ni wọ kite ngo nọ ta kọ ker asing ba.”

IYesu Pii nọ Ọnọng kaya aghoyii nga

⁶ “Ime kọ yeni umani ushi ka ajiya mani ingo ma mi ka asing ri. Kọ kpaa ka akyua ni abo na anga ngo bo, ni ingo ma mi bo, ava yii upii ngo.

⁷ Aikyua ri na aye si nadidu imumani ingo ma mi ni ukushi ngo kọ.

⁸ Ki ighang mani ingo teri mi ni Ime teri bo, avasa yira. Aye si aipang nga ni ukushi ngo kọ ni ime kunu kọ, ama aipang si ingo tuma mi.

⁹ Ime sọ shor kaya akwyue bo. Ba ajiya asing ri ni sọ shor kọ ba, ki kaya ajiya mani ingo ma mi bo, abo ni ime sọ shor kọ.

¹⁰ Nadidu imumani ime shi ni yọ ni inga ngo yọ, ni imumani ingo shi ni yọ ni inga me yọ. Ava yeni ujoọ kukushi bo.

¹¹ Ime kyeng ba okọ ushi ngo. Ime ki sọ cica mi ka asing ri ba, ki ibo sọ shi kide asing. Ate agho upipar, kyuru bo kide nọ uca ngo, uca umani ingo ma mi, ka tee agha ayeng, kono umani ime shi kini ingo ni.

¹² Akyua umani ime shi kini ibo ni, isha bo kide nọ uca ngo, uca umani ingo ma mi, isha bo, ba agho umani avulu si agha yeng mani ashi agho ide ugha, ka ahwura imumani upii Ọnọng teri.

¹³ Akyua ri ni ime kyeng ba okọ shi ngo. Ni isọ shor udubi uma ni ime sọ shi ka aya asing ka aghoyii mi peni uhwura ikwyifu kide ikwyi bo.

¹⁴ Ime teri bo ighang ngo. Asing vasa toro bo, ka abo ni ba anga asing ri bo ba, kono umani ime ni ba anga asing ri nga ba ni.

¹⁵ Ime shi mi kọ shor ngo sọ ukpaa bo kaya asing ri ba, Ni isọ shor ngo sọ udara bo ka agha ababi ri.

¹⁶ Abo ni ba anga asing ri bo ba, kono mani ime ni ba anga asing ri nga ba.

17 Hwuru bọ aipang, ki ighang ngo ni, ọnga aipang kọ.

18 Imẹ tuma bọ kide asing, kono mani ọngo tuma mi ni.

19 Ki ibọ bọ ni imẹ sọ hwuru ẹrẹkwyue mi ki ibọ kọ hwuru akwyi bọ na aipang."

IYesu Pii nọ Ọnọng kaya agho uma Aipang

20 "Ba adi bẹ agho kayu bọ ni imẹ shor ba, ni imẹ sọ shor kaya ajiya mani aki ma aipang kono upii bọ.

21 Ate, imẹ sọ shor nadidu bọ ka teghi agha yeng ra. Kono mani ingo shi kide mi ni, imẹ ni ishi kide ngo, iso shor ta ni ashi kide yi, ka Ajiya asing ri ma aipang si ingo tuma mi.

22 Imẹ ma Ajiya ri ujoọ mani ingo ma mi, ka teghi agha yeng kono mani ishi agha ayeng ni.

23 Imẹ ki cica kide bọ, ingo kide mi, ka teghi agha yeng ra, ka Ajiya ye si ingo tuma mi, ka aye si uyoo mi.

24 "Ate, imẹ wang si adibi ajiya mani ingo ma mi ka aci ni imẹ oko mani imẹ shi wu. Imẹ wang si anu ujoọ ngo, ọngo mani ingo ma mi nọ uyoo mi na ako keri bọ asing ba.

25 Ate, agha aipang, agha asing yeng ba, imẹ ni imẹ yeng, ajiya ri ni, aye si ọngo tuma mi.

26 Imẹ teri bọ mani ọngo ushi, iki lite nọ uyen ni bọ, kọ yoo mani ingo yoo mi, ni, ulara kide bọ, imẹ ni ishi kide bọ."

18

A kpeni IYesu

(IMat 26.47-56; IMar 14.46-50; ILuk 22.47-53)

1 IYesu ya kperi upii nọ Ọnọng ni, a va bulu na atina nga ki kyabọ oda uho avong aKidron. Kọ oda uho avong nga ni ice ija shi ya, ni iYesu kina atina nga va ghila ide.

2 IYahuda, agho mani a gbura iYesu wu, a ye ukadu, ki iYesu kọ gheli nọ kyeng ukadu na atina nga.

3 Ni iYahuda va kpa aghola okpo ikir, kina agho sha, agho mani agha kakong afirst kina aFarisiyawa a tuma. A kya ija nga na kọ agbilimọ uyer, na ashi ugha, kina uma okoro.

4 IYesu mani aye nadidu ima ki ba nga ni, ava kunu, ki wulu bọ si, "Inga nọ wang?"

5 Ava yira si, "IYesu aBanazaret."

IYesu va yira bọ si, "Imẹ" IYahuda agho mani a gbura nga wu ting kina ibọ

6 IYesu ya yira si, "Imẹ shi nga ni", ajigha nga vasa waa nọ tumu ki kpaai ki erebong.

7 IYesu vasa kimi uwulu bọ si, "Inga nọ wang?"

Ava yira si, "IYesu aBanazaret."

8 IYesu vasa yira bọ si, "I mẹ teri nọ si, imẹ shi nga, Insi imẹ inu wang ni, na ajigha ri na akikyabo."

9 Udi ba ka upii iYesu mani ako teri hura. Ka ako teri akyua ra si, "Agho mani ingo mani ko agha ayeng ra vulu ba."

10 Ni iSiman iBitrus agho mani ashi kina ikuma, ava wo ki kpa agira ifirst ighighe, ni otong avo ila nga kua wu. uca agira nga bọ shi iMalkus.

11 Ni iYesu vasa teri iBitrus si, "Vuu kina ikuma ngo kide ofong. Iki sa mi kide asong mani Ate mẹ ma mi si isa ba?"

IYesu ki ite iFirist ighighe

(IMat 26.57-58; IMar 14.53-54; ILuk 22.54)

¹² Na aghola okpoo kina aghaghe bo kina agho sha ona Onong ba ki ma kpeni nga, ki va loru nga

¹³ ava kyu ba ni nga ukushi iHannana, inga shi ate ayiri iKayafa. IKayafa ni anga shi ifrist ighighe ka anyi ri.

¹⁴ IKayafa nga ma aYahudawa upii si uceri ni oduduma agha yeng kpoo kaya agha pai.

IBitrus la inang uye iYesu

(IMat 26.69-70; IMar 14.66-68; ILuk 22.55-57)

¹⁵ Ni iSiman iBitrus kina ace atina iYesu yii nga ko utumu. Atina iYesu ri ni ifrist ighighe nga ye nga, anga va sa ghila ide ona ifrist ighighe nga kini iYesu.

¹⁶ Ni iBitrus va sa lara ta ka anyu bo ka sing. ada atina iYesu mani ifrist ighighe nga ye nga ni va kunu ki peni kina anayiri shi ko sha anyu bo, avasa ghila kina iBitrus.

¹⁷ Anayiri mani asha anyu bo va teri iBitrus, "Ingo shi ngo ka ide agha atina ajiya ri ba?" iBitrus va yira nga si, "Kayi, ime shi mi ka ide ba."

¹⁸ Aso ju iriwe, agho sha ya kyeri ugha na akyiri, na ati-ting, na ahuri ucoci ugha. iBitrus ni ati-ting ya kina bo na whuru ucoci ugha.

Ifrist Ighighe wulu iYesu uma

(IMat 26.59-66; IMar 14.55-64; ILuk 22.66-71)

¹⁹ Ni ifrist ighighe va wulu iYesu ipii kaya atina nga kina umee nga.

²⁰ IYesu va yira nga ki teri si, "Ai, ime teri upii ka ayaye ki ite akwinga, ime va mee ki ona Onong kina ika ota akwyi aYahudawa na acuru nadidu. Ime sono ko teri mi ice ma kuyuyi ba.

²¹ Ya ni ingo so wulu mi? Wulu agho mani akong mi. Ka aye imumani ime teri."

²² IYesu ya teri kindo ni, ace agho kide agho sha na ting va hala iYesu na avo, na va wulu nga si, "Kindo wu ni ingo ki yira ifrist ighighe wu?"

²³ IYesu va yira si, "Insi ime teri uvulu ni," "Ni aso nyeni mani ushi. Insi ime teri aipang ni, ikembu sa ni ingo gyo mi?"

²⁴ Ni iHannana va sa na kpa iYesu kaya loru, ukushi iKayafa ifrist ighighe.

IBitrus vasa nere uye iYesu onga ipai

(IMat 26.71-75; IMar 14.69-72; ILuk 22.58-62)

²⁵ Ni iBitrus shi ko kong ococi ugha ni, ace agho va wulu nga si, "Ka ingo shi agha yeng kide atina iYesu?"

Ni iBitrus vasa nere, ki teri si, "Ba ime ba."

²⁶ Ace agho ka ide agira ifrist ighighe ashi ya. Agira nga ni ashi ko ute agho mani iBitrus kwyi nga otong ko, ava sa teri iBitrus si, "I ta nu ngo kina inga ka ija ba?"

²⁷ Ni iBitrus vasa ba nere. Ba obura akyua akor va sa ta iriwi.

IYesu ki ite iBilatus

(IMat 27.1-2; IMat 27.11-14; IMar 15.1-5; ILuk 23.1-5)

²⁸ Ni ikwyating ava kpa iYesu ka ona iKayafa ki kya ugunu igwamna aRoma. ni avasa toro bo oghila ide ugunu, ka ma kpeni irighe ki ite Onong ka va bora bo ola imila ubulu ba.

²⁹ Ukadu wu ni iBilatus va kunu asing ki ma wulu, "Avulu ike nga ni upeni ajiya ri ni nga?"

³⁰ Avasa yira nga si, “Ada wa si ashi ayi ba ni,” “iyi da kọ ba yi ni inga ukushi ngo ba.”

³¹ IBilatus va tẹri bọ si, “Uwulu ni nga ka kyakwyi nu kọ ya ju nga ashuwa kini mani umẹẹ nu tẹri ni.”

Ni aYahudawa vasa tẹri si, “Ai, ara mayi irigoro ukpa okyọ ajiya ba.”

³² Udi ba ka hura upii mani iYesu tẹri igho ukpọ mani inga ki ju.

³³ IBilatus va vuu idẹ obọ tẹri ashuwa, avasa yuru iYesu ki wulu nga si, “Ingo shi agom aYahudawa?”

³⁴ IYesu va yira si, “Udi upii ngo ta ace agho tẹri ngo upii kaya irikwyi mi?”

³⁵ IBilatus va yira nga si, “Ai, ni imẹ shi mi aBayahude, ajiya ngo bọ kina agha kakong afirist abo ba ni ngo ukushi mi. Ikembọ ni uju?”

³⁶ IYesu va tẹri nga si, “Eregom mi ni ba inga asing ri kọ ba. Ada wa si iko ni, agira mi da kọ korọ ki kla mani aYahudawa a kpeni mi wu.”

³⁷ Ni iBilatus va tẹri si, “Ingo na agom nga, ni!”

IYesu va yira nga si, “Ingo tẹri na kikya ni mani uteri si Imẹ ni agom nga. imumani isa na ajee mi wudu, imumani isa ni mẹ ba asing ri do, ki mẹ tara ka aipang. Nadidu agho mani ashi ka uho aipang na akong mi.”

³⁸ IBilatus va wulu nga si, “Ikembọ shi aipang?” Kini udi ni akunu kikya ukushi aYahudawa ki tẹri bọ si, “Imẹ ni ita peni nga kina ace avulu ba.

³⁹ Ni uwẹ ni itali nu yu ni isher nu agha yeng kidẹ agho shi kọ bọ iting ka agya ubulu. Inu wang mi si ‘isher agom aYahudawa?’

⁴⁰ Avasa tẹri bọ ni erewyue ighighe, “Kai, ba anga ba! Ma yi iBarabbas!” IBarabbas ni ace ayi upili ajiya nga.

19

A wa iYesu ashuwa okpo

¹ Ukadu ni iBilatus va sa ni ata iYesu aiwirimi.

² Agho okpo nga vasa ju itagya inga akara ki sumu ki irikwyi iYesu. Ava sumu nga uma veng

³ ava kya ukushi nga ki va kya, na sha ca nga na tẹri si, “Okyọ ngo tiri wu, agom aYahudawa!”

⁴ Ni iBilatus va kimi ukunu kọ, ki tẹri aYahudawa, “Uwẹ ni ki woo nu iYesu, ki ira peni mi nga na vulu ba.”

⁵ Uka udu ni iYesu va kunu ni itagya eregom inga akara kina igbang veng. Ni iBilatus va tẹri bọ si, “Ajiya nu wẹ.”

⁶ Agha kakong afirist kina agho sha ona Onong, ava ta shang erewyue na tẹri si, “Agara nga! Agara nga!”

⁷ AYahudawa va tẹri nga si, “Ai, iyi shi kini umẹẹ, kono mani umẹẹ tẹri ni oshi na pii ngo kọ, ka a tee ni irikwyi Onong.”

⁸ IBilatus ya kong udi upii ni ava kimi okong erabata kọ.

⁹ Ava kimi ghila idẹ ugunu. Ki ya wulu iYesu “Ingo kunu ka abi?” Ni iYesu ra yira nga ba.

¹⁰ Oko sani iBilatus va tẹri nga si, “Ingo toro ngo upii ni mẹ? Ingo ta yeng si imẹ shi kina akyo mani ishering ngo ba, kọ ni igara ngo ba?”

¹¹ IYesu va yira nga si, “Ingo ki shi ngo ni akyo kaya mi ba in da si ara ma ngo ka yaya ba. Agho mani a ma mi kidẹ ivọ ngo aceri ngo kina vulu.”

¹² Ka aya upii ra ni, iBilatus a wang mani asher iYesu, ni aYahudawa la ite no tẹri si, “Insi ingo sher ajiya ri ni, ingo shi ngo aghikyọo iKaisar ba. Nadidu agho mani akpa irikwyi nga sa ashi agom ni aso wang la utumu iKaisar wudu.”

¹³ IBilatus ya kɔŋ mani ateri ni, ava wɔ iYesu ki cica ki ice igɔ ashuwa ɔka mani ayuru si ɔdɛmi atighi. kini irighimi Aramaya ni aka yuru si aGabbata.

¹⁴ Awii ucuru akpara usra agya ubulu kɔ ɔnga awii atinsara, kina atinɔŋ. “Agɔm nu wɛ,” IBilatus va tɛri aYahudawa.

¹⁵ AYahudawa va shang ɛrɛwuyɛ na tɛri si, “A pighi nga! A pighi nga! Agara nga!”

IBilatus va wulu bɔ si, “Inu wang si igara agɔm nu?”

Ni aghakakɔŋ afrist va tɛri si, “Iyi shi yi kina ace agɔm ba in ba si iKaisar ba.”

¹⁶ ɔka udu ni iBilatus va kpa iYesu ki ma aYahudawa ka gara nga.

Agara iYesu

(IMat 27.32-44; IMar 15.21-32; ILuk 23.26-43)

Aghɔla ɔkpɔ va wulu ni iYesu.

¹⁷ A go gara ushi nga, ki kya uce ɔka mani ayɔrɔ si ɔka igbahu irikwyi. Kina irighimi Aramaya ni ayɔrɔ si aGolgota.

¹⁸ ɔka dɔ kɔ ni agara nga kɔ, kina ace agha pai, ace aghɔ ka avɔ ila, ace aghɔ ka avɔ ipuruma iYesu ka bɔgating.

¹⁹ IBilatus wɔ ice iwɔ kiya deri kaya gara. A wɔ si, “IYESU ABANAZARET, AGOM AYAHUDAWA.”

²⁰ AYahudawa nagigang pila iwɔ ka ɔka mani agara iYesu kɔ ni ushi ayayo ni ifɔŋ, iwɔ ni awɔ ni irighimi Aramaya, ni iRomanci, ni iHelenanci.

²¹ Ni agha kakɔŋ afrist aYahudawa va tɛri iBilatus, “Ma wɔ si, ‘Agɔm aYahudawa’, ɔsɔ wɔ si, ‘Ajiya ri tɛri si anga shi agɔm aYahudawa’.”

²² IBilatus va yira bɔ si, “Ima mani imɛ kɔ wɔ ni, imɛ kɔ wɔ wudu.”

²³ Aghɔla ɔkpɔ nga ya kperi gara nga ni, ava yeri uma ugo nga, ki ko ika inari, kwagba ɔkpɔ kpa ɔka yeng, ava kpa igbang igbigbang mani ara huri bɔ ba. a huri kɔ kpa ka ya ki ta ka ta.

²⁴ Ava tɛri ace bɔ si, “Iyi ma giya kɔ ba, iyi ma wuru itɔ kaya ki nu aghɔ mani aki la.”

Udi ba ka imumani awɔ kidɛ upii ɔnɔŋ hura,

“Ako ɔgbang mi kidɛ bɔ

kiva wuru itɔ kaya umami.”

Imumani aghɔla ɔkpɔ nga ju wudu.

²⁵ Ni, ucice gara ni ayuru iYesu, anayuru ayuru nga, iMaryamu ayiri ikilobas, kina iMaryamu iMagadala.

²⁶ IYesu ya nu ayuru nga kina atina nga mani ayɔ nagigang na ating ka yayo, ava tɛri ayuru nga si, “Ayiri, anɔ ngo wɛ.”

²⁷ ni atina nga ni, “Ayuru ngo wɛ.” Kɔ kpa ka kua ra ni, atina va kpa nga kiky ɔna nga.

ɔkpɔ iYesu

(IMat 27.45-56; IMar 15.33-41; ILuk 23.44-49)

²⁸ IYesu ye si a kperi akwike ni, ka va hura imumani awɔ kidɛ awɔ ɔnɔŋ na ava tɛri si, “Imɛ wang sa amusum.”

²⁹ Ace abom shi kina amusum ikɔlɔ na ashi shi kɔ ka dɔ. Ava sɔ imusumu kidɛ, ki sɔmɔ ka ashi ki sang ki ta ka anyu iYesu.

³⁰ IYesu ya yira amusum ikɔlɔ na ashi ni ava tɛri si, “Akperi!” ɔkadɔ ava suu ni irikwyi nga ki shɛri ɔkyo nga.

³¹ Awii ucuru akpara, ikua na awii ɔkɔkɔŋ kɔ. Ka aYahudawa wang bɔ mani ɔkɔŋ shi kaya gara ka awii uwuru ba, ava sɔrɔ iBilatus ka ma bɔ anyu wura ifra bɔ ka va shulu ni ikɔŋ.

³² Aghola akpo ba ki wura ifra agha yeng mani agara ki na iYesu, ava kya ki ya wura ifra aghing ipai ko.

³³ Ni aya ba aya iYesu ni, ara wura bo ifra nga ko ba, ka akpo ko.

³⁴ Ni, agha yeng va waa nga ni ikuma ko uho, ki isha nga, ayii kina amusum va kunu.

³⁵ Agho mani anu nga teri, ni aipang nga na ateri. Aye si ateri aipang, ni ateri ki inu ma ma aipang.

³⁶ Uma ri ba ka upii Onong hura, "Ba ogbahog yeng nga mani oki wura wu ba,"

³⁷ ni, uce upii Onong teri si, "A ki wang agho mani atulu."

Onaa iYesu

(IMat 27.57-61; IMar 15.42-47; ILuk 23.50-56)

³⁸ Ata iricuru ni, iYusuf ajiya Arimatiya, agho mani ashi atina iYesu ko uyuyi ka ahuri erabata aYahudawa, a soro okong iYesu ka kpa. IBilatus ma nga, ava ya kpa okong iYesu.

³⁹ INikodimus agho mani asa kya okushi iYesu na ating, akyeng ni iYusuf, ako uma ovong, azog amur kina alos, ofoma omogoshi tai.

⁴⁰ Ajiya nga ka pai bo kpa okong ki lomogoshi ki na ugyauto ki na uma ovong kini mani aYahudawa ka ju ko naa ajiya.

⁴¹ Oka mani agara iYesu ice ija shiya, kide ija nga ni ace alor shiya angoman asono ta bo ace agho yaba.

⁴² Ushi si awii ucuru akpara aYahudawa ni alor shi ka yayo, ava ta iYesu ya ko ka do.

20

Usisang IYesu Ka Alor

¹ Kina ikwyating inga awii ayeng osati, no ka sono ko yer wu ba, iMaryamu iMagadaliya, akyo oka alor iYesu, anu na ko yini otighi anyu alor ko.

² Ava tii kiya peni iBitrus kina da agho yii iYesu mani ayo ra. Ava teri bo si "Ako woo Ate ko kide alor, owe ni ita ye yi oka mani asomo nga ko ba."

³ IBitrus kina da agho yii iYesu, va wor ki kya bo oka alor.

⁴ Ibo ka pai bo aso tii, ni ada ghogoshi tii ki kyu fuma oka alor kiya iBitrus.

⁵ Ava ta aghong ki teni, ava nu ugyauto mani afuwa nga ko yii, ni ada ghila ide alor ba.

⁶ Ni si go obo iBitrus ko utumu nga, ava ma ghila ide alor, ki nu ugyauto mani afuwa anga ni oyii.

⁷ Ava nu imu okong mani afuwa anga irikwyi ko, ko da uho, ada zog bo ya kina oda ugyauto ba.

⁸ Ni agho yii iYesu mani afuma alor kisheru iBitrus, va ghila. Aya nu ni ava ma aipang.

⁹ Ni ki ta ka aikyuari ni ada kpili bo ima mani awogoshi kide upii Onong si, iyiya yu ni iYesu ki sisang ko kpo.

¹⁰ Ni agho yii nga va vuu bo aca.

IYesu Nyeni Irikwyi Nga Kushi iMaryamu

¹¹ IMaryamu ting ka sing koka alor, na sha na ci. Na aso ci ni, ava ta aghong ki teni ide alor.

¹² Na va nu atuma Onong apai ago uma ufufugu, na acica koka mani okong iYesu osha shi ko, agha yeng cica koka irikwyi nga, ada ghogoshi na ka ta ifra nga.

¹³ Ava wulu nga si, "Ayir, ikembogoshi sani ingo so ci?"

Ava yira bọ si, “Akọ kpaa Ate mi kọ,” Ateri si, “Imẹ ta yemi ọka mani asomọ nga kọ ba.”

¹⁴ Aya kper ọteri ọmari ni, ava tee ki nu iYesu nating, ni ada kpili nga ba.

¹⁵ IYesu va teri nga si, “Ayir, ikembọ ni ingo su ci? inga ni ingo so wang?” IMaryamu kpasi agho ju tina kide ija nga, oko sani ateri nga si “Agho ọna, peni ingo kpaa nga ni, no teri mi ọka mani osomọ nga kọ, kiya wo nga.”

¹⁶ IYesu va teri nga si, “IMaryamu!”

Ava tee kikya ọka shi iYesu, ki teri nga kina iYahudanci si, “Rabboni” oko shi aghomee.

¹⁷ IYesu va teri nga si, “Ma kpini mi ba, ki sono kyami ọka shi atemi ba. Ni kya kọ ya teri anayurumi si, iki vuu mi ọka shi ate mi kina ate nu, Onong mi kina Onong nu.”

¹⁸ Ni iMaryamu iMagadala va kya ọka shi agho yii iYesu, ki teri bọ si “inga nu iYesu!” ava teri bọ uma mani a teri nga.

IYesu Nyeni Irikwyi Nga Ọka Shi Agho Yii Nga

¹⁹ Kina ọghe ọnga awii ayeng atinsara, na agho yii iYesu afuwa akwyi bọ kide ọbọ, ka ahuri erebata aghakakong aYahudawa. Ni iYesu va ba, ki ma titara ga bughating bọ, ki teri bọ si, “Inu peni ikwyifu!”

²⁰ A kper teri bọ upii ni, ava nyeni bọ ivọ nga kina esha nga. Na agho yii nga va peni ikwyifu nagigang kini unu iYesu.

²¹ IYesu va kimi ọteri bọ si “Inu peni ikwyifu! umani Ate mi toma mi oko ni ime ma toma nu.”

²² Ava sho bọ feni nga, ki teri bọ si, “Inu yira aghing Onong.

²³ Insi inu yira ọlọkpaa ivulu agho ni, ayira; insi oda yira nu ọlọkpaa ivulu nga ba ni, aki yira bọ ba.

IYesu Nyeni IToma Irikwyi Nga

²⁴ Agha yeng kide agho yii iYesu, agho mani ayoro si iToma (ko iciri), asara shiya kakua mani iYesu sa ba kọ ba.

²⁵ Ushe agho yii iYesu va teri nga si “Ibọ nu Ate!”

Ava teri bọ si, “Inga ki ma aipang ba, si inga nu irinyuru ẹka akusa, ki nga va piya kina ani vọ nga, ki nga ta avo ka irinyuru ọnga esha nga.”

²⁶ Utumu awii ananari ni, agho yii iYesu ashi kide ọna, iToma shiya ni bọ. Anyu abọ shibọ aye ba, iYesu va ghila ki titara ka bughating bọ, ki teri bọ si, “Inu peni ikwyi ifuu.”

²⁷ Ava teri iToma si, “Ta ani vong kọ kawẹ, keri ivọ mi. Nawa avong kọ piya irinyuru esha mi. Sheri uju ọta uma aipang ya nọ tee agho ma aipang.”

²⁸ IToma va teri nga si, “Atemi kina Onong mi!”

²⁹ IYesu va teri nga si, “Ingo ma aipang ki ingo nu mi. Agha anyu adaduma bọ agho mani ama aipang ba a numi ba.”

³⁰ IYesu ju uce nọ uma uwo ica nagigang koka shi atina nga, ongo mani ada wọ bọ kide awọ riba.

³¹ Awọ udibi ri ki inu ma aipang si, iYesu nga shi Ikristi, anọ Onong. Kọ ma aipang ni nga ni, iki peni okyo kide uca nga.

21

IYesu kini huri itagbo inga wo ica

¹ Utumu udi ni iYesu kunu okushi atina, ka anyu avong aTibariya. Mani ọba we,

² ISiman iBitrus, kina iToma agho mani ayuru nga si uciri, kina iNataniyel ka aKana anga aGalili, kina anọ iZabadi, kina ace atina apai ashiya kini bọ.

³ IBitrus va tɛri si, "Imɛ kikya mi ahuri itagbo." Agho sha va tɛri si, "Iyi maa kikya ni ngo." Ava kono ki ghila ogbolo ki wulu. Ka ting ni ata kpeni bo ice ma ba.

⁴ Oka so yeri ni, iYesu ting ki bele avong, ni atina nga ta kpili bo si iYesu nga ting ba.

⁵ IYesu va yuru bo ki tɛri si, "Agho ikyo, inu shi ki na itagbo?"

Ayira si, "Kai"

⁶ IYesu va tɛri bo si, "Feni ima huri itagbo nu ka avo ila ogbolo nu ki inu ki peni." A ya ju kindo ni avasa kpini itagbo nagigang na ara bora bo owaga ka ata kide ogbolo nga ba.

⁷ Atina ra mani iYesu yo ra va tɛri iBitrus si, "Ate nga!" ISiman iBitrus ya kong na atɛri si, "Ate nga," ava kpa igbang nga ki somo ka ago igbang ba ava funu ki ghila ide amusum.

⁸ Ushɛ atina ayii kide ogbolo, awaa imu huri itagbo ki huri itagbo natito, ka ato bo ato na uho avong ba, kina omara aji ko ni.

⁹ Aya shulu ni, ava nu ujakri ugha so yara ko kadu kina itagbo kaya, kina ubiredi.

¹⁰ IYesu tɛri bo si, "Ba ki na ice itagbo mani inu kpini ka aikuari."

¹¹ ISiman iBitrus ghila ogbolo ide na amusum nga ki ya waa imu huri itagbo ki ba uho avong. Itagbo tii ni ikikong, 153, ki ni oghɛ ni ima huri itagbo ta gaa yu ba.

¹² IYesu va tɛri bo si, (Inu ba ko ma la imila ikwyating.) Ba agho kide bo mani abura wulu nga, "ta anga ni inga?" Ka aye si Ate nga.

¹³ IYesu ba, ki kpa ubiredi ki ma bo, ki va ju kindo kini itagbo.

¹⁴ Onga itai mani iYesu nyeni irikwyi nga ka kushi atina nga utumu mani ashang nga ka kpo.

IYesu kina iBitrus

¹⁵ Aya kperi la imila ni, iYesu va tɛri iSiman iBitrus si, "ISiman ano iYohanna, ingo yo mi kina aipang ki cee aduba agho?"

¹⁶ IYesu va kimi tɛri si, "ISiman ano iYohanna, ingo yo mi ka aipang?"

Ava yira si, "A, Ate, ingo ye si ime yo ngo."

IYesu va tɛri, "Sa ica kina atem mi."

¹⁷ Onga itai mani awulu nga, "iSiman ano iYohanna ingo yo mi?"

iBitrus kong anang ka iYesu wulu nga so iritai, "Ingo yo mi?" Ava tɛri si, "Ate, ingo ye umari nadidu; ingo ye si ime yo ngo."

IYesu va tɛri si, "Ma atem mi imila."

¹⁸ Imɛ tɛri nu aipang, ushi anano ni usa ka somo uma ka irinuma nu ka kyakwyi nu no kya no oka mani inu wang; insi inu ya ba anorapyi ni oki nawa ivo no, ace agho nga ki somo no uma na nyeni nu oka mani inu wang kya."

¹⁹ IYesu tɛri kindo ka nyeni igho ukpo mani iBitrus ki ju ka joo Onong. Ni ava tɛri nga si, "Yii mi!"

²⁰ iBitrus va tɛɛ ki nu agho yii iYesu mani ayoo so yii bo. Anga shi agho yii iYesu ra mani atoro ki iko iYesu ka akua la imila ubulu. Anga wulu iyesu si, "Ate, inga ki gbira ngo ko?"

²¹ iBitrus ya nu nga ni, ava wulu nga si, "Ate, ajiya ri ni?"

²² IYesu va yira si, "Insi ime wang si aci akyo si iya vuu, ikembɔ shi emene ngo? Ingo no yii mi."

²³ Kaya udi ni ila nga kpa kwabi oka shi anayuru si agho yii iYesu ri ki kpo ba. Ni iYesu ra tɛri si aki kpo nga ba; atɛri si, "Insi ime wang si aci akyo si me ya vuu ni, ikembɔ shi emene ngo?"

²⁴ Anga shi agho yii iYesu ra mani atara ko tumu uma ri ki va wo bo. Iyi ye si oteri nga ni aipang nga.

²⁵ IYesu va ju uce no uma ikir. Ada wa si aki wo akwike ni, nadidu asing ki shi wu na obobo mani aki ta awo mani awo ko ba.